

శ్రీ సద్గురజేనమః.

శ్రీకృష్ణ రుక్మిణీ సంవాదం. జను

సు జ్ఞాన శాస్త్రము.

శ్రీ మదచలగురుమూర్తియగు

పోకల - శేషచలము నాయనివారి

శిష్యుండగు

పోలకం - నరసింహం శెట్టి గారిచే

రచియింపబడి,

తద్గురువుత్తులగు

అశుకవి శిష్యామణి

పోకల - వేంకట నరసింహారావు నాయనిచే

సవరింపబడినది

వైవారివద్ద ఈగ్రంథ స్వతంత్ర హక్కునుపొందిన

వెస్టువార్డు అండు కంపెనీవారి,

అమెరికా డైమండు ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రించి ప్రచురింపబడినది

నెం. 12, ఇన్ స్పెక్టరు సుబ్రహ్మణ్యులు నాయుడువీధి,

చాకలపేట, మదరాసు 21.

8-వ కూర్పు 2000

రిజిస్టరుకాఫీర్లలో 1956 [పాఠ 2-0-0]

శ్రీ కృష్ణమూర్తి

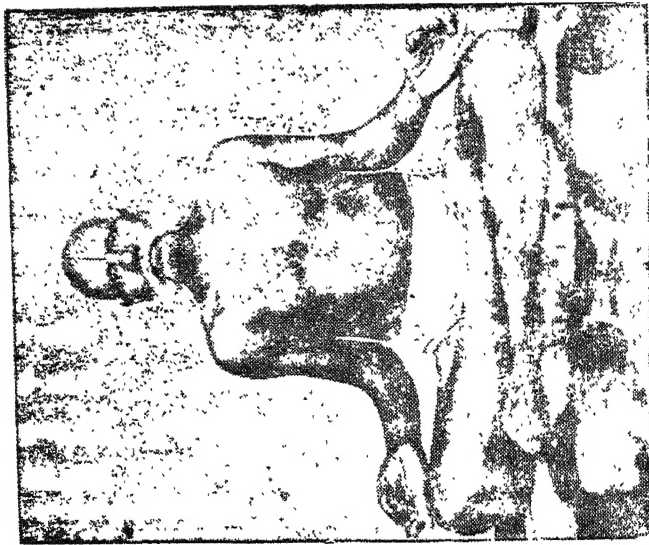

దక్కణీ దేవి

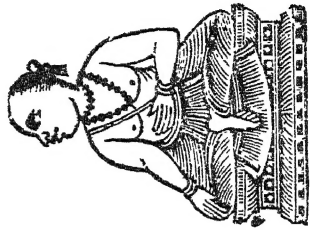
విషయనూచిక.

పుట సంఖ్య

1. ద్వారకాపురవర్ణన	3
2. శ్రీకృష్ణదత్తాత్రేయ సహదా ప్రారంభము	6
3. సాధన చతుష్టయములు	9
4. చతుర్విధ పురుషార్థ లక్షణము	10
5. గురుమూర్తి ప్రభావము	14
6. దైవ లక్షణము	17
7. భాగవత లక్షణము	21
8. జీవహింస లక్షణము	23
9. ఆశ్రమ లక్షణము	26
10. కుల లక్షణము	28
11. పిండోత్పత్తి లక్షణము	34
12. ప్రాప్తకర్మ లక్షణము	34
13. భక్తి లక్షణము	37
14. కర్మ లక్షణము	38
15. యమదండన వివరణము	41
16. యోగ లక్షణము	47
17. అష్టాంగ లక్షణము	48
18. పంచముద్రల లక్షణము	49
19. ప్రపంచోత్పత్తి లక్షణము	51
20. సాంఖ్య లక్షణము	52
21. తారక లక్షణము	56
22. జీవాత్మ పరమాత్మ లక్షణము	64
23. తనుచతుష్టయ నిర్ణయము	65
24. షట్చక్ర నిర్ణయము	66
25. హంస లక్షణము	71
26. భగవంతుని విశ్వరూప లక్షణము	78
27. కాలప్రమాణ లక్షణము	82
28. మిథ్యాజగల్లక్షణము	88
29. మరణ చిహ్నములు	95
30. అచలభావము	97

అచలగురువు పోతల - శైవాచలస్వామివారు

పోతల - సరసింహం నెట్టి

శ్రీ సద్గురజేనమః

శ్రీ కృష్ణ రుక్మిణీ సంవాదం బను నుజ్ఞాన శాస్త్రము.

ప్రథమా శ్వాసము.

శ్రీ గురునాథుని బరమ శ్రీధుని నవ్యయు నప్రమేయుని॥

రాగవికార దూరుని నిరంజను నిర్గుణ నిర్వికారుని । న్నాగమవేద్యు
సర్వయయు శ్రీ నక్షత్రవ్యయుఁ గేవలాత్ముని॥ బాగుగఁగొల్చి యేనె
వుడు శ్రీ బ్రాహ్మణజేతు నభీష్టసిద్ధికై ॥౧॥ తోటకము॥ మూర్తులకాదిమ
మూర్తియటంచు॥ మూర్తులు వేల్పులుశ్రీమన్నుఁగదామే॥ మూర్తిగ
ణింతురొ శ్రీ ముఖ్యముగా నా॥ మూర్తివినియక శ్రీ మూర్తిదలంతు॥
౨॥ ఉ॥ సారసగర్భ చక్రధర శ్రీ శంకరనాముల నాదివేల్పులై । శారద
లక్ష్మీ పార్వతుల శ్రీ శక్తులుగాఁగొని లోకజాలము॥ బ్రోరియొనర్పఁగావఁ
గను శ్రీ గూల్ప వశీకరులైన ధన్యుల॥ గూరిమిఁగొల్చి వాణి రమ శ్రీ
గోత్రజడేవుల సన్నుతించెద॥౩॥ ఉ॥ ఒక్కపసిండి పెక్కునగ శ్రీ లొప్పు
గనాక్రియ దేవదానవుల॥ దిక్కులుపంచభూతములుదిక్పక్షాలు న్నుని
మూర్తులుంబుధుల॥ చుక్కలుమర్త్యులింద్రవిరోహునగాది సమస్తవస్తు
వుల॥ మక్కువ నొక్కఁడైనపర॥ మాశ్వును గూర్చి భజింతు నెమ్మది॥
౪॥ క॥ నరసుర లోకములెల్లన॥ మరియొన్నను లేకయున్న శ్రీ మాయసె
ఱుగకే॥ నిరతంబు బట్టబయలగు॥ పరిపూర్ణ బ్రహ్మమునకుఁ శ్రీ బ్రహ్మ
తియొనర్తు॥౫॥ తే-గీ॥ అవని భాగవతోత్తిము శ్రీ లనఁగఁబరఁగు॥ నట్టి
ప్రహ్లాద భీష్మగ శ్రీ యాంబరీష॥ శౌనకవ్యాసబలిశుక॥ జనకనార॥
దాక్షనాది మహాత్ముల శ్రీ నభినుతింతు॥ ౬॥ నీ॥ పరఁగ వేమనయోగి శ్రీ
బ్రకటించిపలుమాఱు-శ్రీధరస్వామి ప్రసేద్ధిబొగడి॥ తివిరి శ్రీశివరామశ్రీ
దీక్షితుసేవించి-శ్రీ కృష్ణదాసునిరజితసేసి॥ చెంచురాజాప్యలయ జిత్రం
బులో నెంచి - కోటప్పదేవరఁగొల్చిభక్తి॥ వరుసగానాండ్రగీరర్వాణ
కవులనెల్ల - భావించివేత్వొక శ్రీ బ్రస్తుతించి॥ తే-గీ॥ యచల భావజ్ఞులై

నట్టి ర యభిలబుధుల : పాదపద్మంబులకు మ్రొక్కి ర భక్తిమీఱఁ । నతు
 లమా సిదుకృపనొక్క ॥ కృతినినిపుడు । సేయఁబూనితి గురురాయ ర
 చి త్రగింపు ॥ ౭ ॥ తే-గీ॥ ఆంధ్రగీర్వాణతర్క కా । వ్యామరములు । ఛంద
 వేదాది శాస్త్రముల్ ర చదువ లేదు గురువరో త్తమ భవదీయ ర కరుణఁ
 జేసి । చెలఁగి యీ కావ్యమేను ర ర చింతినిపుడు ॥ ౮ ॥ చ॥ ధ రనవశబ్ద
 యు క్తమయి ర వై వనుతంబుగఁ జేయుకావ్య మా । సరసిబ బంధుడు
 బాడమురసద్దివసంబు విధంబు భాసిలున్ । అరయ సుశబ్దయు క్తమయి ర
 యాత్మవిచారము లేనికావ్య మా సరసపుఞ్జక్కలుండియును ర జంద్రుఁడు
 దోచనిరాత్రి చందమా ॥ ౯ ॥ ఆ-వె॥ సత్యవంతునకు ర జక్కఁడనంబు
 లే । సత్యమునకుఁ ర గొఱఁతరాదు । గాననట్లు మోక్ష ర గ్రంథంబునకు
 లక్షణములుతోఁజగియున్న ర నాదిచెడు నె ॥ ౧౦ ॥ క॥ అని యిందుఁ దప్ప
 గల దిట । ననిదిద్దియనొప్పఁజేతు ర రాధ్యులనుచు నె । మృనమున నెంచి
 వచించెడ । నెనయఁగ మజ్జన్మక్రమము ర నించుక దెలియన్ ॥ ౧౧ ॥
 సీ॥ క్షీతిఁ గందుకూరను ర సీమతోఁజేరిన ర పమిడిపా డనుగ్రాహ ర
 పథమునందుఁ । గల గోనుగుంట స ర దృలిజ కులాభీందుఁ - డలఘు
 కద్వరగోత్రజలజభానుఁ । డయిన పోలకము వెం ర గనకు నర్నాంబనర
 ద్గర్భశు క్తిమ మా క్తి ర కంబనంగ లక్ష్మీచృసింహుండు ర లలినొప్పనా
 తని - దేవి లక్ష్మీయనంగఁ ర దేజరిల్లె ॥ తే-గీ॥ ధర్మగుణముల నయ్య
 రుం ర ధరియనంగఁ । బొల్పునాధ్వికి నమ్మహ ర పుణ్యునకును । బుట్టితి
 మియేవురమునొక్క ర పుత్రియలము । నారసింహుండ నేనందు ర సగ్ర
 జండ ॥ ౧౨ ॥ క॥ వరుసఁగఁగొండయ వెంగయ ॥ మఱిరామయ యనఁ
 గనక్క ర మాంబ యనంగాఁ । బరఁగుదురు కడమవారలు ధరను త్తమ
 గుణులు సత్య - ధనులు సధక్తుల్ ॥ ౧౩ ॥ సీ॥ ధారుణిశ్రీపోతు ర లూరి
 పీఠబ్రహ్మ-మునకు సద్భక్తుడై ర ముదముమీఱఁ । జెలఁగె దూ దేకులర
 సిద్ధప్ప యతనికి - లీల జంగమమర ర లింగమయ్య ॥ శిష్యుఁడతనికిని ర
 శేషరాజననొప్పె - రహినతనికిఁజెంచు ర రాజుసేవ । కుండయ్యెనతనికిఁ ర
 గోటప్పదేవర - శేషాచలాహ్వయిల్ ర శిష్యులైరి ॥ తే-గీ॥ కోరిశివరామ
 దీక్షితుఁ గొల్చెరామ । కృష్ణుఁడుమ హేశ్వరుఁడతని ర కృపనుబడ సెనత
 నిఁ గోటప్ప దేవర ర యాశ్రయించె । నతని సేవించె శేషాచ ర లార్య
 వరుడు ॥ ౧౪ ॥ మ॥ పరిపూర్ణాచల భావశీలుఁడయి త ర ద్భావంబుగ్రంథం
 బులన్ । విరచింపన్ దనుశిష్య కోటిగొలువన్ ర విఖ్యాతినింబొందిసుస్థి
 రుండై చెన్నపురంబునం దెసఁగునా ర శేషాచలాభిఖ్య మ । ధ్గురు

మూర్తి మది నెంత భక్తిమెయి న శత్రుదృష్టి నశాంతమున్ || ౧౫ ||
 సీ! బసర నేనొక్కనాఁ శ షోక కావ్య మొనరింపఁదొడంగి యేకధఁజేయఁ
 దోపకాత్మక శ గనుమూయమదైశి శ కునియట్లు శ్రీహరి - నాకుఁ బ్రస
 న్నమై శ సన్నఁజేరి । రూఢిగా శ్రీకృష్ణ శ రుక్మిణీసంవాద-మగునట్లు నా
 పేర శ సంకితంబుఁ । జేయఁగ్గతార్థక శ జెందునర్యామముల్ - వాయు
 భవంబులు శ వాయునీకుఁ తే-గీ॥ సనుచుఁజెప్పితిరోహీతుండయ్యెనంత ।
 నట్టెమేల్కొనిచియేను నా శ నందమొదవ । నాతపంబును ఫలియించె శ
 నాదుకోర్కె । లెల్లసమకూరెననిపొంగి శ యుల్లమునను॥ ౧౬॥ చ॥ తను
 వుదొఱంగిచూచినను శ దైవము దేశికుఁ షోక్కఁడంచునా । మనమున
 నెంచి సర్వమయు శ మాటికిఁగొల్చిముదంబు నెక్కొనన్ । ఘనముగఁ
 గృష్ణరుక్మిణుల శ గారణభూతులఁ జేసి యెంతయున్ । దెనుఁగుననే
 బ్రబంధము కృత తింపఁగబూనితిదైవతాఖ్యగన్ || ౧౭ || పవ్యంతములు,
 క॥ సర్వోత్తమునకు గురునకు । సర్వాత్మకు నిర్మలునకు సర్విమునకున్ ।
 సర్వేశ్వరునకు జ్యోతికిఁసర్వాధారునకు హరికిఁసర్వసయునకున్ || ౧౮ ||
 క॥ మరిమునిగణ పూజితునకుఁ । బరమాత్మకు విగతగుణికి శ భవదూరు
 నకున్ । దురితరహితునకు నిహపర । భరితునకున్ జన్మయునకు శ భగ
 వంతునకున్ || ౧౯ || క॥ రూపరహితునకు సర్వ । వ్యాపకునకు వాద
 భేద శ వర్జితునకు స । ద్రూపునకును సఖిలజగద్రీపకునకుఁగామరహిత శ
 దివ్యాత్మనున్ || ౨౦ || క॥ నిరుపమునకు శాశ్వితనునకుఁ । బరబయలగు
 నిర్వికల్ప శ పరమపదునకున్ నిరతునకుఁ గేవలాత్మకుఁ । బరునకునచలు
 నకు సర్వ శ పరిపూర్ణునకున్ || ౨౧ || కథా ప్రారంభము, తే-గీ॥ ఒప్పనంబు
 గనేనిపుడుఁ చెప్పఁబూనినట్టి గ్రంథంబునకు మొదలెట్టిదనినఁ । బుడమి
 లోపల ద్వారకాపుర మనఁగఁ ! । బరఁగునొకరమ్యమైనట్టిపట్టణంబు॥
 ౨౨॥ క॥ పదిరెండామడలునిడుపుఁ । బదిరెండామడలు వెడల్పుఁ । బట్టణ
 మదియిఁయుదధికి నడుమను నెంతో । ముదమొప్పఁగవిశ్వకర్మమును
 గావించెన్ || ౨౩ || తే-గీ॥ స్వర్గవైకుంఠకైలాస శ సత్యలోక । ములను
 బురుడించు వైభవ శ ములనుమించి । శౌప్యకాంచన సదమల శ రత్నమ
 యము । లగుచు వెలుఁగొందుగేహంబు లగణితముగ॥ ౨౪॥ క॥ కనక
 మణిమయము లగుచును । గొనకొని గగనంబునంటు శ గోపురములచే ।
 ననువొందులోహనిర్మితఁఘనతరప్రాకారసప్త శ కంబవీటలన్ || ౨౫॥ క॥
 మకరాదిసకలజలచర । నికరంబుల కునికియగుచు శ నెంతోలోతై । ప్రక
 టింపఁజెలఁగుపరిఖయ । నకలంకంబగుచుఁబురికి శ నాలుగుదెసలన్ || ౨౬॥

చ॥ కమలదళాపురధ్యములకం పెనువేగములై న గుట్టుముల్ । అమరంగ
ద్విగజంబులకు శ నారయమించిన హస్తీయాధముల్ । యమభటకోటి
నై న మఱి శ యంతముఁజేయగఁజాలు భృత్యులుక । సమమగుభూధరం
బులకుఁ శ జక్కునితేరులు నప్పురంబునక॥ ౨౭॥ తే-గీ॥ దేవకాంతలరూ
పము శ లైగడనోపు । నందములచేతఁ బెంపొందు శ నిందుముఖులు ।
చక్కఁడనమునఁజంద్రుని శ ధిక్కరింపఁ । జాలువురుషులు గలరందు శ
లాలితముగ॥ ౨౮॥ క॥ సుందర సుకుమారత్యములందున ననగానవిద్య
లందున మహదా । నందవయోవిభవంబులఁ శ గందర్వనిముంపఁజాలు
గణికా తతులుక॥ ౨౯॥ చ॥ ఎనయఁగ బ్రహ్మవేత్తలగునిద్రమనస్కులు
భూసురోత్తముల్ । ఘనమగువిక్రమస్ఫురణ శ గల్లియధర్మములేని త్పత్రి
యుల్ । ధనముననా కుబేరునకుఁ శ దారునుహెచ్చినటించునై శ్మశ్శులుక॥
బనుపడసేవ్యవృత్తిగురుభక్తియుఁగల్గినశూద్రులప్పురిక॥ ౩౦॥ క॥ కొమ
రగు మకరతతోరణ । సముదయములు వెలయుచుండు శ సకలదిశలతో
ఘమఘమ పాననలొడవెడి । రమణీయతై నయ్యట్టిరాతెరువులతోక॥
౩౧॥ తే-గీ॥ వీధివీధులనంగళ్లు శ విమలముగను । గామితార్థంబులెల్లను
గలిగియుండు । గణన సేయ గరానట్టి శ మణులచేతదానిసరిపోల్పరాదు
ర శ త్నాకరంబు॥ ౩౨॥ చ॥ కొనకొని మేడలందు బలుశోపురపజ్జు
లనాటినట్టియా । ఘనతరమైన సోమరవి శ కాంత శిలా తతులందు సాం
పుగాఁ । గనుబడు నీడలంగనియుఁగల్గరమొందుచుఁ బెక్కుభంగులక॥
జనములనేక సూర్యులని శ చంద్రులు పెక్కుని జాతురప్పురిక॥ ౩౩॥
తే-గీ॥ హంస కోకిల కీరంబు శ లమ్మయూర । మాదిపక్షులకెల్లను శ నది
యునిలయ । మగుచుఁజందన మాకంద శ మాదివృక్ష । రాజిచేకొప్పు
చుండు నా శ రామములును॥ ౩౪॥ క॥ జలజములు నల్లకలువలునులలి
తమగు చంద్రకాంత శ సోపానగతుల్ । గలిగిబహునిర్మలాదక । ములచే
నేకాలమింకిపోనిసరస్సుల్॥ ౩౫॥ ఉ॥ ఆపురిరమ్య హర్ష్యములునాపు
రికోటలుగోపురంబులు । న్నాపురిరాజమార్గములు శ నాపురిసాంపు విశా
లగేహముల్ । ఆపుర రామకీమలును శ నాపురదివ్యతటాకవర్గముల్ ।
ఆపురపై భవంబులును శ నారయబ్రహ్మకునైనశక్యమే॥ ౩౬॥ క॥ కోరిగ
నుంగొననెంతటి । శూరులకును వశముగాదుశోధింపఁగనే । చోరులకు
నలవిగాదిక । నే రిపులకుఁజొరనశక్య శ మిలనాప్రోలుక॥ ౩౭॥ క॥ ఆప
ట్టణంబునకుసరి । యేపట్టణమైనజగతి శ నెన్నఁగరాదా । నాపురిగాపుర
ముండెడు । నాపుణ్యులభాగ్యమింత శ యనఁగావశమే॥ ౩౮॥ క॥ ఆనగర

మేలుధీరుడు । మానిత విజ్ఞానమయ్యుడు మాయాహుడుడు । నానా
 లోకగురుండును । నానిగమాంతుండుకృష్ణుఁ శ్రీ డనఁగావెలయున్ ॥ ౩౧ ॥
 క॥ పదునాలుగు భువనంబులు । పడపడి తనయందునిలిపె శ్రీ బ్రహ్మాదు
 లకున్ । మడిదెలియురాకనిర్గుణపదమున భాసిల్లునతఁడూపరిపూర్ణుడై ॥
 ౪౦॥ తే-గీ॥ అష్టభార్యలతోడను శ్రీ సధికసౌఖ్య । మనుభవించుచు నిర
 తంబు శ్రీ మునులతోడ । గోష్ఠినల్పుచునేమిటఁ శ్రీ గొఱతలేక । చక్రధ
 రుండుండె నత్యంత శ్రీ సంధ్రమమున ॥ ౪౧॥ క॥ ఆరితి నందహానుడు ।
 వారక నాందీపు వలనఁ శ్రీ బడసినవిద్యున్ । గోరినభక్తులకిచ్చుచుఁ గూరి
 మిమిఱంగమార శ్రీ గురుండుండుతతో ॥ ౪౨॥ చ॥ సతతము దుక్కిణీన
 తియు శ్రీ సాధుచరిత్రయుముక్తిగోరి దాఁ । బతికడభక్త కోటుబెడఁ శ్రీ
 బాయక భక్తివహించుమార్గమున్ । హితమతిజూచి చూచియదియేగ
 తినాకులభించుఁగాత యం । చతివయు భర్తవేడుటకుఁ శ్రీ సంకయమొం
 దుచు సిగ్గుబొందుచున్ ॥ ౪౩॥ తోటకము॥ ఎన్నిదినంబులఁ కీగతినున్న ।
 నున్నదెసార్థక శ్రీ మూరకయంచున్ । బన్నుగనప్పుడ శ్రీ భర్తనువేడెన్ ।
 దిన్నగనాచెలి శ్రీ తెంపువహించెన్ ॥ ౪౪॥ వ॥ అంత డ॥ ఆచ్చపలాఠీ
 యాపగల శ్రీ యచ్చుతుఁజేరఁగ లేకయాత్మలో । మచ్చిక నెంచెనిట్లుహరి
 మానినికేల యటంచు నెంచునో । యిచ్చునో లేక కారణము శ్రీ నీయక
 యెంతయఁగోపించునో । హెచ్చగునాదుపూర్వఫల మెట్టులనున్నదొ
 యంచుఁజింతిలున్ ॥ ౪౫॥ సీ॥ ఎనితమోక్షమునందు శ్రీ వాంఛయొక్కట
 గాని - కొండాకధర్మంబుఁ శ్రీ గోరదయ్యె । స్నానంబుఁజేయదు శ్రీ చలు
 వలుగట్టదు - పుష్పముల్పెట్టదు శ్రీ భూషలిడదు । గంధంబుఁబూయదు శ్రీ
 కస్తూరితిలకంబు శ్రీ దిద్దదుకాటుకఁ శ్రీ దీర్చదబల । కీరంబుఁబిల్వదు శ్రీ కేకి
 హంసలఁబ్రోవ - దలకోకిల పల్కు శ్రీ లాదరింప ॥ తే-గీ॥ దన్నపానాది
 తమలంబు శ్రీ లంటదతివ । భోగమును నిద్రఁగోరదు - పుణ్యచరిత॥ చెలు
 లంగన్నైతిచూడదు శ్రీ చెలులవలన । సేవఁగై కోదుపల్కుదు శ్రీ చెలుల
 తోడ ॥ ౪౬॥ చ॥ పడఁతుక యింతకాలమును బాయక నాధునిచెంతనుం
 డియున్ । దడయుట కేమికారణమె శ్రీ దామునుజేసినయట్టి పుణ్యమి ।
 య్యెడనొనఁగూడఁగావలయు శ్రీ నింతిభానుఁడుగ్రుంకునంతలో । నొడలను
 బ్రాణముల్నిలుపఁనోపదుతాఁగనునొక్కయేడుగన్ ॥ ౪౭॥ స్వాగతము॥
 వారిబాఠీతన శ్రీ వల్లభఁజేరన్ । మారుతంద్రితను శ్రీ మన్ననసేయన్ ।
 గోరియున్నతన శ్రీ కోర్కెయందీఱన్ । కౌరినెమ్మదిని శ్రీ సారెకు నెంచున్ ॥
 ౪౮॥ వ॥ అట్టియెడ, సీ॥ నేనున్నవిభుచెంత శ్రీ నెలతపోరాదని - యేగ

నోయనుభంగి శ నినుడుగ్రుంకె । ముద్రలై దునుగాంచు శ ముదితయూఁ
 అంగన్న - కరణీసాంధ్యారాగ - కాంతిదోచె । సకలభూతంబులు శ సత్వం
 బుగను నున్న - చందంబుతారకా శ బృందమొప్పె । సుజ్ఞానమనువెల్లుం
 బాడక విడనన్న - గతినిలడమమెల్ల శ గప్పగొనియె॥ తే-గీ॥ దరుని
 యజ్ఞానతిమమెల్ల శ దగ్ధమనుచు । దేలివియను మేటిసుజ్ఞాన శ తేజమమరు
 ననుచుఁజాటినగతిఁజంద్రులడంబరమున॥ జెలఁగియుదయించెదిమిరేభ
 సింహమగుచు ॥౮౯॥ ఉత్సాహ॥ సరసమైన హేమరత్న శ సాధమందున
 పృథ్వా సరసిజాత్యుండంతసార శాన్నముల్బుజించియు॥ వరసుభూషణంబ
 రాదిరవస్తులేపవాదులు॥ గరముఁదాల్చి హంసతూలికంబుఁచేరియుండ
 గ॥౧౦॥ చ॥ అతివయు రాత్రిమంచినసుతయంబనియెంచి భుజించిమించి
 సమృద్ధిబతిం జేరగాఁదలచి శ మంజుసుగంధములెల్ల బూసి తా । నతు
 లిత పశ్చ్రముల్లాడపు శ లాదిగఁబెట్టి త్రిలోకమోహిసి । గతిఁబాడసూప
 నాయువతీ శ కాంతునిఁజేరుట వింతదోపగ॥ ౧౧॥ తామరసవృత్తము॥
 కలిగొనిమోదము శ కాంతకునంత॥ దొలఁగెనుశంకయు శ దోచెను
 ధైర్యం । బలరె వివేకము శ భక్తి ముక్తి॥ దెలియగ ముక్తినిరదీప్ర
 మునొందె॥ ౧౨॥ సీ॥ పతిదైవమనియాత్మ శ భావించుసేవించు శ
 బూజించువందనం శ బుల నొనర్చు । వరునిదక్కను నన్య శ పురుషుల
 గలనైన - గన్నెత్తిచూడదాశకమలనయన । ధవునకుఁబరిచర్యలేదానొ
 నర్చునుగాని - సేవకులనుసేరి శ జేయసిదు । చనువిచ్చిననుభర్త శ సతి
 గురుత్వము భక్తి - దప్పదు విభునాజ్ఞ । దాటదెవుడు ॥తే-గీ॥ రామ
 రత్నంబు పట్టంపు శ రాణినుగుణి । దివ్యచారిత్ర రుక్మిణీ శ దేవిమిగుల
 భక్తివెలయంగఁ జనుదెంచి శ పద్మరాభు । పాదపద్మములకుఁమొక్కి శ
 పల్కెనిట్లు॥౧౩॥ ఉ॥ ఓపరమాత్మ విశ్వముఖ శ యో పరమేశ్వర యోప
 రాత్పరా శ యోపరవస్తురూపహరి శ యోదురితాంతక యోకృపానిధి
 యోపరహంస సర్వసమ శ యోమునివందిత యోమహాప్రభో నాపలు
 కాదరించిదయ శ నన్నికఁ బ్రోవుము ప్రాణనాయకా ॥౧౪॥ ఆ-వె॥
 సారిదిజీవునకును శ సుఖదుఃఖములు రెండు । జన్మజన్మములను శ సంభ
 వించు । జన్మవలననేమి శ సౌఖ్యంబుగనరాదు । గానజీవుఁడెట్లు శ గాంచు
 ముక్తి॥ ౧౫॥ క॥ జన్మంబేలావచ్చెనొ । జన్మమూఁదప్పించుకొనెడు శ సాధ
 నమిఁక సీ । జన్మమునఁగలదొలేదో । జన్మమురోసితినిముక్తి శ సాధనకొ
 అకు॥ ౧౬॥ తే-గీ॥ ఎన్నిదినములుబ్రతికిన శ నేమిఫలము । కాటికేగద
 యామాయ-కాయమరయచచ్చిచచ్చియు బుట్టంగలేజాలశ్రమములు ।

తిరిగిపుట్టని మార్గంబు శ దెలుపుమిశ|| ౧౭|| క|| పరభక్తలొకరక్షక |
 పరిపరివిధములను నిన్నె శ ప్రార్థించెదనా | మొరవిని సతియనిద్రోయక |
 కరుణించియు నాదుజన్మ శ గడతేర్పడగు|| ౧౮|| క|| అనియిట్లు వేడు
 దుక్కిణి | గనియాపురుషోత్తముండు శ కడుమోడమున | దనలోనె
 తారుమెచ్చుచు | దనసతిమది సరయిగోరి శ తానిట్లనియె|| ౧౯||
 తోటకము|| భామిని నీదగు శ పల్కులు, నాహా! యేమిచిచిత్రము ! శ
 ఇందులకెందు || గామితవాంఛలుగకనుమోక్షం బేమిపదార్థమో -
 యెన్నగదాని || ౨౦|| ఆ-వె|| తదణి నీదుచక్క శ దనమునకీయలం |
 కారమునకుడగును శ కలికినాతో | గలసిపొమ్ముమోక్ష శ కాంక్షనీకే
 టికిసురతకేళికంటె సుఖముగలదె|| ౨౧|| క|| విను బ్రహ్మనందనుఖం |
 బునకంటెను హెచ్చునుఖము శ భోగానందంబని వచియించుటవినమే!
 వనజాసనుడాది దివిజ శ వర్గములెల్ల || ౨౨|| ఆ-వె|| అనిన నిత్యమైన
 యట్టి బ్రహ్మనంద | సుఖముకెనయెపోల్చి శ చూడమదన | కేళియల్పను
 ఖము శ కేవలం బని యన ! నింతిజూచి శౌరి శ యిట్టులనియె|| ౨౩|| క||
 నీమాటలు నీతేటలు | నీ మానసవృత్తితెగువ శ నీనేర్చులును || ౨౪|| నీ||
 దికింపగుగకను | నామనమున కింపుగావు శ సలినదభాక్షి || ౨౫|| నీ||
 కాంచన నవరత్న శ కలిత నిర్మితమైన - మేడలున్నవి నీకు శ మెల
 గుటకును | వెలలేనిభూషణవిలేతులున్నవిదాల్చ-కనకాంబరములాది శ
 గలవుకట్ట | లీలకు హంసతూ శ లిక సాన్పులున్నవి - పూయుటకు
 సుగంధ శ ములునుగలవు | అష్టభార్యలలోన శ నధికురాలవునీవు పట్టం
 పురాణివై శ పరగుచుంటి || తే-గీ|| వఖలభోగంబులునుగల శ వనుభ
 వింప | జెలులుపెక్కండ్రుగలరు నీ శ సేవకేయ | గూర్చి సంతతిగల
 దేమి శ కొదువనీకు | నింతకంటెను మోక్షంబ శ దెక్కువగునె|| ౨౬||
 క|| సారంబుద్రవర్గము ని | స్సారముమోక్షంబుగాగ సర్వజనుల ||
 సారంబులేని మోక్షము | గోదటయిదివెట్టితనము శోమలిసీకు || ౨౭||
 క|| జగములయందు త్రివర్గము | పొగడొందు సమస్తమునకుఁ బూర్వ
 క్రియగా | నెగడును మోక్షమునిష్క్రియ | యగుదుండగఁ గ్రియగ
 నీకునగుపడుటెట్ల || ౨౮|| నీ|| నావుడు నావాసు శ దేవుని నీక్షించి -
 తెలివిమై దుక్కిణి - దేవిపల్క | నోవుండరికాక్ష శ యొప్పుగానివియెల్ల-
 వచ్చునపుడుమనము తెచ్చినామె | పోవునప్పుడునొక్క శ పుచ్చినవ
 క్కెనఁగొంచుపోవుటయులే శ దెంచిచూడ | సర్వంబుమధ్యనేసంభ
 వంబయ్యెను - సర్వంబుమధ్యనే శ సమసిపోవు || తే-గీ|| కలిమిలేములు

శాశ్వత శ్ర ములునుగావు । నీటిపై బుగ్గ తనువును శ్ర నిలువఁబోదు । అఖ
లమును మాయనిత్యమై శ్ర నట్టిపడముఁ । దెలియఁగోరినదానను శ్ర జలజ
నాభ॥ ౨౦॥ ఉ॥ తల్లియుఁ దండ్రీయుఁ గురుడు శ్ర దైవమునీవని యెల్ల
ప్రాద్దునా॥ యుల్లమునందునమ్ముకొని శ్ర యుంటిమహాత్మదయారసంబుచేఁ ।
గల్గయునిక్రముఁ దెలిపి గ్రక్కున మోక్షము నీవెయ్యవే । నొల్లను
నీదు దివ్యపవ శ్ర యుగ్మముడక్కను భక్తవత్సలా॥ ౨౧॥ క॥ మీకుందెలి
యని ధర్మము । లోకంబునఁగలదెసర్వ శ్ర లోకశరణ్యామికరుణఁగోరి
యుంటిని । జేకొనినను నీళ్లముంపు శ్ర చేర్చుము పాల॥ ౨౦॥ క॥ నీతుల
మీరలెఱుంగని । రీతిని మీయెదురఁగొన్ని శ్ర రిక్తవచనముల్॥ భ్యాతిగఁ
బల్కితినిప్పుడు । నాతప్ప త్నమించి దయను శ్ర నన్నేలుహరీ॥ ౨౧॥
తే-గీ॥ అనిన సతిఁజూచికృష్ణుఁడా శ్ర హ్లాదమొంది । సఖయలెల్లను సా
మాన్య శ్ర సతులెగాని । యింతిసీబుద్ధిఁజూడంగ శ్ర నెంతోపెద్ద । యబల
యెవ్వరు నీవలె శ్ర నడుగరిల్లు॥ ౨౨॥ ఉ॥ ఎప్పుడునాదుసన్నిధిని శ్ర నిందు
నిభావన నీవునిల్చి యీ । యిప్పటియల్లు మోక్షమును శ్ర నెన్నఁడుఁగో
రవుకోరియుండిన॥ జెప్పమునీవుమున్నుధరలేచేసినపుణ్యము వెంటనంటి
ని । నిప్పుడుపొందె నయ్యదియునీకునుగల్గె నమోఘవాక్యము॥ ఉ॥
లోకమునందు సంపదయు శ్ర లోభములేకయ పుత్రిపుత్రుల॥ కైకొనఁ
గోరుచుండుదురు శ్ర గాకలమోక్షముగోరరెవ్వరు॥ నీకీటువంటి వాంఛి
తమునీనిక్రముగల్గుట చోద్యమయ్యడి॥ బ్రాకటమైన నీవిమలభాగ్య
మెభాగ్యము హంసగామిని॥ ౨౩॥ క॥ రత్నములుదిను మరాళమురత్న
ములనెగాని తినువె శ్ర రాళ్ళనుగాంశా । రత్నమ నీవటుముక్తికియత్నిం
చినదానివితర శ్ర యత్నములేకే॥ ౨౪॥ తే-గీ॥ పడతి నీప్రశ్నత్రైలోక్య
పావనంబు । అబ్బభవునకుడలపోసి శ్ర యడుగరాని । గోప్యమడిగితి వది
యెనా శ్ర కోర్కెఫలము । నదియెనా పెద్దనితేప శ్ర మగుధనంబు॥ ౨౫॥
క॥ సంతతము నీవునాయెడ । నెంతయునెడ తేగనిభక్తి నెఱపుదుగాన॥
ఇంతకు నీపైదయ వది । యెంతటిమర్థంబునైన శ్ర నెఱిగింతుడగ॥
౨౬॥ ఉ॥ మానిని విత్తమాదిగసరమ స్తముకంటెను హెచ్చుప్రాణముల్
ప్రాణముకంటె నెక్కువగురబ్రహ్మపదంబగు జ్ఞానవిత్తము॥ బ్రాణము
నైన నిచ్చుటకులే బ్రాణములొప్పునుగానియేరికి॥ జ్ఞానధనంబు నిచ్చు
టకులేసాధుజనంబులు సై ప రెంతయు॥ ౨౭॥ క॥ గురుభక్తిలేనివారికి
నెఱిగింపఁగఁ బోల దిట్టి శ్ర నిర్మలబోధ॥ గురుభక్తి గుదిరియుండిన ।
నరునకు నుపదేశమీయ శ్ర నగునాద్యులకు॥ ౨౮॥ చ॥ భువి నెనరైన

గారణముః శ్రీ బౌద్ధగంబెద్దల నాశ్రయించినకా । బ్రవిమలచూడ్కి వాని
 నిజ శ్రీ భావముశోధనఁ జేసియీదగుకా నవరస మొల్కుభూతలమునందు
 నజేయ ఫలించుసస్యముల్ । చవిటిపొలంబు దున్నియును శ్రీ జల్లినవిత్తులు
 పండనేర్చునే॥ ౮౦॥ ఉ॥ గారవ మొప్పుబెద్దలనఁ శ్రీ గా శతవృద్ధులుగాదు
 విద్యులకా । మీఠినవారుగాదు భువి శ్రీ మేటి నగంబులయంతలేసివా ।
 రారయఁగాదు జ్యేష్ఠకుల శ్రీ మందుజనించినవారుగాదు చూ । ధారుణిఁడ
 మ్మందామెగను శ్రీ ధన్యులె పెద్దలు నిశ్చయంబుగకా॥ ౮౧॥ ఆ-వె॥ అట్టి
 వారి వెడకి శ్రీ పట్టియనుదినము । దేవదేవుడంచు శ్రీ దెలిసిగుడుని । సేవఁ
 జేసియతని శ్రీ చిత్తంబుమెప్పించిముక్తిగాంచవలయు శ్రీ మొదలునరుడు॥
 ౮౨॥ క॥ వణితామణిమోక్షమునకు । ననువొందగవలయుసాధర సంబు
 లునాల్గుకా । మునుదెలియనగునుగావున వినిపించెద వినుమువాని శ్రీ విధ
 మునుధరుణీ॥ ౮౩॥ నీ॥ వరుస నిత్యానిత్య శ్రీ వస్తువివేకంబు - కలిగియుం
 డుట యొందు శ్రీ ఘనముగాను । మూత్ర వమనవిష్ఠ శ్రీ ములకానలేనట్లు-
 లిహః స్వర్గభోగేచ్ఛ శ్రీ లేనిదొకటి । సంతతంబు శ్రీమాది శ్రీ మట్కము
 సంపత్తి శ్రీ నలువొందుచుండెను శ్రీ నదియునొకటి । మోక్షంబుకొఱకునశ్రీ
 పేక్షించుటయు ముము - త్తత్వమన నొకటి శ్రీ సరవినిట్టి॥ తే-గీ॥ సాధన
 చతుష్టయంబిల శ్రీ సంభవింతు । నరుడె యధికారిమోక్షంబు శ్రీ నకును
 నర్హుఁడట్టిశిష్యునిఁ గనిపెట్టి శ్రీ యాదరమునఁ పరదయాపత్తి బోధించవల
 యుగురుడు॥ ౮౪॥ క॥ మేధావియైన నీకును । సాధనసంపత్తిగలదు శ్రీ
 సద్గుణములకుకా । సాధుచరిత్రపునీవీ । బోధకుఁడగు దింతివిమలశ్రీబుద్ధివి
 గానకా॥ ౮౫॥ క॥ నాగురుఁడగు సాందీపుని । వేగమే మదినిల్పియిపుడు
 వెలదిరొనీకుకా । నాగురుమర్మముఁజెప్పెద । బాగుగవినుమింక భక్తిశ్రీ
 భావము మెఱయకా॥ ౮౬॥ తే-గీ॥ అవనిఁబరికించిచూడ మా శ్రీ నవుల
 యందుఁ । దీప్రమోక్షేచ్ఛయనియును శ్రీ దిరముగానుమందమోక్షేచ్ఛ
 యనియు స శ్రీ మరునురెండు । తెఱఁగులగుచుఁ దద్దిక్షముల శ్రీ దెలియు
 మీపు॥ ౮౭॥ నీ॥ ఇట్లుగాలుచునుండ శ్రీ నింటిలోనిమనుజుఁ శ్రీ డెంతతీప్ర
 ముబైటిర కేగ గోరు । ఘోరకానన మందు శ్రీ దారిశిప్పిన నరుఁడెంత
 తీప్రము మార్గమెఱుంగఁగోరుఁబులివెంబడించినశ్రీబులివాతఁబడకుండ-
 నెంతతీప్రము మర్చ్యుడేగఁగోరు । బాముపైకొనిరాగఁ శ్రీ బాముచే
 జిక్కక - యెంతతీప్రము నరుం శ్రీ డేగఁగోరు॥ తే-గీ॥ జోరులు దలుమఁ
 జిక్కక శ్రీ చోరులకునునెంతతీప్రంబు మానవుం-డేగఁగోరు । సంతవేగం
 బునను బ్రయ శ్రీ త్నంబుఁజేయు । నదియెపొతీప్రమోక్షేచ్ఛ శ్రీ యనఁగఁ

ఒకఁగుఁగూ॥ ౧౮॥ ౧౮॥ క॥ ఒకకాలంబును నిమ్మహి । నొకనికీసిబాధలెల్ల ॥ నొక
 వకయున్న । నొకయొకనికీనొకయొకతటి । నొకయొక యాపత్తుగలిగి
 యుండగవచ్చు॥ ౧౯॥ ఆ-వె॥ పనితమోక్షమునకుఁవలయుసాధనములు
 సంఘంటింపఁబడక ॥ జనుడుమోక్ష । మతులితముగఁగోరు ॥ నదిమంద
 మోక్షేచ్చ । యంచుఁదెలియవలయుఁహంసగమన॥ ౨౦॥ సీ॥ తాపత్ర
 యాగ్ని యీ ॥ తనువుదహించుటే-యిల్లంటుకొనికాలుర బంచిచూడఁ ।
 వన్నుచా నెఱుంగక ॥ తనువుదాననుకొంటు-దండకాటవిదారిఁ ॥ దప్ప
 టయును । బారిమనమింద్రియం ॥ బులవెంటఁ బాటుటే - వ్యాఘ్రంబు
 డఱుముక ॥ వచ్చుటయును । నరయ దుర్విషయంబులంచువర్తించుటే-
 సర్పంబుగదియుటసారసాక్షి॥ తే-గీ॥ యెలమిఁగామాది షడ్వర్గములె
 యనంగ । నలచ దొంగలుపొంచుకఠనావివేక । మనెడు ధనమును నప
 హరిం ॥ పంగఁజూచు ! నదియె చోరులు డఱుముట ॥ యతివ వినుము॥
 ౨౧॥ ఆ-వె॥ ఇట్టిబాధలెల్ల ॥ నేకకాలంబున । సంభవించునట్టి ॥ జనుడు
 గాని । యట్టిశ్రమలఁబాపునట్టిసద్గురుఁజేరి । గట్టిగాను ముక్తిఁ గాంచ
 బోడు॥ ౨౨॥ క॥ హరియిల్లు తెల్పఁగావిని । హరిజేక్షణ పల్కెనిట్లు ॥
 లంభోజాక్షు॥ పురుషార్థమెన్ని భంగులూ । యెఱింగింపు మటన్నగృష్ణు
 డిట్లను సతికి॥ ౨౩॥ సీ॥ గణుతింప ధర్మార్థ ॥ కామమోక్షములనఁ -
 బురుషార్థములునాల్గు ॥ భువిజెలంగు । యాత్రదానవ్రతయజ్ఞంబులాది
 న - త్కర్మముల్నేయుట ॥ ధర్మమయ్యెఁ । గాయంబుమిక్కిలి ॥ కష్టించి
 యుక్తిచే-నర్థంబుఁగూర్చుట ॥ యర్థమయ్యెఁ బొలఁతుల కూటంబుఁ ॥
 బుత్రులసౌఖ్యంబుఁ । గావలెనను వాంఛ ॥ కామమయ్యె॥ ఆ-వె॥ నీత్రి
 వర్గమరసి ॥ నిత్యంబుగాదని । యచలగురునిభక్తీనాశ్రయించి । బ్రహ్మ
 మెఱిగి జన్మ ॥ బంధంబులను బాసి । ముక్తిగనుట బుధులు ॥ మోక్ష
 మంద్రు॥ ౨౪॥ క॥ పురుషార్థంబుల నందగుఁ । బారిఁబారి ధర్మార్థ కామ
 ములనెడుమూడుక । బరమ పురుషార్థమనఁగను సిరమగ మోక్షంబె
 యంచు ॥ జెప్పుదు రాద్యుల్॥ ౨౫॥ తే-గీ॥ చెలఁగి ధర్మార్థ కామముల్ ॥
 జీవకోట్ల । కన్నిటికి నాచరింపగ ॥ నగునుగాని । మహిని మోక్షంబు
 మాత్రంబుమానవులకు । నాచరించఁగఁదగినది ॥ యరసి మూడ॥ ౨౬॥
 క॥ జన్మములకెల్ల మానవ । జన్మంబే యెఱుకగల్గు ॥ జన్మమగుటనీజన్మ
 మునముక్తిగాంచక । జన్మముకడతేరదన్య ॥ జన్మములందు॥ ౨౭॥ క॥
 జన్మంబుకోసియింకనే । జన్మంబునురాకమున్నె ॥ జనుడుపరమున ॥
 దన్యమందిన మఱిలను । జన్మంబులులేకజన్మ ॥ సాఫల్యమగు॥ ౨౮॥

క॥ నరజన్మమైత్రినందుకు । నరగునమోక్షంబుగను సుసార్థకమటయ్యె॥
 మఱియితరజన్మములలోఁ । బరమరయంగదెల్వితేక శ్రేష్ఠమిందుటచే॥
 చ॥ గరిమనమస్తజీవతతి శ్రేకంఠెను మానవులెక్కుడందునక॥ గరితలు
 గాను బుట్టుటల శ్రేకంఠెను బూరుషజన్మమెక్కుడొ॥ బురుషులందు
 శాస్త్రపరి శ్రబోధనపండితులెక్కుడందునక॥ మఱినతిగోప్యమైన పరశ్ర
 మార్థమెఱింగిన ధన్యులు తముల్॥౧౦౦॥ ఆ-వె॥ పరమగురునికరుణ శ్ర
 బదసిన సత్తులై సఁబురుషులైన మండ శ్రపురుషులైన । మాచకన్యలైన శ్ర
 మందులు చండాలు । రైన ముక్తిగందు శ్రరంధులైన ॥౧౦౧॥ చ॥ తను
 వుపటుత్వము వడలి శ్రతాతయునై వెతగాకమున్నుగా । ఘనకఫవాతపై
 త్యములు శ్రగప్పి మతిధ్రుమరాకమున్నుగా॥ ౧౦౨॥ బ-వె॥ కాలకింకరులు శ్ర
 పైఁబడితన్నొని పోకమున్నుగా॥ గనఁడగు నాపరాత్పరుని శ్రగాయముఁ
 బాయకయున్న యంతలో॥ ౧౦౩॥ ఆ-వె॥ సతుల సుతుల హితుల శ్ర
 సంపదఁజట్టాల । నమ్మితన్నుఁదాను శ్రనరయలేక । భ్రాంతినొందువాని శ్ర
 బ్రదుకెల్లను బిసిని । కాయలోనిపురుగు శ్రగతివలంప॥ ౧౦౪॥ ఉ॥ గట్టిగ
 మోక్ష కాంక్షయును శ్రగల్గనె గల్గదుభూమి నేరికి॥ అట్టి విచారమెవ్వ
 నికి శ్రనైన నొకానొక వేళఁగల్గినక॥ గట్టడినేడు శ్రేష్ఠమచుతగాలముఁ
 బుచ్చునుగాని ముక్తిచే । పట్టఁబ్రహ్మకల్పములు శ్రపాయక తా నిల
 నుండునట్లుగ॥ ౧౦౫॥ క॥ మంచివచనములు వివమగు । మించినకో
 పంబువచ్చు శ్రమిక్కిలిపగసా । ధించెదరు బుధులపల్కులు । మంచివి
 యని తెలియలేరు శ్రమందాత్తులొగి॥ ౧౦౬॥ నీ॥ కప్పకు నిలఁగల శ్ర
 కమల తేనియలేల - పండికి బన్నిరు శ్రగంధమేల । మండునకునుమంచి
 సాందర్యపతియేల - సంధునకుమెఱుంగు శ్రటద్దమేల । కుక్కకువపరంజీ
 కుళ్లాయితేలకో - టికిని ముత్యాల ప శ్రతకమునేల । కొమరొప్పచిడు
 దుకు శ్రగోక్షీరమదియేల - పేడపురుగునకు శ్రబెల్లమేల॥ తే-గీ॥ చెవిటి
 వానికి మృదుగాన శ్రచవుల వేల । రూఢిఖరమునకునమృతరచులవేల ।
 తివిరిగాడిదకునుదివ్య శ్రతీర్థమేల । మంతుజనులకు నిజమోక్ష శ్రమార్గ
 మేల॥ ౧౦౭॥ ఆ-వె॥ జంబుకమునకేల శ్రస్వర్గలోకంబును । గలయరత్న
 ములుపిరికంబుకేల । మాచకన్యకేల శ్రమదనశాస్త్రంబును । మందమ
 తులకేల శ్రమంచిబోధ॥ ఉ॥ చోరజనంబులందఱిని శ్రజోరుల చందము
 గందు రెంతయు॥ జారులు నెల్ల వారలను శ్రజారులకై వడిఁజూతురెన్న
 గా॥ గ్రూరులు సర్వమానవుల శ్రగ్రూరులీతిని నెంతరట్టులే॥ నారకు
 గాంతరజ్ఞులును శ్రసద్గురుల దమవంటివారుగ॥ ౧౦౮॥ నీ॥ మాటనే

ద్వివవాని శ్రీ బూటకుండనియండ్రు - మాటలాడకయున్న శ్రీమందుండ్రు |
 సతులతో భాషింప శ్రీ చారపురుషుండ్రు - జారుడుకాకున్న శ్రీ వండు
 డండ్రు | వన్నెవల్కులుగట్ట శ్రీ బలుహొయలోగాండ్రు - గుడ్డమాసిన
 వాని శ్రీ మడ్డియందు | రరయజక్కనివాని శ్రీ నంనగాండంబురు - రూపి
 గాకున్నగు శ్రీ రూపియండ్రు || తే-గీ || కల్లనిజమండ్రు నిజమును శ్రీ గల్ల
 యందు | రెట్లునడులకు సహజంబులట్లుగాన | సర్వజనులకు నిలలోన శ్రీ
 సమృతముగ | నడువలేరేంతసాధులు శ్రీ నై నజగతి || ౧౦౯ || చ || జనముల
 కెల్ల లోకమున శ్రీ సమృతిగానడువంగఁగోరిచా | నెనయంగ నెల్ల వారిమది
 కింపుఘటింపంగఁజోవ నెంచువా | డనువుగ వెండి నెవ్వరిని శ్రీ హర్ష మునొం
 పంగ జేయలేక తా | జెనఁటి యనంగ నన్నిటికి శ్రీ జేటువహించినబుద్ధి
 హీనుడై || ౧౧౦ || ఉ || మంచిగుణంబులేమికిని శ్రీ మంచినిజెడ్డగఁజెడ్డమం
 చిగా | నెంచుచునుండ్రులోకమున శ్రీ నెంచిన నేమగుఁజెడ్డఁచెడ్డయే |
 మంచియు మంచియేయగును శ్రీ మానినియి త్తడికాంచనంబుగా | నెంచిన
 నొనెహేమమును శ్రీ ని త్తడిగాంగన నొనెయట్టుల || ౧౧౧ || ఆ-వె || పేడ
 బెల్లమనిన శ్రీ బెల్లంబుగాఁజోదు | పేడయన్నగుడము శ్రీ పేడగాదు | పేడ
 పేడె యగును బెల్లంబుబెల్ల మే | జ్ఞానిజ్ఞానె మూఢశ్రీజనుఁడుజనుఁడై || ౧౧౨ ||
 క || జ్ఞానులనుజూచి యిలన | జ్ఞానులదేగడుదురుబుద్ధి శ్రీ జాడ్యతదిగువ ||
 శ్వాసములకోట్లు మొటిగిన | నేనుఁగువై నున్నవాని శ్రీ కేమిభయమిక్క ||
 ౧౧౩ || సీ || ఘనునిసీచుండన్న శ్రీ గాఁజోడు సీచుండు | ఘనుఁడన్న
 సీచుండు శ్రీ ఘనుడుగాడు | అంచను బకమన్న శ్రీగొంచకానేరదు-గొంచ
 నంచ యనంగ శ్రీ నంచగాదు | అవనిభూషణదూషణాదితిరస్కారముల
 రయఁగాదేహాశ్రమునకుఁగాని | యాత్మకులేవురూ శ్రీ పాతీతమైనామ-గుణ
 వర్జితంబయి కుదురుకతన || తే-గీ || నెవ్వరేమన్న నాత్మకు శ్రీ నేమికోదువ |
 పరులుభూషింపలేనట్టి వాసిగాదు | పరులుదూషింపపొచ్చెన శ్రీ వన్నె
 చెడదు | ధరణిసొందరు మోదభే శ్రీ డములుబుధులు || ౧౧౪ || క || ఎవరే
 పల్కులుపల్కిన | నవిసాధులువినియు వినని శ్రీ యట్టులఁచామీ | భువిని
 నటించురువారలు | భవనాశస్థితులులేని శ్రీ భావనులగుట || ఆ-వె || తెరవ
 మానవులకుఁ శ్రీ ద్రికరణశుద్ధిలే | నట్టికతనమాయ శ్రీ నమ్మివివిధ | గతు
 లపెక్కునమ్మ శ్రీ కంబులుచెప్పిన | నమ్మలేరు నిజము శ్రీ నశ్చిననేత్ర || ౧౧౬ ||
 ఉ || చచ్చినవారె ధన్యులని శ్రీ చాలనుతించురు లోకమందున || జచ్చిన
 వారలు మగుడ శ్రీ జన్మకురాక యె యున్న ధన్యులే | చచ్చియు నెప్పటట్టు
 లనె శ్రీ జన్మములెత్తుదు రట్లుగావున || జచ్చియుఁజావకుండియును | సౌఖ్య

ములేదికము క్రిగానకే॥౧౧౦॥ ఆ-వె॥ గురుని జేరగల్గి శ్రీ గుర్తుగాఁబర
మును దెలియగల్గిగొప్ప శ్రీ తెలివిగల్గి । మొనసమ్మగములట్లుఃమూఢులై
మిన్నక । చెడుదు రల్పమతులు శ్రీ సిద్ధముగను॥౧౧౧॥ క॥ విహగములు
మింటి కెగయుట । సహజంబగు నేలదూరఁ శ్రీ బాలవటువలె ॥ బహువి
ధమాయలఁబొందుట । సహజముమూఢులకుము క్రిశాధ్యంబగు నే॥౧౧౨॥
సీ॥ అర్థంబు భూములు । నార్జించఁగాదీటు - ఘనమందిరంబులు శ్రీ గట్టఁ
దీటు । సతులతో భోగింపఁసాఖ్య మొండఁగఁదీటు । సుతుల వేడుక లెల్ల శ్రీ
జూడఁదీటు । బుట్టుముచ్చటలను - బ్రాద్దుపుచ్చగఁదీటు । దిరముగాఁ
బొరుగిండ్లు శ్రీ దిటుగఁదీటు । గార్యంబుఁబెంచుచు శ్రీ గలహమాడఁగఁదీటు ।
జెలువుగాఁబడుల దూషింపదీటు॥ తే-గీ॥ కోరినీచాత్తులను నెల్ల శ్రీ గొల్వఁ
దీటు । మందమతులగు నీదుష్ట శ్రీ మానవులకుఁబవలురాత్రియుదీటుదు శ్రీ
పరమగురుని । చెంతజేరఁగఁబరమార్థ శ్రీ చింతఁజేయ॥ ౧౧౦॥ చ॥ భరిత
తటాకనీరములు శ్రీ పానముఁ జేయక వాయసాదులు ॥ మఱిగిన కుంభ
తోయములు శ్రీ మోదమురంజల గ్రోలుకై వడి ॥ నరులును జన్మకర్మ
ములు శ్రీ నాశ మొనరెచ్చి ము క్రిపీడియు ॥ బరిబరి సీచమార్గములఁబట్టి
నటించురు క ర్తవ్యత్రయై॥ ౧౧౧॥ తే-గీ॥ మనుజులందఱు నొకలోక శ్రీ
మఁదేయున్న । నొకరిలోకంబులో నెన్న నొకరుగల్గి । రెవరిలోకంబువా
రిదే శ్రీ యెంచిచూడ । నొక్కలోకంబులోనుండు శ్రీ నోపరెవరు॥౧౧౨॥
క॥ చోరులకుఁ జోరచింతయు । జారులకును జారచింత శ్రీ జగతీశులకు ॥
బోరాటంబులచింతయు । సార వివేకులకుఁ గల్గు శ్రీ సద్గతిచింతలే॥౧౧౩॥
చ॥ కమలమునందుఁ దేనియకు శ్రీ గా బహుదూరముపోయి గ్రోలు నా ।
భ్రమరమునట్లుబోధగను శ్రీ ప్రాజ్ఞుడుతా గురుఁడెందునుండిన ॥ గమ
లముమీదఁగప్పయును శ్రీ గల్గిమరందముగాననట్లు లా । కుమతులెఱుం
గలేదు పర శ్రీ గోప్యము నద్దురు చెంతనుండియు ॥ ౧౧౪॥ ఆ-వె॥ గురు
నిమహిమ దెలియు శ్రీ గురు భక్తునకుఁగాక । యితర జనులకెల్ల శ్రీ నేమి
యొక । తేనె తెరలజూడ శ్రీ దేనెఁటిగకుఁగాక । యితరమఱీకాళి శ్రీ
కెఱుకపడునె॥ ౧౧౫॥ క॥ మెఱుంగైనయద్ద మంధుని । కరమునఁదాల్చి
యును మోము శ్రీ గనలేనట్లా । గురుఁడు తమయొద్దనుండియు । గురుమ
ర్మముదెలియలేదు । గ్రుడ్డిజనంబులే॥ ౧౧౬॥ ఆ-వె॥ కడఁగిదర్శణంబె శ్రీ
గానని యంధుండుతనదు వదనమెట్లు శ్రీ గనఁగ నేర్చుగురునిగానలేని శ్రీ
గ్రుడ్డివాడిలలోన । బరముగాంచుటెట్లు శ్రీ పంకజాక్షి॥ ౧౧౭॥ క॥ అద్ద
ముపొడఁగను చానికీ । నద్దంబునవానిరూప శ్రీ మగుపడు విధమా । పెద్ద

లఃబాడంగవినప్పడైతద్దయుంబరమాథమతడుతప్పకగాంచున్ ॥ ౧౨౮॥
 క॥ అనగదురుచి ప్రభావం బన నెట్టివో దెల్పుమనినచోబడతికినిదయా
 వనధియుగు నందనందను | మనుజెప్పదొడంగె నిట్లు శ్రీ లున్నవిధంబున్ ॥
 ౧౨౯॥ క॥ గురుడనగాఁ బరుడనడగుం | బరుడనగాఁ గేవలాత్మ శ్రీ
 పరిపూర్ణుడగున్ | బరిపూర్ణుడై గురుడగు న | గుణు తెఱిగినవాడె
 జగతి శ్రీ గురుడగుడరుణీ ॥ ౧౩౦॥ క॥ పరుడగు నాథగవంతుని | వరు
 నందెలుపునతడై మగురు శ్రీ నరుడెవడైనన్ గుణదెల్పు నేరకుండిన |
 గురుడెట్లగువాడు పశువు శ్రీ కుంభినిలోనన్ ॥ ౧౩౧॥ ఆ-వె॥ తల్లిదండ్రు
 గురుడు శ్రీ దైవంబనుటచేతం | దల్లిబిడ్డకెల్లు శ్రీ తండ్రుజూపు | నెల్లుగు
 రుడై శిష్యు శ్రీ నకుడైపమును జూప | వలయుఁజమ్మియట్టి శ్రీ వాఁడగు
 రుడు ॥ ౧౩౨॥ క॥ గురుడే యజహరి దుద్రులు | గురుడేయింద్రుండు
 దివిజ శ్రీ కుముదా పురపుల్ | గురుడే సర్వమయుండగు | గురునకునితరం
 బులేదు శ్రీ గోరివెదకినన్ ॥ ౧౩౩॥ క॥ పరమాత్మ నెఱుగఁజేసిన | గురు
 డేధగవంతుడిలను శ్రీ గురైఱిగిన యా | గురుడే యిహపరములకును |
 గురుడగు నాగురుడై గురుడు శ్రీ గురువులకెల్లన్ ॥ ౧౩౪॥ క॥ గురుమ
 హిమదెలియనవ్వరి | తరమగు దేవతలకై న శ్రీ దలఁపఁగవశమా | హరి
 హర ధాతలునాదిగ | గురుపదమే గతియటండు శ్రీ గొల్తురనిశమున్ ॥
 ౧౩౫॥ తే-గీ॥ మఱి గురువర్ణంబు మొదలింటి శ్రీ మాయదాని | నడఁచున
 ట్టిదయ గురు వ శ్రీ ర్ణంబుగాన ॥ నరయ గురు శబ్దమిభువనంబులకును |
 మించినది గురుమహిమను శ్రీ నెంచవశమె ॥ ౧౩౬॥ క॥ నరుడెల్లుగురు
 డగునని | గురుమర్యము దెలియలేక శ్రీ కూయు కుమతుతా | నరులకుందె
 ల్పునె పశువులు | నరయంగాఁ దెల్పుకున్న శ్రీ నరుడేగురుడౌ ॥ ౧౩౭॥
 తే-గీ॥ నరుడుగురు డెటులగునని శ్రీ యనిన వినుము | నరకులంబు
 బుట్టిన శ్రీ నరుడలెన్ప | గురుకులంబున మెలఁగిన శ్రీ గురుడెయగును | అన్య
 జాతికిటం బభిరయైనయట్లు ॥ ౧౩౮॥ క॥ ధరణిసమ స్తముకంటెను | గురు
 డధికుడు స్మరణకంటె గుణియధికంబా ॥ గుణికంటె మిగులుము క్తియుం
 బరికింపగ ముక్తికంటె శ్రీ భక్తిఘనంబా ॥ ౧౩౯॥ క॥ ముక్తికి మూలము
 భక్తియ | భక్తికి మూలంబు ముక్తి శ్రీ బ్రహ్మాదులకున్ ॥ ముక్తికి గురుడే
 మూలము | భక్తియే లేకున్నముక్తి శ్రీ పడయఁగవశమే ॥ ౧౪౦॥ చ॥ సుర
 మునియడుకింపురుమ శ్రీ సోమ దివాకర మూర్తులింద్రుడున్ | గరుడభు
 జంగదిక్పతుల శ్రీ కల్పమదానవ సిద్ధసాధ్యకి | స్నరవర రాజమంత్రి
 లును శ్రీ నాదినమ స్త జనాళికి యిలన్ | బరమ పవిత్రమైనదియు శ్రీ భక్తి

యగాదె తరింపజేయఁగన్ ॥ ౧౮౧ ॥ క॥ గురుమహిమ యిట్టిదనుచును ।
గుణులెఱుంగఁగ లేకమాయాకూపములోనన్ ॥ జొరనయ్యెనడులుసద్గురు ।
మఱుగెఱుంగకయున్న ముక్తి శ్రీ మార్గముగలదే ॥ ౧౮౨ ॥ ఆ-వె॥ నిక్కమైన
గురుడు । చిక్కుటకష్టంబు । టక్కుగురులకెందు శ్రీ లెక్కలేదు । అరయ
కాంచనంబు । నరుదులోకంబునఁ । గల్లపసిడిలేదే శ్రీ కొల్లగాను ॥ ౧౮౩ ॥
తే-గీ॥ వసుధదైవంబుఁజూపిన శ్రీ వాఁడగురుడు । గనినయాతండా
శిష్యుండు శ్రీ గడఁకతోడఁ । బరముఁజూపింపకయెగాడుశరమగురుడు ।
చూడకయెగాడు శిష్యుండు శ్రీ సుస్థిరముగ ॥ ౧౮౪ ॥ చ॥ సరసుల చెంతఁ
జేరినను శ్రీ సాధు గుణంబులువచ్చు నేరికిన్ ॥ దురితజనాశిష్యమునరదుష్ట
గుణంబులుగల్గు నెట్లన । నిరవుగ వర్షబిందువులు శ్రీ నిల్చిన శ్రీ గడసిరు
తియ్యనా । నరసింజనేత్రచౌటబడిశ్రీచవ్వలు నుష్టులుగావె యిమ్ముహిన్ ॥
౧౮౫ ॥ ఆ-వె॥ సలిలతైలచేల శ్రీ ములకు సుగంధసూ॥నముల చెల్వితావిశ్ర
నవివహించు । సరణిసూరిజనుల శ్రీ సాంగత్యమున వచ్చు । సద్గుణములు
మూఢ శ్రీ జనులకైన ॥ ౧౮౬ ॥ క॥ ఖ్యాతిగ సద్గురుజేరియు । జ్యోతినింగవ
లేక బాహ్య శ్రీ చోద్యంబులచేఁ । గోతులవలెఁ జిఁయించెడి । పాతకు
లకు నెట్లుగల్గు శ్రీ భవ్యగుణంబుల్ ॥ ౧౮౭ ॥ క॥ అని తెల్పగురుమహా
త్యము । వినియద్భుతమంది బ్రహ్మశ్రీవిద్యయనంగా । వినియండ నెట్టి
దోయది । వినిపింపు మటన్నసతికి శ్రీ విభండిల్లనియెన్ ॥ ౧౮౮ ॥ ఆ-వె॥
అబల బ్రహ్మవిద్య శ్రీ యనఁగ వేఱొక్కటే । బ్రహ్మనెఱుంగునదియె బ్రహ్మ
విద్య । యదియ సర్వకర్మ శ్రీ లడుగంటగాఁజేయు । జన్మబంధములను శ్రీ
సమయఁజేయు ॥ ౧౮౯ ॥ క॥ విద్యలకెల్లను మొదలిటి । విద్యయు భావింప
బ్రహ్మశ్రీవిద్యయై యిఁకనే । విద్యలు దానికిసమముగు । విద్యల నరయంగ
లేవు శ్రీ విశ్వములోనన్ ॥ ౧౯౦ ॥ ఆ-వె॥ బ్రహ్మపదముదెలియఁ శ్రీ బడు
విద్యయదిగాన । బ్రహ్మవిద్యయంచు శ్రీ బలుకబడియె । నట్టివిద్యగురునిశ్ర
యనుమతివడసిన । యతఁడె బ్రహ్మపేత శ్రీ యనఁగనొప్ప ॥ ౧౯౧ ॥ క॥
అటువది నాలుగు విద్యలు । వరుసగ మద్గురునివలనఁ శ్రీ బడసితినేనున్ ।
మఱియూవిద్యలచేతను బరమార్థముఁబడయ రాదుశరపరికింపంగన్ ॥ ౧౯౨ ॥
క॥ ధర నావిద్యలనేర్చిన । నరులకు నెటువంటిపనులు । నగుఁగావుననా ।
గిరినొక్క ప్రేలనెత్తితి । విరివిగనేనింకవట్టివిద్య గాదే ॥ ౧౯౩ ॥ తే-గీ॥
అట్టివిద్యలచేఁ గాదె శ్రీ యరయఁబదియు । నాఱువేలగు గోపిక శ్రీ లంద
టికిని ॥ నన్నిరూపులఁ దోచితి శ్రీ నాకునింక । సాధ్యమునుగాని పను
లెవ్వి శ్రీ జగతి లేవు ॥ ౧౯౪ ॥ క॥ కలయే విద్యలు సర్వము । కలయే

యెంతంత పనులు శ గావించిననా । కలఁబాయఁ ద్రోయనట్టిది ॥ గల
యంగా బ్రహ్మవిద్య శ గాంచఁగవలయు ॥ ౧౫౫ ॥ తే-గీ॥ బ్రహ్మ సూ
త్రంబుగాన నా శ బ్రహ్మవిద్య । సాధ్యమునుగాక విడిచిరిసర్వజనులు ।
సకల కార్యంబులును జేయఁ శక్తియున్నఁ । బడయరాదది మర్మంబు శ
బ్రహ్మ విద్య ॥ ౧౫౬ ॥ క॥ సురపతికి వాణిపతికిని । సిరిపతికిం గారి
పతికి శ సిద్ధపతులకు ॥ ధరణీపతులకు మించిన । దరయంగా బ్రహ్మ
విద్య శ యగునుమృగాక్షి ॥ ౧౫౭ ॥ తే-గీ॥ వివిధకార్యంబులును జేయఁ
వేశనదలు । బ్రహ్మవిద్యయె యిదియని శ పల్లుటరయఁ । బరశగనీపను
లివియెంత శ బ్రహ్మవిద్య । నాచరింపగ రాదను శ నర్థమయ్యె ॥ ౧౫౮ ॥
క॥ గోటికి విద్యలునేర్చినఁ । గూటికె సరిపోయె బ్రతుకుఁకుంభినిలోనా ।
నాటకధాదునిఁ గన్గాను । పాటియదే । బ్రహ్మవిద్యశవడయంగఁదగు ॥
౧౫౯ ॥ క॥ పట్టినను బ్రహ్మవిద్యయె । పట్టఁగవలెఁగానియితర శ పామర
విద్యల్ । పట్టుపడి మరల మరలను । బుట్టియఁ జావంగ నేల శ బూటక
మాయ ॥ ౧౬౦ ॥ తే-గీ॥ కాననా బ్రహ్మవిద్యను శ గాంచుటకును సర్వ
కాలంబు గురుసేవ శ నల్లునట్టి । ధన్యులకుఁ గాక యన్యుల శ తరమె
తెలియఁ । గష్ట సాధ్యమా నావిద్య శ ఘనులకై న ॥ ౧౬౧ ॥ ఉ॥ చక్కఁ
గనిల్చి ధీరతను శ సద్గురుబోధను నాయుధంబుచేఁ । గుక్కనుజంపినూక
రము శ గూల్చి మదేధము గెంటిమువ్వర । న్నుక్కడఁగించి శత్రువుల
నోపిక నాద్యురఁద్రుంచిమాయల ॥ జిక్కక మేటిబ్రహ్మమును శ జెంది
నవారికిఁ గల్గుమోక్షము ॥ ౧౬౨ ॥ ఆ-వె॥ తాపత్రయములఁ శ తల్లడి
ల్లుచు నీప । ఇత్రయముల వాస శ నాత్రయాది । బద్ధులగుచు నదుల
బడలుత్రయావస్థ । లోనజిక్కిమాయ శ గానలేదు ॥ ౧౬౩ ॥ చ॥ తనువుల
నెంత పెంచినను శ దప్పదుచృత్యపు వచ్చు నెప్పుడో । పనుపడఁగుక్క
నక్కలకుఁ శ బాల్పదుమేనులమ్మి యిమ్మహి ॥ మనుజులు మాయలం
బడుట శ మక్షికముల్ మధుకాండఁబోయి యం । దెనయఁగఁజొచ్చియు
న్వెడల శ నేరక చిక్కిన చందమాం దుదక ॥ ౧౬౪ ॥ నీ॥ సకల యన్న
ములాది శ సతతంబు జేయుట - సఖిల విద్యలునేర్చి శ యధికుడౌట ।
భూమిఁబండించుట శ భూచక్రమేలుట - కొలువుండుటకు పొట్టకూటికొ
ఱకె । గాని ముక్తికిఁగాదుశఘనముగా బహురీతిఁ ... గడఁగండ్లుపడ నేల శ
కడుపుకొఱకుఁ । గ్రిమిమ్మగ పశుపక్షి శ కీటకాదులనెల్లఁ - జెలగి
యేయత్నముల్ శ సేసిబ్రతుకుఁ । గాన వాంఛింపకయె శ తృప్తిగఁగఁ
నంచు । గట్టిగాఁ దెలిసి పరంబు శ గానకున్న । నితర జీవులకంటెను శ

నెన్ననడుడు । నధముఁడెకాని పరికింప శ నధకుండగునె॥ ౧౬౫॥ ఉ॥
తల్లులు దండ్రులావులును శ దారసుతాదులు బంధుసోదరులౌ । కల్లుగునేరి
కెవ్వరికి శ గారడి మాయ యుటంచు రందఱుక ! గల్లుని యన్నమాత్ర
మున శ గారడిమాయయు లీడఁబోవునే । కల్లునిజంబెఱుంగకయెశగంధ
గజేంద్ర సమానగామిని॥ ౧౬౬॥ క॥ అనినఁ ద్రిమూర్తులై దైవము ।
లని వారల నామజపము శ లను ప్రతిమారా । ధనలుసొనర్తురు ఫలమే ।
మని యడిగిన సతికిఁగంస శ హరుఁడిట్లునియె॥ ౧౬౭॥ తే-గీ॥ దైవము

—: దైవలక్షణము :—

కృండె యనుమాట శ ధాత్రిలోన । సహజముగఁ బల్కుదురు సర్వ శ
జనులు సతఁడు । నెందు నున్నాఁడో యెవ్వరు శ నెఱుంగలేదు । అతనిఁ
గానకబగమెల్లనంధులైరి॥ ౧౬౮॥ చ॥ విరివిగ బ్రహ్మదైవమని శ విష్ణు
నియల్లని యీశ్వరుండునా । హరిహయుఁడంచు విష్ణుపతి శ యంచుఁ
జెహోవయటంచు భూతములౌ । తరణి సుధాకరాద్యనల శ తారలకక్తుల
నాది గొల్తురి । తెఱఁగున సంతకంటె మును శ దేవుండులేకయే వీరుపు
ట్టిరే॥ ౧౬౯॥ క॥ శ్రీవనితయంచుఁ గొండఱుభావించుడు వాణియంచుఁ
బలువురు గారీ । దేవియని కొందఱిట్లుగ । వేవేల విధంబులాత్మవిధము
దెలియక॥ ౧౭౦॥ ఉ॥ పట్టుగమూడుమూర్తులను శ భానునిశాకరదేవ
దైత్యుల౯ ! దిట్టతసాగరంబులును శ దిక్పతులెల్ల యుఁదారలుగిదిలౌ ।
నెట్టనఁబంచభూతములు శ నింద్రుఁడె హోవయు నెల్లలోకములౌ । పుట్టక
ముగలండుసుమిరపుట్టును గిట్టును లేనిదైవము॥ ౧౭౧॥ సీ॥ అజఁడుదై
వంబని శ యనుటమాత్రమెగాని - వానికి జన్మరూ శ పములుగలవు ।
విష్ణుదైవంబని శ వివరించుటెగాని - వానికి జన్మరూ శ పములుగలవు ।
శివుఁడుదైవంబని శ చింతసేయుటె గాని శ వానికి జన్మరూ శ పములు
గలవు । మఱియు నింద్రునిదైవ శ మని వచించుటెగాని-వానికిజన్మరూ
పములుగలవు॥ ౧౭౨॥ తే-గీ॥ దలఁపఁగాను మీనాద్యవశతారములును ।
దైవములన జన్మము లవ శ తారములకుఁ । గలవగుట జన్మరూపములౌ
గల్గినట్టి । వారలెవ్వరుగారు దై శ పములు జగతి॥ ౧౭౩॥ వి॥ చ॥ పరఁగ
నెహోవయాదిజను శ పండాకటిం దినకన్నఁదన్నచో । సరగుననాతనిన్న
తడు సంతతి పాపులుగా శపించుట౯ । సరకమునుండి సద్ర్యతునివక్రమ
వర్తికి మోటుమిచ్చుట శ సరయఁగదైవ మెట్లుగునుశనాతఁడుమేనువహిం
చియుండఁక॥ ౧౭౪॥ చ॥ వరుసగనల్ల వేదములు శ వ్రాసిమహమ్మదు
కిమ్మటంచుఁదా॥ నిరవుగ దేవదూతలకు శ నిచ్చినభంబుననుండిపంపుట౯ ।

ధరణిని లేక యుండుటను శ దైవముతా నెటులయ్యెనాతఁడుకొన్ । దిరముగ
నిండియుంబులును శ దేహము గల్గిన వాఁడెచూడఁగొన్ ॥ ౧౭౩ ॥ ఆ-వె
ఏమి లేనివాని శ కేమియులేదు సం । కల్పమున్నయపుడెగల్గుచునము ।
మనముగల్గినపుడె శ మఱి యిందియములుండు । నిండియుంబులున్న శ నెగ
కుడనువు ॥ ౧౭౪ ॥ క॥ తనువెపుడు గలిగియున్నదో । జనియించినవాఁడె
యతఁడు శ చావును బొందుకొన్ । జననాది మరణముల చే । తనుబరచిన
వాఁడు నెట్లు శ దైవంబు నగుకొన్ ॥ ౧౭౫ ॥ ఉ॥ గట్టిగ సర్వజీవులునుగర్భ
వశంబున జన్మమొందఁగాఁ । బుట్టినవాని దేవుడని శ బుద్ధిదలంచుట
ధర్మమార్గమే । పుట్టిన దెల్లమాయయగుత బుట్టనిగిట్టని వాఁడు దేవుడొ
నట్టివిధంబు గానకను శ నందఱుగ్రంథిరి మాయవారధి ॥ ౧౭౬ ॥ తే-గీ॥
దైవ మెవ్వఁడో వానినే శ దలంచవలయుఁ గానివారలభావింపఁ శ గారెవ
రును । నెలయుఁ దమతండ్రియుండంగ శ వేతెయొకనిఁ । దండ్రీమాటుగ
భావింపలేదండ్రీ యగునె ॥ ౧౭౭ ॥ క॥ శ్రీవిభునినజని శంభుని । దేవేంద్రుని
దేవతలను శ దేవులటంచుకొన్ । భావింపనేలతమలో । దేవుడు వెలుగొందుచుం
డరదిననిశి యనకకొన్ ॥ ౧౭౮ ॥ క॥ ఎందునజూచిన దేవుడు సందేహములేక
యుండ శ సర్వమయుండై । యెందో కలఁడని వెడకెడి । మందాత్తులకె
ట్లుముక్తి శ మార్గము గల్గుకొన్ ॥ ౧౭౯ ॥ క॥ గురుమూర్తి కరుణలేకయె ।
పరతత్వముఁగాంచరాదు శ బ్రహ్మకునైనకొన్ । నరులెంత వారలైననుదర
మగునే తమకుఁదామే శ దర్శింపంగకొన్ ॥ ౧౮౦ ॥ క॥ రామా యని శివశివ
యని । వేమాటులునోట గొణగి శ విఠరీతముగా । నేమిఘటించిరి
యాత్మా । రామునిఁగనుగొనక ముక్తిరారు తలంపకొన్ ॥ ౧౮౧ ॥ ఆ-వె॥
లన్న విన్న మనిన శ నాకలి దీరదుఁ । తినినఁగానిశుత్తు శ దీటిపోదు ।
కాశికాశియనిన శ గాశికేబోరారు । దీపమన్న వెలుగు శ రూపుగాదు ॥
౧౮౨ ॥ సీ॥ కూడు నీళ్ళంటని శ వాడు దేవుడండ్రు-ప్రీతి నై వేద్యములో
పెట్టుపెట్టు । దివ్యాన్నములు పెట్ట శ దినునె యాదేవుండు శ దినకున్న
బెట్టరా శ తిప్పలేమి । తమకుఁ బెట్టెడువాఁడు శ దైవమే యందురు-తాము
పెట్టుటయెట్లు శ దైవమునకఁ । దామ్ర మృగ్ధాయ లోహాదారుపాపా
ణాది-ప్రతిమలసేవింప శ ఫలముగలదె । బయలుగానక నీరీతి శ బ్రజలు
సేయు । చిత్రములనెల్ల మర్కట శ చేప్పలనుచు । నింతయునుమానిననిజ
గురు చెంతకేరి । పరముఁగాంచిన మోక్షంబు శ బడయవచ్చు ॥ ౧౮౩ ॥
ఆ-వె॥ దైవమునకు బదులు శ దారులోహశిలాది । తతులఁబెట్టికొల్వ శ
దైవమగునె । పసిండికి త్రడినుము శ బదులుగాఁ బెట్టినఁ । బసిండియగునె

వట్టి శ్రాంతిగాక॥ ౧౮౮॥ సీ॥ అయమాత్మ బ్రహ్మమా శ ననువేద
వచనంబు-గలిగియున్నట్టియార కారణమునఁ । బ్రతిమార్చనముకంటెఁ శ
బరఁగనాత్మారాధ - నము విశేషంబగు శ నట్లుగాన । నాత్మ రూపం
బున శ నఖిల దేహములందు - భగవంతుఁడేయుండి । ప్రబలుకతనఁ ।
దలఁపఁగనాత్మ సం శ తర్పణంబేపర - మాత్మ సంతర్పణం శ బగును
గాన॥ తే-గీ॥ నదులచేఁ గల్పితంబునౌ శ నాత్మలేని । ప్రతిమ లర్పించి
సంతుష్టి శ పఱచుటెట్లు । లిప్తఫలములు తమకవి శ యిచ్చుటెట్లు॥నదుల
చేప్టులు దలపోయ శ నవృద్ధిబాట్లు॥ ౧౮౯॥ ఏ॥ సీ॥ జ్ఞానమార్గమెఱుంగ శ
జాలని జడులచేఁ-బ్రతిమార్చనంబులు శ ప్రబలమాయె । జ్ఞానంబుగురు
నిచే శ గాంచినధన్యులు - ప్రతిమలారాధింపఁ శ బరఁగరెపుడు ।
మూఢులై ప్రతిమలఁ శ బూజించుటేగాని - చెప్పనే మోక్ష సం శ సిద్ధి
తెరువు । విశ్వంబులోనాత్మ శ వేత్తనుసేవించి-పూజించిసాష్టాంగశ్రములు
నొనర్ప॥ తే-గీ॥ సాంఖ్యమును దారకామన శ స్కములఁడెల్పి । జ్ఞాన
మార్గం బెఱింగించిరకడకు నచల । భావమెంతయు సూచించి శ ప్రజల
మోక్ష । గతినిఁజెందఁగఁజేయునుశగాకగురుఁడు॥ ౧౯౦॥ బి॥ ఉ॥ తేఱువ
సర్వమేనులకుర దేవుఁడె తారక మాచు నెప్పుడు । స్నేక మయాత్మరూప
మున నెందునజూచిన నందెయుండఁగా । లోకులు వేఱుభ్రాంతినవరలోక
నసేతురువానిఁగానకే । మేఁకనుజంకఁబెట్టుకొని శ మేదినినారయు గొల్ల
చందమై॥ ౧౯౧॥ సీ॥ తామున్నచోటను శ దైవంబు లేదని-చామర జను
లుర్విశ్రాంతులగుచు । శ్రీరంగమునఁగాశీరచిక్రకూటముసేతు - మేటి
తిరుపతులు రాశిమేశ్వరంబు । కంచి తిరువళ్లూరు శ గయప్రయాగలు
జగ - న్నాథంబు భద్రాద్రి శ యాదిగాఁగఁ శ గల స్థలంబులకెల్ల శ వల
గొని పలుమాట - దిమ్మరులై ప్రజలు శ దిరుగుచుండు । కమలమిత్రు
నిందు శ గానని యంధుండు । కాశీకేగియైన శ గానఁగలఁడె దైవమిచ
టగాంచు శ ధన్యాత్మఁ డెందైన । నిందుఁజూచినట్టే శ యందుఁజూచు ॥
౧౯౨॥ క॥ ఇందునలేడని దేవుం దందందునఁదిరుగుచుండు శ రజ్జానులిల
న్నిండందు నెందు సర్వమునందునఁగలఁడంచుజ్ఞాని శ యారయుచుండుక ॥
౧౯౩॥ సీ॥ మిక్కిలిగఁ జదివిరమిడుకుచుందురుగాని - తమలోనిదైవంబులే
దలఁపలేరు । తీర్థయాత్రలకెల్ల శ దిరుగుచుందురుగాని - తమలోనిదై
వంబులేదలఁపలేరు । జపతప వ్రతహోమ శ సరణిఁజేతురుగాని-తమలోని
దైవంబులేదలఁపలేరు । యజ్ఞదానాదుల శ నాచరింతురుగాని-తమలోని
దైవంబులేదలఁపలేరు॥ తే-గీ॥ బూటకములెల్ల సల్పనో శ వుదురుగాని॥

కడగితమలోని దైవంబు శ్రీ గాంచలేరు । చొక్కముగ సర్వవస్తువుల
చూడనేర్చి । తన్నుజూడంగనేరని శ్రీ కన్నుబోలె॥౧౮౮॥ క॥ నేనునేన
నుచు నెప్పుడు । మానకపచియించుచుండు శ్రీ మానవుండరయ్య॥ నేనెవ్వ
డన నితనుఁదాఁ గానఁడు దేహంబెతాను శ్రీ గాఁగనుఁగొనుచు॥౧౮౯॥
క॥ హరిహరధాతలకై నను । గురుఁడేదెల్పంగవలయుశ్రీగురుమర్మంబు॥
నరులెన్ని పాట్లుపడినను । గురుమర్మము దెలియవశమెశకుంభినిలోన॥
౧౯౦॥ క॥ కొండలు వైకుంఠముపైఁ । గొండలుకై లాసమిందులగొం
డుచ్చర్గం బందునఁ గొండలు నజపుర । మందున భ్రమగొందురవియు
మాయగఁగనుమీ॥౧౯౧॥ చ॥ అరయఁగనత్యలోకమునశ్రీకై శ్రమలేటి
నందుధాతకృ॥ దరమిడివచ్చునూసములు శ్రీ దప్పెనె పుత్రినిబొందినం
దుకై । వరసతులండలున్దనను శ్రీ వంచనశ్రీయరెమన్మధారిచే॥ శిరమును
గొట్టఁగాఁబడఁడె శ్రీ సిద్ధముగాఁ బరమేష్ఠి యెంతయు॥ ౧౯౨॥ క॥ ఘన
మేవైకుంఠంబనఁబనిపడి యచ్చోటద్వార శ్రీ పాలకులనఁగా॥ నొనరినజయ
విజయాదులుచని మరలనుమరలిరారె శ్రీ జన్మంబులకు॥ ౧౯౩॥ ఆ-వె
చింతసేయ నేరశివలోకమునకును । బ్రాప్తమునకుమించుశ్రీఫలముగలదె
వెండికొండమీద శ్రీ వెలయఁగనుండిన । నీశ్వరుండు భిక్షు మేత్తవలసె॥
౧౯౪॥ ఉ॥ మానవులింద్రభోగమునశ్రీమానసముంతురు స్వర్గనాథుండు॥
గానని సౌఖ్యమన్యలకు శ్రీ గల్గునె గౌతమశాపవహ్నిచే । మేనునఁజీము
రక్తములు శ్రీ మెండుగయోనులు గల్గియుండఁడే॥ తానొకపద్మనాళమున
దాఁగఁడెశక్రుండు పెద్ద కాలము॥ ౧౯౫॥ క॥ తమకుంగలిగిన నిడుములు ।
సమయంగాఁజేసికొనఁగలేజాలనివారల్ । తమకెట్లునుఖములిత్తురు । తమ
ప్రాప్తము కొలఁదిగాక శ్రీ తామెందున్న॥౧౯౬॥ ఆ-వె॥ జన్మసహిత
లైన శ్రీ జనులకునెల్లినీ । పడవులందుభ్రాంతి శ్రీ పరఁగుజన్మ । శూన్యలిట్టి
తుచ్చ శ్రీ సుఖములుగోరరు । స్థిరపడంబువారు శ్రీ చెందుకతన॥ ౧౯౭॥
క॥ మూర్తులనంగను గుణములే మూర్తులుగానెన్నుటకును శ్రీ మూలము
నవియే॥ మూర్తులపని తమదౌటఁ ద్రి । మూర్తులయనిగుణములకును శ్రీ
మూటికివచ్చె॥ ౧౯౮॥ ఆ-వె॥ అగయరూపుఁడేయు శ్రీ నదియకారము
దానిఁ । బెంచునది యుకారశ్రీమెంచిచూడ నదియు లయముఁడేయునది
మకారంబగు । వీనిమూటిచేతశ్రీవిశ్వమొప్పు॥ ౧౯౯॥ క॥ పరమేష్ఠిహరి
హరారులు । పరికింపఁగ వారివారి శ్రీ పట్టణములకు॥ దొరలగుచుఁ
బుణ్యజనులకు । స్థిరభోగములిత్తురంచు శ్రీ జెప్పుటవలన॥ ౨౦౦॥ ఆ-వె॥
మూడుపురములకును శ్రీ మువ్వరప్రభువులై యలరుచుంటయునిజశ్రీ మన

ఘటై న ప్రజలకొఱకుఁ జేయు శ్రమ పడవులునవిమాయ । వలనఁగల్పితంబు శ్ర
వాజాక్షి॥ ౨౦౧॥ క॥ వారలువారిపురంబులు । నారయఁ ద్రిగుణముల
వలన శ్రమైరేగాకక॥ వేతెద్ది పడవులకు నధి । తారులుగాకెపుడుగాదు
కర్తలువారుక॥ ౨౦౨॥ ఆ-వె॥ అరయమూర్తులాది శ్రమఖిలంబుఁద్రగు
ణాది । కములచేతనైన శ్రమమువలనఁ । గర్తలెవ్వరిందుఁ శ్రమగారిగ
ట్టిగాఁ । జెప్పవలసెనిట్లు శ్రమచిగురుఃఖాణి॥ ౨౦౩॥ క॥ నిరతిముమూర్తి
త్రయమును । గరమరుదుఁగ బ్రళయమనెడు శ్రమమును ప్రియైవారలినశిం
చుచునుండఁగ । నెఱివీరలెకర్తలంచు శ్రమనవచ్చుక॥ ౨౦౪॥ క॥ చూపును
నామముశక్తియు । వ్యాపారముపత్నిపుత్ర శ్రమంఛలచేతక॥ జూపబట్టి
పోవుమూర్తులు । ప్రాపింపఁగ మాయగాని శ్రమ బ్రహ్మంబగునే॥ ౨౦౫॥

—: భాగవతకలక్షణము :—

చ॥ అనవుడు సుర్విభాగవతు శ్రమదరు వారల భావ మెద్దియో । వన
ములనున్న యోగులకైవాసిగమోక్షమటంచుదాన స । ధ్వజప్రతయాగ
తీర్థముల శ్రమకంటెను సద్గతిలేదటంచు నె । ట్లనెదరు వారిపద్ధతులనానతి
యిమ్మనకౌరి యిట్లనుక॥ ౨౦౬॥ క॥ సతి సేవడిగిన ప్రశ్నయు । సతివిమ
లము సేవడిగిన శ్రమదియేగాకీ । క్షీణిలోన మాయవాదులగతులెల్లను
సీకుఁదెలియఁగావినిశింతక॥ ౨౦౭॥ ఆ-వె॥ భాగవతులమంచు శ్రమ
మార్గమెఱుఁగక । ప్రబలితిరుగువాదుభాగవతులె । భాగవతమనియెడు
పదమునకర్థంబు । పరఁగఁదెలియువాడైభాగవతులు॥ ౨౦౮॥ క॥ భాయ
నఁగభక్తియనియును । గాయనఁగాజ్ఞానమనియు శ్రమింపఁదగక॥ వాయ
ననై రాగ్యంబనితాయనమాయనఁగఁబరంగుశతత్వముముక్తిక॥ ౨౦౯॥
ఆ-వె॥ భాగవతమనినను శ్రమవంతునకునాఖ్య యలరుచుండునట్టియర్థ
మెఱిగి శ్రమభక్తిమీఱనట్టి శ్రమవంతు నెఱిగినభక్తులెవ్వరై నశ్రమభాగవ
తులె॥ ౨౧౦॥ క॥ భాగవతార్థము దెలియక । బాగుగ నిలమేము భాగవ
తులమటంచుక॥ రాగిలుచుండెడివారలు । భాగవతోత్తములుగాదు
పామరులరయక॥ ౨౧౧॥ ఆ-వె॥ వసుధజ్ఞానభక్తివై రాగ్యపగతత్వమార్గ
ములనుముక్తిమార్గండుగుచువిగ్రహార్చనాది శ్రమేల్పులభమవీడి । పర
ముగన్నవారై శ్రమభాగవతులు॥ ౨౧౨॥ తే-గీ॥ ఎలమిఁదిరుమణిశ్రీచూర్ణ
ములను దిద్దితులసి పూసలుమెడనిండఁ దూఁగియాడ । పట్టవస్త్రంబు
లనుగట్టి । బ్రమసితిరుగు । పామరులు నెన్నటికిఁగాదు శ్రమభాగవతులు॥
౨౧౩॥ క॥ సుర పలల సేవనతులును । పురుషులు భువి నగ్నులగుచు శ్ర
మింతు రదే॥ పరమని వాపులుదలఁపక । ఖర శుని సూకర మృగములు

గలయ నెయ్యట్టుల్ ॥ ౨౧౪ ॥ ఆ-వె ॥ మాసపుష్పరసముఃశమలమూత్రవీర్యాది
కములె ముక్తియంచుఁ శ్రీ గజపువాడు । శ్వపచు సూకరాది శ్రీ సముఁ
డగుఁగాకన । న్మానవుండెయితఁడు శ్రీ మదిఁదలంప ॥ ౨౧౫ ॥ ఆ-వె ॥ అవని
నష్ట పూర్తు శ్రీ లని తీర్థవల్లనిచివ వస్తువులనుఁ నెసఁగఁగూర్చి కలిపి నీటఁ
ద్రావ శ్రీ ఘటశుద్ధియానె య । శుద్ధవస్తువు ల శ్రీ శుద్ధతనువు ॥ ౨౧౬ ॥ ఏ
ఆ-వె ॥ అయ్యలు పెరుమాళ్ల శ్రీ నారగింపులుసేసి ॥ గాని మెక్కజోరె
కడుపునిండ । నారగింపు తెన్నియైనను నాఁకలి । చెడదు కుడువకున్న
విడదుక్షుత్తు ॥ ౨౧౭ ॥ బి ॥ క ॥ కూరిమి వర్ణాశ్రమములు ! గోరికనీమంబు
లాదియేగాని భ్రమయకహృ । త్సారసమునఁ దనుఁగాంచిన । వారెవ్వరు
నైన భాగవతులనఁ జెల్లు ॥ ౨౧౮ ॥ నెలఁతా వైష్ణవధర్మంబలరఁగఁ
గనువాడు చూవె శ్రీ భాగవతుండౌ । నిలనిట్టి నీచవర్తనలలివేణిసేయు
నాతఁ జాద్యుడగునే ॥ ౨౧౯ ॥ క ॥ దురితాచారంబనఁదగు । మఱియమ్మ
ధుమాంస సంగమాదిక్రియల్ । దొరంగి నధర్మపు వర్తనఁబరుసడిఁగై
కొన్నవారె భాగవతు లిల్ ॥ ౨౨౦ ॥ క ॥ శశివదన నీకుఁదక్కను । విశ
దముగాఁ దెలియ తత్వ శ్రీ విదులకు దక్క ॥ పశుతుల్యులైన జనులకు
వశమే దెలియఁగ భాగవత ధర్మంబు ॥ ౨౨౧ ॥ ఆ-వె ॥ ఊరనున్నముక్తి
నొందఁగా రాదని । వివినమునకు నేగుఁబెట్టినరుడు ॥ నడవియందె నెపుడు
విడువక చరియించు । మృగవిహంగములకు శ్రీ మేలుగలదె ॥ ౨౨౨ ॥ చ ॥
జడభరతుండు రాజ్యమునుఁ సర్వమువీడియు మోక్ష కాంక్షచే ॥ నడవికి నేగి
జింక తగుఁలాటముచేతను లేడిజన్మము ॥ బడసియుఁగొన్ని నాశ్శకును
బాసి శరీరము విప్రజన్మండ్ల ॥ కడపట ముక్తి నొందె నిఁకఁగోనలనున్నను
ముక్తి గల్గునే ॥ ౨౨౩ ॥ తే-గీ ॥ ఇల్లు నాలిని వర్జించి శ్రీ యిలను విడినఁ ।
గండమాలంబులను దినిఁగాన నున్నఁ । దపన శీతంబులకు నోర్చిరతపసి
యైనఁ । గాయమునుజిక్కిఁ జేసినశ్రమాయ దెగునె ॥ ౨౨౪ ॥ క ॥ తనుఁదాఁ
గనుఁగొనువుదుషుం । డనయంబు నింటనున్న శ్రీ నందును ముక్తికి ॥
దనుఁదాఁగానని మనుజుడు । వనమునఁ గల్పంబులున్న శ్రీ బడయునె
ముక్తి ॥ ౨౨౫ ॥ ఆ-వె ॥ మనసు కారణంబు శ్రీ మఱియెందునున్నను ॥ నిండ్లు
నడవి ముక్తినియ్య గలవె । మనసులేనివాడు శ్రీ మందిరముననున్నఁ ।
గాననమున నున్న శ్రీ గార్యమేమి ॥ ౨౨౬ ॥ క ॥ ఆఁకటి కన్నము గుడువక
యాకులు కాయలును సమల శ్రీ నదిమోక్షంబే ॥ యాకుల నెల్లనుమేసెడు ।
మేఁకలకును ముక్తి గలదె శ్రీ మేదినిలోన ॥ ౨౨౭ ॥ క ॥ నెటిఁగూడునీళ్లు
ముట్టక । పరువడిఁ బై చీరలేక పసరమురీతి ॥ దిరిగినమోక్షము గల్గునె ।

పరికింపఁగ వారి వ్రాతరఫలమదిగాక॥ ౨౨౫॥ సీ॥ ఆదియందె నరుల శ్ర
కన్నంబు బుట్టించె-బనులకుఁ గల్పించె శ్ర పచ్చిపూరిఁఫణికి నాహారంబు శ్ర
పవనంబుగాఁ జేసె-నెట్టలకును మన్ను శ్ర నేర్పరించె శ్రేణుపుక్కులకెల్ల శ్ర
వేణులు గావించె-మేఁకల కలరించెనాకులెల్ల । మధుపానీ కెల్లనుశ్రమక
రంద మె నరించె-పేడ పుక్కులకెల్ల శ్ర బేడఁ జేసె । నిట్లు లాహరమే
జీవితకెట్టు లెట్టు । పెట్టవలె నట్టుదెవంబె శ్ర ప్పెట్టియుండఁదమకు సృష్టింపు
నన్నంబు శ్ర దాము దినక యితర యాహరములు గొన శ్ర నేమిఫలము॥
౨౨౬॥ తే-గీ॥ ఆత్మలింగంబు నేవింప శ్ర నలవిగాక । దొంగపశువుకు
మెడబొండ శ్ర దొడఁగినట్లు । కంతమున లింగకాయలు శ్ర గట్టినంత॥ మాత్ర
మున ముక్తి గంప రేమంకు జనులు॥ ౨౨౭॥ క॥ పరమార్థముఁ గనఁ
జాలకఁకొఱమాలిన నరులు గర్మశగురుముద్రలచే నిరుభుజములు గాల్పిం
తుడు । పరగంగా ముక్తిగలదెరపశువులుగాక॥ ౨౨౮॥ తే-గీ॥ భూతిదే
హంబునకు నెల్లఁబూసిఁహరిణ చర్మవల్లల దుద్రాక్షరపరులు కాయ ।
వలువలును గమండల దండములను నోలిఁబూనినందె నె మోక్షంబు శ్ర
పొందువడునె॥ ౨౨౯॥ క॥ దానముల జన్మశూన్యముఁగానేరదు నృగున
కంటెఁ గలరే బహుగా । ధేచువులు భూము లిచ్చిన । భూనాయకుఁ
డూసరెల్లిరపుట్టువఁగాడే॥ ౨౩౦॥ ఉ॥ వట్టి వికారమద్యు లుప శ్ర వాస
మదెట్లి దెఱుంగఁజాలకేయట్టె యభీష్ట వాసరములన్నముమానివటింతు
రాఁకలింబట్టఁగ లేక ప్రాణిమలభక్షణఁజేసియగాదె తృపుడౌ । నిట్టి
వ్రతంబులుకొనలుప శ్ర నేమిఫలంబగు మానవాళికె॥ ౨౩౧॥ ఆ-వె మదిర
కుంభమునకు శ్ర మదిరంబుచే శుద్ధి । పొందనట్లు బుద్ధి - పూర్వకముగ ।
జీవహింసఁ జేసి శ్ర గావించుచుగంబు । పాప వృద్ధిగానిరఫలము గలదె॥
౨౩౨॥ క॥ తెలివి విహీనులు కొండఱునిలలోఁగల శక్తులకునుశ్రనించెనఁ
గంగక॥ దలపోయఁగొన్నిజీవులబలియిత్తురుదోషమనకరఫలమదియగునే॥

జీవహింసలక్షణము.

౨౩౩॥ క॥ ధరజీవహింసకంటెనునిరయము వేఱొందు లేదుశనిఖలము
నందుక॥ బరమాత్మ కల్గుఁ గావున । నరునకుఁ దగదెట్టిప్రాణి శ్ర సంత
ముఁజేయక॥ ౨౩౪॥ ఆ-వె॥ యజ్ఞ మనఁగ నాత్మ శ్ర యజ్ఞంబుగావింప
వలయుఁగానినుగుణరవంతులెల్ల । జీవహింసతోడఁగెడఁగెడు యజ్ఞంబుఁ ।
జేయఁ బోలదెంతరచెనట్లులైన॥ ౨౩౫॥ చ॥ కొనకొని యెన్నిప్రాణులను
గోతురొ మానవు లన్ని మాఱులుక॥ దనరఁగ వాని రూపములఁదాము
వహింతురు మానవాకృతుల్ । గనునవి వారిచేతఁ దెగురకై వడివానిని

గోయఁగాబడుకొగనుఁగొనదాముసేయునలకర్మఫలంబులురి త్రవోవునే!
 ౨౩౬॥ క॥ అనదుష్ట సింహ వృశ్చిక । ఘృలాదివధించుటెల్లఁబాపము
 గాదెఁమనుజు లిది సేయవచ్చునెయనఁ బడఁతుకఁ జూచి పత్మ శ హరి
 ప్రీతుండై॥౨౩౭॥క॥ పరమాత్మఁ డన్నిటను నాదర మొప్పఁగ సముఁడు
 సగుఁచుఁడన్నఁజిగిన సత్పురుషఁడుతానై వెల్లుచుఁనురి సకలమునందు
 సాక్షి శమాత్రుం డగుటక॥ ౨౩౮॥ చ॥ తనరంగ దుష్టజంతువులుభాత్రి
 ననేకుల కెగుసేయుఁగావున వినుదుష్టశిక్షణమురబాలుగనీ యిల శిష్ట
 ఊణంబులు నొనరింప ధర్మ మగుఁబోంద దధర్మము దుష్టప్రాణులక॥
 జనులకు మేలు గోరియును శ జ పినఁ జంపఁగ వచ్చు నిమృహిక॥౨౩౯॥
 ఆ-వె॥ అట్లు చంపకున్న శ నవికొన్ని ప్రాణులఁ బాధసేయుఁగొన్ని శ పర
 గఁజంపుఁ । గాన సకలజీవశాఖసాఖ్యముగ దుష్టజీవతతులనొంపఁజెంద
 దఘము॥౨౪౦॥క॥ తొలియవిచేసిన దుష్కృతములవలనను దుష్టజన్మ శ
 ముల నొందుటయు । న్నిలజనులు గనినవానినిబాలియించుట వానివాని
 పూర్వకృతములే॥ ౨౪౧॥ క॥ తననుం బొరిగిన నెదిరిం । చిన వానినిఁ
 ద్రుంప నఘముశనందువలన షట్లనుడమకుడగమృత్యువు । నొనరించెడి
 వానిఁజంప శ నొప్పగు జగతిక॥ ౨౪౨॥ ఆ-వె॥ ఒకలతెదవునోక శ
 యొగనీటఁగొన్నియు । నుర్వి గొన్ని బ్రతుకు శ నోరులేని । సాధుజంతువు
 లను శ జంపుట ధర్మమే । మాంసభక్షణంబు శ మఱిగి ఖలులు॥ ౨౪౩॥
 క॥ తీర్థస్నానము లాడఁగ । సార్థకమును గలదెయందు శ జలచరములకే
 సార్థకము వచ్చునంతటి । సార్థకమే గల్గునట్టి శ స్నానంబులచేక॥౨౪౪॥
 ఆ-వె॥ తనువుతోడ స్వర్గ మునకుఁబోయినవారెధన్యులంఁజుతనువురదగి
 లినవుడెచావుగల్గు పిదపరజన్మంబు గలుగునుగాన ముక్తి పదముగాదది
 యును॥క॥ సుతులలను లేనివారికి । గతులే లేవందురెవుడు శ కర్మవికా
 రులో । సతిసుతులు లేని మారుత । సుతుఁడును నాభీష్మన్మపతిశనుగతిం
 గనరే॥ ౨౪౬॥ ఆ-వె॥ గృహమునందు నుండి శ యిలకులంబుననుండి ।
 యిహమునందు నుండియింపురూఁసతుల సుతులతోడి శః గముమిధ్య
 యటంచుఁ । గాదె సూరిజనులు గనుటనుగతి॥ ౨౪౭॥ క॥ సతిపొందు
 గోరకుండినయతఁడేమహనీయుఁడందుర రాషండునకుక॥ సతివాంచలేదు
 గావున । నతఁడునుగానవచ్చు నిల మ శ హత్ముండరయక॥ క॥ మతముల
 కన్నిటికిని మామతమేహెచ్చునుచువాదరమాడుదురెవరుక॥ మతముల
 కందని పరమును । మఱిగానఁగ లేనివారి మతమేమిటికిక॥౨౪౯॥ తే-గీ॥
 భూతి దుద్రాక్షులును లింగ శ ములును చాల్చు । నవియుఁవనమాలవే

యుట శ్రీ నామములును బెట్టుటయుఁ బట్టుపుట్టముల్ గట్టుటయును । నాది
చక్రాంకితంబులు శ్రీ గుటభ్రాంతి॥ ౨౫౦॥ క॥ స్థిరకాల జీవులగుచును । ధర
నుండురు కొండలనుచు దలఁచెద రజ్జుల్ । తదగ్రీమణి జాతస్థామరణం
ధృవమన్న శ్రుతినిశ్చయము విసమే॥ ౨౫౧॥ క॥ స్థిరకాల జీవులనంగను
నురుతరముగఁ దనువుతోడఁ నుండుటయునుగా । దరయఁగ దేహముచెడి
నను । బరమైతాముంట నాశరథవములు లేక॥ ౨౫౨॥ తే-గీ॥ జనముతె
ల్లను జూచి యాశ్చర్యమొందఁ । బ్రాణమునుబట్టి తానెగు శ్రీ ప్రాణము
నను । నంబువులమీదఁ గూర్చున్న శ్రీ నధికుఁ డగునెనిలించియుండవె బుడ
గోళ్లునీటిమీఁద॥ ౨౫౩॥ క॥ కాళ్ళంట జడలుగడ్డము । గోళ్లదిగబెంచి
పుట్టగోచియునమర॥ । వేళ్లజపమాలఁ ద్రిప్పచు । నూళ్లుళ్లునుదిరుగ
ముక్తిసొందంగలరే॥ ౨౫౪॥ తే-గీ॥ దేహమును మాయయని తన్నుఁ
దెలియలేక । పవనభక్షణఁ జేయుచు శ్రీ బామురీతి । నీచకాయంబుబహు
నాళ్లునీలుపనేల । ఫణియు బ్రతుక దెవేయేండ్లుఫలముగలదె॥ ౨౫౫॥ క॥
వాయువుల వశముఁ జేసుకఁ । బాయక యిలమీదఁ జడలు పదమున
నిలువ॥ । మాయను బాయఁగవచ్చునె । యాయంబర నీమంబులుఁగు శ్రీ
లాడనె యెపుడు॥ ౨౫౬॥ ఆ-వె॥ మానభాషలరయ శ్రీ మది వికారము
లంచు । దెలిసి పరముజాడఁదెలియలేక । మాటలాడకెపుడు శ్రీ మానంబు
చేనాలి । ముచ్చువలెను దిరుగఁముక్తుఁడగునె॥ ౨౫౭॥ క॥ ఊరూరు దిరిగి
పరులకుఁ గారడీమహిమలనుజూపఁగల దేమోక్షం । బేరితిగల్గుమాయల ।
గారడీవానికినిముక్తిగలదే తలఁప॥ ౨౫౮॥ ఆ-వె॥ ఆశ్రమంబులేమిర
యనరాక సర్వంబు । నిడియున్న పరము శ్రీ నెఱుంగలేక శ్రీ యిలనునాశ్ర
మంబురేలిచ్చునే ముక్తిని । మూలమెఱుంగలేని శ్రీ మూఢులకును॥ ౨౫౯॥
క॥ నేలం బవళించుటయును । రేలును భుజియించుటన్నరీతులులేక॥ ।
పాలు ఫలాదులు గొనుటయుఁ । గీలెఱుంగని శ్రీ మాయజనుల క్రియలుత
లంప॥ ౨౬౦॥ ఆ-వె॥ హోమగుండములను శ్రీ సొనరించి హెచ్చుగా ।
నాజ్యధారలిడుచు శ్రీ నగ్నిలోన । ఘోరముగను వేదరఘోషలుగావించు ।
రందుఁగానఁబడు నోనాత్మతెరువు॥ ౨౬౧॥ క॥ సత్సితగృహవిత్తంబుల
జతురత విడనాడి సేనుశస్యాశీనన । న్నతఁడెపుడుఁగాఁడు దేహమునత
తముగొని తిరుగునపుడె శ్రీ సకలమునుండు॥ ౨౬౨॥ క॥ సంసారమనంగ
దేహమె సంసారమనంగ గాదుశ్రుతిసతగృహముల్ । సంసారమనుచుపద
లిన । సంసారేతనువువిడువఁసన్యాసియగు॥ ౨౬౩॥ క॥ వనితాదేహ తనూ
జులధనకనకాభరణవస్త్రుతతులను నెల్ల॥ । బనిపూని విడువవచ్చును । దను

పును విడనాడ వశమైధర నెవ్వరికిఁ॥౨౬౪॥క॥తనుఁదా గాంచుచునుం
డిన॥జనుఁడేసన్యాసిగానిశకలమునున్న॥దనుఁదాగానకతిరిగెడు శ జనుఁ
డును సన్యాసిగాఁడుశకలము విడిన॥౨౬౫॥ క॥ షీతిగిండలు శాస్త్రం
బులనతులితముగఁ జదివి జ్ఞానశమది యెఱుంగదుపో॥చతతము గురుకృప
గలిగిన । సతి చదివినఁ జదువకున్న శ సహము క్తియగు॥ ౨౬౬॥ చ॥తల
లనుబోడిఁజేయుటయైదాల్పుట నామ విభూతులు॥ జడలో॥గలయదిగం
బరుండగుటగల్గుట కంబళకాయవల్కములో॥బలువగు డ్దుత్పి పాసలను శ
బట్టి కమండలదండ శత్రములో । పొలుపుగ వ్యాఘ్రుచర్మములఁబూనుట
డంబముగాక ముక్తికే॥ చ॥ చలనపు మాయవిశ్వమును సత్యమటంచు
సమ్మవారికే॥కలుషపు తంత్రివేషమునుశగావలెగాని దలంచుచూడఁగా॥
నిలఁ బరమాత్మ తత్వమును శ నింపుగఁ గాంచియు సర్వవృత్తులు॥గల
యని చూచువారలకు శ గల్గరి వేషము లెల్ల నేటికి॥ ఆ-వె॥అనినఁ బంక
జాక్షి శ యాయదుకులవిధునరసి యాశ్రమంబులనఁగ నెన్నియాశ్రమ
ముల లోన శ సధికంబు నెయ్యది । యెఱుంగఁ జెప్పఁచునిననిట్టులనియె॥

—: యాశ్రమ లక్షణము: —

౨౬౭॥ క॥ వనితా వానప్రస్థం । బును నవధూతంబు సరస శ ముగ
సన్యాసం । బును బ్రహ్మచర్య మిన్నిటి । కిని గార్హస్థ్యంబుతల్లిశ్రీర్తింపఁ
దగు॥౨౬౮॥ క॥ సకలాశ్రమముల వారికి । నిక గార్హస్థ్యంబు రక్ష శ
ణీయుం బగుట॥ । బ్రకటింపఁగ గార్హస్థ్యము । నకు సరిగావండ్రు బుధు
లుశనఖలాశ్రమములో॥౨౬౯॥ ఆ-వె॥ నిజము దెలియుటెల్లు శ నిజగురు
సంజర్భ । మింతలేకగల్గెనిన్నివిధము । లై న మార్గములునుశనదియున్న
నరులకు । నాను నొక్కమార్గశ్రమందఱికిని॥౨౭౦॥ క॥ క్రతుతీర్థంబులకం
టెను । షీతిదానవ్రతములాదిశసేయుటకంటె॥ మతములకన్నిటికంటె
ను॥నతులితభాగ్యంబు దెలియు శ టాత్మపదంబు॥౨౭౧॥ ఆ-వె॥ నిజము
దెల్పునట్టి శ నిజగురుం గానంగ । లేక మాయఁజిక్కి శ లోకులెల్లఁగర్వ
గురులఁజేరి శ కర్మకుఁబాత్రులై । చచ్చి పుట్టుచుండు శ సహజముగను
౨౭౨॥ ఉ॥ మానినిగ్రుడ్డికంఠుఁడునుశమార్గముఁజూప గలేని కై వడి॥
జ్ఞానములేని మందునకు శ జ్ఞానవిహీనుఁడు ముక్తిదెల్పు నే । కాననివాని
కక్షులను శ గల్గిన వాఁడెఱిగించు పోలిక॥జ్ఞానములేని మూఢునకు శ
జ్ఞానియ చూపును ముక్తిమార్గము॥౨౭౩॥ తే-గీ॥ జ్ఞాని యజ్ఞానియొక
యాపురగానఁబడిన । వారివారల భావములో శ వేటువేటు ! డిప్పకప్పుర
రూపంబు శ లొక్కటిగను । నుండినను రుచు లేవ్వేట్వల శ నుండునట్లు॥

౨౭౬॥ ఉ॥ దీపముగల్గు కేహమునదీప్తిం గనంబడు సర్వరూపముల్ !
 దీపములేక యెద్దియును ర దేజ మెసంగనియట్టులేటికిక । బ్రావుగ దేహీ
 దేహమును బాయక మున్నుగముక్తిగానకక । దీపమువంటితెల్వియును
 దీప్తినవిమ్మట ముక్తిగందురే ॥ ౨౭౭॥ ఆ-వె॥ దేవుడన్నమాటదెలియు
 నందఱికిని । మాటవలన నేమి ర మాటవచ్చె । వాని నెఱిగినట్టివానిని
 నేవించి । దేవుడన్నగుర్తుదెలియవలయు ॥ ౨౭౮॥ క' పేరెఱిగినవాడొ
 క్కడు । కూరిమిడనచెంత రాంగగురైఱుంగునెయూ । పేరుగలవాడె వీడని
 వార కతని నెఱిగినట్టివాడు దెలుపకక ॥ ౨౭౯॥ ఆ-వె॥ అద్భుత దరియఁ
 గోరియలనావికునిబాడఁ । గన్నయట్టులోడరున్న జనులు । మాయయ
 నెదువార్ధిమానక దాఱించు । జ్ఞానగురుని నరుల గానవలయు ॥ ౨౮౦॥ క॥
 దినశుద్ధి దెలియఁగోరిన । ఘనపంచాంగంబు ముఖతఃగావలెనిక దే॥నను
 గానట్టుల జ్ఞానము । గనఁదగు నద్గురునివలనలేగాదితరమునక ॥ ౨౮౧॥ శా॥
 ఏవేళక గురుమూర్తి పాదములనేయే వారలు గొల్లురో । నేవారిక
 మహానీయ మూర్తులనుచు ర న్నెల్లప్పుడుక గొల్లునార దేవాదీశునకై న
 వారి మహిమక ర దీపింపరాదగురుక । భావింపక దగుఁ గొల్వలేని
 నరులక ర బాటింపరాదెన్నఁడుక ॥ ౨౮౨॥ నీ॥ కులశ్రేష్ఠులము మేము ర కుల
 హీనుడగువాని-గురుడని మది నెట్ల ర గొల్లుమంచు దేహాభిమానులై ర
 దిగుగువారలుముక్తి-గనలేరు యుగములకై నగాని । వసుమతిరాశ్యలోర
 వజ్రంబు ప్రబవించి - కులహీనమయ్యెనేగొప్పగాక । * పాలమున్నీటి
 లోరపల వివము జనించి - కులమేమి ఘనయ్యె ర గుణములేక । గాన
 నింతకు గుణమాలే ర కారణములు గాని కులమెందు హేతువు ర గాదటం
 చు । నెంచి దేహాభిమానంబు । ద్రుంచి పరమ ర గురుని నేవించువారలు
 పరమగంధ్ర ॥ ౨౮౩॥ ఉ॥ దేవరహస్య మెంతయునుదెల్పుట మోక్షము
 దెల్పునార్యులక । భావముబాఱియొక గుణము ర పద్మతులాదిగ నెంచనే
 టికిక । గోవు సుధాంబుపూరములు ర గోరినపాలనె గొంచఁగాదగుక ।
 గోవుబలంబు నన్నమును ర కొమ్ములు రొమ్ములు నెన్న నేటికిక ॥ ౨౮౪॥
 ఆ-వె॥ భవిన నేకజన్మరపుణ్యవశంబునఁ । గాని నరులుగురునిరగానలేరు॥
 పుణ్యహీనులకును ర బుద్ధిఁదలంచిన । దొరక దెన్నటికిని ర గురుపదంబు॥
 ౨౮౫॥ ఉ॥ కూరిమి మర్త్యులందునను ర గోటికి నొక్కడు గోరు
 మోక్షముక । గోరినవారియందునను ర గోటికొకానొకరుండు నద్గురుక ।
 జేరి విముక్తిగాంచు గురుఁ ర జేరినవారలఁ గోటి కొక్కరుం । డారయ

జన్మశూన్యుఁ శ్రీ డగు నందటికిఁ గడతేట శక్యమే॥ ౨౦౬॥ క॥ నాపుడుఁ
గులమును నదియును । నేవిధమున సంభవించె శ్రీ నెచ్చునుదగ్గుఁ భూప
లయమందు జపములు । భావించుట యేమి కతనయబద్ధదశాక్షు॥ ౨౦౭॥
క॥ ప్రజ్ఞాప్రజ్ఞావివర్జిత । సుజ్ఞానవిశాలనేత్ర శ్రీ శుభగచరిత్రా । యజ్ఞప్ర
శస్త్ర శోభిత । యజ్ఞానధ్వంసపరమ శ్రీ హంసోత్తంసా॥ ౨౦౮॥ మాలిని
కుటిలమద వినాశా శ్రీ కోటిసూర్య ప్రకాశాపటుదరవరతత్వా । పంచ
భూతప్రభుత్వా । చటులదురితదూరా శ్రీ సర్వవేదాంతవాసా । ఘటన
ంనటనధారీ శ్రీ కామశూన్యప్రచారీ॥

గద్యః ఇది పోకల - లక్ష్మీనృసింహార్యపుత్ర, సాధుజనమిత్రనార
సింహ నామధేయ ప్రణీతంబైన శ్రీ కృష్ణ రుక్మిణీ సంవాదంబను సుజ్ఞాన
శాస్త్రంబునందుఁ బ్రథమాశ్వాసము.

శ్రీ కృష్ణ రుక్మిణీ సంవాదంబను

సుజ్ఞానశాస్త్రము.

ద్వితీయాశ్వాసము.

క॥ అక్షరరూప వికార విలక్షణశుద్ధాంతరంగశలలిత శుభాంగా
కుక్షిపద భరిత త్రిభువనఃకై రాజాధిరాజ శ్రీ రాజ పరాత్మా॥ ౧॥ వ॥
అవధరింపు మవ్వాసుదేవుం డ త్రలోదరి కిట్లనియె॥ ౨॥ క॥ తరుణీమణికుల
మనునది । పరిపరివృత్తులను గల్గెబహురామముల॥ బరికింపఁ గులము
వేటొక ॥ తెఱఁగున గల్గినదిగాదు శ్రీ దెలియుమ యింక॥ ౩॥ ఆ-వె॥

కులలిక్షణము.

వృత్తివలనఁ గాక వేటొక్కవిధమున । గులము గల్గెనంచుశ్రీగోరిచూడఁ
గులము పరమహంస శ్రీ కులమయ్యెనందఱు । కులములేనిబ్రహ్మ శ్రీ కులజ
తైరి॥ ౪॥ క॥ కులశ్రేష్ఠులమని నీలైడుపలుగ కులు దెలియలేదు పరమా
ర్థంబు॥ కులమేమోతనిమోసినకులశ్రేష్ఠుండతడెత్వశ్రీగోవిందుండరయ్య
॥ ఆ-వె॥ సప్తధాతువులును శ్రీ సమమయ్యె సమయోని సరయ నుద్భ
వంబు శ్రీ నాత్మజీవ । సమము దలంచిచూడ శ్రీ సర్వదేహంబులునొక్క

టయ్యె గులమునొకటిగాదె॥ ౬॥ క॥ కమలముభిచీముళోణిత । మెము
కలు నరములును దోలు మెదడును మాంసం । బమిత మలమూత్రరో
తల నమరిన దీకాయ మెన్ననగుబాట్లు నుమీ॥ ౭॥ ఆ-వె॥ ముట్టులోనఁ
బుట్టె శ్రీ ముటికి కాయంబును । ముటికి కాయమందె శ్రీ ముట్టువుట్టె ।
ముట్టుకొంప యిట్టి శ్రీ ముటికి దేహంబున । కేమికులము గలుగునెంచి
చూడ॥ ౮॥ క॥ ముట్టున బుట్టిన కులమిది॥ ముట్టున రోయంగ నేలకముగ్గుడు
మూర్తుల॥ ముట్టునఁ బుట్టిరిగాదే॥ ముట్టును లేకున్న నరులుకపుట్టంగలరే॥
౯॥ ఆ-వె॥ ముట్టునందె సురలు శ్రీ మునులు దిక్పాలకుల॥ ముట్టునందె
జగముశ్రీమునిగి తేలు॥ ముట్టునందె నిలిచి । మూలంబుండెలిసిన । ముట్టుఁ
బాసి సర్వశ్రీము క్తుండగును॥ ౧౦॥ క॥ ముట్టుకులంబని తెలియక॥ ముట్టునికడ
నుండినతులుకమున్నాల్లెనక॥ ముట్టువిడనీళ్ల నాడినఁ । జట్టుకులోంగల్లుము
ట్టుశసమయునె యదియుక॥ క॥ తా నెప్పుడు పరిశుద్ధుండ॥ మే నెప్పుడుముట్టు
బామికె శ్రీ మే నెన్నటికిక॥ గా నేరదుపరిశుద్ధియు॥ మానకయుదకములఁ
గోటి శ్రీ మాటులువడినక॥ ౧౧॥ ఆ-వె॥ సతులుపతులుగూడిర రత్తిసేయ
శుక్లశో । ణితములొనరి పిండ శ్రీ ము తనరెనుగ । వరుసమూత్ర గవిని శ్రీ
వచ్చిరందలునిందు । ఘనకులంబు నేది శ్రీ కానిదేది॥ ౧౩॥ ఎక్కువమా
కులమని బహు । నిక్కంగానేలబిందు శ్రీ నెత్తురుకులమే । నిక్కముగనైరి
యందలు । నెక్కువ తక్కువలునెన్న శ్రీ నేమున్నదికక॥ ౧౪॥ తే-గీ॥ వీర్య
రక్తంబులను గాక శ్రీ వెలదియోని । మార్గమునఁగాక యింకొక్క ।
మార్గముననుభవమునొంద నెక్కువయని శ్రీ పల్కవచ్చు । నందఱారీతిఁ
బుట్టిరి శ్రీ యధికమేమి॥ ౧౫॥ చ॥ అరుదుగ దంతికిటకములందున శ్వాస
మునందు ధేనునక॥ నరసురలందునక॥ శ్వపచునందున విప్రునియందు
నింతులక॥ బురుషుల భిన్నభావమునుకబొందక సర్వసమత్వమాత్మగా॥
నరయుచునుందు రాద్యులును శ్రీ నల్పులు భేదములెంతె రన్నిటక॥ ౧౬॥
ఆ-వె॥ అబల సర్వరూపుఁ శ్రీ డైన యనంతనిదుష్టులెఱుంగలేని శ్రీ దోష
మునను । భిన్నభావములను శ్రీ భేదంబులెంతెరు । నిఖలమాత్మయంచు
నెఱుంగలేక॥ ౧౭॥ సీ॥ షీతి వసిష్ఠుండు సూర్యశికిఁ గల్గె నతనికి-నాయ
రుంధతియందు శ్రీ నవతరించె । శక్తియు వానికిఁ జంఛాల శ్రీ సతియందు-
సంభవించెను బరాశరకుండనంగ॥ వానికి శంబర శ్రీ వనితయందుదయించె-
వ్యాసుండు పరికింప శ్రీ భాసురముగా । నరయుఁ జాకితకును శ్రీ నారదుండు
జనించె శ్రీ బోయెకు వాల్మీకిశ్రీపుట్టెగాదె । యసుర కులమునఁ బ్రహ్లాదుఁ
డలరె వీరు । కులముచేతను గాంచిరె శ్రీ గొప్పతనము । గుణముచేతనే

నద్యుహ్నోకులజలనగః | నజలజగములఁబూజితురైరిగాక || ౧౮ || చ || ఇల
 ధృతరాష్ట్ర పాండు ధరణీశులు ముండలకుద్భవించరే | పాలుపుగ దాసిగ
 ర్భమునఁబుట్టడె యావిదురుండు నెంతయు || గలుగరె యన్యవల్ల భుల
 కాదర మొప్పఁగఁబంచపాండవుల కులము ఘనంబెవీరలునుగొప్పవహిం
 చరె లోకమందుచక || ౧౯ || సీ || కలశంబులోన నగ న్నుండు ప్రభవించె-
 గాధికి నుదయించె శ శాశికుండు | జింకకక్షున ఋశ్యశ్రేష్ఠంగుండు గలి
 గెను - గలికి సుద్భవమయ్యె శ శాతముండు | శ్వేపచ పంశమునందు శ
 జన్మించె సాఖ్యుండు తగ మతంగునకు మ శ తంగమాని | మండూకము
 నకును శ మాండవ్యముని గల్గె-ముండక కాంక్షిన్యోముని జనించె | శుక
 మునకును బుచ్చేశుకయోగి భావింప | జంబుకంబునకును శ జంబుకుండు |
 ఖరమునకును బాహు గాగ్నేయఁడెంతయు | శాన్వనమునకుం గల్గె శ శౌన
 కుండు || ౨౦ || క || జ్ఞానమె బ్రహ్మత్వం బ | జ్ఞానమె శూద్రత్వమునుచు
 జ్ఞానంబాత్మక | బూని తమజన్మలెట్టివి | గానున్నను బ్రహ్మవిధులుగారె
 మునింద్రుల || ౨౧ || ఆ-వె || జగతి యేలెనేని శ చండాలుండైనను | బ్రభు
 వుఁగాగ నెన్న బడినరీతిఁ శ బ్రహ్మపదముగన్న శ బంచమకులుండైన |
 బ్రాహ్మణుడనఁగ శ బడునుజావె || ౨౨ || క || వరక్షత్రియుండునై యిల |
 పరిపాలన లేనివాని శ బ్రభువన రక్షే | ధరణీసుర వడఁడైనను | బర
 మార్థములేక గలదె శ బ్రహ్మత్వంబు || ౨౩ || ఆ-వె || గుణముగల్గెనేనిశ
 కులముతోఁబనియేమి | కులము నెంచుచెల్ల శ గుణములేమి శ గుణము
 లేనిదాని శ కులమేమిఘనమగుఁ | గులము వానిఁదెచ్చు శ గుణముగాదె ||
 ౨౪ || క || తెలివిజడత్వంబులయెడఁ | దలఁపగావచ్చుదార శ తమ్యము
 లెందుక || గులమునకు నెంచవచ్చునె | యలరంగా హెచ్చుశక్తులను
 భేదములక || సీ || శూద్రవనిత భూమి శ నుడుండు తద్భూసుర శ శాంతను
 శూద్రుండు శ గలిసెనేని | శూద్రనాతికిని భూసురపతికిని బుట్టు - విడ్డ
 లకును జాతి శ భేదమున్నె | కుక్కవిజాతియో శ గొత్తెను బొందిన శ
 గుక్కపుట్టదువేలు శ కులమగుటను | నుర్వి మానవులెల్ల శ నొకజాతి
 గావున- నెన్న సేసెడినై న శ నింపుమీఱు || తే-గీ || సేపురుషుండైన మించి
 రమించెనేని | నరులుగాఁ బుట్టుదురు గాక శ నక్కకుక్క | జన్మలగు
 దురె యీనర శ జాతియందు | జాతిభేదంబులెన్నుట శ రీతియగునె || ౨౫ ||
 ఎ || ఆ-వె || భువిని గోత్రభూజరములకు భేదంబగుఁగొని గిరికిగిరికిరగలదె
 వేలు | నరకులంబునకును శ నఖిలంబు వేతైనఁ | దమకులంబువాదరతమ
 కువేతె || ౨౬ || క || జనములు నందఱు నొకకుల | మని తెలిసినవాడె

జగతి నగ్రకులుండగున్ | మనుజుల భేదములెన్నుచు | గొనకొనినటి
యించువాడె శ కులహీనుండగున్ || ౨౭ || ఆ-వె! పునుఁగుగల్లుపిల్లి
పునుఁగుపిల్లి యుగం | బునుగులేక కాదు శ పునుఁగుపిల్లి | గుణములు
న్నహీనశకులజుండు హెచ్చుగుఁగణములేక నగ్రకులజుండగునె|| ౨౮ || చ||
తపమును యాగతీర్థములు | దాన మహింసయు వేదపాఠమున్ | జప
మును శాంతమున్ వ్రతమున సత్యముహోమము స్నానసంధ్యలున్ | నిపుణ
తమిట నల్పు ధర శ నిర్బరుకంటెచు దత్వవేత్తయా | శ్వపచుండు
ను త్రముం డమల శ జన్మండు నాతఁడె బ్రాహ్మణుండగున్ || ౨౯ || నీ||
పడఁతిదానముచేత శ బ్రాహ్మణత్వము వచ్చె-ననిన నన్యలుగూడ శ నాచ
రింతు | జన్నిదంబులుదాల్చి శ సంభవించెనటన్న-నన్యలు కొండఱునవి
ధరింతు | రెఱుపు తెల్పులఁగూర్చి యెసఁగెనన్నను నన్య-కులములలో
ననే శ కులును గలరుజీవతెఱుపులఁగూర్చి శ చెందిరన్నను జీవ జెలుపు
లందఱియందు శ దేజరిల్లుఁగగర్భమునుగూర్చివచ్చె నా శ గర్భఫలము |
తెల్లచారికి దమభంగి శ నెఱుగుచుండు | దేహమన నందరికి.. గల్లు దెగిన
తనువునాత్మజుండు గాల్చుగా బ్రహ్మశాస్త్రపాండు || ౩౦ || ఆ-వె! కుల
మువలన ననిన శ గోమలివారి వంశజులు ఋషులుపుట్టునరణివినవె |
పడఁతియట్టుగాదు శ బ్రాహ్మణభావంబు | జ్ఞానసంగ్రహమున శ సంభ
వించె || ౩౧ || ఆ-వె! అనిన దత్వఁజుంఁగునతఁ డెవ్వఁడైనను బ్రాహ్మ
ణుండె యసంగతబరఁగుచుండ | మఱియు నగ్రవంశశ్రమండుంబుట్టినవారె |
బ్రాహ్మణుల మటంచు శ బల్కుటెట్లు || ౩౨ || నీ|| అనిన రుక్మిణీపల్కు
లద్భుతంబుగ నెంచి పద్మదిశాఁసుండశపల్కెనిట్లు | కువలయ మందునశ
గొండజి బ్రాహ్మణు - లకి వచ్చించుటయెట్లు శ లనినవినుము | అలనేతి
బీటకాయనియు బెల్లపుగొండ..యని సువర్ణమాఖ్యు శ ననియువచ్చు |
నందులవ్యవహారనామంబులేకాని - ఘృతగుడకనకంబులెన్నఁగలవె |
యట్లు వ్యవహారమున నామశ్రమరయనొకటి | గలుగుటే కాని బ్రహ్మధీ
కారమందు | గొండఱుండున గనుపడ శ డందునై న | గొండఱుండురు
పరతత్వ కోవిదులును || ౩౩ || క | వీరలవంశజులును ము| న్నేరీతిని బుట్టి
యన్నశనిజబ్రహ్మంబున్ | జేరియు బ్రాహ్మణులై రా | పేరీవీరలకువచ్చె శ
బెంపొందనిలన్ || ౩౪ || ఆ-వె! నేతిబీటకాయ శ నెయ్యిలేకున్నను | నాఖ్య
యొప్పుచున్న శ యట్లుజగతి | వీరలిపుడు బ్రహ్మవిదులు గాకున్నను |
బూర్వ వాడుకయును శ బోకవచ్చె || ౩౫ || చ|| పరగవిధాత సద్వదన శ
బాహుల నూరుపదంబులందున్ | వరుసగ బ్రహ్మక్షత్రియులు వై శ్యులు

శూద్రులుఁ బుట్టిరంచునే । నరులును జాతిభేదముల శ్రీ నాత్మఘటించెద
 రిల్లుపుట్టినన్ । గరిమనునొక్క బ్రహ్మమునఁ శ్రీ గల్గినవారికిభేదమున్నదే॥
 ౩౬॥ ఆ-వె॥ పనసవృక్షమందు శ్రీ ఫలములు శాఖాగ్ర॥ ముసను నడుమ
 మూలములనుగల్గునెగువ దిగువ పండు శ్రీ లెవ్వయైనఁ బనసపండ్లు గాక
 వేఱుపండులగునె॥ ౩౭॥ చ॥ పొరిఁబారి పాదయుగ్మమునఁ శ్రీ బుట్టినవా
 రలు శూద్రులై నచో హరిచరణంబునం గలిగినట్టిదే గంగకురాదెశౌద్ర
 మున్నదురుగ నట్టిగంగ నిలనంటగవచ్చు నెనగ్రజనులున్॥ సరగుణగారి
 శూద్రులును శ్రీ స్నానము పానము లాచరించినన్॥ ఆ-వె॥ అదియుఁగాక
 యింక శ్రీ నజని పాదాంగుష్ఠమునను దక్షుండు దయ శ్రీ మొందెగాదె ।
 యతఁడు బ్రహ్మజాతియన నెట్లుపొగడొందెనతఁడుగాఁడెశూద్రుడర
 సిచూడ॥ ఆ-వె॥ వందనంబుసేయ శ్రీ వందనంబు నడుగుల॥ మీదఁబడును
 గానిశ్రీపాదములును । మొగముమీదఁ బడియు శ్రీ మొక్కపువూజార్హ॥
 మగుట పదము లెక్కువనఁగఁ బరఁగె॥ క॥ వదనోద్భవు లెక్కువయని
 పదజనితులు లెక్కువనుచుఁ శ్రీ బల్కుఁగ నేలా । వదనంబు ముఖ్యమైనను
 బదహీనులు సర్వహీన శ్రీ పాత్రులుగారే॥ ౪౧॥ చ॥ అనుపమశాస్త్రవా
 క్యముల శ్రీ యర్థమెఱుంగఁగలేక తప్ప భా । వనల నొనర్తు రీజగతివర్ణ
 చతుష్టయ మాది పంకజా । నను ముందాద్యుగోరుపద శ్రీ సంభవుతాట
 యబద్ధమెంతయున్॥ వినుమిఁకవానియర్థములు శ్రీ వేఱుగనున్నవియంగనా
 మణి॥ ౪౨॥ సీ॥ పట్కర్ణనిరతులై శ్రీ సకలపేదపురాణ శాస్త్రముల్
 విప్రులు శ్రీ చదువుకతన । మహిజనాశికి ధర్మమార్గముల్ దెల్పుచు -
 వాక్కుచేతనె తాముశ్రీతుకువలన । నట్టివాక్కులు మోమునందుంట
 నాస్యంబుచలనఁబోషణమొ దురవాచగానియాననంబున జనన శ్రీ మైన
 వారలుగాదు-పరికించి చూడంగలేబద్ధగంధి । క్షత్రియులునస్త్రశస్త్రాది
 చయములేదాల్చి । భుజబలంబున రక్షణం శ్రీ బొందువలన । బాహుబల
 మున జీవించు శ్రీ వాచగాని । బాహులందునఁగల్గిన శ్రీ వాచగాదు॥ ౪౩॥
 తే-గీ॥ వరుసవాణిజ్యవృత్తిచే శ్రీ వైశ్యులెపుడు । తొడలు సూతగఁ
 గూర్చుండఁ శ్రీ బడుటజేసి యూరువులపూన్కి జీవించు శ్రీ వాచగాని ।
 యూరువులయందుఁ బొడమినశ్రీవాచగాదు॥ ౪౪॥ ఆ-వె॥ మెలతఁ శూద్రు
 లకునుశ్రీమెండుగాఁ గృషికిని । బాదచారివృత్తి శ్రీ వలయుఁగానఁ । బాద
 చారివృత్తి శ్రీ బ్రతుకువారలుగానిపాదమునను గల్గు శ్రీ వాచగాదు॥ చ॥
 అరుదుగధాత్రి పద్మినియూహస్తిని చిత్తిని శంఖినీయనంబరఁగెడునాల్గు
 జాతులును శ్రీ బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్య శూద్రులం । దరయఁగల్గునింతు

తెడఁనట్లునను న్నకులంబులందునఁ బరఁగ గణింపఁ గల్గుదురు-బ్రాహ్మణ
 ఓత్రియవై శ్య శూద్రులు॥ ౮౬॥ క॥ నిజముగను బ్రహ్మస్థుఁడని । బ్రజ
 లెల్ల ను నెంచిచూడఁ బ్రహ్మకులం బే॥ నిజముడిగియన్యవృత్తులు । భజించుట
 వలనజాతిభంగముగల్గె॥ ౮౭॥ ఆ-వె॥ సర్వజనులు బ్రహ్మ శ్ర జాతియే
 యైనను । రాజ్యమేలుక తనరాజులనియు । వర్తకంబుఁజేయునై శ్యుల
 నియుఁగృహింసల్ప శూద్రులనియు శ్ర సంభవించె॥ ౮౮॥ క॥ గాజులు సత్త్వ
 గుణంబులఁ । బోఁజేసివికారకామ శ్ర భోగప్రియతఁ॥ లోఁజేసియుగ్రసా
 హస॥ రాజసగుణియైన కతన శ్ర రాజసఁ బరఁగె॥ ౮౯॥ ఆ-వె॥ జ్ఞానసత్త్వ
 పరతఃమాని రజస్తమా॥ గుణములొంది ధనముశూద్రువాంఁఁ । లోభ
 మోహములను శ్ర లోఁగొని వాఃజ్యమాచరింప వై శ్యుడనఁగనొప్పె॥
 ౯౦॥ క॥ తన మొదటిజాతిధర్మం । బునుదొలగి యశౌచ హింసరజాంకు
 లచేఁ గృ । ప్యనుపమవృత్తిమోగునుఁ । మనునగుట శూద్రుడనఁగఁ
 నుర్విం జెలఁగె॥ ౯౧॥ ఆ-వె॥ జ్ఞాన దాన శౌచ శ్ర సత్త్వక్షమాహింస॥ భూతద
 యలు సంత్యోజాతునందుఁగలిగియున్న నతఁడు శ్ర గాఁడు చండాలుడు॥
 నుత్తముఁడగు । బ్రాహ్మ శ్ర యిందుగాని॥ ౯౨॥ ఆ-వె॥ జ్ఞానసత్త్వములను
 మాని హింసావృత్తిజారయోరకపట శ్ర క్రూరవృత్తి॥ సోనరసల్పుబ్రాహ్మ
 యుడైన చండాలుఁడతఁడే చూడఁగాడు శ్ర నగ్రకులుడు॥ ౯౩॥ క॥ కుల
 ములు దలఁపఁగఁబట్టుక॥ వలనను వచ్చిననిగానరవనుమతి బనములోపాలు
 పొందఁజేయవృత్తుల । వలనను సంభవములయ్యోవర్తింపఁగె॥ ౯౪॥ సీ
 గఁబడింపఁగా విశ్వ శ్ర కర్మకులజుడొక్క శ్ర పాత్రీకేవురు కూర్చి శ్ర తన
 యులైనవరుసకమ్మరశిల్ప శ్ర వడఁగఁబడి నాల-శంచరంబాదిగాల్ గల్గు
 పనులు । నొక్కొక్క నందనుం డొక్కొక్క పనిఁజేయ-వారికి వేర్వేఱ
 వచ్చుపేరు॥ లోరులుహాలికవృత్తిశ్రనొనరింపరై తులు-వాఃజ్యమొనరింప-
 వర్తకులని-చెప్పదురెవరే వృత్తినిలో జేసి రేని॥ వారివారల కాపేరువచ్చు
 చుండు । సవనివృత్తులచేఁగల్గు శ్ర నాఖ్యలెఱుమిఁగులములకుఁ బోల్పుచుం
 దురు శ్ర కుటిలమతులు॥ ౯౫॥ ఆ-వె॥ పినుము కమ్మరీఁడు శ్ర మను బ్రహ్మ
 మయుండు॥ ద్రుంగి త్వష్టకంచరంబు శిల్పి॥ పరఁగ నెన్నఁ గాశిపనివాడు
 విశ్వజ్ఞఁ । డరయఁగ నగసాలయగునుగాని॥ ౯౬॥ ఇలఁ బంచబ్రహ్మలకును
 కలిగిన వారెవరుగాదుగన బ్రాహ్మణులు॥ గులమున నప్పంచబ్రాహ్మణులు
 నైననుగారు బ్రహ్మభావులుగాక॥ ౯౭॥ క॥ అనవిని స్త్రీ పురుషాదుల
 జననము భేదంబు లేట్లు శ్ర సంభవమయ్యె॥ వినిపింపుమనిన దుక్కిరిగని
 నవ్వచుఁ జెప్పఁదొడఁగెగంసహరుండు॥ ౯౮॥ సీ॥ స్త్రీపురుషోత్పత్తి శ్ర

—: పిండోత్పత్తి లక్షణము :—

జెప్పెద వినుమింక-దరుణిముట్టెన యై శ్రీ దవదినంబు మొదలు జేసి దివసశ్రముల గర్భమొనరిన । నాతికి నుదయించు శ్రీ నాత్మజుండు పట్కాష్ట దశ మాదిశసరివాసరములందుఁబోలతికిఁ జూలై నరేబుత్రిగాంచు । మఱియుఁ బురుషుని శుక్లశ్రమధికరించినయేని-వలనొప్పనల్లనిశ్వర్ణముగను మెలఁత శోణితంబు శ్రీ మిగులైన నెఱ్ఱని । చాయయగును రెండు శ్రీ సమమునైన । సంభవించుచుండ్రు శ్రీ చామనవర్ణమై । బిసరుహాక్షులకును శ్రీబిడ్డలిట్లు ॥౧౬॥ క॥ పురుషుని వీర్యస్థలనం । బిరువుగనగు వేళఁ జెడరి శ్రీ యిరుబిందువులై । తరుణి యుదరంబుఁ జొచ్చిన శ్రీ నరుదారఁగ జంబిబిడ్డ శ్రీ లగుదురుసతికి॥ ౧౭॥ సీ॥ రత్తిసల్ప ఋతువేళ శ్రీ రవినాడి గొమరుఁడొ-గుముదా ప్రఁడు నడువఁ శ్రీ గూతురగును తరణినాడి యునింగి శ్రీ తత్వమందుఁ జరింపఁ బుట్టు నపుంసక శ్రీ పురుషుడగుచు శ్రీ శతినాడి పాతినఁజడలు తత్వంబునఁ-గాఁత యానది మాచ శ్రీ కమ్యయగును । నిఁక సుషుమ్ననుగూడిరయినచండ్రు లుండినఁ బంగ్వంధవెడమూఁగి శ్రీ బధిరులగుదు । రనిల తత్వమందు శ్రీ సతివకుఁ జూలై న । నమిత ప్రసవవేద శ్రీ నంబు గల్గు । నన్నితత్వమందు శ్రీ నైనను గర్భంబుఁ । జెడును నిశ్చయంబు శ్రీ చేడియలకు ॥౧౮॥ క॥ మాయను జెందియు సేగతిఁ । బాయక శ్రీ పురుషులగుచు శ్రీ బశుకీటక । దుష్టాయ ములెత్తుచు జీవుడు ! మాయను బాయంగలేడు శ్రీ మానినివింటె ॥౧౯॥ సీ॥ కణభంగురంబని శ్రీ చర్చింపలేక యీతనువు శాశ్వతమంచుఁదలఁచి నరుడు । భ్రాంతుఁడై యిలఁదాను శ్రీ బ్రతికినన్నాళ్లును-మోహవారాశినిర మునిగియుండుఁ బగటికాలము కుటుం శ్రీ బాది సంరక్షణకును ధనధాన్యముల్ శ్రీ గూర్చుకొనుచు శ్రీ రాత్రికాలము సతీ శ్రీ రతాలచేఁ గొంతయు-గలల నిడలఁగొంత శ్రీ గడపుకొనుచు । నంతలోఁజచ్చు బహుగర్భశ్రీనర కములను । గాంచు సుఖదుఃఖ జన్మాదిశకములఁ బడుచు । గాలమూరక యీశీతిఁ శ్రీ గడుపుఁగాని । తాను గడతేరు మార్గంబుఁదలఁచఁజెవుడు ॥౨౦॥ అనవుడు మరణము నిల్పెడు । ఘనులెవ్వరునైనఁ గలరె శ్రీ గల్లువిపత్తుల్ । చనఁజేయన నినఁగాంతకు ననుమోదముతోడఁ గృష్ణుఁడవుడిట్లనియె॥ చ॥ అరయఁగ నూటువత్సరము-లాయువటందురు మానవాళికి॥ హరు

—: ప్రాప్తకర్మ లక్షణము :—

పుగ బాల్యమందుననో శ్రీ యౌవనమందునో వార్ధకాననౌ । పురమునఁ గాననంబుననో శ్రీ భూరుహ మగ్నిజలంబు లందునో మరణమై నిశ్చయంబునుమి శ్రీ మానదు ధాత్రినిఁ బ్రాణికోటికి॥౨౧॥ క॥ మరణము వచ్చిన

పేళనుధరఁదూతీనజలధిఁ జొచ్చిరదాఁగిననై నన్ , మరిమింటికెగసిపో
 యినఁ । బరమాయువు నిల్పవశమేబ్రహ్మకునై నన్ ॥ ౬౬ ॥ క॥ ప్రతిదేవత
 కును మ్రొక్కిన । బ్రతుకనివాడెన్నటికిని శ్రీ బ్రతుకఁడు జగతికొ ; బ్రతి
 కెడువానికి మ్రొక్కిన । బ్రతుకును మఱి మ్రొక్కుకున్న శ్రీ బ్రతుకును
 గాకకొ ॥ ౬౭ ॥ చ॥ మరిమరి యాపధంబులను శ్రీ మంచివి మంచివి
 యారగించినన్ । బరువడిఁజెందుకర్మ పరి శ్రీ పకృముగాకయెపోవు జాడ్య
 ముల్ । వరుగగ మంత్రయంత్రకులు శ్రీ వైద్యులుగాయతెగోట్లువచ్చినన్
 మరణము పూర్ణమై చనెడు శ్రీ మానవునిం బ్రతికింపలే రిలకొ ॥ ౬౮ ॥ చ॥
 తడయక యింటిమూలలను శ్రీ దాఁచినద్రవ్యమువోవువీధిలోఁ । ఒడినను
 నుండుబొమ్మదియులే బ్రాప్తముగల్గినఁ జిక్కివానికేకడుబలుఁడైన బంధు
 వులుకాపుగనున్నను జచ్చునింటనే! నడవిని దిక్కులేని సరుశ్శైనను రక్ష
 ణమొందుచుండెడికొ ॥ ౬౯ ॥ తే-గీ॥ దైవయోగఁబు దెలియంగలేదరమె
 సర్వజీవులను నెల్లఁ దనకుఁదా శస్త్రస్థిఁజేయుఁ । బోషణమఁజేయు సర్వం
 బులేబోలియఁజేయు । నాతఁడే మూలకారణంబఖిలమునకు॥ ౭౦ ॥ ఆ-వె॥
 నేనెకర్తనంచుశనెంచును మనుజుండు! తానెకర్తయైనదైవమేల । యైన
 పనులకెల్లశ్రీనైనను దాఁగర్తకాని పనులకేల కర్తగాఁడో॥ ౭౧ ॥ క॥
 తనయిష్టము సమకూరినఁ ॥ దన ప్రజ్ఞ యటంచు నరుఁడుశరలఁచుచునుం
 డుకొ । దనదలఁపు నెగడకుండినఁ । దన ప్రారబ్ధంబటంచు శ్రీ దైవముఁ
 దూఱుకొ ॥ ౭౨ ॥ తే-గీ॥ ఎవరి కేవేళ కేమేమియెట్లులెట్లు । జరుగవలె
 నాతెఱంగున శ్రీ జరుగుచుండ । నహముచేతను దమప్రజ్ఞశ్రీయనుటెకాని!
 యెవరికైనను గర్తృత్వమేమిగలదు॥ క॥ సమదయ కాలమునందున ।
 సమయునెడకొ లేకయుండుశ్వాతంత్ర్యంబుల్ దమకెల్లుగల్లు మధ్యను!
 భ్రమగొని మూన్నాళ్లుమిట్టరేపడుజీవులకుకొ ॥ ౭౩ ॥ క॥ చావును డగ్గఱఁ
 జావక । యేవిధకష్టములఁ బడక । యిలనుఖయై తాఁజావవలెనన్నయ
 ప్పడె । చావంగావలయుఁ గర్త । జనుఁడై యున్నన్ ॥ ౭౪ ॥ తే-గీ॥ కష్ట
 ములె వచ్చునొ సుఖమే శ్రీ గలుగఁబోనొ । యెఱుంగశక్యమే యేవేళ శ్రీ
 కేదియేది । ప్రాప్తమానదె తమకర్మ శ్రీ ఫలములంచు! నెఱుంగవలయును
 నిలలోన శ్రీ నెవ్వరైన॥ ౭౫ ॥ ఉ॥ కూరిమిమీఱ మానవులు శ్రీ గోరుచు
 నుందురు సౌఖ్యమెప్పుడుకొ । గారవ మొప్పగప్తములుగౌనలెనంచును
 గోరరెవ్వరుకొ । గోరికవచ్చు గప్తములు శ్రీ గోరినరావు సుఖంబులేరికికొ!
 వారల పాపపుణ్యములెవారికొనర్చును గప్తసౌఖ్యముల్ ॥ ఆ-వె॥ అతివ
 వానివాని శ్రీ ఋతుకాలమునఁ బుష్పఫలము లెట్లుదోచు-పాదపము లఁ

గర్భతరులనట్లుగల్గును సుఖదుఃఖములును సప్రయత్న శ్రముగను జ
 తిని ౭౮॥ తే-గీ॥ అరయఁ దమపూర్వపుణ్యంబు శ్రలనుభవించు । కాళ
 మున నల్పులకునైన సతగల్గు సుఖముపరంగఁ దొలిజన్మమునఁ జేయుపాప
 ఫలముననుభవించకున్నను దీక్షాదధికులైన ౭౯॥ క॥ ఇలను హరిశ్చంద్రుండును
 నలుఁజాదిగఁ బొందినట్టి నానాకష్టం । బుల నెవ్వరైన జగ
 తినిఁదొలఁగించిరె కర్మఫలము శ్రదుడిచినఁబోనే ౮౦॥ ఆ-వె॥ కర్మఫలము
 చేతగర్భస్థసుఖంబులు । లనుభవింపఁ జేయనదియుఁబాప ౮౧॥ క॥ నేనే
 గలఁడె దుఃఖసుఖంబు ! లనుభవింపఁ జేయనదియుఁబాప ౮౧॥ క॥ నేనే
 కర్తయటన్ననుమానపునిఁ జూచి కర్మమాటికినవ్వుక । నేనీరేడుజగం
 బుల । లోనను గల ప్రాణికోటిలోఁ చేతుననక ౮౨॥ సీ॥ కర్మాను
 బంధానఁ శ్రగల్గును సంగంబు - కర్మాంతకాలాన శ్రగతమునొందుఁ ।
 జెండ్లాము బిడ్డలుఁప్రియబంధులు హితలుఁదల్లిదండ్రులు సన్నరదమ్ము
 లంచు । నాధనంబు గృహంబునాభూము లివియంచుఁ గర్మతంత్రమున
 నశ్రజ్ఞానవశతాని జీవ తనువులే శ్రచిక్కింబుగానెంచి - చిక్కింబులోఁ
 బిట్టచిక్కుఁగి । జనుఁడు మిధ్యయైన - సంసారమునఁజిక్కి । యదియె
 సత్యలోకశ్రమదియె స్వర్గమదియె విష్ణులోకశ్రమదియె కైలాసంబుగాను
 నమ్మి ముక్తిగానలేడు ౮౩॥ ఆ-వె॥ సంచితంబు కతనశ్రజన్మంబు గలి
 గెను । జన్మవలనఁ గలిగెన్ స్వానుభవము । స్వానుభవము వలన శ్రజన్మ
 ప్రాప్తియె గాన । సంచితంబె విత్తుజన్మమునకు ౮౪॥ కం॥ హారమగు
 సంచితంబుల । భారంబును దొలఁగఁదొలఁగు శ్రభారంబు దొలఁగిన
 తోరపునాగామి శస్త్ర శ్రదొలఁగు నరునకు ౮౫॥ ఆ-వె॥ కలుగుచుండు
 బుద్ధికర్మానుసరణిగాఁ । జిత్రమనుసరించి శ్రచేయుపనులు । సేతననుస
 రించి శ్రచెందుఫలంబును । గడవలేదు కర్మ శ్రబుడమి నరులు ౮౬॥ క॥
 అన ఫలము పురుషయత్నంబును లేకయెడై వమిడునోపురుషునియత్నం
 బున సేఫలము లభించునో । యనియడిగిన శకటదైత్య శ్రహరుఁడిట్ల
 నియె ౮౭॥ క॥ కొండలు పొడుపమే ఫలమందురు దైవమనికొందర
 అందురు మఱియుక । కొండలు భూతన్యాయం । బందురు దెలియకను
 గర్మరపద్యతులబలా ౮౮॥ తే-గీ॥ జోకతోఁ బురుషయత్నంబు శ్రలేక
 యున్నదైవమేరీతి ఫలమును శ్రదమకునిచ్చుదాము యత్నంబుఁజేసిన
 దైవమొసఁగు । వారివారల కర్మానుసారముగను ౮౯॥ క॥ వనజాక్షి
 పురుషయత్నంబును గలిగియు దైవయత్న శ్రమునులేకఫలం బొనరదు
 మనుజుప్రయత్నం । బులు లేకయ దైవయత్నముగలిగియున్న ౯౦॥

తే-గీ॥ ధరణివంటిది పురుషయ శ్ త్నంబు బీజ । మరయఁగా దైవసహ
కార శ్ మవియు రెండు । నేకమైనను ఫలియించునెట్టిసిద్ధియట్లుగాకున్న
ఫలమియోదండు బుధులు॥౯౦॥ క॥ వినుభాత్రితేనిబీజం । బును బీజ
ములేని తేత్రమును నిష్ఫలము । ట్లనుపమకార్యఫలంబును॥గనుటు త్రది
పురుషుడై వి శ్ కము లొనరకయు॥౯౧॥ తే-గీ॥ చమురునింకిన దీపంబు
సమయుపోల్చి । మనుజుఁడును గార్యయత్నంబుమానినపుడే॥ వరుసగఁ
దొలగిపోను దై శ్ వానుకూల । మనియెడు నదృష్టమెంతయు శ్ వసజ
గంధి॥౯౩॥ క॥ మనుజుఁడు యత్నముఁ జేయక । తన ప్రాప్తంబనిన
దనకు శ్ దైవంబెచట॥ గొనివచ్చి పెట్టు యత్నం । బనువుగఁగావింప
వారి శ్ భాగ్యము పిదప॥౯౪॥ ఆ-వె॥ అగ్నికొంచమైన శ్ ననిలం
బునఁ బ్రబల । మైన చందమునను శ్ మరి సుకర్మవృద్ధి నొందుచుండు శ్
వెలయు దై వానుకూ । లమున యత్నమున ఫ శ్ లంబు గలుగు॥౯౫॥ క॥
మును సత్కర్మం బించుక । యనుజేయక యత్నములను శ్ నొనరించిన
యాతనికిని దైవముతోడ్పడఁ ॥ డనువుగఁ గర్మముల నీయఁ । డతనికి
ఫలము॥౯౬॥ క॥ వినుపొరుషంబుకంటెనుఁ ఘనమగు దైవంబుముఖ్య శ్
కారణము ఫలంబునునైనఁ బొరుషంబును । మనమలరగ దైవదత్త శ్
మనఁదగు నదియు॥౯౭॥ క॥ అన భక్తియెన్ని తెఱఁగులు । వినిపింపుమదియు
నెట్టి శ్ విధముననగు నేయనవున గల్గును జ్ఞానము । మనుజునకన నింతిం

—: భక్తిలక్షణము:—

జూచి శ్ మాధవుఁడనియె॥౯౮॥ ఆ-వె॥ వినుము భక్తి మూడు శ్ విధ
ములునగుబాహ్య । భక్తియన ననన్య శ్ భక్తియనగ । నెసఁగుఁబంక
జాక్షి శ్ యేకాంత భక్తి నా వెలయుఁ దద్విధంబులేదెలియవలయు॥౯౯॥
ఆ-వె॥ శ్రవణకీర్తనంబుశ్స్మరణంబుఁబాదసే । వసము నర్చనంబు శ్ వంద
నంబునతుల దాస్యసఖ్యమాత్మనివేదనంబనగ నవవిధములుబాహ్య
భక్తి ॥౧౦౦॥ క॥ పరమయము విశ్వమనియును । బరమా విశ్వమయమ
నియుఁ బరమున కన్యం బరయగ లేదని హృదయము । స్థిరమాటయనన్య
భక్తి సిద్ధము తరుణి॥ ౧౦౧॥ క॥ పెదపులు గడలింపం మది । నదయతఁ
బరమాత్మఁగూర్చి చక్కగ మదిని । పొదవఁగఁద దేకనిష్ఠగనదియగు
నేకాంతభక్తి శ్ హంసవిహారి॥ ౧౦౨॥ క॥ విను సత్కర్మాచరణం । బున
భక్తియుఁ బొదలుదాన శ్ బొందును జ్ఞానం । బును కర్మలేక భక్తియు
మును భక్తియ లేకగాదు శ్ మోక్షపడంబు॥ ౧౦౩॥ ఆ-వె॥ వరను
కర్మ పిందెవంటిదిదానిచే శ్ బడయు భక్తికాయ శ్ వంటిదరయ । దాని

వలనఁగల్గు శ్రీ జ్ఞానంబు భావింపఁ బండువంటిదగును బద్ధనేత్ర॥ ౧౦౪॥
 ఆ-వె॥ కర్మయ నెఱు పిందె శ్రీ గతమైన భక్తియు శ్రీ గాయలేదు జలమఁ
 గర్మయ నెఱు పిందె చెడకయున్న శ్రీ బెంపొందు భక్తికాయ॥ యదియుఁ
 జెడినఁ గల్గు శ్రీ దాత్మఫలము॥ క॥ వనితా కర్మము భక్తియునొనరింపక
 జ్ఞానమొంద శ్రీ నోప రెవండుక॥ విను మొదలుఁబట్టి వృక్షం॥ బును
 బ్రాకక యగ్రమునకు శ్రీ బోవఁగలరే॥ ౧౦౫॥ ఆ-వె॥ నిట్టనిలువుగాను
 నిలుచున్న వాఁడు గూ॥ దుండీ పంచుకొనిన శ్రీ సుఖమునొందు॥ పరఁగ
 నట్లేవిలిచి పడుకొనఁబోయిన వసుధఁగూలికిరమునైనయ్యుగాదే॥ ౧౦౬॥
 క॥ మునుభక్తిలేనిజ్ఞానం॥ బునుజ్ఞానములేని భక్తిబొందరు ముక్తిజను
 లందు॥ నల్లుగావునఁగనదగునిల జ్ఞానభక్తికర్మములట్లుక॥ ౧౦౭॥ ఆ-వె॥
 కర్మచయమువలనఁ గల్గును జ్ఞానంబు॥ జ్ఞానంబునను బాయు శ్రీ గర్మచ
 యము॥ కర్మమునకుదవ్వు శ్రీ జ్ఞానియు భావింప జ్ఞానికొనరదవ్వు శ్రీ కర్మ
 చయము॥ ౧౦౮॥ క॥ అనితెల్పు చక్రపాణినిఁగనుఁగొని గర్మంబులెన్ని
 గతులగుఁగర్మం॥ బన నెద్దియనిన దుక్కిణి॥ కినిఁ దెల్పఁగ నిట్టులనియెఁ

—: కర్మ అక్షరము: —

గృష్ణుండెలమి॥ క॥ కొండలు కర్మము పడఁతు॥ లందరు మఱి కొండటి
 లను శ్రీ నదియు ద్వివిధమా॥ నందురు తద్విధముల నిటఁబొందుగ వినిపింతు
 వినుము॥ పూర్ణేందుముఖి॥ ౧౦౯॥ తే-గీ॥ మొదలుతాకికనై దికశ్రములనఁగర్మ
 రెండుపద్ధతులందు రా శ్రీ రెంటియందు॥ లోకకార్యంబులను నెల్ల శ్రీ జోక
 తోడ॥ నాచరించుట తాకికం శ్రీ బండ్లు బుధులు॥ ౧౧౦॥ వ॥ ఓ యిందు
 ముఖి యందునై దికంబు నిత్యనై మిత్రిక కామ్యనిషిద్ధస్థాయశ్చి త్తంబులను
 కర్మంబు లై దువిధంబులని చెప్పదురిప్పుడు వానిచందంబుఁ దేటపడ వివ
 రింతు నాకర్ణింపుము॥ ౧౧౧॥ తే-గీ॥ దేవతర్పణమును నైశ్య శ్రీ దేవ
 హోమ॥ స్నాన సంధ్యాభిషేకం శ్రీ జపతపంబు॥ లర్చనత్కారములు
 నాదిశ్రీ నాచరించు॥ నదియెవో నిత్యకర్మం బశ్రీ సంగనొప్పు॥ ౧౧౨॥ తే-గీ॥
 తలఁప సంక్రాంతి ను తరతదక్షిణాయ॥ నముల సర్థమహోదయశ్రీ విమల
 పర్వ॥ దినములను స్నానజపములను శ్రీ దీర్ఘకొనుట॥ యాది నై మిత్రి
 కపుఁ గర్మశ్రమనఁగఁ బరఁగు॥ ౧౧౩॥ ఆ-వె॥ రమణి యశ్వమేధశ్రీ రాజనూ
 యాభ్యుర॥ పౌండరీక సోమ శ్రీ మాది గల్లు॥ యాగములను బ్రీతి శ్రీ నను
 నొండజేయుట॥ కామ్యకర్మమనఁగ శ్రీ గణితకెక్కె॥ ౧౧౪॥ క॥ పరధ
 నహర పరనిదా॥ పరదారాగమన మద్యశ్రీ పానవిచేష్టా॥ పరహింసాసృత
 చలత॥ స్మరమాది నిషిద్ధకర్మ శ్రీ గాఁ దెలియదగుక॥ ౧౧౫॥ క॥ జల

వాయువర్ణభక్షణః సలుపుట వసవాసముంటు శ చాంద్రాయణముకా సలుపుటయుఁ దీర్ఘయాత్రలు । నిల ప్రాయశ్చిత్తకర్మశ్చవియతి యనఁదగుకా ॥ ౧౧౦ ॥ వ॥ ఇంకను నిషిద్ధకర్మంబునకుఁ బంచ గవ్యాది కర్మంబు లాచరింతురని చెప్పి యోకాంతామణి యిప్పుడిడుమూడు దైహంగులకర్మ తెజంగైఁగించితి నింక సుకర్మ దుష్కర్మ జ్ఞానకర్మంబులను నీ ముతైహంగులకర్మ చందంబెఱిగింతు వినుమని యిట్లనియె॥ ౧౧॥ గుడిగోపురములాది శ కూపతటాకముల్ - ధరణినిల్పుట సాన్మ శ తాత్మజ్ఞాట! తగ నన్నదాన సత్రములేర్పరించుట.. నడమలాధ్వరములు శ నల్పుటయును : నేకనాశీ వ్రతా శ స్థితఁడుగానుండుట - నిలనహింసావిషయ శ వియతుఁడౌట । నర్థిబంధువుగురు శ నాలిఁజూపించుట - నిత్యసత్త్వియలాది శ నెఱపుటయును దైవభక్తియు బుధసేవశ్చకర్మవృత్తి! నాచరించుట తీర్థాదియాత్రలకును । జనుట సత్కథల వినుటయుఁ శ జదువుటయును ! నాదిగఁగలది సత్కర్మ శ జపనఁగనొప్పు॥ ౧౨౦ ॥ ౧॥ పితృ మాతృలను గాసిరేపెట్టుటయును జీవ-హార్యయు జ్ఞాతిద్రోశహాదికమును! బరశతీసంగంబుల బరదూషణంబును బరధనశౌర్యంబు బరవిరసముఁ దీజనిశ్రోధంబు దేవవిద్యేషంబు-గురువంచనంబును శ గుజనమైత్రి! నన్మతంబుగపటమ శ నార్యకార్యంబును-మద్యపానము జూడిరమాడుటయును । వేదదూషణ సత్పక్షిరవిడుచుటయును । బరుల తేజంబు కోర్వమి శ వ్రల్లదనముఁ । బారయటయు నాత్మవినుతియు శ దురితచేష్ట । లాదిగఁగలది దుష్కర్మశ్చయనఁగబరఁగు॥ ౧౨౧ ॥ ౧॥ సతిసుతపితబంధు శ సంసారమునఁ గల్గు - ననుభవంబులు మాయశయంచుఁ దెలిసి! శమసౌచదమసత్య శ సద్గుణసహితుడై - సద్గురూర్తిముపాద శ సరసిజములు । సేవించి నిరతంబు శ సేవజేయుచు గురుకరుణచేఁ దన్నుఁదాల్చిగాంచి తెలివి! తనువు నింద్రియమును శ తానుగానని యాత్మ-తత్వమే తాననితగ నెఱింగి! మఱియు సత్కర్మదుష్కర్మశ్చయనఁగబరఁగు । బీజములరెంటి జ్ఞానాగ్ని శ వేల్చి తాను । మానకను సచ్చిదానంద శ మయుఁడునగుట । జ్ఞానకర్మం బనంబడు శ సారసాక్షి॥ ౧౨౨ ॥ చ॥ చెలువుగఁజేసి! పుణ్యములు శ చెందుచు నుండురు పుణ్యలోకముల్ । కలుషము లాచరించియును శ గాంతురు సాయమలోక బాధలకా! బాలుపుగఁ గష్టసౌఖ్యములు శ పొందుచునుండురు మధ్యలీగతికా । గలుషము పుణ్యముకాదొఱగి శ గానరెయ్యార్యులు జన్మశూన్యముకా ॥ ౧౨౩ ॥ ఆ-వె॥ అనినఁ గష్ట సుఖము శ లవని జనించుయే । నరులు కర్మఫలము శ ననుభవింప । నరయఁబదపు శ తేలనరకంబునింకేల । యనినఁ

గాంతకనియె శ నాత్మవిభుఁడు॥౧౨౪॥ సీ॥ వనజాక్షి యాస్వర్గ శ వై కుంత
కైలాస - బ్రహ్మలోకాది సత్త్వదవులకును । బోవఁజాలినయంతర పుణ్య
ముల్ సేసిన - వార లాయా లోక శ వై భవములు । వడయుదురాపుణ్య
పదవులకును సేగఁ-జాలని సుకృతంబునల్పునట్టి । జనులు ముర్త్యమున నేర
జనియించి తమతమ - పుణ్యముల కొలఁది శ భోగములను । బొందుచుం
డెడ రీ రీతిఁ శ బువ్వబోణి । పుణ్యలోకంబులకు సేగు శ పుణ్యులైన । వారి
వారలపుణ్యముల్ శ వరుసఁగుడిచి । మగుడిజన్మింతు రీ యుర్విరమనుజుల
గుచు॥ ౧౨౫॥ సీ॥ బహుపాపములు సేయు శ పాపాత్ములకు నైన - స్వల్ప
పాపమొనర్చు శ జనులకైనఁ । బోకతీతదు యమ శ పురి కంత్వకాలాన
నాదండధరు శిక్ష శ కర్తమైన । నటనరుల్ బాధింతు శ రాశిక్షకును
జాల-నట్టివారలు యమునాజ్ఞ మరల । ధరణిబుట్టియు రాజ శ దండన
దుగ్ధు దా - రిద్ర్యముల్ విమమృగోపద్రవములు । నాదిగాఁగాంతురది
గాకోనరకలోక । పాత్రులయి శిక్షతగుభంగి శ బడసియంతఁ । బక్షికిటక
క్రిమిచ్చుగ శ పశువునాది । జన్మములు నొందుచుందురీ శ జగతిలోన॥
౧౨౬॥ క॥ నావుడు కాయముఁబాసియు శ జీవుండేలాగు పోవురజెందును
బడవుల్ । ఏవిధమునొందు బాధలు । భావించియుఁ దెల్పుమనినఁ శ బర
మాత్ముడనుఁ ॥ ౧౨౭॥ సీ॥ కలయందుఁ దానేగి శ ఘనముగా నొకచో
వి - విధసౌఖ్యము లనుభ శ వించినట్టు । లీమేనువిడనాడిరయ్యిలోకము
మఱచి-యత్తిరుకుచూర దే శ హములుదాల్చి । పుణ్యాత్ములగువారు శ
పుణ్యలోకములకు శ నరుదెంచిభోగంబు శ లండఁగలరు । స్వప్నానరా
నొక్క శ సదనంబునకుఁబోయి బహుకష్టములనెల్లఁ శ బడినరీతి । దేహ
ములఁబాసియతనా శ దేహములను । బడసియిలోకజాలంబుర మఱచి
ఖలులు । పోయియనులోక శిక్షలు శ పొందగలరు । నిశ్చయంబింతయును
భామి శ సీ లలామ॥ ౧౨౮॥ క॥ అనవుడుభూలోకసుఖం । బునకునునాప
దవులకును శ బోల్పఁగఁగదం । బునుగలదె దెల్పుమనునతిఁ । గనిక్రియ
ముననిట్టులనియె శ గమలాక్షుండొ॥ ౧౨౯॥ సీ॥ ఘనముగాభూలోక
జనులకందజీకంటె - బరికింప హెచ్చుభూ శ పతిసుఖంబు । భూపతినూ
తెండ్లు శ భువిని ననుభవింప - నతులితానందమై - నట్టిసుఖము । మును
దేవతాసుఖ శ మునకొక్క కనురెప్పపాటు కాలములకు శ సాటిగాదు ।
భూలోక సుఖమేడఁ శ బుణ్యలోకంబుల సుఖమేడఁదలపోయ శ సుంద
రాంగి । యమితపుణ్యంబు లనుజేయు శ నట్టివారు । గాకయిలోకసుఖ
ములు శ గాంచగలరె । యట్టిపదవులకునుజాల శ నట్టినరులె । పుడమిపై

రాజులాదిగాఁ శ్రీ బుట్టుదురుగ॥ ౧౩౦॥ ఆ-వె. సుజ్ఞాన యలవిగాని శ్రీ సుఖ
మదిగనుకనే పక్షపులందు నెల్ల శ్రీ భ్రాంతిపడుట । యిలనా వొక్కడై న శ్రీ
దలపోయ నరకంబు గోరువాడు శ్రీ లలనారసాక్షి. క॥ ఎంతటి పుణ్యము
జేసినానంతటి ఫలమొందుగాక శ్రీ నరులకు నిలనా శ్రీ క్షింత సుకర్మము
సేయక । యెంతగఁ గోరిననురావు శ్రీ హెచ్చు సుఖంబులో ౧౩౧॥ క॥
భూజనులకెల్ల వారికి । రాజత్వము చేయుబుద్ధి శ్రీ జిల్లుచుండుక॥ రాజత్వ
మెట్లు సేతురు । భూజనులరయంగ స్వచ్ఛైపుణ్యలుగానక॥ ౧౩౨॥ క॥
రాజనకుఁ గల్గుచేతులు భూజనులకులేదె యతని శ్రీ పుణ్యంబదియక॥
భూజనులకెట్లుగల్గును । రాజత్వము సేయుటకును శ్రీ రాజీవాక్షి. ౧౩౩॥
ఆ-వె॥ అఖిలజనులుతన్ను శ్రీ ననుసరించియుఁ గొల్పునంతఫలమురాజు
నాచరించె । సంతఫలముఁ జేయ శ్రీ నట్టివారలు రాజ్య । భోగములను
గోరఁ శ్రీ బొందనగునె॥ ౧౩౪॥ క॥ నావుడు యమలోకంబున । నేవిధక
ద్యులకు మఱియు శ్రీ నేయేశితల్ । గావించు రనుచుఁ బల్కిననా వికచ
దళాక్షిఁజూచి శ్రీ హరియిట్లనియె॥ ౧౩౫॥ క॥ వనజాక్షి. పుణ్యచరితము
వినిపింపఁగ వచ్చునీవు శ్రీ వినంగావచ్చుకొముచు పాపజనుల వర్తన । లను

య మ ద ం డ న వి వ రణ ము.

వినఁదగదైన వినుము శ్రీ లని నెఱింగింతుక॥ ౧౩౬॥ సీ॥ కలుషాత్ములకు
సంత్యోకాలంబునందున - గాలదూతలు గదా శ్రీ ఖడ్గపాశ । ధాదులై
భీకరాశ్రకాదులై తమచుట్టు-ముట్టడించియుఁ బాశ-ములనుజుట్టి । పట్టిక
ల్వర మొందఁగ బ్రాణముల్ వెకలించి-యాతఁడేహంబు శ్రీ లంఘనజేష్ఠ
నీళ్లునుబ్బలిగండ్లనిప్పుగుండంబుల - రాళ్లుగుట్టలముండ్ల శ్రీ రాసులమిత ।
తేళ్లుచాములు బెనగొను శ్రీ తెరువులందు । నడచుపుట్టంగ నడిపించి శ్రీ
యఘజనాళి । మొఱలువెట్టంగ యమలోక శ్రీ మునకు దూత । లటైగొం
పోయి యముమోలఁగబెట్టినిలువ॥ ౧౩౭॥ క॥ శ్రీమనుం డెవరెవరికేనే ।
క్రమమున దండింప నాజ్ఞ శ్రీ గావించునొ యాక్రమమున బాధలు పెట్టుదు
రమరంగా యమునిశ్శత్రు శ్రీ లదియెట్లనిక॥ ౧౩౮॥ ఆ-వె॥ చెలఁగివేటక
తన శ్రీ జీవుల హింసించు । పాపిజనుల నొడలుశబడలఁగొట్టి । యుక్కులుం
పములను శ్రీ నురువడిఁ గోతురు । వెక్కివెక్కియేడ్చి శ్రీ మొక్కెలిడఁగ॥
౧౩౯॥ క॥ తలిదండ్రుల బాధించిన । తులావనువడిఁ గ్రాగునూనె శ్రీ
తోట్లను వరుసక॥ బలుమాలు వేసిముంతురు । మలమలమాడంగ మేను
మఱి వడఁచంగక॥ ౧౪౦॥ ఆ-వె॥ జాతొలెన్ని నట్టిచండాలునకు సర్వ ।
యెంగిళులను మెసవ శ్రీ నెసఁగఁబెట్టి । యతిభయంకరంబు శ్రీ నైన చీకటి

౧౦౩ | యదు నొంటిమంతు శ రడలువొడచు || ౧౦౨ || క || పరుగు
 న్నొనరించిన | మరితాత్ముని బాషమనక శ దుష్టభావచే | మరిమరి
 వృత్తికలచే | గజపింతురు బొబ్బలిడుచు గానిల్లంగ || ౧౦౩ || ఆ-వె
 జారవృత్తిలు శ జవంతతుల భగ్గు భగ్గుమండులోహా ప్రజుమలకును
 నడలియార్యబట్టి శ యంటింతురటు తొంటి | కామసఖములిందు శ
 గాంచుడంచు || ౧౦౪ || క || జ్ఞాతుల ద్రోహము జేసిన | పాతకులను నంట
 గట్టి శ పశుచర్మముల | రోతగు దుర్గంధపు మల | సూతులబడద్రో
 తురంత శ నోయనికూయ || ౧౦౫ || ఆ-వె || నిండుచెలుపులకును శ గండివెట్టియు
 నీళ్లు వెడలగొట్టివట్టి శ జడలబట్టి పరశుధారడలు శ వగులంగ వేతురు
 కుయ్యె మెత్తాయంచు శ గూతలిడంగ || ౧౦౬ || క || తెరువులకు గంప
 జేసిన | నరులను దలక్రిందునిలిపేనయనములందు | మరి దేహమందు
 నెత్తెడ నరువంగా నినుపముండ్లు నాటింతురొగి || ౧౦౭ || తే-గీ || కచ్చ
 కును గాలుద్రవ్వుచు శ గలహమునకు | దిరుగువారల వడిబట్టి శెగువ
 మీఱగడభయంకర శ క్తివర్గములచేత | నమిలి మ్రొంగంగ జేయుదు
 రాద్దు తెనంగ || ౧౦౮ || క || క్షితిని దురాపేక్షలుగల | మతిహీనుల శశన
 మునకు శ మినిడి సీసంబతిగాంచియు శిరముల | నతులితముగఁగోతు
 రాత్మ శ లలమటనొండ || ౧౦౯ || ఆ-వె || మున్ను దేహసౌఖ్య శ మును
 గోరి ప్రాణుల | జంపిజన్మములను శ నల్పువారి | గొంతుక త్రిమల శ
 ఖండఁడంబులు | గాంగఁగోతుర చటతగాలభటులు || ౧౧౦ || క || వాడుని
 పానమొనర్చిన | క్రూరుని యమదూతలత్పై గొంపోయి క్రిముల్ | బారాడు
 మూత్రగుండములో రయమున ద్రోతురందులో నల్లాడ || ౧౧౧ || తే-గీ
 చెలగిగృహములు దహనంబు సేయుఖలుని | గ్రుడ్లదీపియుడల బెద్ద శం
 డు నెత్తివీధివీధుల ద్రిప్పియు | విషమయాగ్ని | గుండముల ద్రోతుర త్యంత
 గోడుజెండ || ౧౧౨ || క || పరిధనముతక్కరించిన | నరులను నసపత్రవనమున
 మననిడియు | బరువులు పాటింతురుతమ | విరువంకల దరియు గండలిలపై
 దడంగ || ౧౧౩ || ఆ-వె || గురునినిండ సేయు శ ఘోరపాపాత్ముని | నట్ట
 నూలుయోజ శ నములుపొడవుగొట్టు మొనయు నోట శ గ్రుచ్చి వ్రేలా
 ఁగ | జేతురతడు వెలుపుత జెందియేడ్చు || ౧౧౪ || క || నమ్మించిమోస
 వుచ్చిన | యమ్మను బాధమాలబట్టి యాగ్రహమొసంగ | హుమ్మని నేలకు
 వంచెయు | నమ్మెటలగొట్టుదురు శ నమను దూతల్ || ౧౧౫ || ఆ-వె
 తగవుచూలి నభయ శ దాబక్షపాత్రియై మాటలాడునట్టి శ మంకుజనుని శ
 గగనమందుచుండు శ నగమువై నెక్కించి | పడంగ ద్రోతురాత్మ బడలు

కడఁగ॥ ౧౫౬॥ క॥ తెంపున విషమిడి యశపురికంపిన దుర్జనుల నగ్గిర
పంబంబులకు॥ బెంపెల్లఁదూలఁగట్టుదు । రింపుచలింపంగ శబ్దబురహీన
కరుణులై ॥ ౧౫౭॥ ఆ-వె॥ దైవభక్తిలేని ర తంత్రజ్ఞులనుబట్టి । మతకము
తుక్కుణాది ర మఱీకములు । గలుగు ఘోరమైన ర గాఢాంధకూపాన ।
ద్రోతురందుఁగూలిరదుఃఖమొండ॥ ౧౫౮॥ క॥ పరులను మాపించినయా
నరులను జిహ్వలఁదునుముచు ర నాయమదూతల్ । మరి యినుపముక్తు
కాకులఁబారిబారి గుంపులనుగూర్చి ర పొడిపింతురొగ్గ॥ ౧౫౯॥ ఆ-వె॥
అన్యతములను నాడురనట్టి చండాలునిమజ్జమాంచర క్త ర మకరమీన ।
వాసమైనయట్టి ర వై తరణీనది । యందుఁ బడఁగవై తు ర రడలుపుట్టు॥ క॥
ఇలను బతివ్రతయగు సత్కులకాంతను విడచినట్టి ర కుటిలమనుజుని॥
నిలువెల్లఁ దోలుదీసియుఁబలము కుక్కలకుఁ గోసి ర పడ వేతురడఁగ॥
తే-గీ॥ ధనికుడై తిన కర్ణికి దానమీని । కుజనువకుఁ క్రొ త్రనున్న-బుర
గుడువఁబెట్టి । పుంఁగఁ బల్లెరుకాయల ర పాన్పుమీడఁ । బండఁబెట్టు
దురో యనిర బాధఁజెండ॥ ౧౬౦॥ క॥ మానిని సత్కథ లెన్నఁదు! వీనులఁ
జొరనీనియధము ర విడువకవడిగా । సా నెంబొంగఁగఁబాయ । వీనుల
లోఁబోతురమిత ర వేదననొండ॥ ౧౬౧॥ ఆ-వె॥ ఒకని కలిమిఁజూచిర
యోరువఁజాలని । పశుసమానుఁబట్టి - బాడిసలను । జెక్కుచుండ్రు
తనువు ర చిదురులై మరలను । నొక్కటిగనుఁగూడు ర చుండునదియు॥
౧౬౨॥ క॥ దండింపడగని సాధుల । దండించిన పాతకులను ర దినపాశ
మున॥ దండిగఁజెట్టియు మరిమరి । దండినగావించు యముఁడురదారు
ణశక్తి॥ ౧౬౩॥ ఆ-వె॥ బ్రహ్మవిదులఁజూచిరపరిహాసమొనరించు । పాత
కులనుబట్టి ర పాపమనక! సరగఁగాయ మెల్లరడలైడకంతలు । వడఁగ నలు
గుగముల ర బొడుతురందు॥ ౧౬౪॥ క॥ భూతలిఖుఁగెనుచిజేయని । పాత
కుబేతాభభూతరబ్రహ్మదనుజదుర్ । వ్రాతముల కొప్పగింతురు ! ఖ్యాతిగ
నవి పవలురాత్రి ర ఘాతలుపెట్ట॥ ౧౬౫॥ ఆ-వె॥ మేమకుక్కుటముల ర
మృగపక్షిపశుసూక । రాదుల నిలఁగోసి ర యనుభవించు! నట్టివారిఁబట్టిర
యారీతిఁగోయుడు । రక్కజముగ దూతలంబుజాక్షి॥ ౧౬౬॥ క॥ వలలూఁ
తలగాలంబుల । జలచరముల యుక్తిఁబట్టరజనులనుచురియల్ ॥ గలిగిన
మర పెట్టెలయందులవై చియు మరలు ద్రిప్పరదురు పొడిగాఁగ॥ ౧౬౭॥
తే-గీ॥ ఒకఁడు సత్కార్యమును జేయ ర సుద్యమింప । నదియుఁగానీక
చెడఁగొట్టు ర నట్టివాని । రాశివోసిన సున్నపు ర రాలఁజేర్చి । కిరియఁ
బోతురు కేకలుర పెట్టుచుండ॥ ౧౬౮॥ క॥ అతిథివెలినుండఁబెట్టక యతిప్రీ

తిని ని టగుడుచు శ నట్టి నడునకున్ | సతతంబును మలమూత్రములతో
 నికి నాహారకృష్ణ శ లకు నిత్తురటన్ || ౧౭౧ || ఆ-వె || తనయనొకనికిత్తుర
 నని మరియొకనికి | మాట నిచ్చునట్టి శ మనుజవితతి | నేకపాదమునను
 నిల్చి నారసముల | జహ్వలందునాటి శ చీత్తురబల || ౧౭౨ || క || ఎన్నెన్ని
 శ్రమలఁబెట్టికన్ | బన్నుగ జీవులును బాధన్ బడుటయెగాకన్ | జెన్నుగ
 యాతన దేహము | లెన్నుఁజెడిపోకయుండు శ నెప్పటియట్టిల్ || ౧౭౩ ||
 ఆ-వె || అరయఁ బెక్కుగలపు శ యమలోక బాధలు | చిత్రమిన్ని యుంచున్
 జెప్పెదకమె | యుండు నేనుగొన్ని శ ననువొందఁ జెప్పితిఁ | జాలు నింత
 వట్లు శ జలజవదన. ౧౭౪ || ఉ || ఏరికివొందవచ్చు నిక శ నీ యిలబాధలు
 నొక్కబాధలే | భారకరంబులా యముని బాధలఁ జక్కక యుండఁగా
 వలెన్ | దారకమంత్ర తత్పరులు శ చక్కను నాయమలోకమందునన్ | జేర
 నివారు బాధలను శ జెందనివారలులేర యెవ్వరున్ || ౧౭౫ || ఆ-వె || దైవ
 చింతచేతన్ దనడుమహాత్ముల | చెంతఁజేరి వెఱచు శ సంతకుండు | నిక
 పారిదూత శ లెంతమాత్రమువారి | కొనరమించినదియై నొకటిగలదె ||
 ౧౭౬ || క || పరతత్వ నిరతులగుచును | బరఁగెడుచా ధన్యులకును శ
 బ్రహ్మాండ్రాదుల్ | హరిహరులు సురలుకాలుండు | స్థిరముగ సేవించి
 ప్రసాది శ జేయుచు రెపున్ || ౧౭౭ || క || నావుడుఁబాపాత్ములుగొనిపోవు
 టలాదిగనువంటిల్ బుద్ధులనెలుగొన్ | పోదురెవరికిఁ గనపడ | దావిధ
 మనఁజక్రివక్కా శ హరిజేక్షణతో || ౧౭౮ || చ || నలువను విష్ణుశంకరుల
 నమ్మినభ కుల కంత్వమందున్ | దొలఁగకవచ్చి వారినిజరదూతలువారిని
 దివ్యపుష్పకం | బులనిడి ఛల్రచారులు శ పువ్వులువైచుచు దేవతా
 పురల్ | పొలుపుగ నాడవాద్యములు శ బోదుకొన్ గొని పోదురెంత
 యున్ || ౧౭౯ || ఆ-క || పుణ్యలోకమునకుఁ బోయినతోడనే | యష్టభోగ
 ప్రా పులేడగుచునటుని | రంతరంబు దేవరంభాదినంభోగ | యుతుండు
 నగునుబుణ్య శ యుతుండుమగువ ౧౮౦ || చ || ఒనరంగ మేల్కత్తో
 బదుగురెన్ననొకండును గూర్కిగ్వప్నమునన్ | గననదివానికేయెఱుక శ
 గాక యెఱుంగదుక్కువారు నట్లను శివవిష్ణుమాతలును శ సంతకుదూతలు
 వచ్చి తమ్ముఁగై | కొని చనుటెల్ల వారలకె శ గుఱుగుఁగాక యెఱుంగర
 న్ములు || ౧౮౧ || ఇలఁబుట్టి పెరుగుటయుఁ దా శ నలరంగఁ గష్ట నుఖ
 ము శ లాచగఁగనుటన్ | దొలఁచుట పదవులు నరకముఁ | గలయంచు
 నెఱింగి మేల్కన్ శ గంచుమునీవున్ || ౧౮౨ || తే-గీ || పడతియొచింప
 సత్కర్మ శ పరులు సౌఖ్య | మనుభవించుదు దుష్కర్మలభిక శ్రమల |

నంతియేగాని పుణ్యస్మృతి లధికమనుచుఁ | బాపకర్మలఁ దక్కుగఁ శ్ర
బల్కరాదు॥౧౮౩॥ క॥ వినుపాపాత్ములకై నను ; ననఘాత్ములకై నఁగాని
యవస్థలిలో | జననమరణములుదప్పవు | ఘనతరముగ వారి వారీకర్మ
కొలఁది॥ ౧౮౪॥ క॥ భవమును దెచ్చును బాపము | భవమే గల్గించు
పుణ్య శ్రీ ఫలమీరెండుక | దవులక మో గినవాడే భవనాశములెడలు
ఘనుఁడుశపావనుఁడరయు॥ ౧౮౫॥ ఉ॥ కర్మముచేత జీవులకుఁ గల్గును
జన్మము తెంచిచూడఁగాఁ | గర్మముచేతఁ బెంపగున శ్ర గర్మముచేతనే
గల్గు నాశముక | గర్మముచేత సౌఖ్యమును శ్ర గర్మముచేతనే గల్గు
దుఃఖముక | గర్మమే జన్మహేతువని శ్ర కర్మముఁ బాపనవాఁడు ము క్కుడౌ
౧౮౬॥ తే-గీ॥ గర్మరహితంబు దేనిచేత గాదుగురునికడఁజేతను బర
మాత్మఁ శ్ర గాంచినపుడెక్కుబఁధంబులెల్లను శ్ర గడకుఁబాటుఁదపనబిం
బంబుఁ బొడగన్న శ్ర తపముభంగి॥౧౮౭॥ క॥ ఉపవాసవ్రతక్రతువులఁజప
దానాధ్యయనసంధ్యశ్రత్యానములక | దపశాంతిశమిదమంబుల నెపుడు
నుమోక్షంబు నొంద శ్ర నేరదుఁ నుజుల్॥ ౧౮౮॥ సీ॥ వసుమతి నరులకే
వస్తువర్గంబును - భుజయింప రోగములశ్రపుట్టుచుండు | నట్టివస్తువెమరల
ననుభవించినదేహ - దుగ్గుతయెక్కువౌ శ్ర రూఢిగాను | బరంగఁ దత్ప్రతి
హతంబైన యాపదమును - గుడువక తద్వ్యాధి శ్ర గుదురనట్లు | నగ్ని
క్రియోపాసనవ్రతక్రతుత్థిర-జపరత్య తపదాన శ్ర శౌచమాదికర్మములు
జన్మవృద్ధికే శ్ర కర్మమునకుఁ | బ్రతిహతంబైన జ్ఞానంబు శ్ర బడయకున్న |
జన్మరహితంబు గల్గునేశశియులేని | రేయినభ్రంబు తోడై నరీతిఁగర్మ॥
౧౮౯॥ చ॥ బురదను మంచినీరములు శ్ర వోసియలందినఁజొవుగాక యా |
బురదను తొంపితోఁగడుగ శ్ర బోవునె పోదుతలంపనట్టులే | గరితరొ జన్మ
హేతువగు శ్ర కర్మము జ్ఞానముచేతఁబాపకే | కరమనురక్తి గర్మములు శ్ర
కర్మముచేతను నాశ మొందునే॥ ౧౯౦॥ తే-గీ॥ వైరులెల్లనువదానఁబండి
నట్లు | మించు పరమార్థమున ముక్తి గాంచవచ్చు | మంచుచేతనుబైరు
ఫలించినట్లు | కర్మచర్యలమోక్షంబు శ్ర గాంచరాదు | ౧౯౧॥ క॥ అనపుడు
విమలజ్ఞానం | బునకును గర్మంబెమూలశ్రముగఁజెప్పితిరిం | తనెనిష్ఠులనుని
కర్మంబును ద్రోయఁగ నేలయనిన శ్ర బాలఁటికి ననియె॥ ౧౯౨॥ ఆ-వె॥
కమలవదన యెట్టి శ్ర కర్మంబులైనను | నెంచ మూఢుఁ జాచ శ్ర రించుఁ
గాని | పరంగ బ్రహ్మపదిము శ్ర ప్రత్యక్షముగఁ గన్న | జ్ఞానియపుడుఁజేయఁ
బూనుకొనఁడు॥౧౯౩॥ క॥ విను కర్మభక్తిజ్ఞానం | బును నొకటికి నొకటిఁ
బడసి శ్ర మోక్షంబును గైకొనఁదగుఁ గర్మాచరణంబుననే మోక్షంబు

నెవరుబో వగ ధాన్యం గార ఆ వె కర్మబులువాడుక మముగా
 నెప్పువో । వడియుము క్షేవన్ని శ్ చెడకయున్న । జ్ఞాని యలుగాదు శ్
 మానిని నాస్తిశ్య । ముగచు నాత్మనిపుడై ము క్షేం గాంచు ॥ ౧౮౫ ॥ చ॥
 శునిమొదలొక్క తన్నుదునియజూచి మొఱింగినజట్టుప్రక్కలక । శునక
 ములెల్ల గన్నటులజూడకె గూయుచునుండునట్లుగక । ఘనపరమాత్మ
 తత్వమును శ్ గాంచినవే త్తలు పలుకువాక్యముల్ । వినియును దాముగ
 న్నటుల శ్ వింతగం జెప్పుచుచుర్విం గొందఱుక ॥ ౧౮౬ ॥ ఆ-వె కనినవా
 రలకును శ్ గాననివారికి । గుర్తులేమిగలవు శ్ కోరిచూడక । గన్నదెవరో
 యిందులేగాననిదెవ్వరో । కన్నవాడె వాని శ్ గాంచుచుండు ॥ ౧౮౭ ॥ సీ॥
 తాళికిబోవగా శ్ గహించువారెల్ల-దెలివిని నక్కాశిరదిక్కుగూర్చి ।
 పోయినగాళికి శ్ బోవచ్చు బెడత్రోవ-బోయిన గాళికి శ్ బోవగ
 లరె । యేజాతివారై న శ్ నేనితివారై న శ్ నేమతజ్ఞులైన శ్ నెవ్వరై న ।
 మోక్షంబునందు నశ్ పేక్షగల్గినవారు ము క్షేమార్గముబట్టి శ్ రక్షిమీఱు ।
 సరిగినను ము క్షేంఘోరం శ్ నగునుగాని । తప్పుదారులబడిచగితల్లడిల్లు ।
 మూఢు లేరితిగఁతురు శ్ ము క్షేపదముఁఘోరమగుమాయబడిచిన్ను శ్
 కొనుటెగాక ॥ ౧౮౮ ॥ ఉ॥ దారినిదప్పి తాఱడవి శ్ దారినిగానక తత్త
 టంబుచే । దారి నెఱు-గువానిగని శ్ దారి నెఱింగినవాని చాడ్చునక । గార
 వ మొప్పుమాయయను శ్ కాననమందునజిక్కకే నరుల్ । కారుణ్యమూర్తి
 గన్గొనిన శ్ గానగవచ్చును మోక్షమార్గము ॥ ౧౮౯ ॥ ఆ-వె సూరిజ
 నుండుతాను శ్ సుగతిజెందుటెగాక । యొరులఁగూడదు గతి శ్ నొండ
 జేయు । చెనఁటినరుండుతాను శ్ జెడిపోవుటెగాక । కోరియితరజనుల శ్
 గూడఁజెఱుచు ॥ ౨౦౦ ॥ సీ॥ వేదశాస్త్రములెల్ల శ్ వివరింపఁగానేల - వివి
 ధపురాణముల్ శ్ వెదుకనేల । పంచకావ్యంబులుపఱియుంచగానేల -
 నమరత్రిశాండలశరయనేల । తర్కలక్షణములుతఱచిచూడఁగానేల -
 ఛందంబు మిక్కిలిశ్చదువనేల । విద్యలెల్లను గఱచి శ్ విఱ్ఱవీగఁగానేల -
 భాషలెల్లను నేర్చి శ్ ప్రబలనేల । పొట్టకూటికె యివియెల్ల శ్ బోల్చి
 చూడక । బగమువాండిత్యవిద్యల శ్ బడయరాదు । పరమగురుమూర్తి
 పాదముల్ శ్ పట్టినపుడె । ము క్షేంజెందునుగాకెంత మూఢుడై న ॥ ౨౦౧ ॥
 తే॥గీ॥ కోరియంబుధిపై వాన శ్ గురిసినట్లు । కాననంబున వెన్నెలగాయు
 రీతిఁగోటిచదువులు చదివియు శ్ గురునికరుణవడయలేకున్న చదువులు
 వ్యర్థమయ్యె ॥ ౨౦౨ ॥ చ॥కనఁగొనువానిచేరువ నోగల్గియు సంధుడుగాన
 డెడ్కునిక । గనులనుగల్గువాడెగనులేగావున మూఢుఁడు నాత్మ శే త్తయు ।

స్వానరంగ నొక్కలోకముననుండియు సంధునిరితి మూఁడుఁజ్జుగఁగనుఁ
గొనఁలేడు బ్రహ్మమును శ్రీ గాంచుచునుండును నాత్మవేత్తయుఁగఁగఁ ౨౦౩||
క|| ఏవలనగాదు దైవము భావంబునదెలియవలయునబరయోగమునకఁ
దేవుఁడర్పించినయా । జీవుఁడు నిమిషమున ముక్తి శ్రేయోదమ్మగాక్షి||
౨౦౪|| ఆ-వె|| అనిన యోగమనఁగ నది యెన్నిరీతులైయుండుఁ దెల్పు
మనిన శ్రీ నువిడఁజూచి । మాధవుండు యోగ శ్రీ మార్గంబుఁ దెలియంగఁ
బల్కెనిట్టులనుచుఁబ్రాథిమేఱయ|| ౨౦౫|| ఆ-వె|| జ్ఞానయోగమనఁగ

యోగలక్షణము.

సరవి సభ్యాసయో । గంబునాగరెండు శ్రీ గతులు జ్ఞాన । యోగమనఁగ
రాజ్యయోగమానది సాంఖ్య । తారకామనస్కు శ్రీ షేషలోప|| ౨౦౬||
క|| ఎంచఁగ భేదరిభూచరి । యంచును పట్టుకయుపధ్య శ్రీ మనశాంభ
వినాఁ । బంచవిధంబులు ముద్రలు । సంచితముగనవియు మిగులశ్రీనాయా
సక్రియల్|| ఆ-వె|| అబలవినమ యింక శ్రీ సభ్యాసయోగంబు । నదియు
మూడుతెఱంగులై వెలుంగులాఁతెముగ మంత్రత్రయచాతయోగంబు
లనఁగఁ బరఁగుచుండునవనియుండు|| ౨౦౭|| క|| పాయక యిరువదియొ
క్కటి । వేయిన్నాఱ్ఱాఱ్ఱహంస శ్రీ నెనుదీయకదా । కేయింబవలు జపిం
చుట । యోగబద్ధశాక్షిమంత్రయోగంబునగుఁగ|| ౨౦౮|| ఆ-వె|| మంత్ర
యోగమనఁగశ్రీమఱియది యెంతొక్క । తెరువును గలదిట్లైదేవతాది
బాహ్యమంత్రములను శ్రీ బలియించుటలు బాహ్యమంత్రయోగమనఁగశ్రీ
మహిఁజెలంగు|| ౨౦౯|| ఆ - వె|| అన్నమాటఁకప్ప శ్రీ కరయశాపా
నుగ్ర । హములనొసంగు శ్రీ శ్రీ సమరుచుండు । మనుపఁజెలుపఁజాలు శ్రీ
మహిమకొండరియుండుఁ । జెలంగుచుండు మంత్ర శ్రీ సిద్ధులందు" ౨౧౦||
ఉ|| మానిని చక్రపట్కులు నరమానసముఁ విహరింపఁజేసి యుమ్మాని
తహంసచక్రములమాటికినిల్పుచు నచ్చటచ్చటకఁ । బ్రాణమునం దిహ
సము న శ్రీ పాసమునందునఁ బ్రాణముఁదగకఁ । బూనిలయింపఁజేసెదె శ్రీ
హంసలయయోగమనఁజుడు ధరక|| ౨౧౧|| నీ|| మనమునుబిందువం శ్రీ
దునఁ బ్రాణమునుగళి - నమ్మనోప్రాణముల్ శ్రీ నాదమందు । లయముఁ
జేసియుఁ జిత్త శ్రీ శాదులు దర్శించు-చుండురు భావింపఁగొందఱిలను ।
జెలగి జిహ్వంతరశ్రీజిహ్వలనేకంబులై జేసి మారుతిమును శ్రీ జిక్కిబట్టి
హంసనాజ్ఞాచక్ర శ్రీ మందు నావుచు మనం - బందుఁ గొందఱుషిందా శ్రీ
పఱతురింక । నరయ నిజకాయములనంత శ్రీ హంసలయముఁజేసి పరకా
యములఁబ్రవేశించుచుండురు । రెలమిసీలయయోగంబునెట్లనేక । చంద

ముల నాచరింతురీ శ జగతిలోన; ౨౧౩॥ అ. వె॥ సరవి వింద్రియముల శ
సగచారముల మాన్చి ! హంసనడకచూడిపి శ నయ్యపాన ! ప్రాణములను
రెంటిం శ బాయక కుంభించు ! నదియె హాశమనంగ శ నగును మగువ
౨౧౪॥ సీ॥ పాయు రింద్రియమున శ దోయముల్ పడిచీల్చి - మలకల్మ
షములాది శ వెలికిల్చిన్చి ! కంఠగతంబుల శ కఫపి త్రములుగ్రక్కి -
షద్రుంబులను వ శ ర్జన మొనరించి ! దూధిబ్రాణంబుని శ రోధించిహం
సను-గలయఁగెవలకుంధ శ కముననిల్చి ! కాయసిద్ధినిబొంది శ గుణింప
నణిమాది - యష్టసిద్ధులుగాంచి శ యనువుమీఱ ! దూరశ్రవణము పరి
కింప శ దూరిదృష్టిగగన సంచారములువాది శ గలిగియుండు ! రరయ
హటయోగులరీతి శ ననవియండు ! బరంగుమందుడు లోకులు శ భ్రమ
లుపెండ॥ ౨౧౫॥ తే॥గీ॥ ఉర్వి నీమూడు దెలుగుల శ యోగులకును సహజ
ముగఁబెక్కు భంగుల శ మహిమలుండు ! మహిమలంబడి బ్రహ్మంబు శ

—: అ ప్తాం గ అ త్త ణ ము :—

మఱుంగుగనని ! కతన మోక్షార్థు లెన్నఁడు శ గాదువీరు॥ ౨౧౬॥ ప॥
ఈ త్రివిధంబులగు యోగులకు యమవియమారన ప్రాణాయామంబులు
పూర్వాంగంబులుగాను బ్రత్యాహార ధ్యానధారణసమాధులు త్తరాంగం
బులుగానుబ్రవర్తిల్లు, న దు యమంబున సత్యక్షమార్జవమహింసాదయా
ధృతిమితాహార బ్రహ్మచర్య శౌచంబులగు, నియమంబనఁ దపోదానసం
తోష జపార్చనవ్రతతీర్థ వ్రతా సి కత్వంబులగు, ఆసనంబనఁగూర్చునన
కుక్కటాసన సిద్ధాసన పద్మాసన వీరాసన స్వస్తికాసన భద్రాసన సింహా
సన యోగ సనాధ్యాసనంబు లభ్యసించుట, ప్రాణాయామంబనఁ బ్రాణా
పానంబుల నొక దానియందొకటి కుంభించుట, ప్రత్యాహారంబన విషయం
బులవలన నింద్రియంబుల మరలించుట ధ్యానంబన నామరూపంబుల
ధ్యానించుట సగుణ ధ్యానమనియు, నిర్గుణాత్మను జిత్తించుట నిర్గుణధ్యా
నమనియుం జెప్పంబడు ధారణంబన నాధారాధి పక్షృక్రముల యందును
మనంబు నరికట్టుట సమాధియన బాహ్య దేవతలయందుమనంబుఁజొప్పిం
చుట సవి కల్ప సమాధియనియు, నిర్గుణాత్మ నేమఱకుండుట నిర్వికల్ప
సమాధియనియుం జెప్పంబడు॥ ౨౧౭॥ ఉ॥ ముందె యెఱుంగ నేరకయె శ
ము క్తిపదంబగు రాజయోగము ! న్నిందునభ్యాస పామరులు శ నిట్టిదురం
తర యోగనాధనల్ ! పొంది ప్రమాసలొందిచెడి శ పోవు దురాత్మ
సుఖంబుగానకే ! మందులు పట్టుకంచి ఫల శ మందునఁ గానక పోవురీ
తిగ॥ ౨౧౮॥ అ. వె॥ అధిక కష్టమిట్టి శ అభ్యాసయోగముల్ ! గాసి

గాని ముక్తిగానబడదు । అగణితంబునులభ శ్రమగు రాజయోగంబు !
ముఖ్యమందఱికిని శ్రమ ముక్తిపదము ॥ ౨౧౯ ॥ క ॥ భూజనుల కెల్లవారికి ।
రాజెట్టుల గొప్పయగుచు । రంజలునట్లే । పూజితము రాజయోగము ।
రాజగు యోగములకెల్ల శ్రాజీవాక్షి ॥ ౨౨౦ ॥ క ॥ అన ముద్రలైదుగల
పని । వినిపించితి రిప్పుడవియురవినఁగావలతుక । వినిపింపుమనిన నింతికి ॥

పంచముద్రల లక్షణము.

ననువొందఁగ నిట్టులనియె శ్రీ నాయమవిభుఁడుక ॥ ౨౨౧ ॥ ఆ-వె ॥ ఒడలు
బడలఁజేయు శ్రీ యోగసాధుకులకే । ముద్రలవిప్రదాన శ్రీ ములగుఁగాని !
యరయసాంఖ్యతార శ్రీ కామనస్కుజ్ఞతా । బుధులకెపుడు ముఖ్యశ్రమలవి
గావు ॥ ౨౨౨ ॥ క ॥ పనితాదైనను నీవును । వినఁగోరితిగాన నవియురవిశ
దముగానీ । కును నెఱిగించెద వినుమిఁక । నొసరంగా నొక్కటాకటి శ్రీ
నాయ్యననిపుడుక ॥ ౨౨౩ ॥ తే-గీ ॥ మాసియైనను నక్షులురమాయకైన ।
మనసుదృష్టియు భూమధ్య శ్రీ మందుఁజేర్చి । యూర్ధ్వముఖముగఁజూచు
చు శ్రీ నుండేనేని । భేచరి ముద్రయగునది శ్రీ కీరవాణి ॥ ౨౨౪ ॥ క ॥ సదమల
గతి నాగోష్ఠికిని । బడపడి పూణాగ్రమందుఁ శ్రీ బాయకచూడుల్ ।
గదలింపక వీక్షించిన । నదిభూచరి ముద్రసరణియంద్రు మహాత్ముల్ ।
౨౨౫ ॥ తే-గీ ॥ సేత్రయుగమును మఱియునా శ్రోత్రయుగము । పూణ
యుగమును మాసియుఁ శ్రీ గ్రమముగాను శ్రీ జూపు భూమధ్యముననివ్వి
చూచెనేని । మణ్ముఖి ముద్రయగునది శ్రీ సారసాక్షి ॥ ౨౨౬ ॥ క ॥ కనులు
వికసించి చూపును । మనముఁ జిదాకాశమందుఁ మఱిగించి చిదాత్మను
గలసి చిత్కళాదులవినయంబునఁగనిన శాంభరీవిముద్రయగుక ॥ ౨౨౭ ॥
తే-గీ ॥ అరనిమిలితలోచనం శ్రీ డగుచుమేటి । దృక్క నామక్కుమ
ధ్యను శ్రీ దోపఁజేసి । కలయనామిఁడ నిటలంబుఁ శ్రీ గాంచెనేని మధ్యల
క్ష్యంబునగునదిమందగమన ॥ ౨౨౮ ॥ క ॥ కనులును వీనులుమూసియు ।
ఘనముగ భూమధ్యసీమ శ్రీ గాంచుచు మఱియుక ॥ దనలోనెమ్మదివిన
వినమునుమును నోంకారశబ్ద శ్రీ మును బ్రబలమగుక ॥ ౨౨౯ ॥ క ॥ తరు
వాత మేఘరవమును । మరిఘంటావేణితాళ శ్రీ మద్దైవీణా । పరభేరి
భ్రమరశరనిధి । కరణినినాదములు పెక్కుగతుల వినఁబడుక ॥ ౨౩౦ ॥
ఆ-వె ॥ అట్లు చూడఁజూడ శ్రీ నతిదాదణాకృతి శ్రీ సందకారరూప శ్రీ మగు
చుఁదోచుఁ । గలయఁదిమిరమందు ఖద్యోతములరీతి । మెలుపులతల
భంగి శ్రీ మెఱయుచుండు ॥ ౨౩౧ ॥ క ॥ కమలాక్షి వినును యందొక యమి
తంబగు వెలుఁగువొడమియంతయుఁదానై । తమమెల్లఁబాఱఁదోలును ।

విమలంబై యుండుపండు శ్రీ వెన్నెలకాంతిః॥ ౨౩౨॥ ఆ-వె॥ మఱివసంత
కాల శ్రీ మూర్తాండభంగిని । శిశిర ఋతువునందు శ్రీ శశివిధంబు॥ ప్రళయ
కాలవహ్ని శ్రీ పగిదిగాఁదోచు న॥ త్రిమండలంబు శ్రీ చందమునను॥ ౨౩౩॥
క॥ ఆరయ వ్రజంబులవతె । ధాతునిమలులట్లు నిండ్రధనువు ననువునా
సారసనీలంబుల గతిఁ । దీరగువరమోక్తిముల శ్రీ తెఱంగున వెలయు॥
౨౩౪॥ ఆ-వె॥ గోపురములరీతి శ్రీ గోత్రములట్టుల॥ మేఘముల తెఱంగు శ్రీ
మేడలవలెఁ శ్రీ గరులచందమునను శ్రీ హరులవిధంబున॥ నరదబంతిపోల్కి
నమరుచుండు॥ ౨౩౫॥ క॥ కనక రజితములభంగినిఁ । బెనుపొందుచునుం
డునెలలి శ్రీ ఫింఛములగతి । న్నునువొందు హిమముకరణినిఁ । దనరంగా
దీపకళిక శ్రీ తతులవిధమున॥ ౨౩౬॥ క॥ చలువపుటంబులకై వడి॥ సలలి
తముగఁబూయు వృక్ష శ్రీ జాలముభంగిఁ । జలనిధికరల్ల మాడ్కిని॥ బలు
వగు నమృతంపుజ్యోతి శ్రీ పగిదివెలుంగు॥ ౨౩౭॥ ఆ-వె॥ చిత్రగతులఁ
దోచు శ్రీ చిత్కళలెల్లను । జూడఁజూడమిగులఁ శ్రీ జోద్యమగుచు । విశ్వ
మండు లేని శ్రీ వింతలుగాన్పించు । నుదతిసివునట్లు శ్రీ చూడుమింక॥ ౨౩౮॥
ఆ-వె॥ ఇంతియందుఁదోచు శ్రీ వింతల నరయంగ । వేయికన్నులున్న శ్రీ
వేల్పుకై న । శేషధరునకై న శ్రీ శోపాహికై నను । సలవిగాదజనకరైన
నెన్న॥ ౨౩౯॥ క॥ తారక మర్మము దెలియక॥ గారవమున ముద్రలందుఁ
గను చిత్కళలే॥ తారకమని పల్కుదురది॥ తారక మెప్పుడునుగాదురతిరు
ణేందుముఖి॥ ౨౪౦॥ తే-గీ॥ కలకు సుప్తికి జాగ్రత శ్రీ కాదియైన । యట్టి
నస్తువె తారకం శ్రీ బసంగనొప్ప॥ నదియుగానక జాగర శ్రీ మందుఁజూచు॥
ముద్రలెల్లను నిద్రలో శ్రీ మునిగిపోయె ॥ ౨౪౧॥ క॥ సకలవిచిత్రాలయ
మగుఁ । బ్రకటింపఁగ ముద్రలైదుశ్రీ భ్రాంతికిమూలం । బకలంకమైనమా
త్మకు । నికనే భ్రాంతియునులేదు శ్రీ నిర్గుణుడగుట॥ ౨౪౨॥ క॥ క్రమ
మున సీముద్రలుగన । భ్రమపుట్టుచు నుండుగాని శ్రీ భ్రాంతిరహితము॥
సమలీలగాదుగావున । విమలాంగీముద్రలరసిరవిడువంగవలయు॥ ౨౪౩॥
క॥ నిద్రాన్నపానములవిడి । యద్రుల గుహలందుఁ దూటి శ్రీ యడవుల
నున్న॥ । ముద్రలయందున శ్రీ భ్రమగల । తుద్రాత్ములు గాంచలేదు
సూటిగముక్తి॥ ౨౪౪॥ క॥ నిద్రకు నాదినఁదెలిసియు । ముద్రల భావం
బురొసి శ్రీ మూలమెఱిగియు॥ సద్రూపము గననేర్పిన । భద్రాత్ములు
గండ్రుముక్తి శ్రీ బహుసులభముగ॥ ౨౪౫॥ క॥ వెలినుండి యింటిలో
పల । వెలుంగును వీక్షించి దివ్య శ్రీ విధమెఱుంగకయా । వెలుంగేకారణ
మని మదిఁదలపోసినవానిరీతి శ్రీ దగుముద్రలిల॥ ౨౪౬॥ క॥ దీపంబు

గన్నవానికి ! వ్యాపకమగు వెలుగు కారణాత్మకమగునే ! యాపర
మాత్మను గాంచిన ! యాపాపసమతుల్యతేల శ్రీ యాపాధనములో॥౨౮౭॥
ఆ-వె॥ అనినయోగముద్ర శ్రీ లాదిగవింటిని ! నింక నీప్రపంచ శ్రీ మెట్లు
పుట్టెఁనుఁజీయు సాంఖ్యయోగ శ్రీ మన నెద్దియన్ననా ! నాతికిట్టులనియె
ప్రపంచోత్పత్తి లక్షణము.

నచ్యుతుండు॥ ౨౮౮॥ క॥ పడఁతీ యెంతటివారికిఁ ! దడయక యీవిశ్వ
సృష్టి శ్రీ తరమాచెప్పక ! గడువడి నీవొక్కొక్కటినడుగంగనేరనట్లు
లడిగెడవునతీ॥ ౨౮౯॥ క॥ నెట్టన లోకములేవియుం ! బుట్టక మున్నేమి
లేక శ్రీ పూర్ణంబగుచుక ! బట్టబయ్యలై నబ్రహ్మము ! పట్టుగ నొక్కండె
యుండె శ్రీ భామినితొలుతక॥౨౯౦॥ ఆ-వె॥ పాఁజీయు నట్టిబ్రహ్మశ్రీమందే
మిలేకయే ! స్వయముగ నొకమాయశక్తిగల్గె ! నరయ నిద్రయందు
నడగిన తెల్గియు॥వడున దనకుదానే వచ్చినట్లు॥ ౨౯౧॥ తే-గీ॥ నాతి
యమ్మాయయందున శ్రీ నాకసంబు ! వొడమె నానింగియందునఁబట్టె
గాడ్చు ! ననిలమందున నన్నియు శ్రీ ననలమందు ! జలము జలమందు
బృధ్వియు శ్రీ సంభవించె॥ ౨౯౨॥

వ॥ ఓయంచయానా, యివి పంచమహాభూతంబు లనంబరంగు,
నందు నభంబునకు శబ్దంబును, వాయువునకు శబ్ద స్పర్శంబులును, దేజం
బునకు శబ్దస్పర్శరూపంబులును, నుడకంబునకు శబ్దస్పర్శ రూపసంబు
లును ధరణికి శబ్దస్పర్శ రూప రస గంధంబులును గుణంబులై యొప్పు॥
౨౯౩॥ ఎ॥ చ॥ అమరంగ నట్టిమాయ త్రిగు శ్రీ జాత్మకమయ్యను రాజ
సంబునక॥ గమలజనన్యసంతతులు శ్రీ కంజహితండునుగల్గె జీవులుక॥
విమలసుగంధి సత్యమున శ్రీ విష్ణుసుధాకర తారలుక॥ సురలో ! సముదయ
మొందె నాశివుడు శ్రీ సాగరవృక్ష గిరులో తమాంశమై॥ ౨౯౪॥ తే-గీ॥
రమణి జగములఁ గల్పించు శ్రీ రాజసమున నకలజీవులఁ బోషించు॥సత్య
మునను॥దవిలి యఖిలంబుఁబాలియించు శ్రీ దమముచేతఁ ! ము త్రైఱంగుల
నీ మాయె శ్రీ మూలమిలకు శ్రీ ౨౯౫॥ క॥ మొదలు రజోగుణమున నెయుద
యించును సత్యమొంది శ్రీ యొగనత్వాంశం ! బదియగుచుఁ దమముఁ
జెందం॥బడపడివినుమవి తమాంశ శ్రీ మైయొప్పారుక॥౨౯౬॥గీ॥ మగువా
విను పదునాలుగు ! జగములుసీరితినయ్యె శ్రీ సాంఖ్యమనంగాఁ ! దగు
దేహతత్వగోప్యము॥తగఁదెల్పెద వినుమి యింకఁదామరిసాక్షి॥ ౨౯౭॥
వ॥ ఓకాంతామణీ, భూతపంచార్థార్థంబులై దును నిజాంశంబులై చెలంగు
చిక్కిన యర్థాంశంబులొక్కొక్కటి చతుర్భాగంబులై, యితరభూతచతు

ప్రయంబుం గూడుచున్నది. ఇది పంచీకరణ లక్షణంబగు, నదియెట్లునిన:-

సాంఖ్యలక్షణము.

సీ: అంతరిక్షములోని శ్రీ యర్థభాగమురెండు-రీతులై యొక్కటి శ్రీ జ్ఞాతమయ్యె: మఱియొక భాగంబు శ్రీ మఱీనాల్గువిధములై - వాయ్వనల సలిల శ్రీ వసుధలందు: శేరిమనోబుద్ధి శ్రీ చిత్తహంకారంబు - లాయెను దద్విష శ్రీ యంబులగుచు: నెగడు సంకల్పంబు శ్రీ నిశ్చయంబును జంత-కర్తృత్వములువాది శ్రీ గాంగజరంగు: వీనికధిదైవతంబులై శ్రీ వెలయ క్షేత్ర: పాలకుండును జంద్రుండు బ్రహ్మవిష్ణు: దుద్రులగుదురు భావింపఁ రూఢిగాను: నంతరింద్రియపంచకం శ్రీ బసంగ నివియె॥ ౨౫౭॥ సీ॥ పవ నంబులోనర్థ శ్రీ భాగంబు ద్వివిధమై-వరుసనందొక్కటిశ్రీవ్యాసమయ్యె: గడమభాగము నాల్గు శ్రీ ఖండంబులగుచును - మఱిమిన్నుగూడి సరమా నమయ్యె: దహనుని గలసి యు శ్రీ దానంబునయ్యెను - వారిశేరియుఁ బ్రాణ శ్రీ వాయువయ్యె: వసుధనొంది యపాన శ్రీ వాయువునయ్యెను-బరి కించిచూడంగఁ శ్రీ బద్మగంధి: విజయుఁడాదిగ జయుఁడును విశ్వయోని: గలయుఁగ విస్మయఁడును విశ్వ శ్రీ కర్తలనఁగఁదనరు చుండుదు రధిదేవత లుగఁకింపఁ: బంచప్రాణంబులివియనఁ శ్రీ బరగుధాత్రి॥ ౨౫౮॥ సీ॥ అన లభూతములోని శ్రీ యర్థభాగము రెండు - సగములై యొకటి లోశచనము నయ్యె: నందుఁజిక్కిన సగం శ్రీ బటనాల్గు తెఱఁగులై - గగనా నిలోదక శ్రీ కాశ్యపులను: జెంది శ్రోత్రముత్పక్కు శ్రీ జిహ్వనాసికములు- సంచితం బుగనాయె శ్రీ నెంచిచూడ: రూపశబ్దస్పర్శ శ్రీ రుచిగంధములువీని - కరయంగ విషయాదు శ్రీ లైచెలంగు: దెలియుఁగా వీనికిని నధిదేవత లును: భానుఁడును దశదిశలును శ్రీ బవవము వరు: కాశ్వీసి దైవతము లనశమరుచుండు: నివియె దలపోసిచూడ జ్ఞానేంద్రియములు॥ ౨౫౯॥ సీ॥ అష్టభూతములోనిశ్రీయర్థభాగము రెండుశ్రీసగములై యొకటి రశసంబు నయ్యె: నందునిల్చిన సగమునాల్గుభాగంబులై - దలఁపంగ నితరభూత తంబులై నాయంబరమార్గంబు శ్రీ నందునఁగూడియు: జర్చింపనొక్కటి శ్రీ శబ్దమయ్యె: దగనొప్పునా మారు శ్రీ తంబునుబొందియు - సానుగానొ క్కటి-స్పర్శయయ్యె: జెలువుమీఱంగ ననలంబు శ్రీ శేరియొకటి: రూప మయ్యెను దలపోయఁరూఢిగాను: నవనిఁగలసియుగంధంబునాయెనొకటి: పంచతన్మాత్ర లివియగు శ్రీ నెంచిచూడ॥ ౨౬౦॥ సీ॥ అపనిభూతము లోని శ్రీ యర్థభాగము రెండు - భాగంబులై యొందు శ్రీ వాయువయ్యె: మిగిలిన ఖండంబు శ్రీ తగనాల్గుభంగులై శ్రీ గగనసమీరాన్ని శ్రీ కమలము

లను । బరంగగూడియువాక్కు శ్రీ పాశీయుఁబాడ గుహ్యంబులు క్రమముగా శ్రీ నాయెనిక । మలవినర్జనమును శ్రీ బలుకునీవియు గమ-నానందములు విష శ్రీ యాదులగును । నతులితంబుగ నీయింద్రి శ్రీ యంబులకును!దలఁప నధిదేవతలు మృత్యుడహ న శక్రశ్రీవిష్ణుధాతలువరుగుగార్ వెలయుచుండు । రరయఁ గ శ్రేంద్రియము లివి శ్రీ యఁగఁబరంగుఁ ౨౬౧॥వ॥ మున్ను చెప్పిన వ్యాస సమానోదాన ప్రాణావాసంబులైదును మఱియు వాయుజనితంబులైన నాగకూర్మ కృకర దేవదత్త ధనంజయలను నుపవాయుపంచకంబునుంగలసి దశవాయువులనం బ్రసిద్ధంబులయ్యె, నందవ్యానుండు శరీరమాద్యంతమునువ్యాపించి లోపలి శీతోష్ణంబులలోనికిం బ్రసరింపఁజేయునమా నుండ. నాభియందుండి భుజించిన పదార్థములయొక్క సార మెల్ల నాడులకుంబంచి పెట్టు; నుదానుండకంతమందుండి సమస్తదురులంగోరించు, కఫము మొదలగు దగులంబుట్టించు, కల్వరింతలంబెట్టించు, నిష్ఠీవనంబుజేయించు, మ్రింగించు; ప్రాణుండు॥ హృదయమందుండి యుచ్ఛ్వాసనిశ్వాసంబులచే నారగించిన శాకాదిపదార్థంబులనన్నింటి హరింపంజేయు, నపానుండు గుదమందుండి యథోద్వారంబులబంధించి యాయాకాలంబుల మలమూత్రశుక్లరక్తాపానంబుల వదలింపంజేయు; నాగుండురోమ నాడులయందుండి దుఃఖశీత రాగహాస్యదులంజేయించు; కూర్చుండుపాదంబులందుండి శుష్కమైన శరీరంబు బలపఱచు, వాక్షేత్రంబుల వికసింపమూయింపంజేయు; కృకురుండునాసాగ్రమందుండిక్షు తృష్ణాదితలంపులొదవించు, తుమ్మించు దగ్గించు, వమనంబుగావించు, నావులింపంజేయు, మృతంబైననువిడువక దేహస్థాల్పమునుబుట్టించు; దేవదత్తుండులింగాక్షులయందుండి చక్కఁగాబల్కించు, కూర్చుండంబెట్టిపరుండంబెట్టు, లేపి నిలువంబెట్టు గమనాగమనంబులంజేయించు; ధనంజయుండు బ్రహ్మరంధ్రస్థానమందుండి శ్రోత్రములయందెల్లప్పుడు సముద్రముభంగిఘోషింపంజేయుచు మరణకాలమునకుముందుగా నిశ్చబ్దమైపోవు॥ ౨౬౨॥ సీ॥ నాతిస మిష్టితో శ్రీ నయ్యహంకారంబు - గూడనన్నమయాఖ్యశ్రీకోశమయ్యె । బ్రాణేంద్రియములతోఁ బరంగహంకారంబు-గూడఁబ్రాణమయాఖ్యశ్రీకోశమయ్యె । మేటి నెమ్మనము క శ్రీ శ్రేంద్రియంబులతోడఁ గూడమనోమయ శ్రీ కోశమయ్యె । నెలవుగాబుద్ధిజ్ఞా శ్రీ నేంద్రియంబులతోడఁ-గూడ విజ్ఞానాఖ్యశ్రీకోశమయ్యె । సంతతంబును జిత్రంబురజ్జాతతోడఁ । గూడుటానందమయమను శ్రీ కోశమయ్యె । బంచకోశంబులీరీతిఁ శ్రీ బరంగుచుండు । బొందుగా నెల్ల దేహంబులందు నరయ॥ ౨౬౩॥ సీ॥ గగనంబుచే

గల్గెగ్రామంబుక్రొధంబుశుభమోహము శ్రీ లృత్సరంబు । గాడ్పు
చేదీప్రంబు శ్రీ గమనంబులజ్జయు - జలనంబుభయమును శ్రీ సంభవించె ।
బావకుచేతఁబి శ్రీ పాన క్షుదాతస్య - సంగనిద్రాదులు శ్రీ సరవిగల్గె ।
శుక్ల మూత్రశ్లేష్మ శోణిత మేధస్య - లుత్పన్నమయ్యెనుశుదకమునను ।
మఱియుఁజర్మంబునస్థియు శ్రీ మాంసకేశ । నరములాదిగ జనియించెనవ
నివలనఁ । వెలఁత యాదేహతత్వములిట్టివనుచు । నలువకై ననుభావిం
ప శ్రీ నలవియగునె ॥ ౨౬౮ ॥ తే-గీ॥ ప్రాణధర్మంబులగు క్షుత్త్వి శ్రీ పానలె
లమిఁ । దలఁప భవనాశములు దేహధర్మములగు । జోకమానస ధర్మ
ములశ్రోకమోహ । ములు షడూర్ధ్వలనంబుడమోహనాంగి ॥ ౨౬౯ ॥
క॥ కులరూప ధనమదంబులు । వెలయుంగా యావనంబుశివద్యారాజ్యం
బెలమిఁ దపస్సును శీలం । బలరంగ నష్టమదము శ్రీ లనఁబడు నవియు ॥
౨౭౦ ॥ క॥ విను ముత్సాహవ్యసనము । ధనసేవక విశ్వరాజ్యశతనువుల
వ్యసనా । లొనరు మనోవ్యసనంబును । ననుసప్తవ్యసనములను శ్రీ నడఁ
పఁగ వలయు ॥ ౨౭౧ ॥ ఉ॥ కొండలు ముప్పదాఱుని శ్రీ కొండలు
తొంబదియంచుఁ దత్వముల । కొండలు నైడటంచు మఱి శ్రీ కొండలు
నిర్వదిమూడటంచును ॥ గొండలు నిర్వదేననుచు శ్రీ గొండలు నిర్వది
యేడయండ్రెలఁ న్నెండలు నెన్నిరీతులను శ్రీ నెట్లువచించిన వానికేతగు ॥
౨౭౨ ॥ ఆ-వె॥ అఖిలతత్వములకు శ్రీ నాదారమగుచును । నవ్యయాత్మ
తత్వ శ్రీ మలదనకటి । దానిసమముమిగులు శ్రీ తత్వంబు లెవ్వియుఁలేని
దియును సుజన శ్రీ సేవితంబు ॥ ౨౭౩ ॥ నీ॥ బ్రహ్మంబునందునలే బంచము
ఖంబుల - నెవ్వియంచన విను శ్రీ మేర్పరింతు । నీశాన్యముఖమన శ్రీ నింగి
యై విలసిల్లు - దత్పురుషముఖంబున శ్రీ దగును గాడ్పు । ముదముమీఱ
నభగోర శ్రీ ముఖమన ననలంబు - వామదేహాన్యంబు శ్రీ వారియగును ।
మొనసి సద్యోజాత శ్రీ ముఖమనఁ బృథ్వియుఁ - దలపోయఁ బంచభూ శ్రీ
తంబులివియు । భవము నాశముతేనట్టి శ్రీ బ్రహ్మమునకుఁ । బంచముఖ
ములు గలవంచుఁ । బల్కరాదు । పంచభూతంబు లేయిలలే పంచముఖ
ము । లగుచు పీనిచే భవనంబు శ్రీ లన్నియయ్యె ॥ ౨౭౪ ॥ ఉ॥ కొండలు
చెట్టుముందనియు శ్రీ గొండలు విత్తని పెక్కుభంగుల । స్నందరు విత్తు
చెట్టులకు శ్రీ నారయభేదముఁజెప్పశక్యమే । ముందెయొనర్చె విత్తనము
మాలముగాఁగను సృష్టికర్తయు । స్నందుడలంపఁ జెట్టునగునట్టిమహా
త్యముఁజేసెఁగాగున ॥ ౨౭౫ ॥ ఆ-వె॥ కారణంబులేనికార్యంబు లిల
లేవు । కార్యములకు నాది శ్రీ కారణంబై । కారణంబువిత్తు శ్రీ కార్యం

బుచెట్టగుండు గాక చెట్టగునొకొక కారణంబు॥౨౭౨॥ క॥ మును మన్ను
కారణంబై । ఘనకుంభాకారమగుచుండు గార్వంబులక॥ మును విత్తుకా
రణంబగు । ననువొందగఁజెట్టు కార్వోమగును దలంపక॥ ౨౭౩॥ ఆ-వె॥
విత్తుకారణాత్మక విశ్వంబు కార్వంబు కారణాత్మకేక క గాదుజగము ।
కారణంబువలనండు గల్గెను సర్వంబు । గాన నిలకునాత్మక కారణంబు॥
౨౭౪॥ సీ॥ నలినాక్షి బ్రహ్మమాత నన నవోపరిమందుండు బరమహం
సంబను శ్రీ పక్షియొకటి । నిరతంబుత్తు తృప్త శ్రీ నిద్రయువోగంబు-జరయు
మృతియులేక శ్రీ సంచరించు సూటిగాఁగనుతెప్ప శ్రీ పాటులోనాయంచ-
దివిరి జగములెల్లం శ్రీ దిరిగివచ్చు । సతతంబునాయంచ శ్రీ సంచారమును
లేని-లోకంబుసౌలిసి నిశ్చలైకమగును । దానిం బట్టుటకును శ్రీ దర్శించు
టకునైన నలవిగాదు శివున శ్రీ కజనకైన । నట్టియంగఁగర్మ శ్రీ నంబు
చేతనుగాదె । యాద్యులెల్ల ముక్తు శ్రీ తైరితలంప ౨౭౫॥ క॥ అంచకు
వర్ణగుణంబులు । నెంచగాలేవు రూప శ్రీ నియతులు నాలో । చించిన
గనుపడవిక నా । యంచకుఁబ్రతిలేదు జగమునందునఁజూడక॥ ౨౭౬॥
ఆ-వె॥ అమృతాశమునకు శ్రీ నావలనొకకోతి దిరుగుగాలిభంగి శ్రీ దిశలు
దిశలు । నంచనెపుడుగూడు శ్రీ నప్పడేయాకోతి । చచ్చుమాయలెల్ల శ్రీ
సమసిపోవు॥ ౨౭౭॥ క॥ ధాదుణి హంసముపాలను । సీరంబేర్పఱచినట్లు
నిజమును మృషయుఁ గూడిమి నీదేహంబున నారయఁగావచ్చుఁజరమ
హంసదొరికినక॥ ౨౭౮॥ తే॥ శక్తికిని సాధ్యమునుగాదుశ్రీయక్తులకును!
జక్కుపడదది యెవ్వరి శ్రీ చిత్తములకు । నొనర గురుచాత్రమనియెడి శ్రీ
నుచ్చులొడ్డి । బహుళ సులభంబుగాదాని శ్రీ బట్టవచ్చు॥ ౨౭౯॥ క॥ ఆ
జరమహంసంబట్టిన । యాపుష్కల భాగ్యమింత శ్రీ యనఁగావశమే॥యా
పుష్కలెధన్యాత్మకు । లాపుష్కలెజన్మకూన్యశ్రీలనఁగావలయుక॥ ౨౮౦॥
ఆ-వె॥ నడకలెల్ల హంస శ్రీ నడకతో సరిగావు । హంసనడకఁజెప్పనలవి
గాదు । హంసనడకవలన శ్రీ నఖిలప్రపంచంబు నడుచుకాలచక్రమాది
గతులు॥ ౨౮౧॥ క॥ అంచయనఁగ వేఱొక్కటె॥యంచితముగ నంతరా
త్మ శ్రీ కర్థమగును నాయంచయె । యాత్మండాత్మయె । యంచయగును
నెంచిచూడ శ్రీ హంసవిహారి॥ ౨౮౨॥ క॥ తనయింట శత్రుమిత్రులఁగని
తనుఁదానాత్మగాఁగండు శ్రీ గనడగునట్లు । ల్లనుఁగొనఁగలేకయుండినమను
జని బ్రతుకేమిబ్రతుకు శ్రీ మదగజగమనా॥ ౨౮౩॥ ఆ-వె॥ దేహగుణము
లెల్లం॥ దెలిసియు నామీదఁ దారకంబు నాత్మదలచవలయు । బ్రహ్మ
రాజములు శ్రీ ప్రహ్లాదుఁడాదిగాఁ దారకమునఁగాదె శ్రీ ధన్యులైరి॥

౨౮౨॥ ఓవెలఁది వినుము సురలకు । దేవత్వము తారకమునరదీపించెను
ద । ద్భావముఁ దెలియకగాదె । భావింపఁగ నసురమర్త్యభావులు నగు
ట॥ ౨౮౩॥ చ॥ అనియిట్లుఁ దెల్పుచున్నఁబతియంఘులఫాలముసోఁక
మ్రొక్కియు॥ ఘనమగు భక్తిదోపఁగర శ కంజయుగంబునుమోడ్చి
నాథయో । యనఘచరిత్ర నీవలన శ నద్భుతబోధనువింటి నియ్యెడ॥
ననుదయఁజూచి తారకము శ నాదరమొప్పు ననుగ్రహింపవే॥ ౨౮౪॥ క॥
శ్రీకర రహితవికారా । ప్రాకటగుణ కర్మదూర । భవరోగహరారభీకర
శత్రుత్పణీకర । యాకాశ సమానరూప శ యార్యసమీపా॥ ౨౮౫॥
మాలిని॥ నీదుపమతరకీర్తినీర్మలానందమూర్తి । పరమపదయవిశాలా శ
భక్తసంత్రాణశీలా । దురితగతపవిత్రా శ దుఃఖవల్లీలవిత్రా । పరమపద
నిరూపా । భవ్యలోకప్రదీపా॥ ౨౮౬॥

గద్య॥ ఇది పోలకం - లక్ష్మీనృసింహార్యపుత్ర, సాధుజనమిత్ర
నారసింహ నామధేయ ప్రణీతంబైన శ్రీకృష్ణ రుక్మిణీ సంవాదంబను -
సుజ్ఞాన శాస్త్రమునందు ద్వితీయాశ్వాసము - సమాప్తము॥

శ్రీకృష్ణ రుక్మిణీ సంవాదం బను

సుజ్ఞాన శాస్త్రము.

తృతీయాశ్వాసము

క॥ విశ్వాత్మ విశ్వనాయక । విశ్వేశ్వర విశ్వనాత్ర శ విశ్వమ
యాత్మా । విశ్వవికల్ప సురక్షణవిశ్వాంతిక విశ్వకర్తవిశ్వాతీతా॥ ౧॥
వ॥ అవధరింపుమాకృష్ణుండక్కాంతామణికిల్లినియ్యె॥ శా॥ భామామౌరికి
దానకంబు మహిమ॥ శ భావింపరాదెంతయు॥ సామాన్యలోమది శ
గోరరట్టివిధము॥ శ సంసారవారాళిలో । వేమాటుంబడి యీదువాదు
సుగతి॥ వీక్షింపఁగా నెట్లగును॥ భూమీమండలి జన్మమూన్ములగునా శ

తారకలక్షణము.

పుణ్యాత్ములుండక్కంగ॥ ౩॥ క॥ తారకమహిమను జెప్పెదాన రీమణి
వినుమునీవు శ నయమొప్పుగనా॥ తారకము జననమరణ ని । వారకమది
శోకమోహ శ వర్జితమరయ॥ ౪॥ అ॥ వె॥ తపజసార్పనాది శ దానతీర్థ

వ్రతః క్రతుకులాశ్రమాది శ్చ మతపురాణ శ్చ వేదశాస్త్రములకు శ్చ వివిధంబులగు ధర్మములకుఁ దారకంబు శ్చ మొదలుచూపె॥ ౧౧॥ క॥ తారకము సాధులకుఁగనుఁ । జేదవయగు సర్వమునకుఁ శ్చ జేరుగడయగు॥ ధాదుణి వేఱులకెల్లను । వారిధిచందంబుగాఁగ శ్చ వారిజగంధీ ౧౨॥ ఆ-వె॥ హరి హిరణ్యగర్భ శ్చ లమర దిక్పాలకు । లిన సుధాకరాగ్మ శ్చ లనిల శంభు । లాదితారకంబెఱయాడించు సర్వంబు । నకును దారకంబె శ్చ నాటకంబు ౧౩॥ క॥ తారకము మనశ్శుద్ధికిఁ । గారణమగు వాధనంబు గావున మఱి యాతారకమునభ్యసించినవారికిఁజలనంబుగలదె శ్చ వారిజ నయనా॥ ౧౪॥ ఆ-వె॥ తారకంబు త్రిగుణ శ్చ తాపంబులనుబాపు । సిషణములమాపు శ్చ నెల్ల వాస । నలను జంపఁజేయుశ్చరివర్ణమునుగెంటు । నడచువ్యసనములను శ్చ దాష్టకంబు ౧౫॥ సీ॥ తలిదండ్రుగడుబంధు శ్చ తరుణిగోపాలక-హత్యలనుమిగుల శ్చ నఘములైనఁ । గడఁగి పెక్కుఱు నన్యై కాంతలయాడినఁ-గామాంధమను మహా శ్చ కలుషమైన । పలుమాఱు హేమాది శ్చ పరవిత్తములుచాల దొంగిలించిన మహా శ్చ దోషమైనబహ్వాన్యతాది పాపములైన వేమాఱు సురసుగ్రోలినభూర శ్చ దురితమైన । నింక నెటువంటి పాపంబు శ్చ లిలనొనర్చు । పాతకులైన తారకం శ్చ బందిరేని । నిజల కలుషంబులను బాసి - నిమిషమునకు । ముక్తి నొందంగఁగలరింతిశ్చముదముతోడ ౧౦॥ క॥ అతిదుష్కృతములు సేయుచు । సతతము వాల్మీకి బోయ శ్చ జన్మండయ్యున్ । గతజన్మండగుట నెఱుంగవే । సతితాంక ధనమువలనఁ శ్చ జర్పింపగఁ ౧౧॥ ఆ-వె॥ మూనులు శోపతాప శ్చ ములుగల్గి శాపంబు । లొయలకొనఁగియుండి శ్చ యర్విదాము । సేచజాతులందు శ్చ నెఱిఁబుట్టియును దార । కమునఁగాదె వారు శ్చ ఘనులునైరి ౧౨॥ క॥ సారసమిత్రునిఁబొడఁగని । ధాదుణ గాఙాంధమెల్ల శ్చ దాఁబాయుగతిక । దారకముగాంచినప్పడె । నారీమణిపాసిబోవు శ్చ నజ్జలాఘంబుల్ ౧౩॥ ఆ-వె॥ తారకంబుచేత శ్చ దగ్ధంబుగాకుండు । నట్టిపాపమెద్దియవనిగల్గ । దెట్టియఘములైన శ్చ గొట్టివేయఁగఁజాలు । తారకంబె పరమ । తారకంబు ౧౪॥ క॥ చీరఁగలదె యఘంబులఁ । దారకతత్పరుల కఘము శ్చ తగఁగలదను నా । క్రూరులపాపముమాత్రము । తారక మొగిల బాపలేదు శ్చ తరుణేంద్రము ౧౫॥ ఆ-వె॥ తారకామృతంబుల్ ద్రావు భక్తులకును । వేతె ధర్మమొకటి శ్చ గోరఁదగునె । కాంత లెల్ల నొసఁగు శ్చ కల్పవృక్షంబుండ । గచ్చపాదనుజేరు శ్చ కరిణిఁగాదె ౧౬॥ క॥ సారసగర్భుండాదిగ । సారసముఱి సకలజీవ సంఘంబులు నా । తారక

ముచేతఁ గల్గెను । తారకమే విశ్వమునకుఁ శ దారకమరయన్॥ ౧౭॥
 తే-గీ॥ తారకముచేతఁగొమ్మల్ శ పాటిపోవు । తారకముచేత దారిద్ర్య
 తతులువాయఁ । దారకముచేత సౌఖ్యంబు శ ధనముగల్గుఁ । దారకము
 చేత నీడఁదఁ శ దలపుతెల్ల॥ ౧౮॥ నీ॥ ధరణి దైవములెల్ల శ దారకంబు
 సమంబె-యీప్సితంబు ప్రజల శ కిచ్చునెడల గామధేనువు తార శ కంబు
 తోసరియానె - యీప్సితంబు ప్రజల శ కిచ్చునెడలఁ । గల్పవృక్షము
 తాత శ కంబునుబోలునె - యీప్సితంబు ప్రజల శ కిచ్చునెడలఁదలఁపఁ
 జంతామణి - తారకంబు సమంబె-యీప్సితంబు ప్రజల శ కిచ్చునెడల॥
 ౧౯॥ ఆ-వె॥ మును నిలిపభ ర్త శ తనవైభవంబెల్లఁ । గోలుపోయిపిదప
 గురునికరుణఁ । జేసిప్రణవమంత్ర శ సిద్ధిగైకొనిగాదె । యఖిలరాజ్యప
 దవి శ నందగలిగె॥ క॥ తారకమే శాంతినిచ్చును । తారకమే జనదవార్ధ
 దాఁటించునునా । తారకమే మాయఁబాపును । తారకమే మోక్షమొ
 సఁగి శ ధన్యునిజేయున్॥ ౨౦॥ ఆ-వె॥ తారకంబుకంటె శ దగమోక్ష
 సాధనం । బొందులేదు దగతి శ మండలమునఁ । దారకంబె పరమధర్మం
 బటంచును । బరమశివుఁడు దెల్పె శ బార్యతికిని॥ ౨౧॥ క॥ తారకమే
 మూలమంతకుఁ । దారకమే సకలప్రాణి శ తతులవెలుంగున్॥ దారకమే
 లేకుండిన । నీరేడుజగంబులపుడె శ నిర్మూలమగున్॥ ౨౨॥ ఆ-వె॥ తార
 కంబనియెడు శ ధనమును గైకొన్న । వారికెనయె యింద్రవైభవములు ।
 వారిపదవిజెప్ప శ వశమే శక్రనకై న శ నబ్జభవునకై న శ హరునకై న॥
 ౨౩॥ క॥ తారకము జీవులకు నా । ధారముగావునను జూడఁ శ దగనంత
 టికిన్ । దారకము తానెయగునా । కారణమునఁగల్గె దార శ కంబును
 పేరున్॥ ౨౪॥ ఆ-వె॥ తారకంబనంగ శ దైవంబెభావింప । దైవమనఁగఁ
 బరఁగు శ దారకంబె తారకంబుకంటెడలఁపంగ వేటొండు । దైవమ
 రయలేదు శ ధరణిలోన॥ ౨౫॥ చ॥ తలఁప ననేకపూసలొక శ దారము
 నందున నిచ్చినట్లుగా । నిలఁగలజీవకోటులకు శ నెల్లను దైవమే సూత్ర
 ధారియైయలకు సమ స్తభూతములయందుఁ జరించుచునుండు నాతనిన్॥
 తెలియుట దు స్తరంబు మఱి శ దేవగణంబునకై న దుక్కిణీ॥ ౨౬॥ ఆ-వె॥
 అక్కజముగ నతఁడే పెక్కండ్రవలెదోచునిక్క మెన్నిచూడసొక్కఁ
 డగును । నింద్రజాలకుండు శ నిఖిలంబుఁ దనమాయ । గాను జూవుఁ
 దాను శ గాఁడెయొక్కఁడు॥ ౨౭॥ క॥ దారువులయందు ననలము । తీరునఁ
 దైలంబుతిలల శ దీపించుగతిన్ । క్షీరముల ఘృతముభంగిని । నారయ
 భగవంతుఁడుండు శ నఖిలమునందున్॥ ౨౮॥ తే-గీ॥ చుట్టు తెరలోనఁదా

నుండి సూత్రములను । బూని బొమ్మలనాడించునానిలీల । మాయఁదాఁ
జాఁగుచేసుక శ్రమఱుఁగునుండి । జీవులను నెల్ల నాడించు శ్రేష్ఠఁడొక్కఁడే ।
౨౦॥ క॥ వాలాయంబాదైవము । నాలీలకొనడుపకున్న శ్రీ నానాజీవుల ।
కీలూడినబొమ్మలక్రియఁ । గూలవె నిమిషంబులొనరేగువలయునేత్రీ॥౨౧॥
ఆ-వె॥ బొమ్మలాడుచున్న శ్రీ పోల్కిగాఁగనుపించు । నాటకుండులేక శ్రీ
యాడఁగలవె । యాడుమేనిబొమ్మ శ్రీ లంఙఘనొగిఁగందు । రరయలేదు
బొమ్మ శ్రీ లాలకాని॥ ౩౦॥ క॥ బొమ్మల నాడించుచుండను । బొమ్మల
మధ్యమున వెల్లు శ్రీ భూతేశ్వరునిక । నెమ్మదిఁగానక తంత్రపు । బొమ్మ
నమ్మియును మాయఁ శ్రీ బొందుదు రెలమిక॥ ౩౧॥ ఆ-వె॥ తంత్రములకు
మేటి శ్రీ యంత్రంబులకుమేటి । మంత్రములకుమేటి శ్రీ మంత్రమగుచు ।
సూత్రములకుమేటి శ్రీ సూత్రంబుతారక । సూత్రమదియె బ్రహ్మశ్రీసూత్ర
మనఁగ॥ ౩౨॥ క॥ చోదండైవను దురితా । చారుండునునైన నమిత శ్రీ
జారుండైనక గ్రూరుండైన నమతీయా । తారకకల్పంబుగనిన శ్రీ ధన్యా
త్ముండగుక॥౩౩॥ ఆ-వె॥ లక్ష్మి తారకంబు శ్రీ నందంగ శక్యమే । యెట్టి
వారికైన శ్రీ బట్టువడదు । పట్టువడినయేని శ్రీ భగవంతుఁ డాతఁడేయనఁ
గవచ్చు నెవ్వరోడైనగాని । ౩౪॥ క॥ మతవర్గంబులచేతను । ప్రతజప
తపశౌచదాన శ్రీ వరశీలములక । గ్రతుతీర్థ కర్మదుష్కృత । గతులను
గనరాదు తారకకంబరయంగక॥ ౩౫॥ క॥ మతీయీ తారకమార్గము ।
పరికింపంగనరుదీప్రపంచమునందుక । దరిఁజేర లేని మార్గములరయంగఁ
బెక్కులునుగలవు శ్రీ హంసవిహారి॥ ౩౬॥ సీ॥ జలజాతీ వినుము ప్ర శ్రీ
జ్ఞానమే బ్రహ్మముకాఁబుగ్వేద వాక్యంబురీతిదెలిసిపరికింపఁగా నహం
బ్రహ్మస్మియనుయజుర్వేద వాక్యంబును శ్రీ వివరమెఱిఁగిదనరఁ దత్వమ
సినా శ్రీ గనుసామ వేదవాక్యంబునఁ భావించి శ్రీ యనువు మీఱఁగ
నయమాత్మా బ్రహ్మశ్రీమనునధర్వణ వేద - వాక్యంబు వీక్షించి శ్రీ వరు
నతోడ । ౩౭॥ సంత సంకల్పములులేక శ్రీ నిశ్చల తను । భూతముల కెల్లనా
ధార శ్రీ భూతుండైన । బ్రహ్మమేయాత్మ యాత్మయే శ్రీ బ్రహ్మమనుచు ।
నాత్మవేత్తలు గాంతరురహర్నిశంబు॥౩౮॥క॥మండునిశయ్యను రంభయు ।
నుండియుఁ గార్యంబు లేని శ్రీ యొప్పనడమలో । నిండియుఁదానై వెల్లఁ
గుచు । నుండిన దారకమునొండ శ్రీ నోపదు చెనటుల । ౩౯॥ ఆ-వె॥ ఇలను
దారకంబు శ్రీ సులభమైయుండంగఁ । దెలియలేక గుట్టు శ్రీ తెలివిమాలి ।
మతములాది పెక్కు శ్రీ మార్గంబులం జిక్కి । వెతలఁ బడుదురెల్లవెట్టిన
దులు॥ ౪౦॥ చ॥ మతకులశాస్త్ర ధర్మములు శ్రీ మాని తదాశ్రమమాది

పద్మతుల : సతతముభక్తిఁ జెంపొదవ శ్రీ సద్గురుపాదము లాశ్రయించి
 సద్గతిఁ గలిగించు తారకముఁగాంచిన వారికెగాక యన్య సం । శ్రవణను
 వొందువారలకు శ్రీ నామృతమై బాఘంగ జన్మబంధముల్॥౪౦॥ క॥ తార
 కధన మొచ్చించిన । వారలకునునన్య ధనము శ్రీ పరఁగఘనంబే । సారా
 మృతములు గ్రోలిన । వారికక్షీరాదులెంత శ్రీ వసుమతిలోనక॥ ౪౧॥ క॥
 తారకమే సచరాచర । తారకమనియాత్మలోనక శ్రీ దలఁచుచుదమకా ।
 తారకమేతారకమని తారకమును జెందువారి శ్రీ తత్పజ్జలలక॥౪౨॥
 ఉ॥ భాద్రకేల్ల రాజగుచుచో దానె ప్రభుత్వముఁ జేయుచుండిన । న్నారయ
 విశ్వమెల్లఁ దనశ్రీ స్రములోపలఁ జేర్చునోపినక॥ నేరుగసర్వవిద్యలనుశ్రీ
 చేర్చికవిత్వముఁజెప్పజాలినక॥ దారకనూత్తిలేక భువిక శ్రీ దత్తకలంబును
 వ్యర్థమారయక॥ ౪౩॥ ఆ-వె॥ తారకంబునకును శ్రీ దాత్పర్యమగునాత్మ ।
 నూత్రధాదియనఁగ శ్రీ జ్యోతియనఁగ । పరమహంసయనఁగఁ శ్రీ బరమాత్మ
 యనఁగను । స్వామియనఁగసర్వ శ్రీ సాక్షియనఁగ॥ ౪౪॥ క॥ మగువా
 విను బ్రహ్మంబనఁ । దగఁబరతత్వంబనినను శ్రీ దైవంబనిన । న్నగుఁడుండ
 నక్షుడుండన । భగవంతుండనంతుండనఁగఁ శ్రీ బరమాత్మనక॥౪౫॥ ఆ-వె॥
 పసిడిస్వర్గహేమ శ్రీ బంగార మనినను । గణకమునకువేటు శ్రీ గానిభంగిఁ
 బెక్కునామములను బేర్కొనుచుండినఁ । దారకంబునకును శ్రీ వేటుగ
 లదె॥ ౪౬॥ క॥ అనఁబరమాత్మఁ జొకండే । యనువున రూపములు
 పెక్కు శ్రీ లయ్యెనొచోడ్కం బునునయ్యె శంకమదిదో । చెను దీనిం
 చెల్పుమనిన శ్రీ హరిపల్కె॥ ౪౭॥ ఉ॥ ఏకముగాదె మృత్తిక యశ్రీ నేక
 ములై చెలువొందుఁ గుంభముల్ । ఏకముగాదు హేమమున శ్రీ నేక
 ములై నగఁడొందుభూషలుక॥ ఏకముగాదె తంతువునశ్రీ నేకములై గను
 పించు వస్త్రముల్ । ఏకపరాత్మ జీహము లశ్రీ నేకములై విలసిల్లునట్లుగక॥
 ౪౮॥ నీ॥ అజహర హరినరా శ్రీ ద్యసుర దిక్పాల స - న్ముని సుధాకర
 తార శ్రీ లిసనుపర్వ । గరుడకిన్నరయక్ష శ్రీ గంధర్వపన్నగ - శిష్ట విద్యా
 ధర శ్రీ సిద్ధసాధ్య । హరిణ మర్కట భృంగ శ్రీ హరిసూకర శునక-గజ
 తురంగ పతంగ శ్రీ ఖర లులాయ । బ్రాహ్మణచండాల శ్రీ పశుక్రిమికిటక-
 వ్యాఘ్రుభల్లగహన శ్రీ వనధిగోత్ర శ్రీ జాలస్త్రీపురుష గనపుంసకవికారః
 జారచోరార్భకావృద్ధ శ్రీ జననమాజ । పంచభూతాది సర్వప్ర శ్రీ పంచ
 మందు । నిందునందనక పరాత్మ శ్రీ నిండియుండు॥ ౪౯॥ తే-గీ॥ శాశ్వతి
 బ్రహ్మరాక్షస శ్రీ సముదయములు । భూతభేతాళము లతండె శ్రీ వూని
 చూడ । మంత్రఘన యంత్ర తంత్రాదిశ్రమహిమలకును । గారణుండగ

సర్వాధిశ్ఠికారి యతఃకుః ॥ ౧౦॥ క॥ భూరజహిమ రేనువులను ! దారల
 లెక్కింపవచ్చు. శ్ఠ దరుణీమణి యాతారకబ్రహ్మము సర్వార్థకారంబు
 లునెన్న బ్రహ్మశక్తినను వశమే ॥ ౧౧॥ చ వృక్షమిసమస్త జీవులను శ్ఠ
 బాహ్యులజేసియు నాడఁజేయుచు ॥ విడుచును గొన్నికొన్నిటినికేవీడక
 కొన్నిటినిల్పి కొన్నిటికైనడంచు నెఱుంగలేకెవరు శ్ఠ నాతని మాయలకె
 ల్లవారలు । న్నడఁగి సబద్ధులౌదురు మ శ్ఠ హత్తులు పండితులెల్లనం
 ధులై ॥ ౧౨॥ ఆ-వె॥ కర్తకర్మక్రియలుశ్ఠగలయంగఁ దానయై । తాను
 గానిభంగి శ్ఠ గానఁబఱచునడంచు గలుగఁజేయు శ్ఠ హరిరక్షణమునేయు
 శ్ఠివుడు లయమునొందఁ శ్ఠ జేయుననంగ ॥ ౧౩॥ క॥ సర్వముదైవాధీనము ।
 సర్వంబునఁ గలదతఁడు సర్వసముండై । సర్వంబుతానెయగుచును । సర్వం
 బునుగాక వెల్లు శ్ఠ రుమరసవృత్తి ॥ ౧౪॥ ఆ-వె॥ కలఁడుకలఁడటన్న శ్ఠ
 ఘనులకు దైవంబు గలయవెందునైనయగల్గితోచు ॥ లేడులేడటన్న శ్ఠ
 లీలదానెందైన । గలిగి హీనులకును గానఁబడడు ॥ ౧౫॥ నీ॥ రాజునై
 మంత్రియై శ్ఠ రయమొప్ప - భృత్యుడై యోగియై భోగియై శ్ఠ రోగియ
 గుచు శ్ఠ కర్మ్యుడై ధర్మ్యుడై శ్ఠ కడుబలాబలుడనై - యర్థియై దాతయై శ్ఠ
 హర్తయగుచు । శాంతుడై యుగ్రుడై శ్ఠ సత్యాత్ముడై యన్తు -
 తాత్ముడై పేదయై శ్ఠధనికుడగుచు । సుజనుడై మూఢుడై శ్ఠ సుజ్ఞాన
 వంతుడై - ధీరుడై భీతుడై శ్ఠ జాడఁడగుచు ! నొక్కచోటనాడునొక
 చోటఁబాడు వేఱొక్కచోటనేడ్చు శ్ఠ నొకటసవ్వు । నొక్కచోటగిట్టు శ్ఠ
 నొక్కటఁబుట్టుపో । వాఁమహిమదెలియ శ్ఠ వశమెయింతి ॥ క॥ వారసవీ
 రన నెవ్వరు । నారీమణిపెక్కురూప శ్ఠ నామములగుచు ॥ వేఱుగ వేఱు
 గఁదోచుట । నారయ మదికల్పితంబు శ్ఠ నాటకుఁడొకడే ॥ ౧౬॥ ఆ-వె॥
 ఒక్కఁడగుచుఁ దాను శ్ఠ బెక్కుడెఱుంగుల । నిట్లుచేయఁబడుట శ్ఠ యేల
 యనిన । నొనరఁదనకుఁదా విశ్ఠనోదంబుకొఱకునై । యాచరించుచుండు శ్ఠ
 నద్భుతములు ॥ ౧౭॥ చ॥ తలఁపంగ నింద్రజాలకుండు శ్ఠ తస్మహిమగరు
 లొంఁటెలశ్వముల్ । చెలఁగి రథాదిసైన్యములు శ్ఠ చిత్రపురంబులుఁజేయు
 మాపు నవ్వల సతఁడొక్కఁడైనటుల శ్ఠ వారకడైవము సర్వజీవులక ॥
 గలుగనొనర్చు వింతలను శ్ఠ గాంచు నడంచును నొకఁడొందుడక ॥ ౧౮॥
 ఆ-వె॥ ఎన్నిగతులఁదోచి శ్ఠ యేవిధంబుననున్న శ్ఠ దానుగానిదొకటి శ్ఠ
 దలఁపలేదు । అగ్నికుష్మణము శ్ఠ లరయంగసహజమై । వేఱుగానిభంగి
 సారసాక్షి ॥ ౧౯॥ క॥ తనమాయవలననైనది । తనకన్యముగాదెదియును శ్ఠ
 దత్తకలమునకదనరూపు గల్గియుండును । దనమాయ లయింపనిల్పుత

దాళాక్కడఁజే॥ ౧॥ బ్రహ్మనే త్తలయందుఁ శ బామరజనులందు - బల
యతులందు దుర్బలులయందు : ఘోరపాతకులందు - భూరిపుష్కల
యందు - గపూత్యులందు నిశ్ మృపటులందు : నన్మతాత్ములను
నూన్మత తాత్ములయందును - మఱి శాంతులందుఁ దా శ మసులయం
దు । ద్రవ్యవంతులయందు శ దార్ద్రద్రవ్యజనులందు - ధర్మాత్ములందు నశ
ధర్ములందు : నీనజనులందు నాజగరదీశులందు । నెచ్చుతెగ్గుల నేమియు
నెంచరాక । సర్వజీవులఁ బరమాత్మ శ సముఁడునగుచు । నొక్కరూపం
బుచేవెల్లు శ నిక్కముగను॥ ౨౨॥ క॥ ఒకఁడే సకలచరాచర । నికరంబు
లయందుఁ గలుగు శ నిక్కంబుగ నా : సకలేశుఁడుగాకన్యం । బిఁకనె
వ్వదుదిక్కుగల్గ శ రెండువెడకినక॥ ౨౩॥ తే-గీ॥ అండపిండాండబ్రహ్మాండ
మాదియుగను । నాశలీనమైచట్టియా శ నభముమాడ్కిఁఘటపటాదులఁ
జరియించుఁ శ గ లిహాల్కి । దారకమలరుమణి॥ ౨౪॥ తంతువట్లు॥ ౨౪॥
న॥ మునుమునునూలులేక నిలఁ శ బుట్టములెవ్వియు లేని చొప్పన॥ న్నను
వగుమన్ను లేకను మటాదులు నెవ్వియు లేనికై వడి । న్నినుమునులేక
యాయుధము శ తెవ్వియు శేర్పడకుండునట్లుగాఁ । దనువులు నాదిలోక
ములు శ దైవములేకయశావు గావునక॥ ౨౫॥ ఆ-వె॥ ఆత్మవలనఁగల్గు
నభిలప్రపంచంబు । నాత్మకరసిచూడ శ నన్యమగునె । విత్తువలనఁగల్గ శ
వృక్షంబుభావింప । విత్తనంబునకును శ శేటుగలదె॥ ౨౬॥ క॥ ఎక్కడఁ
జూచిన గగనం । బొక్కటియైయుండునట్టి శ పోలిక నే । దిక్కులు
పిక్కటిలందా । నొక్కడెతారకమునగుచు శ నుండుదనువులక॥ ౨౭॥
తే-గీ॥ దేవుఁడొక్కండయిల సర్వ శ దేహములను । దోచుటెట్లని
నీమదిఁ శ దోచెనేని । భానుడొక్కండె బహుజల శ భాండములను ।
బెక్కురూపులదోచడే శ బిసజహాశీ॥ ౨౮॥ ఆ-వె॥ బాహ్యమందుఁ
జూడ శ బహురూపులైతోచు । సంతరమునఁజూడ శ నాత్మయొకటె ।
చూపునందుఁగల్గు శ రూపంబులెల్లను । జూపులోనఁ జూడ శ శూన్యమ
గును॥ ౨౯॥ క॥ నావును బహువిధరూపుల । భావంబునఁ గానుపించు శ
పరమాత్ముమదిక॥ సేవించుటెట్టులొకనిగ । నావిధముం దెలుపుమనిన
సతఁడిట్లనియె॥ ౩౦॥ క॥ మానిని పశువులు భేదం । బైనను భేదంబు
లేదు శ పాలకునట్టి । మేనులుపొక్కైభిన్నం । బైనను భిన్నంబులేదు శ
పరమాత్మునకు॥ ౩౧॥ క॥ తరణియొకండయ్యు సకల । ధరణివలయము
నరశ్మి శ తనదైనగతిక॥ పరమాత్ముడొక్కండై । పరఁగుచు నిఖిలంబు
నిండి శ భాసిలుచుండుక॥ ౩౨॥ ఆ-గీ॥ జగతి జీవతతుల శ చరణంబుల

న్నియు । హస్తపదములొన ర్ నడంగునట్లు । చరలు మొదలుభూతరకన
 లప్రపంచంబు నాత్మలోనిదగుచు నడచియుండు ॥ 23 ॥ క॥ సీరిజహిత శశి
 కాంతలు । బాటని చోటులనునై నర ర్ బరికింపంగనా । తారకప్రహ్లాదు
 గలుగును । సారసముఖ యతడులేని ర్ స్థలముంగలదై ॥ 24 ॥ ఆ-వె॥ ఇం
 తలావటంచు ర్ నింతదీర్ఘబంచు । నిట్టివన్నెయంచురెట్టిదంచు । నాత్మ
 నెన్నరాదు ర్ నామరూపాదిక । ముల కతీతుడగులభమోహనాంగి ॥ 25 ॥
 క॥ అనలంబుదాకి యినుమును! దనరూపై దోచుచున్న ర్ దైవమునానా ।
 తనువులయందునఁ గల్గియుం । దనవలెనే గానుపించు ర్ దత్తకలంబుక ॥
 26 ॥ క॥ ఘనమణిగణములు వేటగుం । దనరంగ వానియందు ర్ దంత
 వొకటియాఁ । దనువులు సర్వము వేటగుం ! గనుగొన దైవబాకండు ర్
 కాంక్షామణిలో ॥ 27 ॥ సీ॥ అలలును బుచ్చుదం ర్ బులు ఘనములునన్న-
 నవియెల్ల సీరంచు ర్ సరయునట్లు । నాయుధంబులు రూప ర్ నామముల్
 వేత్తెన - నవియెల్ల నిచునుంచు ర్ సరయుభంగి । నవని భూషణురూప ర్
 నామముల్ వేత్తెన - నవియెల్ల బరిడిగా ర్ సరయుభాతి । రూఢిపల్వలు
 నామరూపముల్ వేత్తెన ర్ నవియెల్ల సూలంచు ర్ సరయురీతి । సరయ
 కుంభరూప ర్ నామముల్వేత్తెన । నన్నిమన్నెయంచు ర్ సరయుపోల్కి
 బెక్కునామరూప ర్ భేదముల్ దోచిన । నిఖిల మాత్రయంచు ర్ నెంచ
 వలయు ॥ 28 ॥ ఉ॥ పూ॥ తెటాకభాండముల ర్ పోల్కి నిషేధమొనర్చి
 తద్గతం । బైన జలంబులేక మనిరభావమునకొదిలపోయుచందమి! మాన
 వదేశ పక్షిమృగరమానిత జంతునికాయ కాయముల్ । మాని తడంత
 రాత్మక బర ర్ మాత్ముని నేకముగాఁగనందగుక ॥ 29 ॥ సీ॥ ఒక్కదేశం
 బున ర్ నొక్కకాలంబున - నొక్కరూపంబుచేనున్నవాని । వేటొక్క
 దేశాన ర్ వేటొక్కకాలానఁ - గొండొక్కరూపానఁ నుండఁజూచి! రూఢి
 దేశముకాల ర్ రూపముల్ విడియెల్ల-యతఁడె యీతండంచు ర్ సరయు
 మాడ్కి! బెక్కుదేశంబులై ర్ బెక్కుకాలంబులై - పెక్కురూపంబులై ర్
 భేదబుద్ధి । కలరిఁ దోచుచునున్నచు ర్ గాలరూప । దేశ నామంబులను
 నెల్లఁదీసివేసి! పూని యంతకుఁగారణ ర్ భూతుడై న! వానినొక్కనిఁగాఁ
 జూడ ర్ వలయునితి ॥ 30 ॥ ఆ-వె॥ ఎన్నిగతులనీకు ర్ సనుబోధించిన ।
 నాత్మకంఠెంగల్ల ర్ దన్యమొకటి । యెన్నియెన్నిరూపు ర్ లెట్లెట్లుదో-
 చిన । నన్నియూత్రైయంచు ర్ సరయుమీవు ॥ 31 ॥ క॥ అనవుడువిని పర
 మాత్ముం । దన నేరూపంబువాడు ర్ నగుజీవాత్ముం । దన నెట్టివాడు

శీవాత్మ పరమాత్మల లక్షణము.

వీరలకును భేదంజేమియనినగోమలికనియెన్ || ౮౨ || మ॥ తరుణీ దేహమునందు రెండుగతులకొడధ్యంబు మర్మంబుగాఁ | బరమాత్ముండనని ధ్యాయండునగుచుకొ భాసిల్లు స్రాంతమున్ | గరిమక జీవుండనంగఁ దానగుణమై శ్రీ గవ్వించుచీమర్మమున్నరయదాసు నెఱుంగకున్ననదియే యజ్ఞానమెవ్వారికిన్ || ౮౩ || సీ॥ అజ్ఞానమెయ్యెది శ్రీ యపవితారించిన-నేర్పునఁ దన్నుచా శ్రీ నెఱుంగకుంట | యెచ్చడదన్నుచా శ్రీ నెఱుంగరా యెఱుంగర-దేమెఱుంగుదురన్న శ్రీ నేనుఁజీవి | నేఁబురుషుండను శ్రీ నేఁబ్రాహ్మణుండను శ్రీ నేఁక్షత్రియుండ వె శ్శుభ్ర జేనువరయ | నేనుశూద్రుండను శ్రీ నేవానినిపుత్రుండ శ్రీ నేనుభాత్రికపుండ శ్రీ కను శివుండ | నేను రాముండకృష్ణుండ శ్రీ నేనునరుండ ననెను పద్మతలెఱుంగుచు శ్రీ రంధరీలను | నట్టియజ్ఞానమును బాసి శ్రీ యతులమహిమ | దన్నుచాంగన్నవారలే తత్వవిదులు || ౮౪ || ఆ-వె॥ ప్రచురమైన జీవభవమాత్మ భావముల్ | తేట తెల్లమిగనురదెలియవలయు | నట్లుగాకయున్న శ్రీ నబ్బధవాదిని | ర్జచలకై నఁ జెడదు శ్రీ సంకయంబు || ౮౫ || క॥ కావున సతీ పరమాత్మునియావిధమును గొంత వింటి శ్రీ వదియెట్లుండెన్ | జీవాత్మ తెఱుంగువినమింక | భావంబునఁ జిక్కులెల్ల శ్రీ బాయునుసికున్ || ౮౬ || ఆ-వె॥ జగతిపాపపుణ్య శ్రీ చయమును గావించు | నరకస్వర్గములను శ్రీ ననుభవించు | నెఱుంగుచుండు మఱుచు శ్రీ నెల్లకార్యంబులు | నేయుచుండువాడె శ్రీ జీవుండగును || ౮౭ || క॥ జీవుండె జన్మకుమూలము | జీవుండె సుఖదుఃఖములను శ్రీ జెందును భాత్రిక | జీవుండె బంధములోఁబడు | జీవుండె మోక్షంబుఁగాంచురసిద్ధిముతరుణీ || ౮౮ || ఆ-వె॥ సకల జీవుండెన్నరక లేంద్రియములకు | రాజునగుచునుండు శ్రీ రాజతముగ | నతఁడులేక యింద్రియంబులు నేమియున్ | జేయఁజాలవినక శ్రీ సిద్ధిముగను || ౮౯ || క॥ ధరవడ్డింశకుండగు నా | పరమాత్ముండెయంచు నాత్మ శ్రీ భావింపవలెన్ | మఱి పంచవింశకుండన | నరుదుగ మరమనినజీవు శ్రీ డనిగాంచడగున్ || ౯౦ || తే-గీ॥ ఇంద్రియంబులుగైకొని యెల్లపనులు | గడుపునట్లుగఁజేయఁదా శ్రీ గర్తయుగుచు నీలతోయదవధ్యు శ్రీ స్నేహపీతి | సవికుండై యుండు జీవుండు | జాగరమున || ౯౧ || క॥ గళమునకు డిగ్గినిల్చిన | కలలను గనుచుండు హృదయ శ్రీ గతుండైనయెడన్ | దెలివిదొఱంగి యవిద్యను | నలరంగా మునిగిపోవున సఖిలము దానున్ || ౯౨ || తే-గీ॥ అంత నాపంచకమల సింహాసనమున | జేరి జీవుండు జాగ్రత శ్రీ జెంది తనదు | భటులుగానున్న యింద్రియ శ్రీ

పక్షీచేత । నెల్ల కార్యంబులును జేయ శేర్పరించు ॥ ౯౩ ॥ క॥ జీవుడె
జాగ్రతనొందును । జీవుండే గుడుచుంగట్టు శేయును బనుల ॥ జీవుడె
స్వప్నముగాంచును జీవుండే నిద్రఁజెందు శే జీవుడె తెలియు ॥ ౯౪ ॥ క॥
ఇన తేజ మాశ్రయించియు । జను లాయాపచులఁ జేయు శ చందముపర
మాత్ముని సత్తామాత్రంబునఁ । బనిగొని మచమింద్రియముల పనులను
గడపు ॥ ౯౫ ॥ తే-గీ॥ స్కాంతమును శేర్ప ననువొండ శ గా నయస్సు ।
నెట్లుచలియించుచారిత శ నిద్రణంబు । నై న బ్రహ్మంబురన్నిధి శ నరయః
ద్రుగుణ । నహితుండగుచును జీవుండు శ చలనుడయ్యె ॥ ౯౬ ॥ ఆ-వె॥
సఖయ మనఁబనేక శ శంతయములకు మూ । లంబు నిగ్రహింప శ రాని
దంచు । నెంచిమాడ సకల శ చాంచల్యములకును । గారణంబునగును శ
గాన వినుము ॥ ౯౭ ॥ ఉ॥ ఇట్టిమనంబు దుస్తరము శ దెట్టుల నిగ్రహమే
నొనర్తునా । నిట్టటునంచరించు పశు శ వెట్టులబంధమొవర్పనిట్టునో ।
యట్టుల నెప్పుడేమటక శ యాద్యులబోధనుమంచివాగెల ॥ గట్టుపడంగఁ
జేసినను శ గాకను గాలిమనంబునిల్పునే ॥ ౯౮ ॥ ఆ-వె॥ బసర వలల
నుడల శ నోడలఁగోలలఁ । గాదెరుపకడత్తు శ గడవృగంబు । లాది
దగులువడుట శ యట్లు తారకసాధ । నమున మానసేంద్రి శ యములు
చిక్కు ॥ ౯౯ ॥ క॥ అనవుడుఁడచు వొక్కటియే । గనుపడునండఱికి నాల్గు ।
గలవనిమేనుల్ । వినియుంచు నెవ్వియవియనఁ । గనకాంగికి ననియెగోపి
శావల్లభుడు ॥ ౧౦౦ ॥ క॥ మరితత్వవంచవితై । నుడుచిరముగఁ గల్గి

తరుచతుష్టయ నిర్ణయము.

నదియె శ స్థూలశరీరం । బరమంగ జాగ్రతదానికి । విరివిగ నామంబున
లరు శ విశ్మయదనంగ ॥ ౧౦౧ ॥ క॥ జ్ఞానేంద్రియశబ్దాదులు । మానినిప్రాణ
మునుగూడి శ మానసబుద్ధుల్ । గానయ్యెరాత్మమదికలదానికి నామం
బుకల్తెదై జనుండనంగ ॥ ౧౦౨ ॥ క॥ ఇరవుగఁ జిత్రముజ్ఞాతను । గరమ
రుదుగఁ గూడినదియె శ కారణదేహం । బరమసుష్మస్థియు దానికిఁ బరి
కింపంగ నామమొప్పె శ బ్రాజ్ఞుడనంగ ॥ ౧౦౩ ॥ క॥ కలజాగ్రతనిద్ర
లలో । నలమి స్వయంజ్యోతియుగుచు శ నిలిచిన వెలుంగే । దలచు మహాకా
రణమది । నలువొందు హిరణ్యగర్భు శ డను నామమున ॥ ౧౦౪ ॥
తే-గీ॥ మూడుదేహంబులనుదాల్చి శ ముఖ్యముగను । జీవుడీమూడవ
స్థల శ జెందుచుండు । సేయవస్థలనెలుంగక శ యేకరితి । నుండు పరమా
త్ముడెపుడు నశుండఁబుగుచు ॥ ౧౦౫ ॥ క॥ కారణదేహంబనంగను । నార
యగూఢంబు ముంచు శ నదియే జేల్చు ॥ కారణమను విత్తదియే శారీ

రము లనెడువృక్ష శ చయమొనరింపఁ ॥ ౧౦౬॥ ఆ-వె॥ మూడుమేనుల
కును శ మూలమైయున్నట్టి । పరముగానలేక శ భ్రాంతుండగుచు । నిర్జ
జాగరముల శ నిరతంబు జీవుండు । మునిగి తేలుచుండు శ మూఢవృత్తి॥
౧౦౭॥ మత్తకోకిల! చెన్నుగానిల జన్మకర్మలత జెందుచుండెడు జీవుండు!
నెన్నిభంగులనైన జెందఁడి శ కెన్నఁగా నలమోక్షముఁ బన్నుగాఁ బర
మాత్మ నెప్పుడు భావమందునఁగాంచునో । గ్రన్ననం గడ చేయనప్పడె శ
గట్టిగా మఱిజీవుండు ॥ ౧౦౮॥ క! జలములయందున లవణము । గలిగి
నగతి నాత్మయందెగలైమనంబు శ జలగతలవణముపోలికఁ గలియఁగ
బరమాత్మయందెగతజీవుండగు ॥ ౧౦౯॥ ఆ-వె॥ నిర్మలాత్మయందు
సేవికారంబగు । నట్టిమాయదోచు ! పెట్టులనిన । దోయజారియందు
దోచుకళంకంబు । వలెనటంచుఁ దెలియ శ వలయుండదు ॥ ౧౧౦॥ క॥
పరమాత్మయందు జీవుం । డరయంగా నెట్లుగలె శ నెయొంచుకుని కెఱి
గింతునదియు నెట్లనఁ । బరిశుద్ధపు సేళ్ళఁబుట్టు శ పాచివిధమున ॥ ౧౧౧॥
ఆ-వె॥ స్ఫటిక ముకురమాది - జలములయందునఁ । బ్రతిఫలించివస్తు శ
ప్రతతివోలె । మఱియు నిష్కళంక శ మైన బ్రహ్మమునందు । మలినమై
నజీవ శ మాయదోచె ॥ ౧౧౨॥ క॥ ఏవిధమైన కళంకము । భావింపఁగ
గల్గెదవుడు శ పరమాత్మనకు ॥ గావున మాయలు సర్వము జీవునకే
గాని మాయఁ శ జెందునె యతఁడు ॥ ౬॥ ప్రాపుగ నిర్వికారుండగు
బ్రహ్మము నెద్దియెఱుంగకుండఁగా బాపపుమాయయేపగిది శ ప్రాప్తము
నయ్యెనటంచుఁ జూడఁగా । దీపముక్రిందసేదయును శ దీపమెఱుంగకదో
చుకై వడి । న్నాపరమాత్మ యందునను శ నాతఁడెఱుంగక గల్గెమా
యయు ॥ ౧౧౩॥ ఆ-వె॥ అనిలవశతనెగసి శ యంబుధరంబులు పరఁగ
మింటఁగూడి శ పాయునట్లు । త్రిగుణవశములగుచు శ దీపించువిశ్వంబు ।
బ్రహ్మమందు మఱలతబాయుచుండు ॥ ౧౧౪॥ క॥ ఘణిరాజ జేరివినుని శ
ర్హణుడేమామలను నెఱుంగ శ కుండఁగఁడనలో గుణమయవిశ్వము
దోచుట! గణుతింపఁగ నూర్ణనాభి కై వడినొప్ప ॥ ౧౧౫॥ క॥ నావుడు
చక్రము లనఁగను! నేయిగు నెన్నియవియు నెచ్చటనుండు ॥ నేవిధము

షట్చక్ర నిర్ణయము.

దెలియఁడునన । నావెలఁదికినిట్లులనియె శ నగధకుండెలమి ॥ ౧౧౬॥
తే-గీ॥ కమలదళనేత్ర యీ స్థూల శ కాయమందు । నరయంగా సప్తచ
క్రంబు శ లమడుచుండు । గోప్యములుగాననేరికి శ గోచరంబు । గావు
వానినీకెఱిగింతు శ గాంతవినుము ॥ ౧౧౭॥ ఆ-వె॥ దినమురాత్రిగలుగు

దినముకిర్యదియును ! నొక్కవేయినాటు శ్రీ నూతుమాద్లు ! హంసనడుచు
చుండు శ్రీ నజపాఖ్యనొకటితి ! సకలజీవులందు శ్రీ సంతతంబు! ౧౧౯! వ!
విరాటుస్థూలశరీరాంతర్గతంబునగుచు గుడస్థానంబున“ఓం” అను బీజాక్షరంబును భూసదనంబును బీతివర్ణంబునై యాధారచక్రంబు శోబిల్లు,
నందుఁ జతుర్దశంబులయందును-వ-శ-ష-స-యనువర్ణంబులుం గలిగిభూ
లోకంబనంజెలంగునందువల్లభశక్తియుక్తుడైన విఘ్నేశ్వరునకునాన్నా
ర్లుహంసలును, లింగస్థానంబున“స”యనుబీజాక్షరంబును జలనిలయంబు
నుశ్వేతవర్ణంబునై స్వాధిష్ఠ చక్రంబురంజిల్లు. నందుషడ్వర్ణంబులయందును
బ-భ-మ-య-ర-ల-యనువర్ణంబులాటుంగలిగిభువనలోకంబనందగు, నం
దుభారతీయుక్తుడైన సబ్రహ్మదేవునకునాటువేలహంసలును నాభిస్థానంబున
“మ” యను బీజాక్షరంబును నలలయంబును రక్తరూపంబునై మణి
పూరకచక్రంబు భాసిల్లునందుదశదశంబులయందును-డ-ధ-ణ-త-ధ-ద-
ధ-న-ప-భ-యను దశవర్ణంబులు గలిగి, సువర్ణోకంబనంబును నందు శ్రీసతీ
యుక్తుడైన విష్ణుదేవునకు నాటువేలహంసలును హృదయస్థానంబున“శి”
యను బీజాక్షరంబును ననిలవాసంబును ధూమ్రవర్ణంబునై యనాహత
చక్రంబువిలసిల్లు, నందుద్వాదశదశంబులయందును-క-ఖ-గ-ఘ-జ-చ-
ఛ-జ-ఝ-ఞ-ట-ఠ-యనుద్వాదశవర్ణంబులుగలిగి మహర్ణోకంబనంబరం
గునందుఁ బార్వతీయుక్తుడైన శివదేవునకునాటువేలహంసలును; గంఠ
స్థానంబున “-వా-” యను బీజాక్షరంబును గగనసదనంబును నీలవర్ణంబు
నై విశుద్ధ చక్రంబు చెలువొందు, నందు షోడశదశంబులయందును-అ-ఆ-
ఇ-ఈ-ఊ-ఋ-ఌ-ఘ-ఙ-ఞ-ట-ఠ-ద-ధ-న-ప-భ-యనుషోడశస్వరం
బులుంగలిగిజనర్ణోకంబనదలరు, నందుమాయాశక్తియుక్తుడైనజీవాత్మ
నకు వేయిహంసలును, భూమధ్యస్థానంబున “-య-” యను బీజాక్షరం
బును పంచభూత సమన్వితంబును మాణిక్యవర్ణంబునై యాజ్ఞాచక్రంబు
నొప్పు, నందుదశదశ్యంబునందును “హం-క్షం-“ అను వర్ణద్వయం
బునుం గలిగి తపోలోకంబనందనర్పు, నందు నాది శక్తియుక్తుడైన పర
మాత్మనకు వేయిహంసలును, బ్రహ్మరంద్రస్థానమున “-రాం-” అను
బీజాక్షరంబును సర్వవర్ణ సమగ్రంబునై సహస్రారచక్రంబు వెలుంగు
నందు సహస్రదశంబులును గుణవిర్గుణంబులుం గలిగి సత్యలోకింబనవె
లయు; నందుసర్వశక్తియుక్తుడైన సద్గురుస్వామికి వేయిహంసలునుసర్ప
ణంబగుచుండు! ౧౨౦! పం-సీ! మణిహృదయాంతర శ్రీ మందున నొక
యప్త - దశపద్మమలరును శ్రీ దానినడుచు || హంసదీపాకృతి శ్రీ మైవెలుం

గుచు వాయు - చలనమైయాయుష్టే దశములందుఁ బాఱనింద్రునిదిక్కుఁ
 పాఱఁబుణ్ణవిచార - మాజ్ఞేయమునఁగుడ్డు శ్రీ సట్టిచింత । యమభాగ
 మునఁబాప శ్రీ మాచరించెడిచింత - నైర్మతిదిగఁరతి శ్రీ నందుచింత । నెల
 మివరుణునిదిక్కు శ్రీ నిద్రించుచింతయు శ్రీ గరువలిదిక్కున శ్రీ గమనచింత॥
 తే-గీ॥ కోరిధనదునిదిశడబ్బు శ్రీ గూర్చుచింత ! రమణియాశాన్యదిశ
 నునై శ్రీ రాగ్యచింత । నకులితంబుగనాజ్ఞోతి శ్రీ యుట్టికమల । మధ్యము
 ననిల్వనగఁ బర శ్రీ మార్థచింత॥ ౧౨౧॥ ఆ-వె॥ జ్ఞానమనఁగ వెల్లుకై వడి
 నుండున । జ్ఞానమనఁగఁదమము శ్రీ చందమొప్పు । జ్ఞానమ నెడు వెల్లు శ్రీ
 గాంచినయపుడె య । జ్ఞానమ నెడుతమము । గమయునబల॥ ౧౨౨॥ క॥
 సుజ్ఞానముగనునంతకు । సజ్ఞానంబు విడిచి చన శ్రీ దంబుజవదనా । యజ్ఞా
 నముడుగువఱకును । సుజ్ఞానమువోచుబడదు శ్రీ సుజనులకై న॥ ౧౨౩॥
 ఆ-వె॥ విననివానికంటె శ్రీ విన్నవాడధికుండు ! విన్నవానికంటె శ్రీ గన్న
 వాఁడు । కన్నవానికంటె ఘనుఁడుయారూఁడు । వానికంటెఘనుఁడు శ్రీ
 వసుధలేడు॥ ౧౨౪॥ క॥ ధరనొకని పేరువినియును । మఱివానింజూడ
 నట్టి శ్రీ మనుజువిధమున॥ బరమాత్మఁడ నేనెయును । నెఱుంగవుపొడ
 గాంచియతని శ్రీ నింతకునివ్ర॥ ౧౨౫॥ సీ॥ కాశియొకపాశ్యంబు శ్రీ కర్ణం
 బుననువిన్న - జెలంగఁగాశియనుచు శ్రీ జెప్పకొనిన । వినినంతతా
 జెప్ప శ్రీ కొనినంతమాత్రాన-వారణాసినిగన్న శ్రీ వాడగునొకొ ! నెలపు
 గానక్కాశి శ్రీ నెఱిగినవారల - వెనుకెంటనేతెంచి శ్రీ విలసితముగఁ ।
 గాశికాపురమును శ్రీ గనులారఁజూచిన శ్రీ గాదెయాత్మకుఁద్వప్తి శ్రీ కర
 మటులిసె॥ తే॥ యరయఁగానన్న బరమాత్మ శ్రీ డంచు విన్న । నేమిగ
 లదింకఁ బరమాత్మ శ్రీ నెఱుంగువారి । కరుణచేతను బరమాత్మ శ్రీ గాన
 కున్న । వినినచెప్పినవెల్లను శ్రీ విఫలమరయ॥ ౧౨౬॥ చ॥ జలజ దళాక్షి
 లోకమున శ్రీ సద్గురుమూర్తి యనుగ్రహంబున॥ దెలివనహించి బ్రహ్మ
 మునుశ్రీదీర నెఱుంగక యెంతవారికి॥ బలువిధసాస్త్ర వాసనలరబాయదు
 సంశయమెంతమాత్రము॥ జెలవుగఁ జిత్రదీపమనఁ శ్రీ జీకటియు॥ జెడ
 నేరసట్లుగ॥ ౧౨౭॥ తే-గీ॥ బ్రహ్మవిద్యయు జన్మంబు శ్రీ శాపుకతన ।
 నమృతమును మృత్యుజరలాది శ్రీ నడచువలనఁ బరంగఁజంజాలుచేనైన
 బ్రహ్మవిద్యఁ । బొందదగునమృతము విషం శ్రీ బుననునైన॥ ౧౨౮॥ క॥
 ధరసీచువలన నైనను । నరయంగా నెట్లువచ్చు శ్రీ నప్పరమహితం । బర
 యంగ నెవ్వరికైనను । గురుతరముగ నతనిఁగొల్చి శ్రీ గొనకావిద్య॥
 ౧౨౯॥ క॥ ధనమిచ్చియైనఁ దానేర్చినవిద్యయొసంగియైన శ్రీ శివ్యత్వంబు॥

నొనరించి పరమవిద్యను గొనఁదగు మనుజుడు హీనశక్తులుచేనైనా ॥
 ౧౩౦॥ క॥ గురుశుశ్రూషలోనర్చియుఁ బరవిద్యనుగొనుటమగులభల
 కార్యమగు ॥ మఱిధనవిద్యలుసేవకుఁ సరిగావనియందురాద్యభిజనులు
 ధరిత్రి ॥ ౧౩౧॥ క॥ మాటలుచేతను మోక్షముఁ నేటుగ నెవ్వరును
 దెలియ శ సరదుగానకఁ నాటకధాదుండుండెడుఁ సూటినిఁ దెలియంగ
 వలయు శ నాక్ష్యములోనక ॥ ౧౩౨॥ తే-గీ॥ ఉండునిమ్మనడబ్బదిరెండు
 వేలనాడులందుననిడ వామ శ నాసికమునఁ గుడినిబింగళయనునాడి
 గుదిరియుండు ॥ మధ్యభాగంబునను నుషు శ మ్మయువెలుంగు ॥ ౧౩౩॥ నీ॥
 హస్తినాడియు జిహ్వా శ యందున నెడమనే-త్రంబున భాసిల్లు శ రమణ
 తోడ ॥ నాతిశంఖనినాడి శ నాభియందుననుండు - గాంధారి యను
 నాడి ॥ కంటనుండు ॥ విడకపూపానాడి శ కడికర్ణమందుండు - నెడమఁ
 బయళ్ళని శ యిమిడియుండు ॥ లీలనంబున శ లింగంబునందుండు -
 గుదిరికుహానాడి శ గుడమునుండు ॥ మొనసి యీచెప్పినవియెల్ల శ
 ముఖ్యమైన ॥ నాడులందున నిడయుఁ బిం శ గళ నుషుమ్మ ॥ లనెడు నా
 డులుమూడును శ నన్నింటికిని ॥ శ్రేష్ఠమైనట్టి నాడులోదెగురు శ బో ॥
 ౧౩౪॥ క॥ కమలాసన పింగళయే ॥ కమలావ్రుని నాడియంచుఁ శ
 గనఁదగునిడయే ॥ కమలారినాడి యనఁదగు ॥ నమరంగ నుషుమ్మయ
 గ్ని శ నాడియనఁదగు ॥ ౧౩౫॥ తే-గీ॥ ఇడయుఁ బింగళయు నుషుమ్మ
 యెచట శ గూడు ॥ నట్టిసడనంబె భూమధ్య శ మనఁగ నొప్ప ॥
 రంగుగనదియె ముద్యోటి శ సంఘమనఁగఁ గోరచూడంగ నదియె
 త్రికూటమనఁగ ॥ ౧౩౬॥ క॥ గంగయనంగను నిడయుం ॥ బింగళయన
 యమున యనియు శ మేటినుషుమ్మ ॥ పొంగునరస్వతి యనియును ॥
 సంగతి దెలియంగవలయు శ సామజగమనా ॥ ౧౩౭॥ ఆ-వె॥ రమణి
 పూణకర్ణ శ రంధ్రముల్ భూమధ్య ॥ దిగువఁగలసియుండు శ నగణిత
 ముగఁ ॥ తెలియవినుమ యదియె శ శృంగాటకంబున ॥ నదె చతుష్పదం
 బ శ సంగనొప్ప ॥ ౧౩౮॥ ఆ-వె॥ నయన వక్త్రగుహ్య శ నాసాగుడ
 శ్రోత్ర ములును మార్గనవక శ మొగినినయ్యె ॥ నెన్నుటకునువశమె శ
 యీనవద్వారక ॥ నాఁబురంబునీశు శ నకునునైన ॥ ౧౩౯॥ తే-గీ॥ అరయ
 నీపురినిర్మితం శ బంచచేత ॥ జీవుడనియెడు మంత్రితో శ జెలుపు
 మీఱ ॥ నింద్రియంబులనెడుభట శ నికరమునతో ॥ రమణఁజాలించు
 పరమాత్మ శ రాజగుచును ॥ ౧౪౦॥ క॥ వినుమికనీ కాయాపుర ॥ మున
 భగవంతుండుగలడు శ పురుషోత్తముడ ॥ యనఁకునిసేవించియు బావ

నులగుడుదు చూరిజనులు శ వారిజగంధీః ౧౮౧॥ ఆ-వె॥ ఒనరఁదిపు
 టినచుమ శ నుపజిహ్వాకునుబూర్వ ! దిక్కునగుచునుండు శ దేవుండ
 రయ ! గూఢమెవ్వరికి న శ గోచరమిది బాహ్యరూపులన్నిటికిఁ బ శ
 దుండునగులు ౧౮౨॥ క॥ చెలియంగవచ్చును హేమ్యము । చెలియంగా
 వచ్చుకాల శ దేశవిధంబుల । చెలియంగవచ్చును నాశము । చెలియంగా
 రాదునుమ్ము శ దేవునిమహిమ ౧౮౩॥ ఆ-వె॥ పద్మనేత్ర యట్టిభగ
 వంతు నిష్ఠుడు । నీకుఁబలుపనాత్మ శ నెంచినాడఁ శ గాన నిపుడునీదుర
 కన్నులపండువు । గాఁగిజూడుమాత్మ శ కలఁకదీటు ౧౮౪॥ క॥ ఇందు
 ముఖ యాపరాత్మడు । డెందోకలఁడంచునీవు శ నెన్న కేమిఁకనా । యిం
 దుదివాకరనాడుల ! యంచునఁ జరియించుచుండు శ నాతఁడెతలఁప ౧౮౫॥
 తే-గీ॥ ఇడను బింగళనాడిని శ నేకరీతిఁ । బవలు రాత్రియు
 నంతర శ బాహ్యులను : మాజుతాకృతియగు పర శ మాత్మంగనిన ।
 మనుజునకు ముక్తి కరతలా శ మలకమరయ ౧౮౬॥ క॥ ఈదునుజోడును
 లేకయు । నాఁడుది మగఁవాడుగాక శ యఖిలమునందు ౧౮౭॥ గూడియుఁ
 గూడక మెలఁగెడు । వాఁడె భగవంతుండనుచు శ వర్ణింపఁడగు ౧౮౮॥
 తే-గీ॥ సుదతి పరమాత్మకెన్నడు శ యుదయుద్భవ । గలుగనేరదు
 జాగ్రత శ కలయుసుక్తి శ యరయలేపింకఁ ద్రిగుణంబు శ లాదిమాయ ।
 లేమియును లేకతావెల్లు శ నెల్లయెడల ౧౮౯॥ క॥ సుడిఁగొని పట్టుక్రం
 బుల । విడువక పరమాత్మ తంతి శ విధమున నెపుడు ౧౯౦॥ నడుచుచునుం
 డునులోవెలి । నిడపింగళనాడులందు శ నిందునిభాస్వా ౧౯౧॥ తే-గీ॥
 అరయమనమాది సర్వేంద్రియములుగాక । ద్వంద్వకామాది ముక్తబంధ
 ధములులేక । జన్మవృద్ధియు క్షీణంబు శ జరయు మరణ । మాదివికృతి
 లేకయ పర శ మాత్మ్యుండుండు ౧౯౨॥ క॥ పరమాత్మ్యుండు సుఖదుఃఖము ।
 లెఱుంగడు పుణ్యంబుపాప శ మెఱుకమఱపులు ౧౯౩॥ ఎఱుంగరం డేకర్మం
 బుల । నిరతము నొకరీతినుండుశనిర్గుండగుచు ౧౯౪॥ ఆ-వె॥ నిర్గు
 ణత్వమునను శ నెద్దియుగాకయు । సగుణరూపమునను శ సకలమగుచు ।
 సర్వసాక్షియగుచు శ సగుణాదిజగములు । గాకయుండునిర్వి శ కారుండ
 గుచు ౧౯౫॥ క॥ మదికినిఁదోచుచు నుండును । వెదకినఁ గనుపడక
 యుండు శ విశ్వంబెల్ల ౧౯౬॥ బొడలుచునుండునుద్దానై । సదయాంతర్యా
 మియగుచు శ సకలమునందు ౧౯౭॥ ఆ-వె॥ నామరూపగుణము శ
 లేమిబ్రహ్మమునకు । లేనికతనమాయ శ లోనఁజిక్కి । యతనిగానలేక
 యడవియుగంబులు । తపముసల్పుటయును శ దాపసులును ౧౯౮॥ ఆ-వె॥

స్వగతవిగతముల్ స్వరజాతివిజాతిభేదములులేక నాత్మతత్వమగుచుండు ।
 గన్నవారికెందునెన్నశక్యముగాక! యున్నవానిం గనుము సన్నతాంగి!
 ౧౫౫॥ క॥ అన్నింటను బర । మాత్మయే । యున్నను దద్రూపులెవ్విధ
 నొందఁడతండు । నెన్నఁడునేగతిఁ జెందక । యున్నట్లే యుండునెపుడు
 నొక్కవిధముగాక! ఆ-వె అనిన రక్తమాంసమైన దేహంబుల! యందు
 నాత్మయెట్లు శరీరంబునందు । నదియుఁ దెల్పుచునిన శరీర నాయందుముఖ
 తోడ । నగుచు నిట్లుండునె శరీరగఢదుండు॥ ౧౫౬॥ క॥ జలజాపుండు
 కల్పచుడల । ములఁ దోచియు నందుం బంక శరీరమునుబొందక ని! ర్మలుఁ
 డగుక్రియఁ బరమాత్మయ్యుండు! గలయఁడు నానాశరీర గతుండయ్యుండగక॥
 ౧౫౭॥ క॥ అనిలము మేఘామేఘము! లను బాటియుండద్వికారశరీరమంట
 నియట్లే । మనుసర్వభూతజాలము । లను నంటియునంటకుండునాత్మకు
 నెదియుక॥ ౧౫౮॥ తే-గీ॥ అవని మనుజుడు గృహముల శరీరమందుమె
 లంగి । కాపురంబులుసేసిన శరీరణి సర్వలోకముల యందుఁజూడఁదా
 నేకమగుచుండు । దనువులే తనకిండ్లుగార్దైవమొప్పు॥ ౧౫౯॥ క॥ తనువే
 తాననియెంచుట । మనుజులకండఱికి సహజమగునది మఱియుక॥ దనుఁ
 దానెఱుంగకమాటికిఁ । దనువేతాననుటగొప్ప శరీరమగుగాదే॥ ౧౬౦॥
 ఆ-వె॥ ఇంటనుండువాని శరీర కింటికిసంగంబు । లేక యుండునట్లు శరీర జోక
 తోడ । దేహమునకు నందు శరీర దేహికిసంబంధ! మేమిలేకయెపుడు మెలఁ
 గుచుండు॥ ౧౬౧॥ క॥ ఇంటికివెలిగామానవుండంటక విహరించుచుండు
 నటువలె దేహం । బంటక దేహిచరించును! నంటినగతినుండు దేనిన నంట
 గయుండుక॥ ౧౬౨॥ ఆ-వె॥ భవనమందు నడుండు శరీర నివసించియున్నను!
 నిల్లునేనటంచు శరీర నెంచనట్లు । మేనునందుఁదాను మెలఁగుచునున్నను!
 దనువుతానసంగఁగదగదుచూవె॥ ౧౬౩॥ చ॥ వెలయఁగ గేహమందునను
 వింతపదార్థములెల్లఁ గన్నడక॥ వెలుఁగనొసర్చి వానికినిర వేఱగుచుంజెడు
 దీపమట్లుగక॥ వెలయఁగ మానసాది సక శరీరేంద్రియ సంగతమైనమే
 నులక॥ దెలివివెలుఁగఁ జేయుచును దేహియువేఱగుచుండు నింతకుక॥
 ౧౬౪॥ క॥ అనవిని తారకమంత్రంబును నానతియిమ్మటన్న శరీర బురుషో
 త్తముఁడుక॥ గని భీష్మరాజవరిసుత । కును జెప్పఁదొడంగె నిట్లుకుతు
 కమలర్చక॥ ఆ-వె॥ మగువ వినము మంత్రశ్రవంత్రమూలములు మం
 తార్థ మంత్రసార శరీర మాదియైన । మర్తములను నీకురమానక యెఱి
 గింతు । నిపుడు సూక్ష్మబుద్ధి శరీర నెఱుంగవలయు॥ ౧౬౫॥ పదహంనుని

హం స త త్త గ ము.

సంచారము । నడులెవ్వరు నెఱుంగరింకర సంతరమునకుఁ నడుదెంచుట
 పూరకమగుఁ । బరికింపఁగ లేచఁంబు ర బాహ్యముకేగఁ॥ తే-గీః లోప
 లికినేగి యాయంచ ర లోన నడఁగు నదియె యంతరకుంభకంఠ బనఁగబ
 రఁగు । వెలికి సంచారమే తెంచి ర వెలినడంగు । నదియెపో బాహ్యకుం
 భకంఠ బనఁగనొప్పు ॥ ౧౬౯ ॥ క॥ పూరకమున పో వర్ణం బారయ లేచ
 కమునందు ర హన్యునువర్ణం । బూరకగూర్చి జపించినఁ । దారకమం
 త్రంబ యగును ర దడుజేందుముట్టి ॥ ౧౭౦ ॥ క॥ ఇదియే పరమరహస్యం ।
 బిదియే మంత్రార్థమునఁగ ర నిలను బ్రకింధం । బిదియే జపరూత్రంబన ।
 నిదియే పరికింప నడపఁనిజవేత్తలకుఁ ॥ ౧౭౧ ॥ తే-గీః అరయవక్త్రంబు
 కర్మేంద్రి ర యంబుగానఁ । బాయకను నోట జపమును ర జేయరాదు ।
 కర్మచాక్కున భ్యానింపఁ ర గర్మమునకె । మూలమగుఁగాని ముక్తికి ర
 మూలమగునె ॥ ౧౭౨ ॥ క॥ పెదవులను గదల నీయక । విదితంబుగఁ బర
 మహంస ర వెంటపటింపక । గుడిబొందించి భజించిన నడయాత్ముడు
 సులభముగను ర నక్షత్రింగాంచుక ॥ ఉ॥ తారకమంచు నెంచఁబడు ర తత్త్వ
 మెఱుంగఁగలేక కొండజీం । పారధర్మిని ప్రణవరేమంత్రము మాత్రము
 నేర్చి వాక్కునకె । సారెకు నుచ్చరింపుదురు ర సార్థకమేమగుదానభా
 వముక । దారకమంత్రమందునను ర దిన్నకగూర్చి జపింపలేనిచోక ॥
 ౧౭౪ ॥ క॥ మానిని యేమంత్రంబులు । సానుగ జప్యేంద్రియమునరజపి
 యింపవలెక । గాని యింక వాక్కుచేతను । బూని స్పృహగరాదు ర
 భవి నెవ్వరికె ॥ ౧౭౫ ॥ క॥ అజపామంత్రబెవ్వరు । భజియింపక తనకు
 దానె ర బవలలలేల । న్నజపనటించును గావున । నడపనునామంబు
 గల్గె ర నాహంసునకుఁ ॥ ౧౭౬ ॥ తే-గీః చతురపంచపడాక్షరి ర సంతతు
 లును । నష్టమేకత్రయాక్షరు ర లాదిగాఁగ । సప్రకోటి మహామంత్ర
 చయములెల్ల । మఱియు సరిగావు తారత ర మంత్రమునకు ॥ ౧౭౭ ॥ క॥
 మంత్రములెల్లఁ దారక । మంత్రంబే మూలమంత్రమగుఁ గావుననీ ।
 మంత్రము సామాన్యంబగు । మంత్రంబని యెపుడునిదురమది నెన్నకుమీ ॥
 ౧౭౮ ॥ తే-గీః ధరణిని నజపరూత్రంబు ర చాల్చినట్టి । నరుడెవండైన
 పాఱుడ ర సంగబరఁగఁగ । దక్షిణముగ బాహ్యనూత్రంబు ర చాల్చియ
 జప । పరతలేకున్న నెల్లగు ర బ్రాహ్మణుండు ॥ ౧౭౯ ॥ క॥ బ్రహ్మవిచార
 ము నొందియః । బ్రహ్మముఁగనుఁగొన్న వాడెర బ్రాహ్మణుఁడగుఁబో ।
 బ్రహ్మమని నోటబల్కుచు । బ్రహ్మముఁ గనలేనివాడు ర బ్రాహ్మణుఁ

దగునే! ౧౮౦॥ ఆ-వె॥ అనిన వెలుంగటంచు శ్రీ నందురు కొండలు! నేమి
 వస్తువదియు శ్రీ నెట్టులుండు! దెట్టుమంచుజేడ శ్రీ దేవకీనందను! డాదర
 మున నిట్టు శ్రీ లనియె సతికి! ౧౮౧॥ క॥ వెలుంగనగా బరమాత్ముడే ।
 వెలుంగన ననలార్కచంద్ర శ్రీ వెలుంగులుగాడా ! వెలుంగులకెల్లను
 మొదలిటి । వెలుంగే యీవిశ్వమెల్ల శ్రీ వెలిగించుడగక॥ ౧౮౨॥ సీ॥
 అబ్బభవాదుల శ్రీ కాధారమగువెల్లు ప్రణవరూపంబునై శ్రీ పరంగువెల్లు ।
 దివిజేంద్రసురలకుఁ శ్రీ దేవమిచ్చిన వెల్లు - పంచభూతములందుఁ శ్రీ బ్రహ
 మువెల్లు । అష్టదిక్పాలుర శ్రీ యందుంగల్గినవెల్లు - తారచంద్రాదుల్లలే
 దనరువెల్లు । పదునాల్గులోకముల శ్రీ ప్రబలిసిండినవెల్లు - సిద్ధచారణు
 లందుఁ శ్రీ జెలంగువెల్లు । నిఖిలజీవులయందును శ్రీ నెగడువెల్లు ! అఖిలము
 నకును బరమునై శ్రీ యలరువెల్లు । చెలంగి యావెల్లు నిట్టనిశేషపుటకును!
 గమలజనకైన శ్రీ కళ్యణు శ్రీ గానివెల్లు ॥ ౧౮౩॥ క॥ వెలుంగుచు మలుగక
 యెప్పుడు । వెలుంగై భువనంబులెల్ల శ్రీ వెలిగించుటచే । వెలుంగనునా
 మము గల్గెను । వెలిలోపలఁ గలిగి వెలుంగు శ్రీ వెలిగించుటచే॥ ౧౮౪॥
 తే-గీ॥ వెలుంగనంగను దీపంబు శ్రీ విధమునుండు । నంచుఁ గొండఱుండురు
 నూవె శ్రీ యజ్ఞులగుచు । నిఖిలమునకును గళలను శ్రీ నిచ్చి తాను! నిష్క
 శారూపమైయుండు శ్రీ నేమిగాక॥ ౧౮౫॥ క॥ ఎన్నెన్నియాఖ్యలొప్పుచు!
 నున్నను బరవస్తువునకె శ్రీ యూహింపడగక॥ గన్నెవిపరీతభావము ।
 తెన్నుడుఁజేయంగఁదగదు శ్రీ యెవ్వరికైనక॥ ౧౮౬॥ ఆ-వె॥ మానిత
 ముగ శ్రవణ శ్రీ మనననిధిధ్యాస । లను గురూపదేశ శ్రీ మునను బేర్చి ।
 శాస్త్రదృష్టమునను శ్రీ సరవితో నాత్మని । శ్చయమువలన ముక్తి శ్రీ సంభ
 వించు॥ ౧౮౭॥ చ॥ అరయుఁ బరాత్మగానకను శ్రీ యాత్రలు తీర్థములెన్ని
 సల్పినక॥ గుఱుతుగ నశ్వమేధములు శ్రీ కోటులొనర్చి యశంబుకొం
 దినక॥ శ్రీ ధరగుడిగోపురంబులును శ్రీ దప్పక నూతులు నేర్పరించినక॥ నిర
 తము నెల్లదానములు శ్రీ నిచ్చిన మోక్షము గాంచరాదిలక॥ ౧౮౮॥ క॥
 మనసీయులఁ బోకలకును । జనకుండఁగ జేసి నెమ్మి శ్రీ నద్దురుకరుణక॥ దను
 దనయందునఁగాంచిన । ఘనమతిమంతునకుఁ పాటి శ్రీ గలరేజగతిక॥ ౧౮౯॥
 క॥ తమ కుసుమంబులు మూర్ఖులనఁ । దమఫలముల ననుభవింపఁదరు
 లెటుంగనియా! క్రమమున నాపరమాత్ముడ౯ తమలోననె గల్గియుండిత
 తామెటుంగరొగి॥ ౧౯౦॥ ఆ-వె॥ సఖయ తనదునింట శ్రీ సకలపదా
 ర్థంబు । లుండ విచ్చ మెత్తు శ్రీ లోభికరణి । పెదుకనేల తమకురవెలువల
 లోపలఁ । గలిగియున్న యాత్మగౌనలేక॥ ౧౯౧॥ క॥ ధరణీపతులకునై

నను । వరయోగులకై న భాగ్య శ్ర వంతులకై నన్ । బరమార్థ మెఱుంగు
కంటెను । బరికింపఁగ నెక్కువైన శ్ర పడవియుగలదె॥ ౧౯౩॥ చ॥ చెడును
ధనంబురాజ్యమును శ్ర చిత్రరథంబులు ఘోటకావళుల్ । చెడును గజం
బులొంటెలును శ్ర సేనలుకోటలు పట్టణంబులున్ । జెడుదురు తల్లిదం
ద్రులును శ్ర స్నేహితదార సుతాదిబంధువుల్ । చెడనిపదార్థమీశ్వరుని
చింతనయొక్కటి సర్వకాలముల్॥ ౧౯౪॥ ఆ-వె॥ అఖిలమస్థిరంబశ్రయర
యఁగ జన్మాది । గతుల దుఃఖములకుఁ శ్ర గారణంబుదైవభక్తి శాశ్వత
తంబునై జన్మాది । బంధసంకటములఁ శ్ర బాపురగాన॥ ౧౯౫॥ ఉ॥ కూటికి
లేక కష్టములు శ్ర కోటికివచ్చినఁ బత్నిపుత్రులున్ । గాటికి నేగినన్ గృహ
ముశ్రగాలిన సర్వము కొల్లబోయినన్ । నేటుగ నెందునన్ దనకుఁ నెవ్వరు
లేకయు నొంటియైనఁదా । మాటికి దేహజాడ్యముల । మ్రగ్గిన భక్తిని
నిల్వఁగాఁదగున్॥ ౧౯౬॥ ఆ-వె॥ నిరతమాత్మచింత నెఱవుచు సర్వంబు
మిథ్యయంచుఁగాంచు శ్ర మేటివేత్త । పాయఁగలఁడుమాయ శ్ర పాశంబు
లెల్లను । బాముమేఁగుబుసముఁ శ్ర బాయుభంగి॥ క॥ ఘణికేయెఱుకగుఁ
గాకయు । ఘణిపాదము లెఱుగరాదు శ్ర బ్రహ్మకునట్లే । తనుఁదా నెఱు
గఁగలేడి । తనువండునఁ దత్వవేత్త శ్ర దక్కఁగఁనొరుడున్॥ ౧౯౭॥
ఆ-వె॥ ఆత్మ నెఱుంగువారె శ్ర యనుభవజ్ఞులుకాని । యెఱుంగున్న
గార శ్ర దెవ్వరైనఁ । బ్రసవమైనసతికె శ్ర ప్రసవాది విషయంబు । లనుభ
వములు వంధ్య శ్ర కనుభవంజె॥ ౧౯౮॥ చ॥ తెఱవజలంబు గ్రోలినను శ్ర
దీటునుగాక పిపాసమాటునే । తఱచుగసర్పిద్రావినను శ్ర దాహము
హెచ్చునుగాక యట్టులే । స్థిరపరతత్వచింతనము శ్ర చేతను దీటునుగాక
యన్యసంస్కరణలవెంతమిన్నగలవైనను బాయు నెమోక్షతృప్తయన్॥
౨౦౦॥ ఆ-వె॥ తన్నుఁదా నెఱుంగఁ శ్ర దనవుతాఁగుండుఁ । దనవుగా
నియపుడె శ్ర దలఁపులుడుగుఁ । దలఁపులుడిగినపుడె శ్ర తన్మయత్వము
నొందుఁ । దన్మయతనుదానె శ్ర దైవమగును॥ ౨౦౧॥ ఆ-వె॥ ఆత్మతత్వ
మార్గ శ్ర మరయ కెవ్వారికిఁ । జిక్కువిడువదింత శ్ర చిత్తశుద్ధి । గాదుజగ
తిగోటి శ్ర కల్పంబులకునైనఁ । గడువరాదు జన్మకర్మములను॥ ౨౦౨॥
ఉ॥ నావుడుఁగల్గ వాత్మకును శ్ర నారయజాగర నిద్రస్వప్నముల్ । జీవుడు
నియవస్థలను శ్ర జెందుచునుండు నహర్నిశంబులు । స్నేహిధమాత్మయందు
నను శ్ర నిల్వఁగ నేర్చును జంచలుండునొ । జీవుడు బ్రహ్మమెల్లగును ।
జెప్పి కృతార్థతఃజేయు మచ్యుతా॥ క॥ అశరీర విగతకల్పన । విశదాచల
తత్వవేత శ్ర విద్యాతీతా । శిశుతాదిమస్థితేఃపర । పశుపతిసంస్తుత్యనామః

పరమలలామా॥ ౨౦౪॥

మూలి॥ జననమరణహీనా శ సాధు హృత్పద్మలీనా । మనన
విబుధశీలా శ మాయసంహరణీలా । ఘనసదనయనూనా శ కాల
కల్పాంతమానా । మునిజనహితపాత్రా శ మోక్ష లక్ష్మీకళత్రా॥

గద్య॥ ఇది పోలకం - లక్ష్మీనృసింహార్యపుత్ర, సాధుజనమిత్ర

నారసింహ నామధేయ ప్రణీతంబైన శ్రీకృష్ణ దుక్కిణీ

సంవాదంబను - సుజ్ఞానశాస్త్రంబునందు

తృతీయాశాస్త్రము - సమాప్తము.

శ్రీసద్గురువేదమః.

శ్రీ కృష్ణ రుక్మిణీ సంవాదం బను

సుజ్ఞానశాస్త్రము.

చతుర్థాశాస్త్రము.

క॥ నిర్గుణతత్వనిరీహ త్రి । వర్గాది సమస్తదోష శ వర్జితభూమా ।
స్వర్గ సుఖనరకదుఃఖ వి । సర్గాస్తృతపితమాన శ సత్యవిధానా? ౧॥ వ॥
అవధరింపు మక్కేశవుం డక్కిరవాణి కిట్లనియె॥ ౨॥ ఉ॥ పాపనమైన సీ
విమల శ ప్రశ్నలకుఁ దగును తరంబులుక । భావజప్తి రి దేవమునిపద్మ
భవాదులు సెప్పనేర్తురే శ నీవును దొంటిజన్మమున శ నెట్టితపంబులు సేసీ
యుంటివో । గావున నిట్టిప్రశ్నములు శ గల్గెనుసీమది కంబుజాననా॥ ౩॥
ఆ-వె॥ పక్షంతి జీవుఁడెట్లు శ బ్రహ్మాంబయగునని శ యడిగితివిపుడువిన శ
మదియుఁడెలియ । నెఱిగినట్టివారి శ కిది మహాసులభంబ । యెఱుంగ
కున్నఁగప్త శ మెవరికైన॥ ౪॥ క॥ జీవుం డెట్టియవస్థల । నేవిధమునైన
బ్రహ్మ శ మేమరక తగఁజీవభ్రాంతులనుడిగిన? జీవన్ముక్తుండునగును శ
జీవుండు తరుణి॥ ౫॥ ఆ-వె॥ సీరుపాలునందు శ నిజముగాఁజేర్చిన । క్షీర
మగునుగాని శ సీరుగాదు । అట్టులాత్మయందు శ నాజీవిఁజేర్చిన । నాత్ము
డగును జీవుఁ శ డరసిచూడ॥ ౬॥ క॥ క్షీరములఁ గలయు నీరే! క్షీరము
లగు నీటఁగలపక్షీరములగునే । తారకమొందిన జీవుఁడె । తారకమగు
మాయఁగలియుఁ శ దారకమానే॥ ౭॥ ఆ-వె॥ బ్రహ్మమందుజీవ శ భావం

బుఁగూర్చిన | బ్రహ్మమగును జీవ శ పదములేక | యగ్నియందుఁగాప్త
 మమరంగఁగూర్చిన | దాదలేక వెల్లు శ దహనుమాడ్కి ||౧|| క || ప్రవిమల
 తారకమందున | నవినయముగ మాన సంబు శ సంధించినచోఁ | బ్రవి
 నాశమొందు నామది | లవణము జలమందుఁజేరి శ లయమొందుగతి ||
 ౯|| తే-గీ || వివిధ పుష్పంబులంటి జీ శ వించు నలియుఁ | జంపక ప్రసవ
 ముఁదాఁకి శ చచ్చినట్లు | లఖిల వృత్తులఁజరియించునట్టిమనము | నాశ
 మొందును బ్రహ్మంబు శ నంటినపుడె || ౧౦ || క || వరసూన్యతాత్మఁడై
 నను | మఱిశాంతిఁడైన నీతి మార్గంఁడైనన్ | బరతత్వసంగికాకయె |
 సరగున విడదింద్రియముల శ చలనంబెపుడు || ౧౧ || ఆ-వె || హరినిఁ
 గన్నయపుడె శ యఖిలమృగంబులు | పొడలనడఁగి కదిలిరేమెడలనట్లు |
 తారకంబునెపుడు శ దర్శించునప్పుడె | యడఁగియుండు నింద్రియములు
 మనము || ౧౨ || క || సరసీ జాప్తుఁడు గ్రుంకెడు | తఱి నూరశయుండు
 విహగతతిగతిమనము శ బరమాత్మయందు గ్రుంకినఁ | గరమరుదుగ
 నింద్రియములు శ గడలకయుండు || ౧౩ || ఆ-వె || వరుసఁడనకురాజు శ
 వశుఁడై ననుర్విసే | జనులు తన్ను నొంపఁ శ జాలనట్లు | నాత్మ తనకు
 వశము శ నై యున్న నింద్రియ | చలనమేమిసేయఁ శ జాలుదన్ను || ౧౪ ||
 క || నిరతంబు జీవుఁ డిరవుఁగ | బరమాత్మను గలసిమెలసి శ పామరతను
 వ్రు || మఱచినఁదాసే తానగు | మఱియదె జీవేశ్వరై క్య శ మనఁగఁజె
 యంగు || ౧౫ || తే-గీ || అట్టి జీవేశ్వరై కంబె శ యరసిచూడ | మానితం
 యగు మాన స శ మాధియనియు మంత్రగోప్యంబునదె తిరు శ మంత్ర
 నునియు | నెంచుచుండురు బుధజను శ లంచితముగ || ౧౬ || చ || పరిపరి
 నేదశాస్త్రములు శ భ్రాంతికి మూలమటంచు రోసియున్ | దురితపుఁ గర్మ
 సూర్గములు శ దుఃఖ కరంబులటంచు నెంచియున్ | బరువడి హంసమం
 తమున శ భావముగూర్చిన పావనుండగున్ | బరునముసోఁకి లోహము
 ఁ శ బట్టుగఁగాంచనమైన యట్లుగన్ || నీ || గుట్లగోవురమాది శ కూపత
 గాకముల్ శ బహుస్మత్రవనములే శ ర్పలుచువారు | నఖిలదానంబులు
 ఁచరించెడువారు | చెలఁగి సుఖంబులఁ శ జేయువారు | సత్యవ్రతంబుచే
 గతి భాసిలువారు - తీర్థయాత్రలకెల్లఁ శ దిరుగువారు శ నష్టాంగ
 మీగంబు శ లభ్యసిం చెడువారు పంచముద్రలలోనఁ శ గాంచువారు |
 కలవేదాదిశాస్త్రముల్ శ చదువువారు | స్నానసంధ్యాధి తపములు శ
 ల్పువారు | నజపసూత్రంబుఁజెందిన శ యట్టిఘనుల | పాదరజమును
 లరు శ పద్మగంధి || ౧౭ || క || రేచక పూరక కుంభక | సూచనలేన

ట్టివాడు శ చూతుడుమాయే । సూచనగల్గినవారలు । చూచెడునాచూ
పులోనె శ చూచెదరాత్మక॥ ౧౯॥ ఆ-వె॥ చూపులెల్లజూచి శ చూపు
లోభ్రమఁజెందు॥ జూపులెల్లభ్రమను శ జూరగజేయు॥ జూపునేకమైనశ
సూక్ష్మంబు గనుపించు॥ సూక్ష్మమందుజేరజూపునిల్పు॥ ౨౦॥ క॥ చూపును
రూపునుగుణముల । వ్యాపారముచేతఁ గల్గెవర్జింపగక॥ జూపునురూపున
కవ్వల । నాపొజ్యోతియన వెలుంగు శ నదితారకమా॥ ౨౧॥ తే-గీ॥ సతి
యకారం బనంగ రజశ స్పదియె బ్రహ్మ । యగు మకారంబనంగఁనత్వశ్
మదియె విష్ణు । వగు మకారంబనంగఁ దమం శ బదిశివుండు దలఁపనిం
దెద్ది యనుగాదు శ తారకంబు॥ ౨౨॥ క॥ బిసదుహలోచన వినుమిఁకఁ
బసమీఱంగఁ దల్పదంబె శ పరమాత్మ యగుక॥ బాసఁగును జీవుఁడు
త్వంపద । మసీపదమన వీనిరెంటిశక్తైక్యంబరయక॥ ౨౩॥ క॥ త్తరమన
జీవుండగు న । త్తరమనఁ బరమాత్మ యగును । సత్యియట్టి త్తరాత్తర
ములుగూడిన నదియే । పరమార్థమనంగఁ బరఁగు శ బంకజనయనా॥
౨౪॥ ఆ-వె॥ నాదమంచుఁబల్కు శ నదియె యోంకారింబు॥ బిందువనంగ
జీవుఁ శ డిందువదన । నాదుబిందు రెండు శ నమరంగఁగూడినఁ । గళయ
నంగనొప్పఁ శ గమలగంధి॥ ౨౫॥ క॥ స త్తనఁగా బరమాత్మఁడు॥ చిత్త
నఁగా దెలియవలయు శ జీవుండనుచుక॥ సత్తును జిత్తును రెండును ।
హత్తుగ నేకీభవింప శ నానందమగుక॥ ౨౬॥ ఆ-వె॥ వ్యక్తమనంగ
నాత్మ శ వరుస నవ్యక్తము జీవుండనంగ నెగడు శ సిద్ధము గను । నాత్మ
యనిన విద్య శ యగు నవిద్యను జీవుఁ । డంచుఁ గాంచవలయు శ నంచి
తముగ॥ ౨౭॥ క॥ గిరినింగోత్రము నగమను । కరణిని భాండమునుగలశశ్
ఘటమనునట్లే । పరమాత్మ జీవులకు న । త్రైఱంగునఁ బరినామములనుశ
దెలియు మొకటిగక॥ ౨౮॥ క॥ అనవుడు నన్యములేకయుఁదనుఁదానై
నిండియుండఁ శ దగ బరమాత్మ । డనియును జీవుండనియును । నను
లేమికతంబాయనిన శ హరి యిట్లనియెక॥ ౨౯॥ ఆ-వె॥ ఆత్మయందు
జీవుఁ శ డారోపితంబగు । నెన్ననిజము జీవుఁ శ డెందుఁగలుగు । నరయ
రజ్జువందు శ నారోపి తంబగు శ పాముభ్రాంతి నిల్వఁ శ బడునెచూడ॥
౩౦॥ క॥ తనుఁ దాను గాంచినప్పుడె । మునుజీవ వికారభావ శ ములు
సర్వంబుక॥ దనలోలేక నశించును । గనుఁగొన జీవుండుమగుడఁ శ
గల్గునె తలఁపక॥ ౩౧॥ క॥ తనమోము ముకురమందునఁ । గనుఁగొన
వేటొక్కరూపు శ గాఁదోచుగతిక॥ దనువను నద్ద ములోపలఁ । గను
పడు పరమాత్మైరెండు శ గతులగునట్టుల్॥ ౩౨॥ ఆ-వె॥ దర్పణంబు

దీయః శ్రీ దనప్రతిబింబంబు । పోయి వదనమందె శ్రీ పొందినట్లు । తనువు
 దొలగిచూడఁ శ్రీ దత్ప్రతిబింబంబు । లేకయుండు నాత్మ శ్రీ నేకమగుచు॥
 ౩౩॥ ౩॥ దర్పణమందునఁ శ్రీ దనమోముబింబింప-మోము తాననిజాచి శ్రీ
 ముదముఁజెందు । నానసంబువిధము శ్రీ నద్దంబులోఁ దోచు - మోము
 నిక్కంబైన శ్రీ మోముఁ గనునె । కనులద్దమునుజూచుఁ శ్రీ గాని యాయ
 ద్దంబు - కనులనుజూచుట శ్రీ గలదెయిండు । నిలదర్పణములేక శ్రీ నేత్ర
 యుగమె నిల - సురుచరాననమును శ్రీ జూడఁగలదె । యక్షియుగముచే
 దనమోము శ్రీ నరయుటకును । వద్ద మొక సాధనంబునై శ్రీ యమరుచుండు
 గతినిఁ బరమాత్మతన్నుదాఁ శ్రీ గాంచుటకును । జీవుఁడొక సాధనంబునై
 చెలఁగుచుండు॥ ౩౪॥ ౪॥ మనమే పరమాత్మనుగను । ననినను మనమె
 ట్లుగాంచు శ్రీ నదిజడమరయక । దనుఁదానె మనమనెడు సా ! ధనమునఁ
 బరమాత్మయె తనుఁ శ్రీ దాఁగాంచునొగి॥ ౩౫॥ ౫॥ తరుణీ ఘటమేదే
 హము । తిరముగనందుండుజలమే శ్రీ తెల్వితలంపక॥ బరమాత్మకుఁ బ్రతి
 బింబమె । పరికింపఁగ జీవుఁడగును శ్రీ బాలేందుముఖి॥ ౩౬॥ ౬॥ క్షీణిజల
 ఘటమున రవికిని । బ్రతిబింబంబున్న యట్లు భాసిలుచుండుక॥ సతియా
 ఘటము దొలంగినఁ । ప్రతిబింబం బేదియింక శ్రీ భానుఁడెగాక॥ ౩౭॥
 తే-గీ॥ జ్ఞప్తికాఁబులనుజల శ్రీ కలశములను । బ్రతిఫలించెను బర
 మాత్మ శ్రీ భానుపగిది । దెలివి దేహంబులనుమాయఁ । దీసిచూడఁ ।
 దనకుఁ బ్రతిబింబ మున్నదే శ్రీ తానుగాక॥ ౩౮॥ ౮॥ గురు తెఱుగలేక
 రజ్జును । బారిబారిఫణి యంచుభీతిఁ శ్రీ బొందినయట్లే॥ పరమాత్మయంచుఁ
 దెలియక । మఱిజవభ్రాంతిఁబొందె మానవుఁడకటా॥ ౩౯॥ ౯॥ ఇదివట్టి
 త్రాడటంచును । బడపడిఁ గనుఁగొన్నవాడు శ్రీ పామనియనునే । యిది
 పరమాత్మయటంచును । మదిఁదెలిసిన జీవుఁడన్నమాటవెడలునే॥ ౪౦॥
 ఆ-వె॥ ఆత్మయందు జీవుఁ శ్రీ దను భ్రాంతిఁ బొందియుఁ । దిరిగిదాని నిజ
 ముఁదెలసెనేని । యాత్మయంచు నిశ్చ శ్రీ యంబగునాతండు । జీవుఁడంచు
 భ్రాంతిఁ జెందఁడెపుడు॥ ౪౧॥ చ॥ ఇనుఁడు నభంబునుండునని శ్రీ యేడె
 నిక్కమెఱింగి భ్రాంతిచే । గనఁడిఁకఁదోయకుంభమునఁ శ్రీ గన్నడుబింబ
 మెసత్యమట్లుగా । ఘన పరమాత్మ తత్వమును శ్రీ గాంచినపిమ్మటప్రహ్లా
 వే త్రులక॥ దనువున జీవబింబమునుదధ్యమటంచుఁ దలంచరెప్పుడుక॥ శ్రీ
 ౪౨॥ ౧॥ పరమాత్ముఁడె నిజబింబము । పరమాత్ముని యందుఁదోచు శ్రీ
 ప్రతిబింబంబున్నరయఁగ జీవుఁడె దబ్బర॥ పరమాత్మునుగనిన జీవ శ్రీ భావ
 మువాఱుక॥ ౪౩॥ ఆ-వె॥ మున్నురజ్జుగాంచినపన్నగంబనుభీతిఁ । జెంది

పిదప దానికే శరీరజాచి | త్రాడటంచు శేత శ ధరియించు వానికి | బాము
గఱచునందు శ భయముగలదె || ౪౪ || ఉ || నాకుఁ బరంబుగా నెగడునట్టి
విధంబు వచించు తత్త్వము | నాకును వేటుగాదనుచు శ నారయ నేనెడ
లంచినూడఁగా | నీకనుపించు దేహమిది శ యిల్లనిదంబగు నాత్మయేన
యే లోకసమ స్తజీవతతి శ లోనఁబరాత్ముండనై వెలుంగుదు || ౪౫ || క ||
నను నెఱుంగక యజ్ఞానులు | తనుగుణములు నన్నుఁగాఁగ శ దలఁతురు
ధరలో | నను నిశ్చయముగ నెఱిగినఁ | దనుగుణమును నేనుగాను శ
దక్ష్యంబబలా || ౪౬ || చ || సరగున నొక్క సద్వృత్తిహిణి శ చాలక యేలెను
నష్టభార్యలక | దిరముగ నష్టభార్యలతో శ తృప్తినిబొందక కామవారి
ధి || జొరఁబడి గోపికాసతుల శ పోడకవేలను గూడెనంచునక | బరిప
రితొల్లిట్లుగను శ బల్కుదురల్పులు నంబుజాననా || ౪౭ || క || గురుకరుణ
వడసినప్పుడే | గుఱుతుగ దేహదిజీవ శ గుణముల నెల్లక | దొఱఁగితి
సర్వముగానని | పరమాత్ముండనైతి నాకు శ భ్రాంతియుఁగలదే || ౪౮ || సీ ||
స్త్రీలోలుడని నన్ను శ జెనఁటులనుటెగాని-యెవ్వరు నాజాడ శ నెఱుఁ
గలేరు | దేహమేలేని వి శ దేహినై యుండంగ - నింద్రియంబులు నాకుశ
నెట్లుగల్గు | గామాదికంబులు శ గణతింపఁగానేవి | కలనిద్రజాగరం శ
బులును నేవి | సుఖదుఃఖములు నేవి శ యుత్పిపాసలునేవి | స్త్రీపుంసరూ
పాది శ స్థితులునేవి | త్రిగుణ రహితుండనగుచును శ దినమురాత్రినితర
సంకల్పములులేక శ యేకరీతి | సోహమను పల్కుఁ బల్కుచు శ సుస్థిర
ముగ | నుందు నేనెట్లు సతులను శ బొందినాడ || ౪౯ || క || అంగంబు గలు
గువానికె | సంగమ క్రియలాది ధరణి శ సంభవమాఁగా | కంగంబె లేని
వానికి | సంగనలను గవయుటెట్లు శ లమరును నాకు || ౫౦ || క || తరు
ణులఁగూడితినందురు | పురుషులు మొదలైన సకల శ భూతగణంబుల |
మఱిఁగూడిమెలఁగుచుండిన | పరుండగునన్నెఱుంగ లేని శ పామరులెల్ల ||
ఆ-వె || కులములేనివాడ శ గుణములే దొకచోట | నునికిలేదయెందు శ
నొంటివాడఁ | జుట్టమొకరు లేరు శ శూన్యండఁదుదమొదల | లేనివాడఁ
గాంత శ లెవడు నాకు || ౫౧ || క || సతికతులుగూడునది యొక | మితమేసక
లంబు నేర శ మించుచునుండక | రతియనఁగ నొక్క శాస్త్రమే | సతియేన
స్థిత బ్రహ్మ శ చారిని నగుదు || ౫౨ || క || తలఁపగమూత్రపురీషం |
బులువిడిచినకరణి సతుల శ భోగక్రియలందలరగ శుక్లమువడలినఁగలు
గునె యద్దానబంధ శ కము వే తలకు || ౫౩ || ఆ-వె || ఒక్కచోటెనాకుశ
నొక్కదేశంబెనా | కొక్కకాలమగునె శ యుండుటకును | నిలను నాకు

నునెల || విదియనవచ్చునే | నిండియుండునెందు శ నేనుగాదె|| ౧౫|| క||
 నేనే భూతములైదును | నేనే మూర్తిత్రయంబు శ నిఖిలజగంబుల్ | నేనే
 సరసిద్ధదైత్యులు | నేనే దిక్పాలనురలు | నిసశశితారల్ శ ౧౬||క|| గరు
 డోరగ కిన్నర కిం | పురుషాసుర సాధ్యయక్ష శ భోగులువిద్యాధరగం
 ధర్యులునాదిగ | నిరవుగ నేనాదు నీవు శ నేనేతలంపఁ|| ౧౭|| తే-గీ||
 నిర్జరేంద్రుండు మునులును శ నీరధులును | బర్హతారణ్య మృగపశు శ
 పక్షీతరులు | నందపిండ్రాండ్రహ్మాండ్రమాదియగుచు | నిఖిలమైయేను
 వెలుంగుదు శ నీరజాక్షి|| ౧౮|| క|| నేనేస్త్రీపురుషులునై | గానంబడంగ
 నన్ను నేనుశగవయుటయెట్లొ | నేనయొసర్పకదోచిన | యానిఖిలము
 బాంకు స్వప్నశయం దనుభవమె|| ౧౯|| తే-గీ|| పడఁతివిను పుష్పముల
 సారభంబుభాతి | సర్వరూపులనేనుండ శ సర్వమగుచు | గునుమము
 నుగాక పరిమళం శ బెసఁగునట్లు | సర్వమునుగాక యింతకే శ సాక్షి
 గుదు|| ౨౦|| సీ| నావుడు వసుదేవు శ నకు దేవకికి నీవు జనియించిపు
 ట్టలే శ దనుటయెట్లు | దానాసుతాదులు శ తల్లిదండ్రులుగల్గి - నాకు
 నెవ్వరులేర శ నంగనెట్లు | ద్వారకాపురి కధి శ కారివై యొకచోట శ
 నునికి నాకునులేదు శ యనుటయెట్లు శ సతులతోఁ గవియుచు సకలకా
 ర్యంబులఁ - జేసిచేయనటంచు శ జెప్పుకెట్లు|| తే-గీ|| లయ్యయోమేను
 ప్రత్యక్ష శ మగుచునుండ | నాకు దేహంబెలేదని శ నాఁగనెట్లు|దెలియ
 నిది నాకుగొప్ప సం శ దేహమెదను | బెనయుచున్నది దీర్పవే-వనజనాభ||
 ౨౧|| సీ| అని దుక్కిణిజూచి శ యచ్యుతుఁ డిట్లను - చెలియ నీకది
 మున్నె - చెప్పినాడఁ | గనుపించుచున్న యీ శ కాయంబునేఁగాను -
 దేహనాటకుండ వి శ దేహినంచు | వసుదేవుఁడును మాయశవనిత దేవ
 కిమాయ - వారికేబుట్టిన శ వార్తమాయ | బలరామసాత్యకుల్ శ పరి
 కింపఁగామాయ - యష్టభార్యలు గోపి శ కాలిమాయ|| తే-గీ|| యేది
 పుట్టుచున్నదో శ యేదిగిట్టు | నదియెపో మాయనేసెప్పరేడిదియుఁగాను|
 బుట్టుకయులేదు నాకును శ గిట్టులేదు | సావనంబగు తారక బ్రహ్మ
 మేను|| ౨౨|| క|| తనువులుగల్గని నాకును | జననీజనకులును సుతులు
 సతులెక్కడనో | గనుఁగొనఁ బరివూర్ణుండు నా | కునునెలవును నెందు
 గలుగుఁ శ గోమలిచూడఁ|| ౨౩|| ఆ-వె|| ఏనుబుట్టుటయునుశనింపొంద
 ద్వారకా | పురమునుంట సతులఁ శ బొందుటయును | సకలకార్యము
 లును శ నల్పుటకలగాని | నిజముగాదొకటియు శ నేనెఱుంగ|| ౨౪||ఉ||
 ఏనుడశావతారముల శ నెత్తినించుఁ దలంచుమానవుల్ | గానరు నన్ను

నెంతయును శ్రీ గల్పితమైన మదీయమాయనే । గాని వధింపదుష్టులను శ్రీ
 గావంగ శిష్టులమాయఁబుట్టునే । గాని దలంప నాకెపుడు శ్రీ గల్లదు
 జన్మము కర్మనాశము! ౬౫॥ ఆ-వె॥ నిఖిలభూతఁమితి శ్రీ శేరమించుటఁ
 జేసి ; నాకు రామ యైనడు శ్రీ నామమలరెఁ । గాక దశరథునకుఁ శ్రీ గల్లు
 వాడనె నిరా । కాదుడగుదు నేను శ్రీ గలుగుదెవుడు! ౬౬॥ క॥ పన్నుగ
 నాదశరథునకు । మున్నును నేలేక యతని శ్రీ పుత్రుఁడెకరై । యున్న
 దశరథుని విశ్వముఁ గ్రచ్చునఁ గల్పించునట్టిశ్రీ రైయెఁబండ్లో! ౬౭॥ ఆ-వె॥
 పొలఁతి దశరథునకుఁ శ్రీ బుట్టిన రాముఁడే । కారణంబులన్నఁ శ్రీ గల్లుఁ
 దప్పు ! గాననేను నంతరికంఠ మున్నేయుండి । గలుగఁజేసి నాడఁగాదె
 జగము! ౬౮॥ క॥ పరమాత్ముడ నాయందున! నరయఁగా నేదు దోష శ్రీ
 మఖిలంబు మనః । పరికల్పితమగునదియే । పరికింపఁగ లేనిమాయ శ్రీ
 భామామణిరో! ౬౯॥ క॥ సకలంబు నే నెయగుచును । సకలంబునుగాక
 సర్వ శ్రీ సాక్షిసగుదు నాకొకచోటనుండఁగల్గునె । వికలంబుది సర్వము
 యుడ శ్రీ వీక్షింపఁగ! ౭౦॥ సీ॥ అతలమోసరి కాళ్ళ శ్రీ వితలంబుమీఁ
 గాళ్ళు - సుతలంబుమడిమలో శ్రీ సుందరాంగి । దలఁపఁబిక్కులుతలా శ్రీ
 తలముజానులురసా-తల మూడువులుమహాశ్రీతలము సరయ । జోక పాతాళ
 భూలోకముల గుదమునె-క్కిన భువన్లోకంబుల గుహ్యపదము! పొంగును
 ఎల్లోకశ్రీమును నాభియగుమహా-న్లోకంబు హృదయంబులోల నేత్ర॥ తే-గీ॥
 శరీరవన్లోకముగళంబుల తత్వముగను । మఱి తపోలోక మెన్న భూశ్రీమధ్వ
 యందు । సత్యలోకంబుపాలంబు శ్రీ సద్విరాట్పు! దుష్టుడనై పట్టి నాకునో శ్రీ
 రుక్మగాత్రి! ౭౧॥ సీ॥ నానాగ్రమున నింద్ర శ్రీ సగరంబు దక్షిణ శ్రీ నేత్ర
 మందున నగ్ని శ్రీ హోరపురము । కుడికర్ణమున నంత శ్రీ కునిపట్టణం
 బును - నెసంగునాకక్కనై శ్రీ రృతిపురంబుఁ । దెలియ వెన్నవరుణ శ్రీ
 దేవునిసగరంబు - పదునదానికిఁబ్రక్క శ్రీ వాయుపురము! నుత్తరకర్ణంబు శ్రీ
 నొప్పులు బేదని శ్రీ పురి వామనేత్రంబు శ్రీ భోగిపురము॥ తే-గీ॥ శిరమున
 డుమును వైకుంఠ శ్రీ పురమునుండు ! సరయఁగా మేరుగిరినాకు శ్రీ నగు
 సుషుమ్న । మందరాద్రియుఁ బింగళ శ్రీ నుదిదలంప । నిడయుఁగై లాసన
 గమగు శ్రీ నిందువడన॥ ౭౨॥ సీ॥ మస్తకాంతర్గతంబగును జంబూద్వీప -
 మరయట్లు డద్వీప శ్రీ మథులందు । మొనయు శాఖద్వీప శ్రీ మును శిరా
 గ్రంబున శ్రీ శాల్మలీద్వీపంబు శ్రీ చర్మమునను । బుష్కరద్వీపంబుపోల్పు
 నంఖిలుల శ్రీ మఱి కుశిద్వీపంబు శ్రీ మాంసమందు । బాసఁగఁ గ్రాంచ
 ద్వీప శ్రీ మును కేళములయందు - లవణంబుధియు మూత్ర శ్రీ మవును

నిత్యు । సీరధియు ఘర్మసురవార్ధి శ్రీ నింద్రియంబు । దలఁపఘృతవార్ధికు
 ధిరంబు శ్రీ దధిసముద్ర । మరయశ్లేష్మంబయగును తీ. శ్రీ ధిసాఘ్న ।
 నిర్మలోదకోదధియుఁగఁగన్నీరునాకు॥ క॥ ధరణియుఁబాదములగుచును ।
 మఱియంబరతలమునెన్న శ్రీ మస్తకమగుచుక॥ గిడులునుశల్యములు
 నదులు । పరికింపఁగ నాడులగుచు శ్రీ భాసిలునాకుక॥ ౭౪॥ తే-గీ॥ ఇన
 శశాంకులు నాకు న శ్రీ యవయుగంబు । పవనమును శ్వాసనిశ్వాస శ్రీ
 లవుచు వెలుఁగు । నాడుగర్భంబులోపల శ్రీ నఖలజీవ । పుంజములుపుట్టు
 లయమొందు శ్రీ బాలతీయనిన॥ ౭౫॥ క॥ నీలోనజగములెప్పుడు శ్రీ నీలా
 గేయంజఁగలవా శ్రీ లెఱిగింపుమింకే । కాలమునకై నఁజెడునో యేలాగ
 దియన్న శౌరి శ్రీ యిల్లునుసతికిక॥ ౭౬॥ ఆ-వె॥ సుందరాంగిసిదుర చూడ్కు
 బుద్ధికినాదు । మానసంబుహర్ష శ్రీ మయ్యెనివుడు ' లాలితముగ వినుము
 కాలప్రమాణంబుఁ । దెలియపఱతునీకు శ్రీ దేఁటపడఁగ॥ ౭౭॥ క॥ చనఁగ

కాలప్రమాణ లక్షణము.

నహారాత్రంబులు దినమగు । మర్త్యులకునదియె శ్రీ దివసలయంబా ।
 దినములు ముప్పదిమాసం । బనఁబడునదె శుక్లకృష్ణ శ్రీ పక్షద్వయముక॥
 ౭౮॥ సీ॥ మానవాళికినొక్క శ్రీ మాసమైనను బితృశ్రీ దేవతాళికి నొక్క
 దినమునగును ॥ వసుధమనుజులొక్క । వత్సరంబైనను శ్రీ దివిజులకిది
 యొక్క శ్రీ దివసమగును । తత్క్రిమంబునదేవ శ్రీ తాహాయనంబులు -
 వెలయుఁగఁ దదిరెండు శ్రీ కేలునైనఁ । దనరఁగృతత్రేత శ్రీ ద్వాపరికలి
 చతు । ద్యుగములువిను మహా శ్రీ యుగమనంగ॥ తే-గీ॥ నొప్పనవియును
 డెబ్బది శ్రీ యొక్కతైన । రమణియది యొక్కమన్వంత శ్రీ రంబునగును ।
 నట్టిమన్వంత్రములు పదునాలుగైన । బ్రహ్మకది యొక్కపగలునై శ్రీ పరఁ
 గుచుండు॥ ౭౯॥ సీ॥ తగవొప్పనది చతు శ్రీ ద్యుగసూత్రము మేర-నగు
 దివనా వనా శ్రీ సంబునందు । బ్రహ్మయు నిద్రించురబగటికాలంబెంత-
 యంతకాలము రాత్రి శ్రీ యరుగునవుడు । సకలజీవాదులు శ్రీ సమయునం
 తటఁ బంచ శ్రీ భూతముల్పూత్రము శ్రీ పాలియకుండు । నారాక్షగడిచిన
 నలువ తామేల్కొని జీవకోటులమగుడి శ్రీ సృష్టిసేయు॥ తే-గీ॥ భాతకది
 యొక్కదినమగుఁ శ్రీ దలఁచిచూడ । నట్టిదినమాసక్రమమున శ్రీ నరయ
 నూబు । వత్సరంబులు గడచిన శ్రీ వనజగద్బుడంత నాకంబుఁజె. దునో
 యంబుజాతి॥ ౮౦॥ సీ॥ చెలువుగా వినుబ్రహ్మ శ్రీ జీవితకాలంబు - మఱి
 విష్ణువునొక్క శ్రీ మాసమగును । నవి పదిరెండైన శ్రీ నగువత్సరంబును-
 నవియు శతంబైన శ్రీ హరియడంగుఁ । బరికింపనావిష్ణు శ్రీ ప్రళయంబులో

పల శ్రీ నజలనేకులుపుట్టి శ్రీ యడంగిపోదు । రా విష్ణుజీవిత శ్రీ మగుకాల
మును దుద్రు-నకు నొక్క దినమగు శ్రీ నట్టిజీవన॥ ఆ-వ॥ మాన సరణి
తోడ శ్రీ మతీశతాబ్దంబులు । నిండెనేనిశివుడు శ్రీ నీలునతని । ప్రళయము
నకులోన శ్రీ బహుమందివిష్ణులు । పుట్టిగిట్టిదురుగ శ్రీ పుణ్యచరిత॥ ౮౧॥
సీ॥ అరయంగ దుద్రుని శ్రీ యాయుష్యమంతయు - నొగమహేశ్వరునకు శ్రీ
నొక్కయమ । మట్టిజాములెనిమి శ్రీ దైన దినంబొక్కటగునది మాన
క్రమేమాదికముల । వత్సరంబులు నూలు శ్రీ వరుసగాఁ గడచిన-నమ్మహే
శ్వరుడును శ్రీ నాశమొందు । నవనిప్రళయములోన శ్రీ నాశబహుదు
ద్రులు - మోడమినశించుదు శ్రీ పుడమియందు॥ తే-గీ॥ నమ్మహేశ్వరుడు
మనిన శ్రీ యంతకాల । గతి సదాశివునకు రెండు శ్రీ గడియలగునునదియె
యొక్కముహూర్తం బు శ్రీ నంగబరంగు । ననియు ముప్పదియైనను శ్రీ
నగుదినంబు ౮౨॥ సీ॥ కలయనా దినమాన । క్రమమున నూతెండ్లు శ్రీ
చెల్లిన నాసదాశివుడుగిట్టు । నతని ప్రళయములో శ్రీ సరయ ననేక
మ - హేశ్వరుల్ పుట్టి శ్రీ లయించురెలమి । నాసదాశివుడుండు శ్రీ
నట్టికాలంబెల్ల శ్రీ నొగి విరాట్పురుషున శ్రీ కొక్కక్షణము । నగునట్టి
క్షణములు శ్రీ సరయంగ మున్నూట - యలువదైనను నొక్క శ్రీ హాయ
నమగును॥ తే-గీ॥ నట్టి దిన మాన క్రమమున శ్రీ హాయనములు । నూలు
గడచిన నవ్వీరా శ్రీ ట్పూరుషుండు । చనును నాతనిజీవితశ్రీ మునకులోనయె
బుట్టి బహుసదాశివులును శ్రీ గిట్టంగలరు॥ ౮౩॥ చ॥ మెలతనమస్త
జీవులను శ్రీ మృత్యువుపట్టి వధించునప్పుడే । జలజహితాది చంద్రులును శ్రీ
సంక్షయమాదురు మాయశక్తిచే । బాలువుగ గోత్రబీజములు శ్రీ భూజ
లతాది సమస్తరూపముల్ । ప్రళయదవాగ్నిబుట్టి యటు శ్రీ భస్మమాం
జేయునొకింత మాత్రలోక॥ ౮౪॥ తే-గీ॥ సప్తవాయువులోక పెట్టె శ్రీ
జవిరివిసరు । సప్తభవకంబు నోలి ది శ్రీ వ్యాబ్జశతము । ఘోరవర్షంబు
జడిపట్టి శ్రీ కురియునవల । వారిధులునేడు నేకార్ణ శ్రీ వంబయగును॥ ౮౫॥
వ॥ అట్టియెడ॥ సీ॥ అమృహావారాశి శ్రీ యడంగు బృథ్వీయదిక - జల
ములస్వల్పలో శ్రీ వ్యంబు పగిది । నమ్మహాదకమును శ్రీ నన్నిపానము
సేయు - దప్తలోహము నీరు శ్రీ ద్రావుథంగి । నమ్మహావహ్నిని శ్రీ నని
లంబు దెగటార్చు శ్రీ గాలిదీపంబార్చుశ్రీ కరణిగాను । నమ్మహావాయువు శ్రీ
నాకాశమునమ్రగు - నానుషుప్తిని జీవు శ్రీ లవంగునట్టు॥ తే-గీ॥ అమృ
హానింగినమ్మాయ శ్రీ యందుడిందు । నమ్మహామాయ నాయందు శ్రీ నడఁ
గునవుడు । బట్టబయలగు నా స్వరూ శ్రీ పంబునిలిచి । యుండు నెయ్యెడఁ

బరికింప శ నొందులేక॥ ౮౭॥ ఆ-వె॥ అఖిలమూర్తిపర్వమడంగిన నేనుండు
 నిర్మలుండు నగుదు శ నేనునిట్టి । ప్రళయ కల్పములును శ బహుళం
 బులైనను । నేనుజెడనుభామి శ సిలలామ॥౮౮॥ క॥ మాయే జగములు
 యుగములు । మాయేకల్పమును ప్రళయ శ మాటలునెల్లక । మాయా
 తీతుండ నేనే । మాయల నెఱుంగకయ యుందు శ మదగజగమనా॥౮౯॥
 క॥ పాశుక మృత్తికకుంభము । గానొనరుచు మంటియందు శ గలియని
 యట్లే । నాయందు మాయపుట్టియ । నాయందునంగలియకుండు శ సంబు
 జవదనా॥ ౯౦॥ ఆ-వె॥ మఱలవిశ్వసృష్టి శ మఱి యెటులగునన్న । నిద్ర
 నుండిమేల్క శ నేగుడెంచు । కొలదినేనెఱుంగ శ కుండంగ నాయందె
 గలిగిమాయజగము శ గలుగఁజేయు॥౯౧॥ ఉ॥ స్థావర జంగమ ప్రకర శ
 సంభవనాశములందు నొందునే । గావున మూఘలెవ్వరును శ గానంగఁ
 జాలరు మత్స్యహుషముక । బావనమూర్దులుక విమల శ భావవిచారులు
 జన్మభారములే । మ్రోవంగలేకనల్లని ము శ ముక్తుపదంబునుగందురెంత
 యుక॥ క॥ నేనీ దేహేంద్రియములు । గానని సుజ్ఞానమునను శ గాంచెద
 రాద్యుల్ । మానిని దేహేంద్రియములె । నేననిజ్ఞానంబు లేమి శ నెంత
 రుమాఘల్॥౯౨॥ నీ॥ నీరుచలించిన శ నీటిలో బ్రతిబింబ - మైననింగి
 యుఁ గడలు శ మాడ్కిదోచుఁ । బరంగ నదిని నోడ శ పరుగిడనది
 పొంతఁ - జెట్లు గడలుచున్న శ యట్లుదోచుఁ । బరువడి మేఘంబుశపరు
 వెత్తనభమునఁ - జంఘ్రుండుపరువెత్తు శ చాడ్చుదోచు । నల్లుపుట్టుట
 పెద్ద శ టుఖల కార్యంబులు - నాచరించుట మఱి - నాశమాట॥ తే-గీ॥
 లాదికల్పనలెల్ల దే శ హంబునొడ । నాత్మయే సర్వమునుబొందుశనల్లు
 దోచుఁ । గాని పరికించిమాడంగ శ గానబడదు । రమణియాత్మకు
 నేవికా శ రంబునెపుడు॥ ౯౩॥ ఆ-వె॥ చూపుచెదరినపుడు శ చూడవస్తు
 వొకటె । రెండుగాదోచు శ చుండునల్లు । మానసంబు చలన శ
 మైనవానికిలేని కల్పనమ్మునిజము । గానుదోచు॥ ౯౪॥ నీ॥ అల్లిబిల్లిగఁ
 దిద్ద శ నట్టివానికినిండ్లు - దిశలు భూమియుఁ జెట్లు శ దిరిగినల్లు । గనుపిం
 చునటు దిరు శ గనివారికెద్దియుఁ - దిరుగకున్నట్లుగా శ దెలియుభంగి ।
 నజ్ఞాని చంచలం శ బగు మానసముగల - వాడు గావున భ్రాంతి శ వల
 నడనకు । సంభవ పృథ్వి నా శ శంబులు సకలంబు - సత్వమైతోచుటశ
 సహజగుణము॥ తే-గీ॥ జ్ఞాని సుస్థిరచిత్తుండు శ గాన నతఁడు । నెపుడుపర
 మాత్మ తత్వమే శ నిశ్చయముగ । నెంచి భ్రమ రూపమైగాను శ పించు
 మాయ । కల్లగానెంచి తన్నుదా శ గాంచుచుండు॥౯౫॥ కరిరూపంబు

నదాచువు । గురుతరముగఁదోచుచున్నతగుంజరమగునే । పరమాత్ము
 డిలగఁ దోచిన । బరమాత్ముఁడెగాక సీత్ర పంచంబగునే॥౯౬॥ తే-గీ॥
 గజమనుచుఁజూడ దాచువు గానబడదు । దాచువని చూడఁదోచదు
 దంతియట్లు । జగమనుచుఁజూడఁ దోచదు శ సర్వనామై । సాక్షియని
 చూడఁ గల్పితశబదములేదు॥ క॥ పరసతిజేషముఁదాల్చిన । పురుషుఁడు
 పురుషుఁడెగానిరేపాలతుకయగునే । మఱి జీవయాపుఁదాల్చిన పరమా
 త్ముఁడు జీవుఁడగునెరపికింపంగక॥౯౭॥ తే-గీ॥ మాయాయాదేహమని
 యెంచి శ మాయగాని । యాత్మయేకాను పరమాత్ముఁ శ డంచుగాంచు ।
 నతేనుముగ్గురు మూర్తుల శ కాదియైన । జీవుఁడని లోకమునఁ బ్రస్తు శ
 తింపబడును॥౯౮॥ క॥ కల్లనిజమంచు నిజమును । గల్లందునఁ గలిగి
 యుండు శ గావున నిజముక । గల్లందువెదకియాత్మను । నల్లంబునఁ
 గూర్చికల్ల శ యుడుపఁగవలయుక॥ ౧౦౦॥ ఆ-వె॥ కానసికునేను శ గజ
 పినయట్లుగాఁ । గాంచవలయునట్లు గాకయున్న । ఘనతమిజునిన్ను శ
 గడతేడ్చుటకునిక । నెవరితరముగాదు శ నిక్కమబల॥ ౧౦౧॥ క॥ నీవే
 యాపరమాత్మవు । జీవుడ నేనంచు భ్రాంతి శ జెందకుమికనా । జీవ
 గుణంబులుమాయయె । నీజెన్నఁడు మాయగావు శ నిక్కంబనియుక॥
 ౧౦౨॥ ఆ-వె॥ మాయనివుగావు శ మానసింద్రియములు । గావునీవునె
 యుక శ గావుమటువు । నెఱుకమటులేక శ యేశేళవెలుఁగొందు॥సర్వ
 సాక్షివీవు శ సారనామై॥ ౧౦౩॥ తే-గీ॥ కాయజీవంబులేనంచు శ గలను
 నైనఁ । దలంచుబోకుము పరమాత్మ తత్వమిచ్చ । స్త్రీనపుంసక పురు
 షాది శ సితలుగావు । రూపనామంబులులేవు శ మాఘీసికు॥ ౧౦౪॥క॥
 ఇంద్రియములె నేనన నా । యింద్రియములటంచు నీవు శ నెన్నుటకు ।
 నీకున్నింద్రియముల్వేఱగుటను॥నింద్రియములు నీకగావురహేమలతాంగీ॥
 ౧౦౫॥ క॥ మనమే నే ననినను నా । మనమని నీవనుట వలనరమానిని
 మనమా । యనిలపు భాగంబగుటను । మన మరయఁగ నీవు గావు శ
 మంజులవాణి॥ ౧౦౬॥ ఆ-వె॥ బుద్ధి నేననఁగఁ శ బొలుపొంద నీవునా ।
 బుద్ధియనుట గతన శ బుద్ధి యగ్ని । భాగ మగుట వలన శ భావించి
 చూడంగ । బుద్ధి నీవుగావు శ పువ్వుఁ బోణి॥ ౧౦౭॥ ఆ-వె॥ చిత్తమే
 నటంచు శ జెప్పిన నీవు నాచిత్త మనుట వలనఁ । జిత్తముదక । భాగ
 మగుటఁజేసి శ పరికింపఁ జిత్తంబు । నీవుగావు భామి శ నీలలామ॥ ౧౦౮॥
 క॥ అహమే నేనన్నను నా । యహమని నీ వనుట వలనశనవనితగంబై ।
 యహమలదు చుండఁగావున । నహమెన్నడు గావు నీవురహంసవిహారి॥

౧౦౯॥ ఆ-వె॥ నిజలమెఱుంగు తెలివి శ్రీ నే నవిసను నీవు । నాదు తెల్వి
యంచు శ్రీ ననుట వలనఁ । దెలివి నీవుగావు శ్రీ దెలియంగ సర్వంబుఁ ।
దెలియు తెల్విఁగాంచు శ్రీ తెలివివీవు ॥ ౧౧౦॥ క॥ దేహేంద్రియములు
నేనని । మోహముఁ జెందంగఁబోకు శ్రీ మున్నగు నీలో । దేహినిఁ గనుఁ
గొను మెప్పుడు । సోహంబని పలుకనజపశూత్రమెసేపుక॥ ౧౧౧॥ ఉ॥
నా రమణీయ గేహమది శ్రీ నా ధనమంచు వచించు చానికీక శ్రీ వేటగు
చుండు నట్టిగృహశ్రీవి త్తము లఱుగ నాశరీరము । స్వారణునాదు నింద్రి
యము శ్రీ లంచు వచించెడు నీవునింతకుక॥ వేటగుచుందుగాక మఱి శ్రీ
వీనిలా నెద్దియు గావు చూడంగక॥ నీ॥ కొండలు పామరులో శ్రీ గురుము
ఖంబున నిట్టి - పరమహంసు మహిమ శ్రీ సరయలేక । యది ప్రాణవా
యువ శ్రీ యండురు పరమాత్ర ... వర్ణింపఁగాఁ బ్రాణ శ్రీ వాయు వగునె
వరగ గుడమున న శ్రీ పాన సమీరింబు । నాభియందున సమా శ్రీ నాని
లంబు । దలపఁ గంతమున ను శ్రీ దానవాయువుసర్వ మేనున వ్యాసన శ్రీ
మీరమెన్న । వరుస హృదయంబునను ప్రాణశ్రీవాయువుండుఁ । బవలు
రాత్రియు యంత్రంబు శ్రీ పగిదిసిరు । గుండెలోఁ డక్కుటక్కునఁగొట్టు
కొనుచు । నదియె బ్రహ్మంబు నానెట్టులనఁగవచ్చు॥ ౧౧౨॥ నీ॥ సరవి
నన్నమయకో శ్రీ శంబె యాత్మయటంచు నందురు కొండతీయవనిలోన
సరగఁ బ్రాణమయకో శ్రీ శంబెయాత్మయటంచు నందురు కొండతీ శ్రీ
యవనిలోన । మానితంబుగ మనో శ్రీ మయకోశ మాత్మయం-చందురు
కొండతీ శ్రీ యవనిలోన । మగువగో విజ్ఞాన శ్రీ మయకోశ మాత్మయం-
చందురు కొండతీ యవనిలోన । ఓ టియు నానంద మయకోశమాత్మ
యంచుఁ । కొండఱియెడరీపంచ శ్రీ శోశములకుఁ । దలపఁ ద్రిగుణంబు
లగు నవశస్త్రయంబునకువిలక్షణుడగు నాత్మశ్రీసరయలేక॥ ౧౧౩॥ చ॥
కలయఁగ నెల్ల వాడుతమశ్రీకై వడిమోక్షముఁజెందునట్లుగాఁ । దలపున నెంచి
యాద్యుల శ్రీ దైవరహస్యము సాటిచెప్పినక॥ దెలియఁగలేదు మాయ
లను శ్రీ దేలిమునుంగుచునుండు రెప్పుడుక॥ జలరుహ సేత్రలోకమునశ్రీ
సత్యముఁ జెప్పిన సమ్మ రెవ్వరుక॥ ౧౧౪॥ ఆ-వె॥ మాయ మార్గము
లను శ్రీ మనసుంతురండలు । నిజమునందు మనసు శ్రీ నిల్పలేదు । చర్మ
ఖంఠ మెరువు శ్రీ సారమేయంబును । నిత్యుకోలరుచిని శ్రీ నెఱుంగనట్లు॥
౧౧౫॥ క॥ ఆలసాదుగులను బిడుదులు । పాలనుగ్రోలకయ రక్తశ్రీపాన
మొనర్చుక॥ ఆలీల జనులమోక్షము । కీతెఱుంగక సేతురెల్ల శ్రీ క్రియ
లనుమాయక॥ ౧౧౬॥ తే॥గీ॥ అమల వాక్యంబులను లక్ష్య శ్రీ మమరి

యుండు । ఛిద్రవాక్యంబులను గుఱియెడ గాన । జనులు సద్బోధలను
 విసర జరునుగాని ! చెనటిబోధు నెప్పుడు శ్రవింప రాదు ! ౧౧౮
 చ॥ అరయసమ స్థభూతమయ్యెడైన పరాశ్చర్యమందుఁ దృప్తుఁడౌ పరమ
 పవిత్రుఁడనినగు శ్రీ పామరమార్గములందుఁ జొచ్చునే! పారిబారి కల్ప
 భూజనిజ శ్రీ పుష్పమరందము నానిగ్రోలుచుక । బరువడి తృప్తినిందు
 మధురపంబులు వోవునెవేపచ్చెల్లకు । ౧౧౯॥ క॥ వనధి దరిఁజేరఁజను
 నెడఁ । బెనుగాలియు విగరి నావరపెడ కీడ్పుగతిక । మునుముక్తిపుణ్య
 హీనులు । గనఁబోయినను దొలంగ నీడ్పు శ్రీ గర్భ చయంబుక ॥ ౧౨౦॥
 ఆ-వె॥ పరముగనుచుఁ జత్త శ్రీ పరిపక్వమును గాక! నరుఁ డెవండయైన
 నంతలోనె । చచ్చెనేని మగుడి శ్రీ జన్మంబునందైన । బుధులం జేరిముక్తి
 బొందఁగలడు ! ౧౨౧॥ క॥ పరతత్వ చింతలేకయ! చరియించెడు మూఢుఁ
 డెన్ని శ్రీ జన్మలకైనక । దరిఁజేరి లేడు గావునఁ । బరమార్థమె మాన్పు
 మందు శ్రీ భవరోగంబుల్ ॥ ౧౨౨॥ సీ॥ నిన్ను నీవెఱుగక శ్రీ నింతకు నిల
 మాయ - నెన్నెన్నో జన్మంబు శ్రీ లెత్తుచుంటి । విపుడు నాకృపచేత శ్రీ
 నెఱిగితి నినునీవు - నీనిజసూపమై నెగడుకతన । నేనుఖదుఃఖంబులెఱుఁ
 గవు పుణ్యంబు-నెఱుఁగవుపాపంబులెఱుఁగవీవు! నెవుడు జాగ్రత్స్వప్న
 నిద్రలెఱుఁగవు-రేయిపవానునునొక్క శ్రీతితియగుచుబంధ మోక్షంబులును
 లేకశ్రవరంగునీకు! బంధనమున్నట్లు దోచియున్న భ్రాంతిజేత । ముక్తిగోరియు
 నినునీవు శ్రీ మూలమెఱుఁగ । బంధ మోక్షంబులెల్లన శ్రీ బద్ధమయ్యె
 ౧౨౩॥ ఆ-వె॥ పుడమిలోన కేను శ్రీ బుట్టితిఁ బెరిగితిఁ బుత్రునంచు మదిని
 శంకపడుచు । నేను నాది నీవు శ్రీ నీధి నీవారు నా! వారలంచు భ్రమయ్య
 వాఁడెప్పుట్టు ॥ ౧౨౪॥ క॥ నుమతి మనోజ వికారము । లమరంగా నీకుఁ
 గల్గ శ్రీ వాస్తవగుటచేఁగమలారిక్షణ వృద్ధులు! కమలాపున కెన్నఁడేనియ
 గల్గునెతలఁపక ॥ ౧౨౫॥ క॥ తరుణికే దిమింప చెన్నఁడుఁ । బారయని
 గతిమాయ లేమి శ్రీ పాండవు నిన్నుక! బరమాత్మ వశులచేతను । బరికిం
 పకలేవు నీకు శ్రీ బంధవిముక్తుల్ ॥ ౧౨౬॥ క॥ దరికొని మండెడు నగ
 మునఁ । బరువడి నలువంగఁగలవె శ్రీ పక్షిమృగతిత్తుల్ । పరిమాత్మవైన
 నిన్నును । బారయంగా లేవు పాపపుణ్యములెపుడుక! క॥ అల మాన
 సేంద్రియంబులు । చలియించుచు నుండుగాన శ్రీ నారెకునేసే । చలియిం
 చితివని దలఁచకు । చలనంబును లేదు సరళ శ్రీ నక్షివినీవుక! ౧౨౭
 డే-గీ॥ ఇంద్రియములెల్ల చలమైయేసఁగువేళి । నచలమైతిని నేనంచు
 సరయఁబోకు । చలన మచల మాదీంద్రియ శ్రీ చర్యలెల్లఁ । దగుల నేరవు

నిర్గుణ శ్రీ తత్త్వమీవు ౧౨౯॥ కః నిలుకడగల్గిన నీకును । జలనపు నెమ్మ
నమునకును శ్రీ సంగము లేక । ట్టులఁ గానశంక నుడుగును । యలరఁగ
నిన్యంగివీవ శ్రీ యభిలమునందుకొ॥ ఆ-వె॥ అనిన దేనివలన శ్రీ నఖిల ప్రపం
చంబు । దోచు నేదిలేక శ్రీ దోచకుండు । నిశ్చయముగదీని శ్రీ నెఱిగిం
పుచున్న నా । మనువ క్రిష్టులనియె శ్రీ మాధవుడు॥ ౧౩౧॥ నీ వనిత
మిథ్యా జగల్లక్షణము.

జాగర మెంత శ్రీ వజకుండు సంతసఁ-గలయసమ స్తంబు శ్రీ గల్గిదోచు ।
లమ్మనంబున విద్య శ్రీ యుండడంగిన పోత - బరఁగ నెద్దియుఁ దోచు బడక
యుండు । తూర్పునభానుండుతోచినతోడ నే-కిరణంబులును తోచు
నరసిచూడ । నతఁడ స్తమించిన శ్రీ నాతని కిరణంబు-ంతనితోడనె పోవు
నట్లుగాన । నిను నీవేయంచుఁ గిరణంబు శ్రీ లెంచినట్లు । మనము గలిగిన
గలుగును శ్రీ మాయలెల్ల మన । ములేకున్న నిక నేమి శ్రీ మాయలేదు ।
గాన సర్వంబు మానరీకంబె జగము॥ ౧౨౨॥ క॥ నెఱిమాననీక విశ్వము ।
స్థిరమని పఱవలను బాటుచేనఁటివరుండుకొ॥ ఏడునమరిచుక జలమని ।
పరువిది యిలఁగూలు మృగమునొసగిది నశించుకొ॥ ౧౩౩॥ ఆ-వె॥ అనిన
మనముగల్గియచుచక్కఁజొగాక । మనములేక యగునొమర్కమిదియు ।
నానతిమ్మటన్న శ్రీ నప్పద్మచాభుజా । యిందు వదనఁజూచి శ్రీ యిట్టుల
నియె॥ ౧౩౪॥ క॥ ఓ వనితామణి మధురము । నీవచనము లెల్లఁబాగు
నేద్దునకరయకొ॥ నీ వెట్లు నేర్చియుంటివో । నీ విధమున నడుగ నెవడ
నేర్చుడు సఖియా॥ ౧౩౫॥ నీ పొందుగాను సమాధిరొందున మదిజేర్చు-
టమనస్కమని కొండరెండు రిలను । సఖి తత్సమాధినియే బాలించఁగానె
యామాన సేంద్రియములు-మరలఁగల్గుఁ గాననదియమన శ్రీ స్కముగాదు
భావింప - నానుభవప్రివిధంబు శ్రీ నలరుచుండు । నిద్రఁ జెందిన వేళ శ్రీ నిఖి
లంబు లేకుండు - నిద్రఁ కుల్కన్ననుననిజలముండు । నట్లుగావున నిద్రయు
నాసమాధి । మూర్ఛ లీమూడు నొక్కటై శ్రీ మూఁటినుండి । దెలసియా
మది సర్వంబుదెలియుఁగాన । నాసమాధిని నమనస్క శ్రీ మనగరాదు
౧౩౬॥ క॥ కొండఁబడివముతోడనె బొందితో భువిచాటునకును । బోదురది
యెఁగా । పొందున జీవ సమాధిగ । నందురదియుఁ గాడటైన శ్రీ నమన
స్కంబుకొ॥ ౧౩౭॥ నీ పడఁతిరో యమనస్కరేపద్ధతిఁ దెలియంగ-నెఱిగింతు
వినుమింకర నేర్చుతోడ । స్థాన తస్కరుడఁచుచుదాభ్రమసి పినపఁ-దెలిసి
కొయ్యని శంక శ్రీ దీక్షినట్లు । పరమాత్మ యందున శ్రీ భ్రాంతిచే జీవుని -
నారోపితముఁజేసి శ్రీ నరుడు గురుని । కరుణచే దారు పుర పురుషుండు

గానట్లు । పరమాత్మ జీవఁడ౯ శ్రీ భ్రాంతిదోహిణి । యలరు మానస
 దేహేంద్రి యంబులెల్ల । లేనివెప్పుడు నాయందు శ్రీ లేదు మాయ ।
 నిర్వికారండఁ బరమాత్మ శ్రీ నేనటంచు । భ్రాంతివీడిన సమనస్కుఁ భా
 వమయ్యె॥ ౧౩౦॥ క॥ మనమే నీవును నేనును । మనమే కార్యంబులెల్ల శ్రీ
 మనమే జగముల్ । మనమే మాయలు సర్వము । మనమును లేకున్న
 లేదు శ్రీ మఱియొక్కటియ౯॥ ౧౩౧॥ ఆ-వె॥ బంధమోక్షములకు శ్రీ
 భ్రాంతిలెకెల్లను । గారణంబు మనము శ్రీ గాననదియె । ధమునను
 జుట్టు శ్రీ పడియుండఁగా జాలు । సులభముగను ముక్తి శ్రీ దెలియఁజాలు॥
 ౧౩౨॥ క॥ మన మింద్రజాలుఁ డ౯డగు । మనమే గల్పించు మాయ శ్రీ
 మనమేగాంచు॥ మనమే భ్రమయంచునుండును । మనమే గనుపించ
 కెందు శ్రీ మటుమాయమగు॥ ౧౩౩॥ ఆ-వె॥ మనము నెపుడు లేని శ్రీ
 మాయ యటంచును । దానుదానె యగుచు శ్రీ జలపుతోడ । నఖిల
 మెఱుఁగుచున్న శ్రీ సతఁ డమనస్కుఁడు । గాని మనములేక గాదుచూపె॥
 ౧౩౪॥ క॥ సర్వముఁ జూచుచు విడువక । సర్వంబగు కార్యములను శ్రీ
 సల్పుచునున్న॥ సర్వముఁగనిచేయనిగతిఁ । బర్విన సమనస్కుమనఁగ
 బడునది కాంతా॥ ౧౩౫॥ ఆ-వె॥ వెలది వినుచు యొక్క శ్రీ వృత్తాంత
 మును నిప్పు । డందువలన సంశయములు వాయు । దీనిచేత సాత్త్విక
 తృప్తియాసమనస్కు । భావమెల్లదెలియఁ శ్రీ బడును నీకు॥ ౧౩౬॥ భారత
 యుద్ధాదివి రథ । సారథి నేనైతి సవ్య శ్రీ సాచికి నపుడు॥ ఘోరమగు
 శంకగల్గియుం । బోరికి నొప్పకయఁ జుతని శ్రీ బుద్ధిచలింప॥ ౧౩౭॥ ఆ-వె॥
 అపుడునేనుదెలిసి శ్రీ యద్వైతా యిదియేమి॥ యీవు నిజము నింతేయెఱుఁ
 గలేక । భ్రాంతిఁజెంది యెల్లు శ్రీ సమదైవడిఁ । దగ విషాదమొండల
 దగునీకు॥ ౧౩౮॥ ఉ॥ నేనే సమస్తజీవులును నీవును నీయిరువైపు సైన్య
 ముల్ । నేగుచుండ భండనమం శ్రీ నేనుకొనర్పగనంటి విప్పుడు॥ నేన
 లయింపఁ జేయకయె శ్రీ నీకును వీరలఁజంపకకృమే॥ నేనహరింతుసైన్య
 ములు శ్రీ నీవును నింతకుఁ గారణంబిల౯॥ ౧౩౯॥ టే-గీ॥ జీవలోకంబు
 లెల్లను శ్రీ సృష్టిసేయఁ । బోవణముసేయ సర్వంబు శ్రీ బాలియఁజేయ ।
 నేనయ్యెయుండ కారణం శ్రీ చిత్తరముగను । గలుగఁజేతు నాదుమహిమ
 దెలియ వశమే॥ ౧౪౦॥ క॥ పరమాత్మఁడనగు నన్నిక । నెఱిగిన సర్వం
 బునందు శ్రీ నేనేగాక॥ । బరికింపని తరమున్నదె । పరువడిననుఁగాంచి
 నీదు శ్రీ భ్రాంతివిడుమిడక॥ ౧౪౧॥ టే-గీ॥ నన్నుకేవించి ముక్తతా శ్రీ
 నాద్యులెల్ల । భ్రమసి నీవలె నీరీతి శ్రీ భ్రాంతిపడిదు । నిఖిల రూపులు

నేనంచు శ నెంచికర్త । కర్మక్రియ లనుజిక్కరే శ కాలమునను॥ ౧౫౦॥
 క॥ నేనేచేసెద ననుచును । మానసమున నెంచుటెల్ల శ మఱియదియ
 నామే । గాని యింక నేమి నేయుదు । నేనును నీలోన లేక శ యింద్ర
 తనూజా॥ ౧౫౧॥ ఆ-వె॥ ఆరియలేక నన్ను శ నజ్ఞానులెల్లను । నహము
 లోడఁ గర్చ శ రాచరించి । గావె శరకస్యర్థ శ కష్టసుఖంబులు॥ ననుభ
 వించుటెల్ల శ నవనిబుట్టి ॥ ౧౫౨॥ క॥ ఉన్నది నేనేయెందున । నన్నెఱి
 గిన నింకనేది శ నాకన్యముగ । న్నన్నియు నేనేగావున॥ నన్నెఱిగిన వారి
 కెందు శ నహముగ గలదే॥ ౧౫౩॥ ఆ-వె॥ తలఁపఁ బదు నెనెమిరదయై
 హిణీలగు । సంఖ్యనొప్పురెండు శ సైన్యములను । నేను లేకయున్న శ నెవ్వఁ
 డాడించును । నాటకుండ నేను శ నఖలమునకు॥ ౧౫౪॥ క॥ నేనును లేని
 శరీరము । మానకనీసేనలందు శ మఱియున్నయెడక । గానంగఁజేయుమి
 ప్పడ । నేనును లేకున్న జేవో శ యీయిలయందుకొ-ఆ-వె॥ దేహికత్తు
 లకును శ దెగఁడు చాశెంబులఁ గట్టువడించువహ్ని శ నాలిపోడు । రాళ్లఁ
 బగులఁడెందు శ నీళ్ల చేతఁ దడియఁ । డట్టివానిఁజంప శ నలవెనకు॥ ౧౫౫॥
 క॥ ఇలశిథిలంబగుచేలం । బులు వడలియు॥ గ్రోత్తవస్త్రములు దాల్చిన
 యట్టుల దేహిచెడిన దేహం । బులు విడి నూతన శరీర శ ములను
 వహించుకొ॥ ౧౫౬॥ ఆ-వె॥ మఱియుఁగాల సమయమైన జీవులకు నేఁ ।
 గారణమున సమయఁ శ గలుగునట్టి కారణంబుచేతఁ శ గతమగు నంత
 యే । గాక నీవు నేయు శ కార్యమెద్ది ॥ ౧౫౭॥ క॥ దేహియఁజచ్చునటం
 చును । మోహంబునుజెందువాడె శ మూఢుం డవనికొ । దేహంబులెల్లఁ
 దెగినను । దేహినినగు నేనుజెనచు శ దేననునై నకొ॥ ౧౫౮॥ ఆ-వె॥ సర్వ
 రూపములును శ నమసిన నేనుందు । నాకుఁ గల్గదెవుడు శ నాశమకయఁ
 ఘట జలంబులందు శ గగనంబు గనుపించి । ఘటముబగుల నిల్చు శ గగ
 నమట్లు॥ ౧౫౯॥ ఉ॥ పుట్టుట వృద్ధినాశములురేపొందుట డిందుట మేనికై
 నచోఁ । బుట్టును గిట్టు దేహికని శ బోల్తురు లోకమునందు మానవులొ
 పుట్టిన పేత మోదమును శ బొందుచుఁ జచ్చిన పేతనేడ్తురా॥ పుట్టును గిట్టు
 నేకమని శ బుద్ధిదలంచని కారణంబునకొ॥ ౧౬౦॥ ఆ-వె॥ పుట్టి పెరిగి
 మోటలఁ శ బోవున దెల్లను । మాయ యంచునీదు శ మది నెఱింగినిక్క
 మైన నన్ను - నెఱుంగనివును లేవు । రూఢి నేనే యొక్క శ రుండునైతి॥ ఉ॥
 చచ్చుట నిత్యంబును మఱి శ జన్మ మనిత్య మటంచుఁ గానకే । చచ్చిన
 వారిఁ జూచి యింకఁ శ జావఁగఁ బోయెడివార లందఱుకొ॥ జచ్చుట లేని
 పోలికలు శ జావున కేడురు చావకుందురే । యచ్చుగ వీరలందరును శ

సంచలకాపక నవ్యుగాలుడు॥ ౧౬౩॥ తే-గీ॥ గరిమ సంయోగతద్వి
యో శ్ గములఁబూర్చి । పండితులు మోక్ష భేదముల శ్ పడియరెపుడు ।
వానికై యవెవచ్చును శ్ వానికవియె । పోవు నర్వంబు దీనికై శ్ పొగడ
నేల; ౧౬౪॥ క॥ ఆయువు మూడినవారితె । నీయెదురక నిలిచివారి శ్
నీలుదురరయ । న్నాయువుగల్గినవారల । నీయధికారమునఁ జంత్రనేర్చు
వె విజయా॥ ౧౬౫॥ ఆ-వె॥ కర్మవశముచేతఁ శ్ గల్గును దనువులుకర్మ
వశముచేతఁ శ్ గల్గువృద్ధి । కర్మవశతిగట్టు శ్ గాక జీవులఁజంప ; నగునె
నొరులు కార । ఇంబులేక॥ ౧౬౬॥ క॥ వినుపార్థయిదియధర్మమెయని
సేయుటరాజధర్మ శ్ మగునట్లుగా । కనసేవుముక్తుపట్టుక । వసమున
గూర్చుండుమునీవె శ్ వలదనఁబోడుక॥ ౧౬౭॥ ఆ-వె॥ యిద్దమివుడునీవు
నొనరింపకున్నను । మొనసియివుడుకాల శ్ మున నశించు । జనములెల్ల
నివుడు । చావక మానదు ; గనుముపేదసిదీగఁగఁబరఁగు॥ ౧౬౮॥ క॥
తనుఁదాఁ గనియేఁ జేసేద । ననునహముక విడిచిజగము శ్ సంతయు
సంతం । బొనరించినఁ దద్దోషము । నను జిక్కుండాత్మవేత్తర యహము
గలుగమి॥ ౧౬౯॥ ఆ-వె॥ అహమువిడికయట్టుశ్లజ్ఞానిచేసిన । నతఁడు
నఘమునొందు శ్ నదియు నెట్టు । లనినదివ్వెలేనియతఁడు సందంబునఁ ।
బడును గ్గ వాఁడు శ్ వాయు దమము॥ ౧౭౦॥ క॥ అజ్ఞానముఁ బోనడఁ
చియు । సుజ్ఞానము చేతనీవు । సుస్థిరతరనిక॥ బ్రజ్ఞాన్వితముగఁజేయుము
సుజ్ఞానులు మెచ్చలెమ్మ శ్ శూరితినివుడుక॥ ౧౭౧॥ ఆ-వె॥ అనుచు
నదనకేను శ్ నమనస్కు భావంబు । నిచ్చి బవఁమునకుఁ । జొచ్చునట్లు
చేసినాడ నాత్మ శ్ సేవితనుకుఁ బాప । పుణ్యావితతులెల్లుశ్పొందనేర్చు॥
౧౭౨॥ క॥ అమనస్కు యోగమనఁ గను ; సమయించుటగాదు మనము
సంగత వృత్తుల । క్రమమొప్పు లేని వనుచుచు । సమరంగాఁగాంచున
దియె శ్ యమనస్కమగుక॥ ౧౭౩॥ ఆ-వె॥ ఎట్టివేళ్లైన శ్ నేదేళ్లమున
నైన । నేమి సేయుచున్న శ్ నెట్టులున్న । నేను జేయువాడయగా నను
నమనస్కు । భావమూన వలయు శ్ బ్రహ్మజేత్త॥ ౧౭౪॥ ఉ॥ నావుడు
బంకజాతీ యమ శ్ నస్కు ప్రభావము నింతయొప్పునేనావినతించితాను
నమ శ్ నస్కుయైనై యిటులులెల్ల దేవనా । భావమునందు సందియములే
బావుము తత్వ విదుండు మాయ యే । త్రోవను నంట కెప్పుడును శ్
లోకుల యట్లై నటించు నాతడుక॥ ౧౭౫॥ ఆ-వె॥ అనిన వానిదేవుఁ శ్
డా యింతిఁ గొగిలిన । జేర్చి ప్రేమసౌదలఁ శ్ జెక్కునొక్కి । ముద్దుపెట్టి
తనదు శ్ ముద్దియతోడను । ననియె నిట్టలనుచు శ్ హర్ష మొప్పు॥ ౧౭౬॥

కః శ్రీపుణ్య ఫలమద్యైదా । శ్రీపుణ్య మభాషణములునీ సుగుణములు ।
 న్నేపుణ్యలయెడఁగఁము । శ్రీపుణ్యచరిత్రవినము శ్రీ శ్రేష్ఠవిధంబు ॥
 ౧౭౭॥ ఆ-వె॥ ఊరనుండ నేల శ్రీ యుత్తమ వేత్తకుఁ । గుడుచుటేల ధన
 ముఁ శ్రీ గూఢ్యుఁటేల । శ్రీతులునుతులునేల శ్రీ సంసారిమదియేల॥ యుచుఁ
 గొండ అందు శ్రీ కజ్జలగుచు ॥ ౧౭౮॥ ఉ॥ శోటి ధనంబు గూర్చినను శ్రీ
 గూటిఁలేఁ దెచ్చుఁడై నచో । మేటి సుఖంబులొందినను శ్రీ మేనికి దుగ్ధ
 తలెన్నివచ్చినకా । బోటియు బిడ్డలుండినను శ్రీ భోగముగోరక యొంటినుం
 డిన । వీటనుగానంబునను శ్రీ వేత్తకునున్న సమంబె మోక్షము ॥ ౧౭౯॥
 ఉ॥ అన్నము నొసంగినను శ్రీ సంబర భూషణవాది చాల్చినకా । గన్నియ
 తోడఁ గూడినను శ్రీ గన్నతనూజుల ముద్దు నేసినకా । జెన్నగ బంధులావు
 లను శ్రీ జేప నటించిన బ్రహ్మవేత్తలు । న్నెన్నడు మాయఁజెందరికఁ నేమి
 యు నూనములేదు ముక్తికొ॥ ౧౮౦॥ ఆ-వె॥ నీటియందెయుండి శ్రీ నీరజ
 పత్రంబు శ్రీ నంటియుండ జలము శ్రీ నంటనట్టు । లాత్మవేత్తలకును । నఖిల
 సంసారంబు । దగిలి యుండి మాయశ్రద్ధగులదెవుడు ॥ ౧౮౧॥ ఉ॥ గారడి
 వాడు సర్వమును శ్రీ గల్లగ నెంచుచుఁజేయువిద్యలకా । గారడివిద్యమాయ
 యవి శ్రీ గండుచు తోకులుదప్పిధంబునకా శ్రీ దారక తత్త్వమాత్మఁగను శ్రీ
 ధన్యుఁడరి త్తవి సర్వకార్యముల నేచువుతోడఁజేసినను శ్రీ నెల్లను జూచిన
 మాయఁజెందునే ॥ ౧౮౨॥ తే-గీ॥ సర్వపనులింట సల్పుచుఁబారకాంత ప్రి
 యునిపొందునకు మమతలేదెనయనట్టు । నన్ని వ్యవహారములుఁ జేసి శ్రీ
 యాత్మమీఁద । దలఁపు మఱువక ప్రచరించు శ్రీ దత్తవేత్త ॥ ౧౮౩॥ క॥
 బురదనునంటక కమ్మర । పురువును దరియించుచుండు పోలికనరయకా ।
 ధరవిజ్ఞాన మయుండగు । పురుషుండిల మాయఁబొంది శ్రీ పొందం దెవు
 డుకా ॥ ౧౮౪॥ ఆ-వె॥ గాన నటనతాళ శ్రీ గతులతో దొమ్మరి । నెత్తి
 ఘటము దొంతి శ్రీ నిల్చినట్లు । సకల కార్యములును శ్రీ సల్పుచుఁ బర
 మాత్మ ॥ గుర్తువీడఁ జాత్మ శ్రీ కోవిదుండు ॥ ౧౮౫॥ చ॥ పరువడి నాలను
 ధ్యమునక శ్రీ బాల ఘటంబుచు బెట్టి దానినే । మఱుకను గోవులంబిడుకు
 మానవు కై వడి నాత్మవేత్తయకా । సరగునక దన్నుదాఁగనుచు శ్రీ సర్వ
 ము దబ్బరగాఁగఁ జూచుచుకా । గెరలుచుఁ జేయుచుండు గృహశ్రీకృత్య
 ములెల్లను నింపు మీఱగకా ॥ ౧౮౬॥ ఆ-వె॥ ధనము నొక్కచోట శ్రీ
 దాచి తానెందున్నఁ । దానిమీద జ్ఞప్తి శ్రీ దగులుపగిది । నేమిసేయు
 చున్న శ్రీ నెందున్నఁ బరమాత్మ । మఱువకుండు వేత్త శ్రీ మానసమున॥
 ౧౮౭॥ క॥ వరునిచ్చకముగఁ జూచుచుఁ । బరపురుషుని పొందుఁజేయు

భామినివోలెన్ । మఱితనువు నిచ్చకముగాఁ । బరికింపుచుబ్రహ్మవేత్త
 పరమును గాంచున్॥ ౧౮౮॥ తే-గీ॥ రవియుఁ బీలిచి కల్మష శ్రవణము
 లెల్ల । నట్టి కల్మష మేమితా శ్రవణమునట్లు । లఖలమా కష్టసుఖముబు
 ననుభవించి । దగులఁజా దోషమెద్దియుఁ దత్వవేత్త॥ క॥ ఇలమాయలు
 సర్వంబును । సలలితముగఁజూచు నింద్ర శ్రవణము భంగిన్ । కలిమిని
 లేమిని బొందియుఁ । గల విధమున నాత్మవేత్త శ్రవణంచునుండున్॥
 ౧౯౦॥ ఆ-వె॥ తనువు దాను గాకరతాను దానై యున్న । స్థిరమాయ
 లేమి శ్రవణవేత్త । చలన రహితమైన శ్రవణంబుఁ గదలింపఁ । గలదె
 చలనమైన శ్రవణమయఁగ॥ ౧౯౧॥ ఉ॥ శ్రీరముఁజేరియా పెరుగుచుండల్
 గఁ దేలిన నిగ్గుచల్లలో । గారవమొప్పు గల్పినను శ్రవణిగ వేటుగ నిల్చు
 నట్లుగన్ । ధీరత నాత్మతత్వమును - దేహమునందునఁ దేల్చినట్టియా
 ధీరుడు విశ్వనాయకను శ్రవణిమనింగిన మాయఁ జెందునే॥ ౧౯౨॥
 ఆ-వె॥ ముత్తెమైన నీరు శ్రవణంబుగా నుండుఁ । గాని జలమునందున్
 గలియనట్లులాత్మయైన యాతఁ శ్రవణానందును॥ గానితిరిగిమాయన్
 గలియఁడెప్పుడు॥ ౧౯౩॥ క॥ శ్రీరములఁ గలియు నుదకము । శ్రీరములే
 గాని జలము శ్రవణునై మఱలన్ । దారక తత్వమునందునఁ । జేరినయా
 ఘనండు మగుడిన్ శ్రవణంబెమాయన్॥ ౧౯౪॥ ఆ-వె॥ పావకుండు సర్వ
 భక్షకుండయ్యను । గలుపిగాని భంగిన్ గలుపమైనఁ । జేసి కలుషపద
 మున్ శ్రవణంబు బ్రహ్మజ్ఞు లగుటవలన నాద్య । లంబుబాప్తి॥ ౧౯౫॥ క॥
 తనువుండి జ్ఞాని యెట్లగు । నను యనినను దగ్ధపటము శ్రవణము
 గాగన్ । గనుపడు చూచెడువారికిఁ । దనువే లేకుండు వేత్తదనుదా
 నగుచున్॥ ౧౯౬॥ తే-గీ॥ తొడరిగాదుడ మంత్ర సిద్ధండు ఫణుల । నంటి
 గఱపించుకొనవిష శ్రవణంబునట్లు । మొనసి గురుమంత్ర సిద్ధండు మోహ
 పాశ । ములను బొందియుఁ బొండెడు శ్రవణానాంగి॥ ౧౯౭॥ చ॥ అరయ
 సమస్తభూషణము శ్రవణన బంగరటంచుఁ జక్కఁగా । నెఱిగిన నామ
 రూపములు శ్రవణియట్లుగ వచ్చు వచ్చినన్ । మఱితన పూర్వ
 దృష్టికిని శ్రవణపు సెందని యట్లు వేత్తకున్॥ బరిపరి రీతులన్ మెలగి
 భంగమురాదిక నాత్మదృష్టికిన్॥ ౧౯౮॥ క॥ అవనిని దారాసుతులతో
 నను వొందుచు నిట్టి మార్గ శ్రవణియొకడతే । జీనవారిఁ జెప్పమనఁ
 గాంతను గనుగొని యిట్లులనియె శ్రవణాదరుడున్॥ ౧౯౯॥ నీపతి
 జనకుడు రాజ్య శ్రవణకుండయ్యను - జ్ఞానులలోనఁ బ్రశస్తి
 గాంచె । ధరవసిష్ఠుడు పుత్ర శ్రవణాది యుతుండయ్య-నాత్మజ్ఞులందు

గర్భాతను గాంచె । వరతులా భాయండు శ్రీ వాణిజ్య వృత్తిచే - నుండి
 వేత్తలలోన శ్రీ మండలద్రవ్యము । గణిక వృత్తిని నల్పి శ్రీ యటుల ధర్మ
 వ్యాధుఁ - డంతటి జ్ఞానిలేఁ డనఁగఁ బఁగెఁ తే-గీ॥ గాన వేత్తలు
 ప్రారబ్ధ శ్రీ కర్మవశతఁ । గడఁగి యెటువంటి వ్యవహార శ్రీ కములు నెట్లు
 నల్పినను నేమి కొడున మో శ్రీ తుంబునకును । మఱియు మానగబునను
 మాత్ర శ్రీ మైనలేదు॥ క॥ అనవుడు జన్మకుఁ బూర్వము । చనిపోయిన
 వెనుక లేదు జన్మ మెవరికి । న్నవి కొండఱుండు రదియెట్లన మాధవుఁ
 డనియెనిట్టు శ్రీ లజ్జాననకుఁ ॥ ౨౦౦॥ సీ॥ సరసిజేతనా విను శ్రీ జన్మకుఁ
 బూర్వంబు - చచ్చిన పిమ్మట శ్రీ జనులకెల్ల । జన్మమే లేకున్న శ్రీ జని
 యించు వారెల్ల-నొక్క చందంబున శ్రీ నుండవలదే । మహిసేలు రాజు
 నై శ్రీ మంత్రియై భృత్యులై - ప్రజలునై యుండఁగఁ శ్రీ బడుట యెట్లు
 ధనవంతుఁ డొక్కఁడై శ్రీ దారిద్ర్యత నొకండు నోగియొక్కండునై శ్రీభోగి
 యొక్కఁడై ఆ-వె॥ డగనునొకఁడు సుఖము శ్రీ ననుభవించుట యెట్లు ।
 లొకఁడు దుఃఖ మొగుచు శ్రీ నుండుయెట్లు । గాన సర్వజీవ శ్రీ గణములు
 కర్మచే । గలిగి కర్మ ఫలము శ్రీ గాంచుచుండ॥ ౨౦౧॥ క॥ మునుజేయు
 కర్మఫలమని । తన యాపత్కాలమందుఁడలఁచును నడుండెట్లనెంత
 రెల్లవారలు । మును వెన్నను గర్మజన్మ శ్రీ ములు గల్గుటచే॥ ౨౦౩॥
 ఆ-వె॥ మున్న జన్మలేక శ్రీ యున్నను నీజన్మ । గలుగుటకును లేదు శ్రీ
 కారణంబు॥ పూర్వ కర్మఫలముఁ బొంద సీ జన్మయ్యెనివుడు గర్మపిడప
 నిచ్చుజన్మ॥ ౨౦౪॥ సీ॥ ముందు వెన్నను జన్మ శ్రీ ములులేక యున్నచో-
 ననుభవం బికలేక శ్రీ యల్లెగాన । జీవ హింసయునేమి శ్రీ సేయరా దన
 నేల - దబ్బరలాడరా దనఁగ నేల । జారచోరత్వముల శ్రీ సల్పరాదన నేల
 మద్యపానము దోష శ్రీ మనఁగ నేల । మాయవాదుల పొందు శ్రీ మానఁగా
 మననేల - నాద్యులసేవించు శ్రీ మనఁగ నేల॥ ఆ-వె॥ శాంతి దొందనేల
 జనులు సత్కార్యముల । సేయనేలదైవ శ్రీ చింతయేలధర్మవృత్తియేల
 డలఁపంగ నివియెల్ల । జన్మమంటఁ జేసి శ్రీ నలుపవలసె॥ ౨౦౫॥ ఆ-వె॥
 మగుడి జన్మలేని శ్రీ మాటసత్యంబన । సుజన దుర్జనులును బాడనొకట
 మంచిచెడ్డ లొకట శ్రీ మఱి సనాతన ధర్మ । మెత్తి పోవునుగద శ్రీ యిట్ల
 నంగ॥ ౨౦౬॥ క॥ ఇలజన్మభయము చేగద । సలలితముగ నూరిజనులు
 చాలాకష్టంబులునొంది పరముఁ గన్గొని । తొలగుదు రాకర్మజన్మశ్రీదుఃఖ
 వివత్తుల॥ ౨౦౭॥ క॥ భవము మును వెనుక లేదనునవివేకులు నివుడు
 వుట్టుటది యేల పురా । భవ ఫలములేక యున్నను భవి నేలక యంద

జన్ని శ్రీ పోలికలేలా॥ ౨౦౭॥ ఆ-వె॥ కర్మజన్మగతులు శ్రీ క్రమముగాఁ బెద్దల । వలనఁ దెలియుటకును శ్రీ దెలివి లేకనోట వచ్చినట్లుమాట లాడెనుచు ౪॥ నేక మంద గలదులోకమందు॥ ౨౦౮॥ క॥ జ్ఞానికిఁబాయు నుదను ప । జ్ఞానగతిక బేధమేమి శ్రీ సమ మిద్దజనక॥ జ్ఞానియు ముక్తుండగు నజ్ఞానియుఁ గర్మాంకురమున శ్రీ జన్మము లొందుకొ॥ ౨౦౯॥ ఆ-వె॥ అదియు నెట్లులనిన శ్రీ సమర వేల్చిన విత్తు । నిలను నెందునైన నమెలవ నట్లు । విమలజ్ఞానవహ్ని వేల్చిన కర్మయుకొవిత్తు చచ్చుజన్మ శ్రీ వేత్త లేడి॥ ౨౧౦॥ క॥ ఏవిధ బాధల నైనను నేవేళను నైన నెలను శ్రీ నెచ్చట నైనకొ॥ జీవన్ముక్తుడు కాడుముఁ । బోవిడిచిన ముక్తుండగును బూర్ణేందుముఖి॥ ౨౧౧॥ ఆ-వె॥ దేహమెప్పుడు నడుచు శ్రీ దెలియంగవలె నది॥ గోరి తెలియకున్న శ్రీ గొఱతెగల్గ । దైననీకు నిపుడు శ్రీ నామరణాంకముల్ । కొన్ని దెలియ పఱతుఁ శ్రీ గొమ్మవినుము॥ ౨౧౨॥ క॥ ఏవస్తువు మ. ర. ణ చి హ్ను ములు.

తాజూచిన । నావస్తువు చిద్రముగను శ్రీ నగుపడుచున్న । స్థివిస్వము నొకవితై । భావంబునఁ దోపఁగల్గఁ శ్రీ బంచత్వంబుకొ॥ ౨౧౩॥ సీతన దృష్టికిని నదుంధతి గనుపడకున్నఁ-దోయంబుల శిరము శ్రీ దోచకున్న । వీనుల నాదంబు శ్రీ వినఁబడ కుండిన-నడుగుల జాడ చూపడక యున్నఁ । దరణి బింబము మధ్య శ్రీ తెరపిగాదోచినఁ - జక్కలునల్లగాఁజాడఁ బడిన । గరము నిటలముంచఁ శ్రీ గా మణి బంధంబు-కనులకు మందమై గానఁబడిన॥ ఆ-వె॥ నర్కుడైనఁ జంద్రుఁ శ్రీ దైనను విడువక । ననిశ మొక్కరీతి శ్రీ నడిచిరేనిఁ । బనఁగ మృత్యుభయము శ్రీ ప్రాపించు నయలకు॥ వాని వాని కొలఁది శ్రీ వనకహాక్షి॥ ౨౧౪॥ క॥ ఈకరణిని సుజ్ఞానముఁ । జేకొని నటియించు పరమ శ్రీ సిద్ధునకును నే । లోకమున నములు నధికులు । ప్రాకటముగ లేదు వెడకిర పట్టన నెందుకొ॥ ౨౧౫॥ ఆ-వె॥ తరుణిదెలియఁ గల్గు శ్రీ ధర్మమర్కంబులు । దెలిపి తిప్పజెల్లఁ శ్రీ దేటపడఁగఁ । గొఱతయేల యింక శ్రీ గొప్ప రహస్యంబు । మఱియుఁ గలుగు నచల శ్రీ మార్గ మొకటి॥ ౨౧౬॥ క॥ మిన్నయగు సర్వమునకును బన్నుగనా కేవలాత్మ శ్రీ భావమరయకే । యెన్నెన్ని నీవు దెలిసిన । నన్నియు వ్యర్థంబులగును శ్రీ నబ్బదశాక్షి॥ ౨౧౭॥ ఆ-వె॥ అరయసాంఖ్యతార శ్రీ కామసక్కుములకుఁ । జేరుగడయు నగుటఁ శ్రీ జేసిబుధులు । నచల భావమియ శ్రీ రతివ దానికిఁ గ్రింది । భావములను దెలియ శ్రీ పఱతులెందు॥ ౨౧౮॥ చ॥ ధరఁ బరివూర్ణ భావమును శ్రీ దప్పకపొందుట యుత్తమోత్తమం । బరుదుగ సాంఖ్య

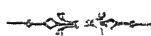
తారకము శ్రీ బాయమనస్కముఁ బొందమధ్యమం బరుదుగ ముద్రయో
గములు శ్రీ పట్టుటయు న్నదమంబ యెంతయున్ । సరఁగునఁ బుణ్యపాప
ములు శ్రీ సల్పుటయు న్నద మాధమంబగున్ ॥ ౨౨౦ ॥ ఆ-వె॥ సుదతి
మున్ను నెఱ్ఱురజూపి చేఁ పనుబట్టు । పగిదిముందు నెఱుక శ్రీ భావమెల్లఁ
గఱపినాఁ దనునట్టి శ్రీ యెఱుకచేఁ బరిపూర్ణః । భావమరసి యెఱుకఁ శ్రీ
బాయవలయు ॥ ౨౨౧ ॥ చ॥ అనవుడు న త్తలోదరియు శ్రీ నా దనుజాంతకు
నా దయాంబుదిఁ । గనుఁగొనిపల్కెఁ దారకము శ్రీ గాంచితిమిక్యపచేత
నిప్పడున్ । వినఁదగు ధర్మమర్మములు శ్రీ వింటిని సంశయ మెల్లఁదీతెనా
మనవి వహించి యీయవల శ్రీ మార్గము దెల్పుమి జీవితేశ్వరా ॥ ౨౨౨ ॥
క॥ కర్మాంధకార భాస్కర ॥ ధర్మా మర్మావిబేధ శ్రీ మానితబోధా ।
ధర్మా ధర్మ విహీనా । నిర్మల సగుణ ప్రదేప శ్రీ నిర్గుణయాపా ॥ ౨౨౩ ॥
మాలినిః చలనరహితగాత్రా శ్రీ సర్వభూతాత్మ సూత్రా । విలయనిలయ
నాశా శ్రీ విశ్వ దీపప్రకాశా కలుష విగత సంగా శ్రీ కర్మసంతాప భంగా
సలలిత గుణహర్తా శ్రీ సర్వలోకేశ భర్తా ॥ ౨౨౪ ॥

గద్య॥ ఇది పోలకం - లక్ష్మీనృసింహాచ్యపుత్ర, సాధుజనమిత్ర

నారసింహ నామధేయ ప్రణీతంబైన శ్రీకృష్ణ రుక్మిణీ

సంవాదంబను - నుజ్జాన శాస్త్రంబునందుఁ

జఠుర్భాషాసము - సమాప్తము.

శ్రీసద్గురు వేదముః.

శ్రీ కృష్ణ రుక్మిణీ సంవాదం బను

నుజ్జాన శాస్త్రము

బం చ మా శ్వాసము.

క॥ పరిపూర్ణ కేవలాత్మా । పరమాంస సమేత భూత శ్రీ పంచా
వీతా పరమపద నిత్యమంగళ । పరతత్వా ధీసముక్త శ్రీ బంధవినాశా ॥౧॥
వ॥ అవధరింపు మక్కంఠారి యా హంసయాన కిట్లనియె ॥ ౨॥ చ॥ అలికిల
వేణి లోకముల శ్రీ నన్ని చరింపఁగవచ్చుఁ గొండల ॥ న్నులువుగ నెత్తకచ్చు

నటులం బుధు లెల్లను దాటవచ్చు భూ । తలమున దూరవచ్చు దివిఁ
దాల్చినిఁ బ్రాకఁగవచ్చుఁ గాని యీ । యిలఁ బరిపూర్ణ భావమును
అచలభావము.

నేరికిఁ బట్టుట దు స్తరంబగున్ ॥ 3॥ ఆ-వె॥ మొనసి వివిధయోగిఁముద్రలు
గనవచ్చు । దేహ తత్వమెల్లఁ శ దెలియవచ్చు । నందవచ్చు తారతీకా
మనస్కంబుల । నందరాదు కేవలత్వబోధఁ ॥ ౪॥ క॥ భక్తికివశ్యముగా
దది । ముక్తికిఁ జూపడదుబంధమునఁ దగులవ పో । యుక్తికిఁ జిక్కదు
మఱియే । శక్తికి సాధ్యంబుగాదు శ సతి యచలంబు ॥ ౫॥ ఆ-వె॥ భావ
మునకుఁ దగులు శ వడదు చూచుచలంబు । చూపరాదు కనులరేజూడ
రాదు । నోట నిట్టిదనుచు శ నుకొంపఁగారాదు । రమణిముదికిఁగోచ శ
రంబుగాదు ॥ ౬॥ క॥ భామిని యేమని చెప్పదు నామమురూపంబు లేక
నంతయు బయ్యై కామాది గుణ వికారము । లేమియులేకున్న దదియు
నేమనరాక ॥ ౭॥ ఆ-వె॥ రూప ముండేనేని శ రూపింపఁగావచ్చు । నామ
ముండేనేని - వరయవచ్చు । గుణములుండేనేని శ గురైఱుఁగఁగ వచ్చు ।
నేమిలేనిదాని శ నెఱుంగుటెట్లు ॥ ౮॥ పీ॥ గాలిచేఁగూలదు శ రాలచేఁబ
గులదు-కత్తికిఁదెగదగ్నిఁ శ గాలిపోదు । అల్పిలో మునుఁగ దీర్యువనిలో
నణఁగదుశనిఁగి బ్రాకదు లోక శ సంగిగాదు । ఎండకెండదువాన శ కెంత
యుండదువదు శ చలికివణఁక దెందు శ జంకుపడదు । బాదల కంగదు శ
పాళాళి చేఁగట్టు-పడదు మృత్యువుచేత శ భంగ పడదు । చేతి కందదు
సూన్యత శ స్పృశమగుచు । బుట్టినది గాక నదియెపు గిట్టులేక । బట్టబయ
లయ్యు నొకభంగిఁ శ జట్టువలెను । నలక పరిపూర్ణ బ్రహ్మాంబు శ నరసి
చూడ ॥ ౯॥ క॥ పొందుగల్గుదుమాచన । నొందిన వితరంబులేక శ
యుండును బయ్యై యెందునఁ జూచినఁ గనుపడు । నందింతయు లేక
సర్వ శ సంపూర్ణంబై ॥ ౧౦॥ క॥ ఇది యిదియిదియిదిగానిది । నదియిది
యదియనుచు నెఱుంగు । నదిగానిదియై నదనా తీతం బగునుచు । గడలక
గనుపించు నదియై శ గను మచలంబు. ఆ-వె॥ పంచభూతగోత్రభాను
సుధా కిర । జాబ్బలమర మూర్తు శ లఖలజీవభువన జాలమెల్లరేబుట్టక
పూర్వమే । గలదు కేవలాత్మైకమల గంధి ॥ ౧౧॥ క॥ పుట్టిన వెనుకను
జగములుపుట్టక యున్నప్పడొక్క శ పోలిక నెందున్ । బట్టబయలగుచు
నుండినయట్టిదె యచలంబుగాని శ యాత్మయునగునే ॥ ౧౨॥ మ॥ పర
మాత్ముండన మాయ బట్టబయలేరబ్రహ్మాంబు భావింకఁగాఁబరిపూర్ణం
బగుదాని నిట్టిదనుచున్ శ బల్కుంగరాదొకి । స్మరయం గానది నిర్మికార

మతులం శ్రీ బాధార శూన్యంబుబోనిదగుపాధిక్యము నిర్గుణంబు నజముకొన
 నీరంధ్రమై భాసిలుకొని ౧౮॥ ఆత్మదైవంబంచు శ్రీ నారాయణవలదింక-నాత్మ
 దేవుండైన శ్రీ నచలసిల్లు । నిలచి యుండవలదెనిమిషంబులొక బోవు-
 నాత్మ దేవుండెట్లు శ్రీ లగుడలంపఁ । దనువు వచ్చినపుడె - తానును
 వచ్చెను - దానుండువఱకునుదనువు నుండుఁ । దాను బోయినపుడె శ్రీ
 తనువు దగ్గంబగుశ్రీ-దనువుఁ బాసినపుడె శ్రీ తానులేక॥ తే-గీ॥ మాయమై
 పోవు నాయాత్మ శ్రీ మాయగాక । దలంచి చూడంగ నాయాత్మశ్రీదైవ
 మగునె శ్రీ యాత్మయని నను బరమాత్మ శ్రీ యనినఁబరమఁ|హంసచైతన్య
 మనసాక్షి శ్రీ యనినమాయె॥ ౧౯॥ సీ॥ అన్న పానంబులార ద్యక్షల వర్త
 నములు...నాత్మకులేవు దేహంబునకన ! దేహంబునందునాదేహియున్న
 ప్పడె-యన్న పానంబుల శ్రీ నారగించు । స్వప్న సుషుప్తులు శ్రీ జాగరంబును
 నొందు-నఖల కార్యంబుల శ్రీ నాచరించు । నాత్మయాకాయంబునందులే
 నప్పుడు-కలయునిద్రయు మేల్కొనఁగాంచుటేది॥ తే-గీ॥ యన్న పానంబులు
 నుజేయుటేదియు సేది|నకలకార్యంబులను నింకనెల్లుటేది|గానసర్వంబు
 దేహిదేహిగాని దేహి|మేమిసేయదు జడమదిరమీననేత్ర॥౧౯॥సీ॥ఆత్మయే
 గల్పించె శ్రీ సరయఁ ద్రిమూర్తుల-నాత్మయేగల్పించెనసుర సురల|నాత్మ
 యేగల్పించె శ్రీ సప్త దిక్పాలుర-నాత్మయే గల్పించె శ్రీ సర్కవిధుల|నాత్మ
 యేగల్పించె శ్రీ నక్షత్రవితతుల - నాత్మయేగల్పించె శ్రీ నగపయోధు ।
 లాత్మయే గల్పించె శ్రీ నా పంచభూతంబు - లాత్మయే గల్పించె శ్రీ నఖిల
 జగము॥ తే-గీ॥ లాత్మగల్పించె పశుపక్షు శ్రీ లాదివివిధ । సస్య వర్గంబు
 నడలాది శ్రీ సకలజీవ । జాల మొనరింప హరియింప శ్రీ మూలమాయ॥
 నాత్మయే గాన వేత్తొక్క శ్రీ టంకయలేదు॥ ౧౯॥ క॥ పుట్టినదిగా దచల
 మును । బుట్టింపదు దేని నదియుఁ శ్రీ బాలియదేవుడఁ దా|నెట్టివికారము
 లొందదు । పట్టదు మఱి యెట్టిజోలి శ్రీ బయలునకపుడుకొని ౧౯॥ ఆ-వె॥
 తెలివిజగములెల్లఁ శ్రీ దెగినను శేషించి । నిలిచియుండు బయలు శ్రీ నిక్క
 ముగను । నట్టి బయలు దేవుఁ శ్రీ డగుఁగాని నాశమై । పోవు మాయ
 యాత్మ శ్రీ దేవుఁడగునె॥ ౧౯॥ క॥ అనవుడు నాత్మయే నిజమని|మునుజె
 ప్పితి రిప్పుడదియు శ్రీ ముఖ్యమ-గాదలంచని చెప్పినెమి కారణ|మనియడి
 గినఁ గాంతకనియె శ్రీ మార గురుండుకొని ౨౦॥ ఉ॥ మాయె దలంప
 నాత్మయును శ్రీ మాయని మున్నగు నికంజెప్పినకొని । మాయ విచార మేల
 యని శ్రీ మానుదు పద్మదళాక్షి యందుకై । మాయగు నాత్మ నిక్కమని
 మాటికిఁ జెప్పితి బీటచిక్కుగా । మాయ విడంగఁ బోదనియు శ్రీ మాయ

విచారముఁ జేయకుండినట్లు ॥ ౨౧॥ చ॥ తనువును జూడఁజూడమును తత్వముగాఁగను దోచుచు దోచినట్లు ॥ దనుఁ గనుఁగొన్న నాతనువు శ్రీ తానును గానని తోచునంతలో ॥ నెనయుఁగ గేవలాత్మమది శ్రీ నెంచియుఁ గాంచి నతోడ తోడనే ॥ తనువును దాను విశ్వమును శ్రీ దబ్బరగాఁగను దోచు గావునట్లు ॥ ౨౨॥ ఆ-వె॥ ముదితయోనమాలు శ్రీ మొదటి మెట్టగు గుణి ॥ తంబు రెండవదియు శ్రీ దలప లివుల ॥ నరసి కూర్చి పల్కునది మూడవది గ్రంథ ॥ మమరఁ జదువునదియు శ్రీ నవలిమెట్టు ॥ ౨౩॥ తే-గీ॥ అట్లు సాంఖ్యంబు మొదటి మె శ్రీ ట్టగును దార ॥ కంబు రెండవ మెట్టగు శ్రీ గాంచఁగ నను ॥ నన్నమును మూడవదియగు శ్రీ నచలభావ ॥ మరయ నాలవ మెట్టగు శ్రీ నల్లుగాన ॥ ౨౪॥ చ॥ తిరముగ నాత్మతత్వమును దెల్పక మాయగ రోసిమున్నుగాఁ ॥ బరమపదంబుఁ జెప్పినను శ్రీ బట్టుట దుర్లభ మెంతవారికి ॥ నిర్మలపుగ నోనమాలుమఱి శ్రీ నేర్పక మున్నుగఁబెద్ద పుస్తకం ॥ బరుదుగఁ జేతికిచ్చినను శ్రీ నాతఁడునుం జదువంగనేర్చునే ॥ ౨౫॥ ఆ-వె॥ చెట్టు మొదలుబట్టి శ్రీ చివరనుబోయి కూ ॥ య్పండు వాని భంగి సూరిజనుడు ॥ నాత్మ తత్వమనెడు శ్రీ నావృక్షమును మొదల ॥ పట్టిపోవు పరమ శ్రీ పదమునకును ॥ ౨౬॥ ఉ॥ చుక్కలలోన నేదొయొక శ్రీ చుక్కను జూపెడు వాడు వానిలోఁ ॥ జుక్కను నొక్కటి న్దొలుతఁ జూపియుదానికి నావలీపలక ॥ జుక్కల గుఱుఁజేసి యల శ్రీ చుక్కనుజూపిన యట్లువేత్త యుక ॥ బెక్కులు గుఱులక గనిన శ్రీ పిమ్మటఁ జూపును గేవలాత్మ నుక ॥ ౨౭॥ ఆ-వె॥ మొదలు పట్టకుండ శ్రీ మొనసి శాఖాగ్రాన ॥ కెగసి పోవఁగలరె శ్రీ యెవ్వరైన ॥ నల్లు మొదలు నాత్మ శ్రీ సరయక పరిపూర్ణ ॥ భావమొందరాదు శ్రీ బ్రహ్మకైవ ॥ ౨౮॥ ఉ॥ ఏటిని దాటునంతకును శ్రీ నేదొక సాధన యుండఁగావలెక ॥ ఏటిని దాటి గట్టునకు శ్రీ నెక్కిన పిమ్మట నేలసాధనల ॥ ధాటిగ విశ్వమాయలను శ్రీ దాటియునొ బయలందువానికి ॥ స్నేటికి సాంఖ్యతారకము శ్రీ లేటికి నా యమనస్కము ద్రలుక ॥ ౨౯॥ చ॥ కరిమునఁదాల్చి దీపమును శ్రీ గామితవస్తువుఁగాంచి యంత సు ॥ స్థిరముగనుండు వానికిని శ్రీ దీపము నక్కఱలేని చందమా ॥ యెఱుకను వెల్లుచేత బయ శ్రీ లెంతయుఁగాంచిన వానికావల ॥ న్నెఱుకను దివ్యేతోడనితి శ్రీ నెంతయుఁ గార్యము లేదు చూడఁగక ॥ ౩౦॥ ఆ-వె॥ బొట్టుఁ బాయఁదంచి శ్రీ పొసఁగఁదండులములు ॥ సంగ్రహించునట్టి చందమునను ॥ మాయఁబాయ మాయ శ్రీ మది విచరించి య ॥ మ్మాయఁ దొఱుగి యచల శ్రీ మందవలయు ॥ ౩౧॥ క॥ సత్యము నచలమునొట న

సత్యము నిలయాటఁ జేసి శాస్త్రంబులకుఁ । గృత్యమగు లోకమున
కును బ్రత్యక్ష విరోధమచల శ భావంబింతీ॥ ౩౨॥ ఆ-వె॥ ఇలకు శాస్త్ర
ములకు శ నెంత విరుద్ధంబు । నైన నిజముకేమి శ హానియేను । శాస్త్రలో
కములకు జడియక బాహుటఁ । ముగను దెలుపు వాడఁ శ పూర్ణబోధః
౩౩॥ క॥ పరిపూర్ణము సేవించుటఁ తిరముగ జాగ్రతయటంచుఁ దెలియుము
విశ్వం । బరయుట స్వప్నము గావునఁ । బరిపూర్ణము గాంచి కలను
బాయమునీవుక॥ ౩౪॥ ఆ-వె॥ బయల నంత మనినఁ శ బరిపూర్ణమనినను ।
నచలమనినఁ కేవ శ లాత్యయనినఁ । బరమ గోప్య మనినఁ శ బరమ
పదంబన । బట్టయలు కాఖ్యైపరఁగుఁజూవె॥ ౩౫॥ చ॥ గరిమఁజరాచరం
బులును శ గానిది సర్వము నొక్కటై నదై । మఱుగును మాయమర్మ
ములు - మాటలు మోసము లేమిలేనిదై । హరిహర పద్మగర్భలకు శ
నందఁగ రానిదియెందునున్నదై । యరయఁ బరా పరంబులకు శ నావల
యైనది కేవలాత్మయుక॥ ౩౬॥ నీ॥ అన్న పానంబుల శ నాచ రింపదు
జగా - లేలచెడుడున్ను శ నెఱుంగ దెవుడు పుట్టదు గిట్టదు శ భోగింప
నేరదు శ కదలదు మెదలదు శ కర్తగాదు । జాగ్రతనొందదు శ స్వప్నంబుఁ
జెందదు-నిద్రను బొందదు శ నిమిషమేది । సేయదు చూడదు శ చెప్పదు
వినజేమి శ గూడదు వీడదు శ గుర్తుపడదు । బాధలొందదు సుఖముల
పాలుపడదు । మహిమఁ జూపదుమాయల శ మాటు పడదు । అహముఁ
జెందదు సూకేవ శ లాత్యబయలు । నాది మధ్యాంతములు లేక శ యలరు
చుండు॥ ఉ॥ పూనదుమాన దెందునను బొందదు చెందదు లోకమాయలక॥
గానదున్మానమానములతోగందదు డిందదు కర్మభంగుల । న్నానదుహాని
వృద్ధులను శ నందదు చెందదు సర్వకాలముల్ । రానిది పోనిదే బయలు
రాకడ పోకడమాయె సర్వముక॥ ౩౭॥ నీ॥ అండాండములు మాయ ।
పిండాండములు మాయ - బ్రహ్మాండములు మాయ శ బ్రహ్మమాయ ।
హరిహరాదులు మాయ - యమరేంద్రుడును మాయ-పంచభూతాది
దిశక్ష్మతులు మాయ । సూర్య చంద్రులు మాయ శ సురలు దైత్యులు
మాయ - తారకాంబుధిగిరి శ తరులు మాయజగము లెల్లను మాయ
జగదీశులును మాయ-సకల జీవులు మాయ శ సాక్షి మాయ । యరయ
నవతారములు మాయ శ నరులుమాయ । నరక స్వర్గంబులును మాయ శ నట
నమాయ । మాయయె యెంచ సర్వంబు శ మాయగాని । దచల పరిపూర్ణ
మొక్కటే శ యరసించూడ॥ నీ॥ అచలమాహరిగాదు శ అజదుద్రులును
గాదు శబ్దాది భూత పం శ చకముగాదు । దిగ్గజంబులుగాదు శ దిక్పా

లకులుగాదు-నరసుర దైత్యవార నరులు గాదు । తరణిందులునుగాదు
 తారకంబును గాదు-తరులతాదలు పర్యతములు గాదు । గరుడ యక్షు
 లుగాదు శ గంధర్వులును గాదుశిద్ధ విద్యాధర శ శ్రేణిగాదు । ఉరగకి
 న్నర పూరుష శ యుతముగాదు । శారదా లక్ష్మిగిరిజాది శ సతులుగాదు ।
 ప్రమథులును గాదు నావిఘ్న శ పతియుఁ గాదు । పూజలునుగాదు
 వందనం - బులునుగాదు॥ ౪౦॥ సీ॥ కల్పవృక్షముగాదు శ కామధేనువు
 కాదు - హంసపక్షి గరుడఁ శ జాదిగాదు । ఆది శేషుండుగ శ దవ్వవసు
 లుగాదు - నవరత్న లోహపం శ చక్రముగాదు । సప్తదీవులుగాదు శ సప్తాం
 బుధులుగాదు శ సప్తర్షులునుగాదు శ శాంతిగాదు । వరసత్యలోకాది శ
 వైకుంఠములుగాదు - కైలాస దేవలో శ కములుగాదు । వెలయుఁగా నెల్ల
 యవతార శ ములునుగాదు । జగచతుర్దశశక్తి పంశక్రముగాదు । దేశి
 కులుగాదు శిష్యాది శ తెగలుగాదు । అంతరముగాదు బాహ్యంబునర
 యుఁగాదు॥ సీ॥ సకలజేదపురాణ శ శాస్త్రంబులునుగాదు ఘన భాష్య
 సూత్రాది శ కములుగాదు । స్మృతియును నితిహాస శ శ్రుతి సూక్తము
 లుగాదు - దలఁపఁజొప్పట్టి విశేష్యులును గాదు । తెలియనేఁబదియాఱు
 దేశ భాషలుగాదు - నామరూపాఘ పు శ ణ్యములు గాదు । నఱసాంఖ్య
 తారక శ లమనశ్శమునుగాదు-ముద్రయోగవిశేష శ ములును గాదు ।
 స్నాన సంధ్యాదులును గాదు శ జపముగాదు । సప్తకోటి మహామంత్ర
 చయము గాదు । తపము నుపవాసవిధినిషేధములు గాదు । జ్ఞానకర్మం
 బులునుగాదు శ సారసాక్షి॥ ౪౧॥ సీ॥ చెలియ వెల్లునుగాదు శ చీకటి
 యునుగాదు - అరయ నూల్లునుగాదు శ అడవిగాదు । అంతరంగము
 గాదు । ఆశ్రమంబులుగాదు-అనుబండు కృష్ణాజి శ నాదిగాదు । మహా
 నీయ దండక శ మండలంబులు గాదు-కాషాయవస్త్ర సంగతులుగాదు ।
 ఆసనంబులు గాదు శ అభ్యాసములు గాదు-రుద్రాక్షతులసి శేరులును
 గాదు । ఒనరఁజలలను జోడిసేయుటయుఁగాదు । సారిదిగడ్డంబు జడలుఁ
 బెంచు శ టయుఁగాదు । నామమును భూతియుఁదాల్చు శ నటనగాదు ।
 కట్టుటయుఁగాదు నగ్నయుఁ శ గాదు బయలు॥ సీ॥ పరఁగజల్కనగాదుశ
 భారంబు గాదు శీ-తోష్ణ కతినమృదు శ లొనరఁగాదు । మద్రసంబులు
 గాదు శ సద్గంధములు గాదు - షడ్వర్ణ కలిత సు శ చయముగాదు । పురు
 షుఁడు స్త్రీయు స శ పుంసకంబును గాదు - జడముగాదదియు స శ జడ
 ముగాదు । వర బాల్యయావన శ వార్ధకంబులుగాదు - పరికింపదీర్ఘకుశ
 బములుగాదు । ప్రాణమునుగాదు అచలంబు శ బ్రతుకుగాదు । భంగము

నుగాదు నిశిగాదు శ పవలుగాదు । వార తిఫిపక్ష మాన ఋతుశ్రవయన
వత్స । రములు యుగ కల్పకల్పాంత శ రమలుగాదు॥ 81॥ మెలత ధర్మా
ధర్మ శ ములును వేద్యావేద్య-ములును జోద్యాచోద్య శ ములునుగాదు ।
తలప సత్త్వా సత్వ శ ములును నిత్యానిత్య - ములును ఖండాఖండశ్రములు
నుగాదు । కలయ సాధ్యాసాధ్య శ ములు చలాచల నిరా - కారసాకా
రాది శ గతులుగాదు । ఎలమి లోకాలోకశ్రములును గాలాకాల-ములును
భావాభావ శ ములునుగాదు॥ తే-గీ॥ గోపురములు గాదారయ గుళ్లు
గాదు । పరఁగ విగ్రహములు గాదు శ భక్తిగాదు । దానములుగాదుత్తిర్థ
యా శ త్రులు గాదు । యాగములు నాదిగాదు సూ శ యచలమెన్న॥
౮౧॥ తే-గీ॥ అఖిలమునుగాదు సర్వ శూ శ న్యంబుగాదు । దలంపఁగన్న
లకెదుటఁ బ్ర శ త్యక్షముగను । జూడఁ గనుపించు నదియెట్లు శ శూన్య
మగును । లేని దరయఁగ మాయయే శ లేదుగాక॥ ౮౨॥ శా॥ ఫాలామౌ
మర విష్ణుపద్మజలకుశ శ బ్రత్యక్ష దైవంబునై । కాలాకాలము లేవిలేక
బయ్యై శ గన్పించు నా బ్రహ్మముకొ భావింపకొ బవనాంబువర్ణ ఫల
ములొ శ భక్షించుచుకొ యోగులై । చాలాకాలము కానలందుఁ దప
ములొ । సాధించరేగానకకొ॥ ౮౩॥ తే-గీ॥ ఎందొగలదు సూబయలంచు
నెంచబోకు । పంచభూతాదిసర్వ ప్రపంచయుతము । నీవునేనునుగా
కను శ నిచ్చినదియె । బయలు ప్రత్యక్షమగు బట్ట శ బయలుచూపె॥౮౪॥
ఆ-వె॥ నీకుముందువెనుక శ నిరుపార్వ్యములయందుఁ జాలుమూలలాదిశ
సర్వదిశల । దాపుదవ్వులందుశ్రోపల వెలుపలఁ గ్రిందమీఁదఁ గలరుశ
కేవలాత్మ॥ ౮౫॥ క॥ ఒరగదు పెరుగదు విఱుగదు । తఱగదు మర్కంబు
గాదు శ దాఁగదదెందుకొ । జరుగదెఱుంగదు మొఱుంగదు॥పరిపూర్ణం
బదిగొచూడు శ ప్రత్యక్షముగకొ॥ ౮౬॥ తే॥ పుట్టిగిట్టెడు మాయలయే
బట్టువడదు । అదియంద దిందు నం శ దనఁగరాదు । సర్వపరిపూర్ణమై
యెందు శ సందులేక । నిండి యున్నది పరికింప శ నేమిగాదు॥ ౮౭॥ క॥
ఖండాఖండములగుచును । నుండిన దేమాయమాయె శ హుల్కిక్కియగుకొ
ఖండాఖండములొందక । యుండినదే బయలటంచు శ నూహింపంగకొ॥
౮౮॥ ఆ-వె॥ తలఁపబేరులేని శ దానికి బయలని । పేరుమాయపుట్టి శ
పెట్టె నట్టిబట్టబయలు గన్న శ భ్రమరూప మైనట్టిమాయ వాసిపోవు
మధురవాణి॥ ౮౯॥ క॥ చూచితి మందురు కొండలు । చూచినదేమియు
నులేదు శ శూన్యంబునఁ దాఁజూచిన తోచినజ్ఞ ప్తిక । గోచరమైపోవు
తాన శ కొనకునులేకకొ॥ ౯౦॥ తే-గీ॥ తాను బ్రహ్మంబుగనఁబోవఁ శ

దానలేదు | బ్రహ్మమే గంటినంచు | బల్కు తెట్లు | సూర్యబింబముం
బొడగన్న శ శూన్యమైన | చీకటేదింక రవిబాడలే జెప్పటకును || ౧౭ ||
క || ఉన్నదియున్నది బయలని | యన్నధిపలుమాటులెఱుకె శ యాయుచ
లంబుక | గన్నది లేకయెపోయె | న్నున్నయచలమెఱుంగనేమియున్నది
యింకక గీ॥౮-వె॥ ఏమిలేని దాని శ నేనెట్లులెఱిగింతు | నీవు నెఱుం
గుటెట్లు శ నిక్కముగను | నున్నదేమిగాకయున్నదేయున్నది | లేనిమా
యలేనె శ లేదెప్పుడును || ౧౮ || క || తోచినదిగాదు సర్వముః || జూచిన
దియుఁ గాదు సర్వశూన్యముగాఁదాఁ | దోచినదెల్ల నుమాయే | చూచి
నదియుమాయె బయలుఁబాడగవశమే | తే-గీ॥ బట్టబయలందుఁదోచు
ప్రపంచమెల్ల | లేకగనుపించుఁబరికింపలేకపోవు | నెండమావులఁదో
చెడు శ నీశ్వరణి | వెదకిచూచిన లేకుండు శ విధముగాను || ౧౯ || క ||
బ్రమచేతఁదోచు సర్వము | భ్రమచేతనె లేకపోవు భ్రమయేగాంచుక |
భ్రమలేని వారి కెప్పుడు | భ్రమదోచద బెందు బట్ట శ బయలున
కంటె || ౨౦ || ఆ-వె॥ భ్రమయనంగ భ్రాంతి శ భ్రాంతి యన్ననుమాయ |
మాయ యనంగ స్వప్న మగుండలంప | స్వప్నమందెనిద్ర శ జాగ్రత కల
లాదిఁ | బాండు చెందులేక శ పోవుభ్రాంతి || ౨౧ || క || మాయయె లోకము
లెల్లను | మాయెపుట్టించుఁబెంచుమాయేద్రుంచుక | మాయే భ్రమయుచు
నుండును | మాయే కొనకేమిలేక శ మటుమాయ మగుక || ౨౨ || ఆ-వె॥
సర్వనాశీ ద్రష్టశ్చైతన్యమనఁబర | మాత్మయెఱుకపరవ శ హఃసయన్నశ
నాత్మజ్యోతిమాయశహంకార మన్నను | నొక్కటంచుఁ గనుమీయుత్ప
లాశీ || ౨౩ || క || అంతర బాహ్యము కిల్పితమంతయుఁ బరిపూర్ణమనుచు |
నచలంబనుచుక | సంతకము నెఱుంగఁబడుదీ | మంతలకను లేదు లేనిశ
మాయదలంపక || ౨౪ || ఆ-వె॥ ఆత్మకంటె మాయ శ యవనిలో నేదింక |
వేఱుగలుగ దాత్మశ్చ విశ్వమునకు | విశ్వమెల్లమాయ శ వెదకి చూడంగ
లేని | దాత్మ గానమాదు శ యనంగవలసె || ౨౫ || చ॥ జననమునామ
రూపములు శ జాతియు నీతియుఁ బాపపుణ్యములే | ఘనమును సీచముక
లయము శ కష్టసుఖంబులు బంధమోక్షములే | మనమును నింద్రియంబు
లును శ మానము న్యూనము మంచి చెడ్డలుక | గనుఁగొన గెవలాత్మ
కును శ గల్గు సర్వము మాయకేదగుక || ౨౬ || నీ॥ ఈయుత్త బట్టబై శ
వెప్పుడు నొక భంగి-నున్నది గాని వేరే తొక్కవిధము | గాదింతకును
ముందుగా నేర దిప్పుడు-గాఁ బోవదికమీదఁదఁ శ గా దెప్పుడును | సర్వ
కాలములందు శ సర్వదేశములందు-పర్వవస్తువులందు శ సందు లేక | సర్వ

సంపూర్ణమై శ చలన మించుక లేక - పరిపూర్ణమేకమై శ పరఃగునెందు॥
 తే-గీ॥ జలచరా నీకములవెన్ని శ జలధియందుఁ । బుట్టిగిట్టిన నెఱుంగనిశ
 పోల్కిఁగాను । నెండమావుల రీతిని శ నుండు నగము । లెల్లనుండినఁ
 బోయిన శ నెఱుంగకుండు॥౬౭॥ క॥ పుట్టినమాయేమాయను॥బుట్టించును
 గాని మాయశ్రవుట్టును గిట్టుల్ । ఎట్టివో యెఱుంగని యాబయ । లెట్టులఁ
 బుట్టించు భ్రాంత శ నెఱుక జగంబుల్॥౬౮॥ సీ॥ సత్యంబునందున శ
 సత్యమే పుట్టు న-సత్యమే గతిఁబుట్టు శ సత్యమందు । నదులకు నదులునే
 కదులకుఁ గదులునే - ఘోటకాదులకును శ ఘోటకములె । సారమేయ
 ములకు శ సారమేయంబులే - కీట కాదులకును శ గీటకములె । యేజాతి
 పక్షుల శ కాజాతిపక్షులే - యొకజాతి యందు వే శ యొక్కజాతి॥తే-గీ॥
 పుట్టకేజాతికాజాతె శ పుట్టుచుండ । సత్యయగు బట్టబయట నశసత్యమైన
 జగములేరీతిఁ బుట్టును శ సర్వజగము । కలయె మేల్కనిచూడ నొకక్కటి
 యులేదు॥౬౯॥ ఆ-వె॥ తోలునొట జనులు శ తాలుమాటలుఁదోచి ।
 పలుకు టింతెగాక శ భ్రాంతులగుచు । బ్రహ్మమెఱుంగ లేక శ బహురీతు
 తెఱుకు । గజము నంధకులునుశగన్నయట్లు॥౭౦॥ వ॥ అది యెట్లంటెని
 వినుము॥ సీ॥ నలుపు రంధకులొక్క శ స్థలమునఁ గూర్చుండి-కరిఁజూడ
 గోరినఁ గరుణ నొకఁడు । గజముఁ దెచ్చియునిల్పఁ శ గాలు తొండము
 తోక - చెవులొక్కొక టొకఁడు శ చేతఁదడవి । వారణంబును తోటి
 వలెనున్న దనెనొకం-డొకఁడు గోకలిభాతి శ నున్నదనియు । నొకఁడు
 చీపురు భంగిశనున్నదని వచించె-నొకఁడు చేటను బోలియున్నదనియె॥
 ఆ-వె॥ మించియొకరి నొకరు శ మెచ్చక నల్వరు । నైరి నాల్గు దెరువు
 బట్టి విధము । నిక్కమైన బ్రహ్మమొక్కకు నెఱుంగక । పరిగణింతు
 వేఱు శ పద్ధతులను॥౭౧॥ క॥ కమతాకృతి నిలఁగొండఱు । తమ కప
 టముఁ దెలియనీక శ తగనచలంబుక । దమరజింగిన క్రియసాధులక్రమ
 మున లోకులకుఁ జూడఁగనిపింతునోగి॥౭౨॥ ఆ-వె॥ ఎఱుక పుట్టక
 యును శ నెట్లన్నవినునారి । కేళమందుఁ జేరు శ నీఘలట్టులెఱుక నాశ
 మరయ శ నేనుఁగుమ్రుంగిన । వెలఁగపండు గుఱ్ఱ శ విధము దెలియ॥౭౩॥
 క॥ బయలన్నది బయలగునా । బయలను భావంబునెపుడు శ బ్రహ్మంబ
 గునా । బయలనియెడి పల్కుగునా । బయలను గుర్తెపుడుగాదు శ పరమ
 పదంబుక॥౭౪॥ తే-గీ॥ ఏమియును లేని మాయయేయెఱుక జగము ।
 లెఱుకకె యెఱుక గనఁపించు శ నిహపరంబు । లెఱుకయే సర్వమును
 గుర్తు శ నెఱుంగు మఱచు । నెఱుకయే లేకపోవుచదా శ నెన్నఁదుదకు॥

౭౫|| క|| పరిపూర్ణంబును నెఱుకను । నెఱుకేగు నెఱుకగు నెఱుకే నెఱుక
గదు బయలు । నెఱుకే పరిపూర్ణముగని । యెఱుకే హృషయంచు నెఱుక
కెఱుకేమాయుక్ || ౭౬|| తే-గీ|| ఏన్నిత్రిప్పల నొందిన శ నెఱుకెగానియ
చలమేత్రిప్పల నెఱుక శ దరసిచూచి । భ్రాంతిమూలమై యెఱుకయే శ
పరంగునట్టి । యెఱుకయే భ్రాంతిసూన్యమై శయేగుఁ దడునే! ౭౭|| చ||
గరిమను బూర్ణ తత్వమును శ గాంచిన షట్టి మహాత్ము లెంతయు । నెఱు
కను లేనిదంచు వచి శ యించిరిగావునఁ గేవలాత్మనుక్ । బడ నడిఁగాంచి
సీవెఱుక శ బాయము లేనిదియంచు నెప్పుడుక్ । మరలను భ్రాంతిపుట్టు
దను శ మానము లేదిక మానినీమణి ౭౮|| క|| ఉన్నదియిదియున్నది
యిది ! యున్నది యిదియనుచు నెఱిగి శ యుత్తదియెఱుకే । యన్నది
తాఁగన్నది మది । నెన్నఁగనది లేదులేని శ దెఱుకయెసుమిన్ || ౭౯|| క||
మాయ బయలందుఁ గలదని । తోయజడశ నేత్రసిక్కుఁబెదోచుచు నున్నక్ ।
బాయక నీవిప్పుడునా । మాయను చూపించవలదె శ మఱిబయలందుక్ ||
౮౦|| ఆ-వె|| ఎండమావులందు శ నుండునే యుదకంబు । లేకతోచు
నట్లు శ లోకములును । మాయకే స్వభావ శ మైగాఢపించును । గాక
నిక్కముగను శ గలదెమాయ || ౮౧|| క|| ఉన్నదిమాయయని గనిన । నున్న
దికలగన్న వాని శ యెప్పుడఁగలమే ! లోకన్నగతి బయలుగాంచిన ।
యన్నదనకు మాయగల్గ శ దంబుడ వదనా || ౮౨|| ఆ-వె|| అనుభవంబుఁ
గంటి । మందు రిధువిఁగొంద । అనుభవంబుగలదె । యచలమంచు ।
ననుభవంబు శూన్యశ మైపోవునిశ్రును । నలిచియుండవలదె శ నిక్కమైనా
౮౩|| ఉ|| తానుకెరియ నొక్క టేతద్భయ నమ్మిన పచ్చు జేహముక్ ।
గాని నవశ్యమి యలల శ గాంచియుజాగ్రతనొందిస్వప్నముక్ । మూనియఁ
దాను జేహములు శ మాయయలంచుఁ దలంచునట్టియా । మానవుఁడెన్ని
కల్పములు । మాజినెట్లునె యెడగంబునక్ || ౮౪|| ఆ-వె|| మాయదో
చుచుండు మానవునకు భ్రాంతి । స్వప్నమగుచు గాని శ జాగ్రతగునె ।
బయలుగాంచిమాయ శ బాయఁగఁద్రోచిన । ఘనుఁడె జాగ్రతయును ।
గన్న వాడు || ౮౫|| క|| తెలివిని నమ్మియు నచలముఁ । దెలియక పాప
దులుమాయ శ దేలిమునుఁగుచుక్ । దెలియదుసర్వము నెరిగెడు । తెలివే
మాయయనుచీవు శ దెలియును యట్లే || ౮౬|| ఆ-వె|| రమణినినుము
తెలివి శ రాకపోకలచేత । దినము రాత్రికరణి శ దిరుగుచుండు । నట్టితె
లివినే । నచలంబుకర్పించి । యట్టి తెలిపవేడ శ నచలుండగును || ౮౭||
క|| సరసీజావుండు చీకటి । నెఱుకగక భాసిల్లు నట్లు శ నిక్కంబుగనో ।

తదక్షిణుణియెన్నఁటికినిఁబరిపూర్ణంబెఱుంగదీప్రపంచముచూడఁ॥౧౮॥
 ఆ-వె॥ స్వప్నమందుఁ గన్న శ స్యాను భవంబెల్ల! మేల్కొంచిచూడఁ
 జాలనట్లుఁజగము పుట్టి పెఱిగి శ సమయటలెల్లను! నేమి లేదువట్టి శ దెల్ల
 భ్రాంతి! ౧౯॥ క॥ జీవుడె భ్రాంతికి బనుచును! భావించినలేని మాయ
 బ్రహ్మంబగునే! జీవుడె భ్రాంతికి మూలము! భావింపఁగ బ్రహ్మము
 నకు శ భ్రాంతియుఁగలదే! ౨౦॥ ఆ-వె॥ బయలుగానలేక శ బహుజన్మ
 ముల నెత్తిగట్టికుడుచు చుండుశకర్మఫలము! తనదు జన్మకర్మ శ తాను
 బాయఁగ లేని! జీవుడెల్లు తమకు శ దేవుడయ్యె॥ ౨౧॥ క॥ శివుడే తను
 వుకు మూలము! శివుఁ డేగినఁ దనువుకలై శ జీవుండెట్లే! శివుడెల్లు
 బ్రహ్మమనఁదగు! భవనాశము లేని బయలె శ బ్రహ్మముగాక॥ ౨౨॥
 ఆ-వె॥ బయలు గగనమంచుఁ శ బామరుల్ కొండలు! పల్కుచుండు
 రట్లు శ భ్రాంతిపడకు! చదలుబయలుగాదుశబ్దమేగుణము ని! శబ్దమ
 గును సార శ సాక్షి బయలు! ౨౩॥ క॥ బయలందెపుట్టు సర్వము! బయ
 లందే యడఁగునంచుఁ శ బల్కుదురజ్ఞుల్! బయలందుఁబుట్టిగిట్టిన బయలే
 పెను మాయ యనఁగఁ శ బడునటుగాన॥ ౨౪॥ ఆ-వె॥ పుట్టుగిట్టలేని శ
 బట్టబైలందునఁ! బుట్టుపెట్టుమాయ శ గిట్టుపెట్టు! మాయ వచ్చినట్లు శ
 మగుడిఁ బోయినయట్లు! దోచుపెల్ల భ్రాంతి తోయజాక్షి! ౨౫॥ క॥
 అనవుడు జగములు నిజముగఁగనుపడుచుండఁగ నెట్లుశకల్లని యెఱుఁ!
 వనజాక్షనామసందియ! మును దీర్చు మటన్నసతికిరము క్షిదుఁడనియె॥
 ౨౬॥ ఆ-వె॥ కలయ స్వప్నమందుశగజము గుఱ్ఱాలు! రథములొంపై
 లధిక శ రధికవరులు! సేనలెన్న రాని శ సేనాధి పతులును! నెట్లుదోఁ
 చెమేల్క - నెట్లువోయె॥ ౨౭॥ చ॥ సరసిజనేత్ర యా శశి వి శ సౌణము
 చొప్పున శజ్జ సర్పమా! కరణిఁగ గొయ్య తన్నురుని శ కై వడివంధ్యత
 నూజ చాడ్చున॥ దిరముగ శుక్తిరాప్యమగు శ తీరున నామృతతృప్త
 నీరుగాఁ! బారిఁబారియేమిలేనిపగిపూర్ణమునందునఁ దోచువిశ్వము॥
 ౨౮॥ ఆ-వె॥ నెలఁత వినుము సభము శ నీలమైగాన్పించు! పోల్కినరయ
 గగన శ పుష్పమట్లు! స్వప్న సానుభవము శ చందంబు మఱియు నా!
 యింద్ర జాలముగను శ నిలయుఁదోచు॥ ౨౯॥ క॥ కనుపడుసర్వము
 భ్రమయే! గనుఁగొన్నది భ్రమయెగాని శ గాదచలంబు! గనుపడు
 నది గనుఁగొన్నది! గనుఁగొనగాలేనిదంచు! గాంచుముసీపుఁ ౩౦॥
 ఆ-వె॥ లేనిమాయఁజూచి శ లేదనఁదగుగాని! యచలమెపుడులే దనం
 గఁడగదు! బయలుచూడ నెందుఁ శ బ్రత్యక్షమైయుండు! గానిమాయ

చూడఁ శ్రీ గానవడునె॥ ౧౦౧॥ క॥ ఇక్కడనక్కడదోచియు॥ నెక్కడఁ
గనరాదు మాయ శ్రీ నిక్కంబైనక॥ నిక్కడ నక్కడ నెక్కడ॥ నొక్క
టియై యచలమట్టు శ్రీ లుండఁగవలదే॥ ౧౦౨॥ ఆ-వె॥ వట్టి రజ్జు జూచి
బిట్టుల్కులేగాని॥ పరఁగఁ ద్రాటియందుఁ శ్రీ బాముగలదే॥ భ్రమసిలేని
పోని శ్రీ భ్రాంతి నొందుటెగాని॥ తలఁప నచలమందు శ్రీ నిలయుఁగలదే॥
౧౦౩॥ క॥ దారునదాటునజూచియు॥ జోడుండని భ్రమసితిరిగిచూచిన
నదియొక॥ దారువగునట్టు లచలము॥ నారయఁగా లేనినూయశయగు
పడ దెందుక॥ ౧౦౪॥ ఆ-వె॥ మదుమరీచికలను శ్రీ మంచి జలంబువీరపోయి
చూడలేక శ్రీ పోవునట్లు॥ భ్రాంతిచేతదోచఁబడువిశ్వమెల్లను॥ నరయ
లేకపోవు శ్రీ నచలమందు॥ ౧౦౫॥ క॥ కమలాక్షి శుక్తిరజిత॥ భ్రమఁ
జెందినశుక్తియందు శ్రీ రావ్యంబేదా॥ క్రమమున లేకయ దోచినభ్రమ
జగములులేవుబట్టి శ్రీ బయలున నెపుడుక॥ ౧౦౬॥ ఆ-వె॥ నెమ్మిశశకము
నకుఁ శ్రీ గొమ్ములున్నవే॥ గొడ్డురాలునకును శ్రీ బిడ్డగలదే॥ నాకసమునఁ
బుప్ప శ్రీ మమరంగ నుండునే॥ వట్టిదేమిలేని శ్రీ బట్టబయలు॥ ౧౦౭॥ చ॥
ఘనముగ స్వప్నమందునను శ్రీ గాంచినవెల్లను నిక్కమట్లుగాఁ॥ గనుపడు
చుండుజాగ్రతను శ్రీ గాంచినయెంతనె స్వప్నమందునక॥ దనుఁగనుగొన్న
సర్వమును శ్రీ దబ్బరయై జనునట్టులాబయల్॥ గనుగొని మేల్కొనొంది
నను శ్రీ గన్నడుటెట్టిశస్వప్నలోకముల్॥ ౧౦౮॥ ఆ-వె॥ జగములెల్ల
నిజమే శ్రీ జాగ్రతయందన॥ స్వప్నమందుఁ గొంత శ్రీ సత్యన య్యోనిద్ర
యందు మునిగె శ్రీ లయనుదానును॥ నికనేమిగలదు శ్రీ నీరజాక్షి॥
౧౦౯॥ క॥ మెలకువె జాగ్రత యనినను॥ గలయందున జాగ్రతయును
గలదెల్లనినక॥ గలయందు నెఱుక లేకయె॥ కలవిధమును జెప్పగలదె
గాఢనుషుష్టిక॥ ౧౧౦॥ ఆ-వె॥ జగమె సత్యమంచు శ్రీ జాగ్రత దెల్పెను॥
నిలయుస్వప్నమంచుగలయుదెల్పె॥ మెలకువయును గలయు శ్రీ మిథ్య
యంచును నిద్రఁ॥ దెల్పెనిక మాయ శ్రీ దెలియనేది॥ ౧౧౧॥ క॥ మెల
కువ నిక్కంబై నను॥ గలయును నిక్కంబెగానికల్లనడగునే॥ మెలకు
వఁగని కలమిథ్యన॥ మెలకువయును సుప్తియందు శ్రీ మిథ్యయగాదే॥
౧౧౨॥ ఆ-వె॥ ఎన్నజాగరమున శ్రీ నున్నంతవఱకును॥ సత్యముగను
దోచు శ్రీ జాగరంబె॥ కలనుగాంచుతఱిని శ్రీ గలనిక్కమై తోచుఁ॥
గానజాగ్రతయును శ్రీ గలయునొకటె॥ ౧౧౩॥ క॥ మెలకువనుండునుజ్ఞ
ప్తియు॥ గలయందున జ్ఞప్తిగలదు శ్రీ గావునమేల్కొన॥ గలయొక్కటి
గాకున్నను॥ గలయును జాగ్రతయునునేది శ్రీ గాఢనుషుష్టిక॥ ౧౧౪॥

ఆ-వె! నీవునన్నుగనుట శ్రీ సేనిన్నుగాంచుట । నేనుజెప్పటయునునీవు వినుట । నీవు నేను జగము శ్రీ నిఖిలంబు కలయుని । దెలియు బట్టబయలు శ్రీ కలయుగాదు ॥ ౧౧౧ ॥ శ్రీ! ఇలలోనఁ దిరిపంబు శ్రీ నెత్తి జీవించెడు-నెట్టి పేదయొకచోట శ్రీ విష్ణులించియుంగడ కోటి రథమాది భూషాంబర-తతు లెల్లఁ దనమేనఁ శ్రీ హత్పినట్లు । గొమ్మలైన నొకకొల్వ శ్రీ కూటంబులో రత్న-సింహాసనమున వసించెనట్లు । హేతులు మంత్రాలు పురోహితులు సేనాధిప-పండితాగధధతు శ్రీ వర్ణమగ్య । రాజు లెలను సేవి పురాజ్య మెల్ల । నేలినట్లుగఁ గలగాంచి మేలుకొనినఁగల్గయ్యెను రాజ్యంబు శ్రీ కొల్లవోయి । పక్ష లేదాయె నెప్పటి శ్రీ బిక్షగాఁడె ॥ ౧౧౨ ॥ క॥ కలలో దొంచిన సర్పము । మెలకువ యందు ననుచూడ శ్రీ మిథ్యయగునటాల్ । మెలకువను బయలుఁ గాంచినఁ । గలజగములు లేకపోవులేగనుఁగొను చుండె ॥ ౧౧౩ ॥ ఆ-వె! పోదు బట్టబయలు శ్రీ పోగొట్టు వలెనన్న । రాద దిందునందు శ్రీ రాద జలంప । బహుళయత్నమునను । బ్రహ్మాదులునుబట్టి । నిల్పవలెనటన్న శ్రీ నిల్చుచూయ ॥ ౧౧౪ ॥ క॥ సర్పము గుర్రెఱుఁగుదునని । గర్వంబునఁ నేవలాత్మక శ్రీ గాన కలయునా సర్వజ్ఞకంటె మేలగు సర్పము గుర్రెఱుఁగనట్ట శ్వాసంబరయ ॥ ౧౧౫ ॥ తే-గీ! ఉన్నదీ బట్టబయలు ను-మృన్నటికిని । నున్న దనరాదు మాయయు శ్రీ నున్నగాన । జగము లెల్లను దోచుట శ్రీ స్వప్నభాతి । నెన్నివిధములఁ జూచిన శ్రీ నేమిలేదు ॥ ౧౧౬ ॥ చ॥ తడయక వారు గుర్రెఱుఁగఁ శ్రీ దస్కర భ్రాంతియు లేనిచో ప్పన ॥ విడువక శుక్తి గన్గొనిన-వెంటనె రాప్యము లేని పోలిక ॥ దొడరిన రజ్జునారసినఁ శ్రీ దోడనె సర్పములేని చాడ్పున ॥ గడువడిఁ బూర్ణ తత్వమును శ్రీ గాంచినయంతనె లేదు విశ్వము ॥ ౧౧౭ ॥ తే! బట్ట బయలందు జగమును శ్రీ పుట్టు గిట్టు ననుటకంటెను లేదంట శ్రీ ఘనము వంధ్య । సతికి సుతుఁడును సుదయించి శ్రీ చచ్చిపోయె । ననుటకంటెను బుట్టలే శ్రీ దనుటె మేలు ॥ ౧౧౮ ॥ క॥ జలజాక్షి లేని మాయను । గలదని పిమ్మటనులేదు శ్రీ కల్లనుటెల్ల । బలువుగ మేననమేధ్యము । నలఁదియు నది గడిగొన్న శ్రీ యట్టివిధముగు ॥ ౧౧౯ ॥ ఆ-వె! కానలేనిమాయ శ్రీ కలయని దలపోయఁ । గలయెఱున్నమాయ శ్రీ దొలగిపోయె । మాయ శూన్యమైన శ్రీ మిటియేమి లేదాయె । యేమిలేని బయలె యేకమాయె ॥ ౧౨౦ ॥ క॥ మెలకువనొందిన వెంటనే । కలనిలువక పోయినట్లు శ్రీ గను పడు మాయల్ । నిలుచునె యచలముఁ గాంచిన । మెలకువయును నిద్రభంగి శ్రీ మిథ్యయైచను ॥ ౧౨౧ ॥ ఆ-వె! ఎన్న లేనిమాయ శ్రీ యెలు

కలబాసిన మీఁదనున్న బట్టబయలు శ నెన్నుటకును । నెఱుక లేకపోయె
 నేమున్నదామీఁదఁ । దోచుచుండుటకును శ జూజుటకును ॥ ౧౨౬ ॥ ఉ॥
 ఆరయ విశ్వమీ బయలు శ నందునఁ దోచుచు నుండలేని దే యూరక
 లేనిభ్రాంతియును శ నుండినకై వడి నుండుటే మనఁ । దారువునందుండ
 స్కరుడుఁ త్రాటినింబన్నగ న్నొండమావులఁ । వారివిధంబు గన్నడుట శ
 వానికి నెన్నస్వభావ జన్యమా ॥ ౧౨౭ ॥ క॥ పరిపూర్ణంబే శాశ్వత । మర
 యంగ లేనిమాయె శ యఖిలబంగంబులఁ । పరిపూర్ణ మందుఁ దోచినఁ
 బరికింపఁగవలయు లేనిశ్రధమయది యనుచుఁ ॥ ౧౨౮ ॥ సీ॥ పంచముద్రలు
 పట్టి బాధలుపడ నేల యష్టాంగయోగంబు శ లవియునేల । సాంఖ్యతార
 కముల సాధింపఁగా నేలశ్రయమనస్క భావంబు శ నడనేల । పరఁగ నెమ్మన
 మును బట్టి నిల్వఁగ నేల - యింద్రియాదుల గుది శ యింపనేల । శాంత
 సూన్యతములఁ శ జరియింపఁగా నేల-చదువులెల్లను మించి శ చదువనేల ॥
 తే-గీ॥ చీఁచుబడి కానఁ జపములఁ శ జేయనేల ॥ సంతతంబును జపములు శ
 సల్పనేల ॥ కనులు మూసి నఁదెఱచినఁ శ గానఁబడుచు । నచలసే సాధనము
 లేక శ యలరుచుండ ॥ ౧౨౯ ॥ సీ॥ బూటక వేషముల శ పాట్టకూటికెగాని-
 పొందుగా ముక్తకై-పొడుచుగావు । ముద్రలన్నియు దేహ శ మున కవస్థకె
 గాని-మొనయ జన్యవినాశ శ మనకు గావు శ అఖిలయోగంబులు శ నల
 జడికెగాని - గర్మరాహిత్య సంగతికెగావు । బహు మహత్వంబులు ।
 ప్రజల మెప్పుకెగాని - యారయజన్య శూ శ న్యతకఁగావు ॥ సాంఖ్యము
 ను దారకామన శ స్తంబులాది । త్రిప్పలకుఁగాని జన్మ సి శ ద్ధికినిఁగావు ॥
 మొదలు కర్మలు భవనాశశ్రములకెగాని ॥ కొరితమ్మును దరియించు శ కొఱ
 కుఁగావు ॥ ౧౩౦ ॥ తే-గీ॥ అవని బూరుగు ఫలముల శ కాశఁజేసి । పడు
 లునుగాచి నిష్ఫలం శ బందినట్లు । నిజముఁగానక బహుమాయ శ నిష్ఠ
 లందు । బరఁగు చుండుట నిష్ఫలం శ బగునుగాదె ॥ ౧౩౧ ॥ క॥ అనలంబె
 గాని నిఖిలంబును నెద్దిదహింపలేని శ పోలికమాయఁ । జనఁజేయ నచల
 భావంబునుగాకయ యన్యమెకటి శ పుడమింగలదే ॥ ౧౩౨ ॥ క॥ నేనను
 నహమువహించిన । మానవులకు నెల్ల నిక్క శ మైతోచు నిలఁ ॥ నేనను
 నహమే మాయగఁ । గానెడు వాఁడెల్లమిథ్య శ గా భావించుఁ ॥ ౧౩౩ ॥
 క॥ నీవును నేనే లోకము । నీవును నేలేకయున్న శ నిర్లోకమగుఁ । గా
 వున లేకయదోచివ । యీవున నేలేదు సుమ్మి శ యీ బయలందుఁ ॥
 ౧౩౪ ॥ ఆ-వె॥ నీవు నేననియెడు శ నీ విశ్వమాయను । లేనిదంచుభ్రాంతి
 మానినపుడ ॥ ప్రతియు లేనిబట్ట శ బయలన్న నేకమై । యుండుదాని నెఱుఁ

గగనాంకులేక ॥ ౧౩౫ ॥ క॥ సర్వము తానని చూచిన । సర్వంబును దన
 నుడానె శ్రీ తత్వబగు నా । సర్వంబు తాను మిథ్యయై । సర్వంబును
 గానిబయలు శ్రీ జాడనుగనినక ॥ ౧౩౬ ॥ ఎ॥ ఆ-వె॥ ఎప్పుడైన జూచి శ్రీ
 యెఱుంగకయుండిన । హరినింగలనుగాంచిరహస్తిమిడియు । కరణి నెఱుక
 యనెడు శ్రీ కలలోన నచలంబు । గన్నయపుడె మాయశ్రీతముకొందు ॥
 ౧౩౭ ॥ బి క॥ తోయజ మిత్రుని బాడంగని । యే యెడలక లేకతిమిర శ్రీ
 మేగినయటుల శ్రీ న్నాయచలము సేవించిన । మాయే తా నిల్యకేగు శ్రీ
 మటుమాయముగక ॥ ౧౩౮ ॥ తే-గీ॥ అన్నమునుదిన్న నాకలీర్యుడగి
 నట్లు । తృప్త యుదకంబుఁ గ్రోలిన శ్రీ దీటుభంగి । బయలుఁ జూపించి
 శిష్యుని శ్రీ భ్రాంతి మాన్పు । గురుడె దైవంబు పరుడు నా శ్రీ గురుడె
 గురుడు ॥ ౧౩౯ ॥ డి॥ పరిపరి మాయలచేతను । బరిపూర్ణంబెఱుంగలేక
 భ్రమగొనితామే । దరియింపలేని గురువులు । పరులను గడతేర్చంగలరె
 భ్రాంతియగాకక ॥ ౧౪౦ ॥ ఇ॥ ఆ-వె॥ గురుడు శిష్యునకును శ్రీ గురుగా
 గనుపించి । బయలు బ్రహ్మమంచుఁబరంగజూపిమాయశూన్యమైన శ్రీ
 మార్గంబుఁదెల్పక । భ్రాంతివీడగలదె బ్రహ్మకై న ॥ ౧౪౧ ॥ క॥ బట్టబయ
 లనుచు బ్రహ్మము । గుట్టెఱిగిన వాడె గురుడు శ్రీ గురువులకెల్ల । న్నట్టి
 ఘన మర్మమెఱుంగక । పొట్టకునై దిరుగువాడు శ్రీ భువి గురుడగునే ॥
 ౧౪౨ ॥ ఆ-వె॥ కేవలాత్మ గుర్తుభావింపవేత్తకు । నిలయఁటన్న గుర్తు
 సేమిలేదు । మాయ జనులకెల్ల శ్రీ మాయ విశ్వమె గుర్తు । కోరి చూడ
 బయలు శ్రీ గుర్తులేదు ॥ ౧౪౩ ॥ క॥ గురుడని శిష్యుండని యీ । యెఱు
 కను గలదోచి యచల మెఱిగించి తుదఁ న్నెఱుకను దెరఁదొలగించిన
 గురుడేడి శిష్యుడేడిగురైదింకక ॥ ౧౪౪ ॥ తే-గీ॥ బట్టబయలందు గురు
 శిష్యభావములును । నేకమైనను గురుశిష్య శ్రీ లెవరులేరు । కర్పరా
 గ్నుల వేర్వేఱఁగానుపించి । యేకమై రెండులేక లయించినట్లు ॥ ౧౪౫ ॥
 క॥ అసలంబు వాడమి చారున । దనరంగా దానిగాల్చి శ్రీ తా జెడిన
 గతిక । దనువందు జ్ఞానవహ్నియు । దనువును దగ్ధంబుఁజేసి శ్రీ తానును
 సమయుక ॥ ౧౪౬ ॥ తే-గీ॥ జ్ఞాన మజ్ఞానములు నాది శ్రీ లేనిబయలుదెలి
 యకే జ్ఞాని సేనంచు శ్రీ దిరుగనేల । యచలభావంబు నొందిన శ్రీ యట్టి
 వాడు । జ్ఞానియునుగాడు సరయ న శ్రీ జ్ఞానిగాడు ॥ ౧౪౭ ॥ చ॥ పరమ
 పదంబుగానకను శ్రీ భ్రాంతిని వీడకయున్న మానవులే । సరవి సుషుప్తి
 నుండియును శ్రీ జాగ్రత యేగతివచ్చు నాగతిక శ్రీ బారిబారిచావు పుట్టు
 వుల శ్రీ బొందుచు నుండుదురట్టి గోప్యముక ॥ మరణమురాక మున్నెఱు

గురమాన్యతెధన్యలుజన్మశూన్యలు॥ తే-గీ॥ దేవుడే లేడటంచును।
 దెలివిలేని। పానురులు కొండఱుదురు॥ పాటిదప్పి। పరంగసర్వంబుమిథ్య
 యైబ్రహ్మమెందు। నిండి నిబిడికృతంబునై నెగడుచుండ॥ ౧౮॥ ఆ-వె॥
 బ్రహ్మమేడి మాకుఁ శ్రీ బట్టి చూపుచేయించు॥ బరంగఁ గొండఱుద్రు
 పట్టిచూపు శ్రీ నదియు నెల్లమాయ శ్రీ యగుఁ కేవలాత్మను। బట్టిచూప
 వశమే శ్రీ బ్రహ్మకై న॥ ౧౮౬॥ ఉ॥ శాయముతోడ స్వప్నమున శ్రీ గన్పడు
 దేవుడటంద్రు కొండఱు॥ గాయము రాకపోకలును శ్రీ గల్గినమాయయు
 చేవుడెట్లుగ॥ మాయ నెఱుంగ కెప్పుడొక॥ మాడ్కిని నాబయలుండఁ
 గాన శా॥ మాయను నమ్మువారలకు శ్రీ మాటికి నమ్మతి మాయ మాట
 లు॥ ౧౮౭॥ ఆ-వె॥ తమదుఁగల దటంచు శ్రీ దైవంబునకు మేను। గల
 దటంచు నెట్లు శ్రీ దలంపవచ్చు॥ దనువులెల్లంగర్క శ్రీ తంత్రంబుచేనయ్యె॥
 దైవమునకుఁ గర్క శ్రీ తనువుగలదె॥ ౧౮౮॥ చ॥ కనుఁగొన బ్రహ్మకై న
 మఱి శ్రీ గానఁగ రాకయ యుండ దేవుడు॥ గనుపడుటెట్లు మధ్యలకుఁ
 గన్పడెనేనియు లోకమేటికం॥ చని యిటుకొండఱుదు రిల శ్రీ నజ్జలెఱుం
 గని కారణంబున॥ ఘనముగ బూర్వ తత్వమును శ్రీ గాంచినవారికి
 లోకమున్నదే॥ ౧౮౯॥ క॥ తనువలచినదే రంభగ॥ ఘనముగఁదాము
 నిగినదియే శ్రీ గంగగలోకం॥ బున ఘనము నెంచరల్పులు। గనుఁగొని
 సీచన్వభావ శ్రీ క్రొంచములట్టుల్॥ ౧౯౦॥ వ॥ అదియెట్లనిన॥ సీ॥ ఒక్కడ
 నంచల శ్రీ నొక కొన్నిటిఁగని బంబు లిట్లని వాని శ్రీ గడసిపత్న॥
 నెవరొ కాళ్లు మొగంబు శ్రీ తెఱ్ఱనమీనివా శ్రీ సంబెద్దియట విశేషంబు
 లెవ్వ॥ నగను నంచలము మా శ్రీ నన సరోవరమున్కి శ్రీ కమనీయరత్న
 ముల్ శ్రీ గలవని నను॥ నత్తలోనావుడు శ్రీ నవి యెఱుంగమఁటన్న-నత్త
 లుశూన్యమై నట్టికొలను॥ తే-గీ॥ పర్ణవర్జితమైనట్టి-పాదపంబు॥ కరణి
 డలపోసి చూడంగగదె యహహ॥ యంచు నవ్వంగ నాగెనుగొంచ
 లెల్ల॥ నట్లునిజమును దూషించునరులు వారి॥ వారి మతములెహెచ్చని
 వాడుకొండు॥ ఆ-వె॥ జనకై నహరునకై నహరికై నను॥ నురలకై నధరణి
 నరులకై న॥ గురుడులేక దెలియఁగూడునేబ్రహ్మంబు॥ దెల్ప నవరికై న
 దెలియుఁగాక॥ ౧౯౨॥ క॥ పరిపూర్ణ మెఱిగి యెఱుకను॥ సరిపుచ్చిన
 వేత్తైవేత్త శ్రీ జాడ నెఱుంగు॥ గురు తేమి యితర జనులకు॥ నరయంగా
 నాతఁడుండు శ్రీ నందజీవలెనే॥ ౧౯౩॥ ఉ॥ పుట్టును గిట్టు కర్మమున-బాం
 దుడు చెందడు నామరూపముల్॥ గట్టిగ దేవుఁ డెవ్వరికి శ్రీ గానఁగరా
 డనులోకసామ్యము॥ వట్టిదిగాదు సర్వమును శ్రీ వర్జితమైనదే కేవలాత్మ

యీ । గుట్టు నెఱుంగరాదు గురుగోప్యముగావున నెంతవారికిఁ ॥ ౧౫౪ ॥
 క॥ ఎన్నెన్ని చిత్రములకును । నున్నది నేననుచుమాయ శ యుత్తదిబయ
 లే॥ యున్నదని జాడఁ దెలిసిన । నన్నిటికిని మూలమైన శ యదితూన్య
 మగుకా ॥ ౧౫౫ ॥ చ॥ కరితీరూపమారయఁగఁగన్వడుచున్నను భ్రాంతి
 జన్యమై । కరియును గల్పితంబునును గాంచినవారువు సత్యమైన యా
 కరణిని విశ్వరూపమును శ గల్పిత మంచుఁ దలంచి సర్వమున్ నితరము
 పూర్ణ తత్వమిదినికొనుటంచును గాంచఁ గాదగుకా ॥ ౧౫౬ ॥ క॥ ఎఱుక
 జగంబులు విశ్వగుఁ । బరిపూర్ణం బెఱిగి యెఱుకఁ శ బాపినమీద ।
 న్నెఱుకేది యెఱుకజాలం । బెఱుకతొ సరిపోయె మాయ శ యేమున్న
 దిక్కకా ॥ ౧౫౭ ॥ ఆ-వె॥ రూపు నామక్రియలు శ రూఢిగాలేనిది కేవలాత్మ
 యంచు శ గీతఁగి । నామరూపక్రియలు శ నఖిలంబు మాయగ । నెఱిగి
 నపుడె భ్రాంతి శ నిరసనంబు ॥ ౧౫౮ ॥ చ॥ తిరముగ నామరూపములు శ
 దేవునకెన్నడు లేవటంచునే॥ నెఱిగియు రూపనామములు శ నెల్లనశించు
 నటంచు నెంచుచు । న్నరుదుగ నామరూపముల శ యందున భ్రాంతిని
 జెందు పామరుల్ । ధరఁ బరిపూర్ణమున్నదనితాము నెఱుంగరుమాయ
 దక్కఁగకా ॥ ౧౫౯ ॥ తే-గీ॥ తామెఱుంగని దోనాన శ దైవమిలను॥ నెవ్వ
 రికిఁ గానరాఁడని శ నెంతురెల్ల । గురుఁడు నూచింప బ్రహ్మంబుశ మెఱుంగు
 లేక । గానంబడుచుండు సఖిలంబు శ కల్లయగుచు ॥ ౧౬౦ ॥ క॥ విని యొ
 రులు సెప్ప బయలని । గనియును గనలేదు మాయ శ గప్పియుజనముల్ ।
 విని వినియును జెప్పుడయ్యెను । గఁకనియును గ్రుడ్డియయ్యె శ గానకు
 దీనికా ॥ ౧౬౧ ॥ ఆ-వె॥ సత్యమైన బయలు శ జాడనుగానక । దబ్బరైన
 మాయఁగదగులుకొనియు । మాయతోడఁబచ్చి శ మాయతోఁబుట్టుచు
 మాయఁ గానలేదు శ మాయనరులు ॥ ౧౬౨ ॥ క॥ సత్యంబు ముప్పిపండు
 న । సత్యం బెఱిగి దుఁయుఁ శ జక్కర భంగికా । సత్యంబు జనవిరోధ
 మ । సత్యము జనరంజకంబు శ సత్యంబిదియకా ॥ ౧౬౩ ॥ ఆ-వె॥ ఇంతి
 నీవు నింక శ నేమాయలేదని ప్రతియులేవి బట్ట శ బయలుఁగాంచిభ్రమ
 ను దొఱఁజేయ శ భవనాశముల దిద్దు । నావ మునిగిపోవు శ నచలవార్ధి ॥
 ౧౬౪ ॥ క॥ ఎన్నివిధంబులఁజెప్పిననున్నది యాబట్టబయలు శ నొక్కట
 యెందుకా శ నున్నది దెలియుము విశ్వం । బెన్నటికిని భ్రాంతి పుట్ట శ
 నేరదు నీకుకా ॥ ౧౬౫ ॥ తే-గీ॥ స్వప్నమందునఁ దోచిన శ చందమునను
 లేనిదే జగంబున్నట్లు శ గానంబడును । గాన సఖిలంబు భ్రమయని శ
 గాంచి మాయ । భ్రాతివీడిన సర్వంబు శ బట్టబయలు ॥ ౧౬౬ ॥ చ॥ నెల

పుగ నెండమావులను శ్రీ సీట్లనులేక యెఱుంగఁ బిమ్మటకా । బలముల
 పోల్చిఁ దోచిననుశ్రుత్యముగాఁబని చూచుకై వడికా । వెలయుఁగ బూర్ణ
 తత్వమున శ్రీ విశ్వములేదని నిశ్చయించియుకా । గలవలె లోకజాలములు
 గన్నడుచున్నను నమ్మరాద్యలుకా ॥౧౬౨॥ ఆ-పే॥ భ్రమసి లేకతోచు శ్రీ
 భ్రాంతి యున్నదియంచుఁ । బల్కరామ బట్టబయలునందు । నేమి పుట్టు
 చున్న శ్రీ దేమి పెంపగుచున్న । దేమి పోవుచున్న శ్రీ దేమిలేదు ॥౧౬౩॥
 ఆ-పే॥ లేనిమాయయెందు శ్రీ లేదనిచూచిన ! నున్నదేమిలేని శ్రీ యుత్త
 బయలె । బయలు నున్నదన్న శ్రీ భ్రాంతియు లేదాయె । భ్రాంతిలేని
 బయలె । బ్రహ్మమాయె ॥౧౬౪॥ సీ॥ ఓరమ రహస్యమే శ్రీ బట్టబయ
 లనియు - చూత్తుంబులోననే శ్రీ మోక్షమనియు । వచియించు పెద్దల శ్రీ
 వాక్యమే సత్యంబు - గానియే వాఙ్మనలే శ్రీ గాదు తలఁప । సాగనంబులు
 దాటి శ్రీ చనుదెంచుటయుఁగాదు - కొండలు తలకైత్తి శ్రీ కొనుటగాదు ।
 భూమిలోనికిజొచ్చి శ్రీ పోవుటయునుగాదు శ్రీ అంబరంబునకెక్కు శ్రీ టది
 యుఁగాదు । ఇంక నేకస్థములునుగా శ్రీ దెవ్వరై నఁ । బరమ గురుమూర్తి
 కరుణను శ్రీ బడసిరేని । పరమ గుహ్యమైనట్టి యాశ్రబట్టబయలుఁనూత్త
 మున నుండునది మోక్ష శ్రీ చూచనందు ॥౧౬౫॥ క॥ లయమైన సర్వ
 జగములు । బయలుండు నటంచుఁ దెలిసి శ్రీ బ్రహ్మాదిసురలే । బయలు
 నకు మొక్కుచుందురు । బయలే ప్రత్యక్షమైన శ్రీ బ్రహ్మాంబనుచుకా ॥
 ౧౬౬॥ తే-గీ॥ ఎఱుక జేలనుగల్గు నీ శ్రీ లేకు జగము । లకును కర్తయకా
 నదియు నె శ్రీ టుకయెగాని । అచల మన నాదు కర్తయు శ్రీ నచలమునకు ।
 మొదిలె కర్తృత్వ భోక్తృత్వములును లేవు ॥౧౬౭॥ క॥ లక్ష్మీత లక్ష్మ్య
 లత్మ్య వి । లక్షణమగు బట్టబయల శ్రీ లయు గుడుకృపచే । లక్షలుగని
 శాస్త్రంబులు । లక్షింతుడు కర్తృవిదులు శ్రీ లయమగు మాయకా ॥౧౬౮॥
 క॥ మఱియును నెలి న దాఁచు । ననువుగ మోక్షంబులేద శ్రీ టందురు
 యోగులే । మన మెట్లు కామునిల్పిరొ । మనమును నిల్పంగవశమే శ్రీ మహి
 నెవ్వరికీకా ॥౧౬౯॥ తే-గీ॥ గగనభాగంబుగాలినశ్రీగలసి మనము । నాయె
 దానికిఁ జలనంబునకణగు పెట్టు । బయలునందున నిల్పుపెత్తబృంగి మనము
 నినునిచెంగటం దిమిరంబు శ్రీ నిలువఁగలదె ॥౧౭౦॥ సీ॥ ఈయుత్తబట్టబై శ్రీ
 లేమియు లేని - ద్వాదశాక్షరీనాత్మ శ్రీ దలఁపవలయుఁగొమ్మ మూలము
 లేనిశ్రీగురైఱింగెడు కాయ-మేమిలేనిపరాట శ్రీ నెన్నవలయుఁ । గలలోనఁ
 దోచిన శ్రీ కాయమేలాగొ య -లాగె పంచదశాక్ష శ్రీ రసఁగవలయు ।
 మఱువక యీ-మూడు శ్రీ మంత్రములే నిరతంబు శ్రీ పరియించివానితా శ్రీ

త్వర్యములను | దెలిసి మూలంబులేని దీ శ దేహమునును | భ్రాంతివీడియు
సర్వంబు శ బయలటంచు | నెఱిగియెంతయు నెఱిగిన శ యెఱుకవిడుచు |
నట్టివారలె యశరీరు శ లనగవలయు || ౧౭౬ || ఆ-వె | నెలత వినుమ
యింక శ నీ స్వస్వరూపంబు | బట్టబయలుగాని శ భ్రాంతిచేత | వెలయు
దోచుచుండు శ విశ్వరూపంబైన | మాయ నీవుగావు శ మధురవాణి ||
౧౭౭ || క || పరిపూర్ణంబే నేనని | యెఱిగియు నీ దేహమాత్మయే గా
ననుచుక | బరికింపుము నీకన్యము | మఱియేమియు లేనఖిలముశ్చమాయ
తలంపక || ఆ-వె | భ్రాంతిలేని బట్ట శ బయలైన నీకును | బ్రాణ మరయు
లేదు శ బ్రతుకులేదు | బ్రతుకులేని నీకు శ బరంగ జావునులేదు | చావు
లేని నీకుశస్మలేదు || ౧౭౮ || క || జననంబులేని నీకును | మనమాత్మయు
గల్గదెఱుక శ మఱపులు దేహం | బునులేదు కష్టసుఖముల | యనుభవ
మును గల్గదెఱుక శ వఖిలమునీవుక ౧౮౦ || ఆ-వె | దేహియుండెనేని శ
దేహంబునుండును | దేహముండెనేని శ తెల్వియుండు | దెల్వియుండె
నేని శ తిరిగిచావునుండుం | జావుగలిగెనేని శ జన్మముండు || ౧౮౧ ||
ఏమియుంగాకయు బయలును | నేమియు ననరాకయుండు శ నీయందెపుడు |
న్నే మేమిపుట్టుచున్నదొ | యేమేమియునాశిమానొ శ యెఱుగవునీవుక ||
౧౮౨ || ఆ-వె | ఎఱుక నేనటంచు శ నెన్నకుమెఱుకచే | నెఱిగి కేవలాత్మ
యేయటంచు | నెఱుంగునెఱుకనాకు శ గురుదక్షిణగనిప్పు | డిమ్ముతడవు
లేక శ యిందువదన || ౧౮౩ || క || గురునకు నొసంగినయెఱుకను | మఱల
నుగైకొనంగ జోకు శ మదియేదలంపక | గురుదోషమంచు దెలియును |
యెఱుకనుసరిపుచ్చి పిదప | నెఱుకై యున్నక || ౧౮౪ || ఆ-వె | కలనువట్టి
దంచు శ గాంచినమీదట | ననుభవములుదబ్బ శ రైనయట్టు | లెఱుక
లేనిదంచు శ నెఱిగినపిమ్మట | నెఱుకచేష్టలెల్ల శ నిక్కమగునె || ౧౮౫ ||
క || ఎఱుకను జాలము మృచయని | యెఱుగక నిక్కంబుగాంగ శ నెం
చెదరజ్జుల్ | ఎఱుకనంగ మాయగావున | నెఱుకెప్పుడు లేనిదంచు శ
నంచుమునీవుక || ౧౮౬ || తే-గీ || పరంగొండలుపరిపూర్ణభావమెఱిగి |
యెఱుక విడువకయేముండు శ రెప్పుటట్టు | లెఱుకవిడువకపరిపూర్ణ శ
మెఱిగియున్న | నేమి కార్యంబు వారలు శ నెఱుకవారె || ౧౮౭ || క ||
ఎఱుకనంగస్వప్నమంచును | నెఱిగిప్రవర్తించునదియె శ యెఱుకవిడుచు
చె | నెఱుక పనులెల్ల నిదమని శ గురు తెఱుంగుటెయెఱుకవిడువ శ కుండుట
యరయక || ౧౮౮ || పీ || కలలోనదోచిన శ కాయంబులకు నీ తనువు
లకునునెచ్చు శ తగ్గులదె | వాని నెవ్వరుగొంచు శ వచ్చిరి మఱలను -

నెవ్వరుగొనిపోయి శరేమిలేదు । తమకుఁదామేవచ్చి శరేమకుఁదామే
 దోచి - తమకుఁదామేలేదు శరదలఁచినూడ । నిజముగా శరేదురనిజము
 గాఁబోలేదు - సర్వంబుభ్రాంతిచేత సంభవించె । గాన నీకును దేహంబు
 గానియెఱుక । గాని యింద్రియములు గాని శరగలవటంచు । నెన్నఁ
 ననుభ్రమఁజెంది శయించవలవ । దట్టులెంచు పెన్వప్నంబు శరగఁదలంప
 ౧౮౯॥ ఉ॥ కొందలమందనేల యిక్కఁ శరేమలిచించిన వెన్నపత్రము ।
 న్నెందుననున్న బాధ్యునకు శరేమిభయంబును లేనిపోలికక । ముందు
 గుహాక్రిచే నెఱుక శరములము ద్రుంచినవాఁడుజన్మముక । బొందెద
 నంచు సందియములేబొందునె యెందున నై ననెన్నఁడుక ॥ ౧౯౦॥ ఆ-వె॥
 తానునుండటయును శరదానులేకుండుట । నవనిడనదువర్తనంబులాది
 లేనికలయబంచు శరగానకకలనుండు । మనుజుఁడొందు జనన శరమరణ
 ములను ॥ ౧౯౧॥ క॥ కలయందెపుట్టి పెరుగును । గలయందేయన భవించులే
 గట్టనుంబుల । కలయందెనాశమొందును । గలఁబాసిన జన్మమేది శర
 కలయేదింక ॥ ౧౯౨॥ నీ॥ కలలోనఁదాఁబుణ్ణు శరకలిల్లవిన్నట్లు-వివిధ
 తీర్థములుసే శరవించినట్లు । యజ్ఞాదినతముల శరనాచరించిన యట్లు -
 చెలఁగిదానములెల్ల శరజేసినట్లు । సకలసత్పుణ్యముల శరసన్నియుర్వగ్గాది-
 భోగంబులనుదానురబొందినట్లు । జరిగిపుట్టిను శరకలనదలఁ జూపినయట్లు-
 మించియన్యలతోరమించినట్లు ॥ తే॥ గీ॥ కోటిరది త్తిములుచాలలేగొన్న
 మాడ్కి । నఖిలపాపము లొనరించి శరనరికాక । మనుభవించిన
 యట్లుండి శరమగుడిమేల్క । వదసి చూడంగ సర్వంబు శరవట్టిదయ్యె
 ౧౯౩॥ క॥ కలయే సత్కర్మంబును । కలయే దుష్కర్మమగునుగావున
 నెఱుకేకలయని మేల్కొనువారికిఁ । గలయనుభవమెట్లుదోచుశరదా
 మీఁదక ॥ ౧౯౪॥ ఆ-వె॥ ఎఱుక యున్నవఱకు శరమఱపును । నుండును
 మఱపు గలుగువఱకు శరనెఱుకయుండు । నెఱుకయనెడఱ్ఱియెవ్వడు
 దోచిన । నదియు లేనిదంచు శరనయమిపు ॥ ౧౯౫॥ క॥ కలలేనిది
 జాగ్రతయును । గలదని భావించువాఁడె శరమనుజుండుక । గలవంటిదె
 జాగ్రతయని । దలపోసినయతఁడె శరను శరదాటిసఘనుఁడొ ॥ ౧౯౬॥ క॥
 కలదనిచూడకు మెఱుకను గలదనిచేయకు మెట్టికార్యము లిలయుక ।
 గలదని దలఁచకు సర్వము । కలయని భావింపదన్మ శరగలుగదు నీకుక ॥
 ౧౯౭॥ నీ॥ ఎఱుకయెన్వప్నమా శరయెఱుకయేజాగ్రత - యెఱుకలే
 కున్నను శరేమిలేదు । న్వప్నంబుచిన్నయః శరబద్ధంబుసర్వ ప్రపంచంబు
 పెద్దయ శరబద్ధమయ్యె । జాగరంబునులేదు శరస్వప్నమేమియులేదు-నిద్రఁ

బోవుటలేదు శ నిర్ణయములు సేయుటయును లేదు శ చిత్తవృత్తియెగాని-
 యంటవింటయుంగంట శ తింటలేదు॥ తే-గీ॥ బంధమోక్షములునులేదుశ
 భవములేదు శ నాశములులేదు సంసార శ నటన గల్గి । దరయ నెఱుఱి
 యుక గలలోయో వలమనెడు : జాగ్రతనుగన్న యశరీర శ జన్మలకును॥
 ౧౯౮॥ క॥ పేదాంతమనంగ నేనుని వాదించుడు కొండతెవుడు శ పనుడనల
 చతు । ర్వేదాతీతంబగుటను । పేదాంశంబనుచు బుధులు శ వీక్షించు
 రొగిక॥ ౧౯౯॥ క॥ వీక్షించికాంచనందని । నిత్యేపమునై నరోయ శ నేర్తు
 దుమూడుల్ । ద్రాక్షఫలంబులుదినుటక॥ పీక్షించిన జంబుకందుశవిధము
 దలంపక॥ ౨౦౦॥ ప॥ అదియెట్టిదనిచ॥ నీ॥ నక్క-యొక్కటి మూడు శ నాళ్ల
 కాహారంబు - చిక్కకనాశట శ సొక్కిచనుచు । నటగోస్తనీలతరలల్లి
 బిల్లిగనల్లి - పండితైవాలిన శ ఫలములరసి । యాఫలంబులుదినుశనని
 హస్తమునవాని - నందుకోణో శ నవియందకున్న । నపుడుతానెన్ని
 య శ త్నములు గాంచిన - నవి లభింపమిడేసి శ యాత్మవిసిగి॥ తే-గీ॥
 పరంగనీచుడు దిన్నవా శ పండ్లుపులియు । నంచునొక సొడ్డువైదెట్టి శ
 యరిగెనట్టు । లచల భావంబు లోకులు శ నందలేని । కలనజల్మగం
 జాతుడు శ నాదెజగతి॥ ౨౦౧॥ చ॥ జనన వినాశశూన్యమును శ సర్వము
 మీఱినపూర్ణభావముక॥ ఘనముబులాత్మమెచ్చెదరు శ గాకను నల్పులు
 మెచ్చనేర్తురే । వనజవిరోధి రాకకునుశవారిధులేచెలరేగుంగూపముల్ ।
 దొనలుకొలంకు లేఱులును శ దుచ్చవుఁగాల్వలుఁ బొంగనేర్చునే॥ ౨౦౨॥
 చ॥ హరి కరికుంభముల్ చిదుప శ నాటవి రాలిన దంతమాక్తికా ।
 లెఱుకలుగూర్చి పేదలుశ శ నెంతయుఁదాల్తురుశుక్తిముత్యము । లెఱుఁ
 గరువాని వీనిని । నింతకుఁగల్గిన తారతమ్యముల్ । సారిది నిజస్వభా
 వమును శ సూక్ష్మత భావముఁగానలేరొగిక॥ ౨౦౩॥ తే-గీ॥ అరయనే
 భ్రాంతిలేనిదీ శ యచలమార్గ । మునకుమించిన దేలోక శ ముననులేదు ।
 నిదురవచ్చెడివఱును శ నీపుచచ్చు॥ వఱుకు దీనిని నీమది శ మఱవకుండు॥
 ౨౦౪॥ క॥ ఏవంక మనముపాఱిన । నావంకకునింద్రియంబు శ లన్నియు
 నేగుక॥ గావున సద్గోష్ఠినిమన । నేవిధముననైననజొరగం శ జేయఁగవల
 యుక॥ ౨౦౫॥ క॥ ఇదియే పదమ రహస్యం । బిదిసత్యము నమ్ముసంశర
 యింపకుమిడనా । హృదయమున నింతకంటెను । గుదురగు మార్గంబు
 లేదు శ గురుసాక్షి సతీ॥ ౨౦౬॥ ఆ-వె॥ ఇదియుబ్రహ్మవలన శ నెఱిగె
 వసిష్ఠుండు అలెనివలన జనకు శ డతనివలన॥ శుకుండు శుకునివలన॥ సారది
 సాంధీపులు । గనియెసతనివలనఁగంటినేను॥ ౨౦౭॥ క॥ పరిపూర్ణ మెఱుంగ

మునులకు । సురలకుదుర్లభము సేకు శ సూటిపటచిత్తి । నర నృగు
 మూర్ఖాసులకును । దిరముగ నుద్ధవునకేను శ దెల్పితినిదియున్ ॥ ౨౦౮॥
 ఆ-వె॥ పరమపదమునందు శ భవయుండరికిఁగల । దంచుఁజేరవశమై శ
 యుండఱికినిఁ । గలయ నచలగురుని శ కరుణకన్యంబగు । వాంఛలేక
 యుండు శ వాడుదక్క ॥ ౨౦౯॥ శా॥ ఏమార్గంబులు దొంగత్రోవల
 రయన్ శ హేయంబుతావానిచే । సామాన్యంబగుఁ దప్పిపోపుభవములో శ
 సంకెళ్లుగా నేర్పడున్ । రామాదీనిని నమ్మిన జన్మమునకున్ శ రారెవ్వ
 రున్ గావున । న్నేమార్గంబులుసాటిగావుధరలోనిరాజమార్గంబుతోన్ ॥
 ౨౧౦॥ ఆ-వె॥ అనుచుఁదెల్పుకొరి శ యడుగుదమ్ములకును । మొక్కి
 హస్తములను శ మొగిచి నిలిచి । కాంత డక్కిణీయును శ ఘనమైన
 భక్తితో దేవదేవునన్ను శ్రీంచెనట్లు ॥ ౨౧౧॥ దండకము॥ శ్రీవాసుదేవాయ
 చింతస్వభావాపర బ్రహ్మనిష్ఠామ సర్వేంద్రియాతీత సంసార తాపత్ర
 యాభంగని స్సంగనిర్వోహనిష్కర్మనిత్యాత్మ భక్తాంబుజప్రాత మార్తాం
 డసర్వప్రభూతాంతరాత్మా చిదాత్మాపరాత్మా పరంజ్యోతి రూపపరే
 శాపరంధామసద్రూపచిద్రూప లతావిలతాక్ష రాంశాండ పిండాండ బ్ర
 హ్మాండ భాంషోదరా సర్వసంపూర్ణ సర్వజ్ఞ సర్వేశ్వరోత్తమా సత్య
 సంకల్ప సద్వేదపేదాంత సిద్ధాంత శ్రీశైవకాగస్త్య కాండిన్యమైత్రేయ
 వాసిష్ఠ వాల్మీకకశ్యాత్రి గార్గ్యేయ శ్రీనారద వ్యాస శ్రీవత్స మార్కండ
 మాండవ్య శాండిల్య నానా మునిస్తామ హృత్పద్మ సంధానరూపానిరా
 కారనిర్వేద్య సీరంధనిర్భంధ నిర్మలనిష్కార్య మానాపమానావిహీ
 నాత్మతద్భూతపంచ ప్రపంచాది శూన్యా భవన్నాశ హీనాపరః కేవ
 లాత్మా భవద్దివ్యరూపంబవాచ్యం బవేద్యం బసాధ్యం బచోద్యంబభేద్యం
 జబాధ్యం బజోధ్యంబవిశ్వం బరూపం బనంతం బచింత్యం బవర్ణంబనాకా
 రమాద్యంత రాహిత్యమైయొప్పు సీరూపుబ్రహ్మది దేవేంద్రబృందారకులో
 గూడ,గీర్తింపలేరయ్య సీమూర్తిగీర్తింప నేనెంతదానన్య వద్దివ్యమాసత్
 కృపా వీక్ష్యముంజేసి నీ స్వస్వరూపంబు నా స్వస్వరూపంబు గాఁగంటి
 మేల్కంటి స్వస్మాభవిశ్వాది భ్రాంతులో నమస్తంబున న్నాసిహానయ్యె
 నేవేశనున్ నొక్కరీతిఁగన్గ నిర్గుణంబెందు నేకంబుగానుండు నీబట్టబై
 లందు నేభ్రాంతియున్లేదు నా స్వస్వరూపంబు పూర్ణాచలం జాటనే
 గంటి నాకల్మషాల్ పాతినాశంకయున్ దీతనా భ్రాంతిపోకారెనాయిష్ట
 మొప్పారె నానోము ప్రాప్తిచె నాజన్మ మీడేరే ధన్యత్వమున్ గంటి
 నుంతె ననాకున్ గొటంతేమియున్లేదు శ్రీకృష్ణ దేవా నమస్తేనమస్తేనమ

స్తేనమః॥ ౨౧౨॥ క॥ అని యాల్లు వేడునతింగని । వనజోదరుడప్పడధికర
 వాత్సల్యగు నా॥ వనజాక్షిని దీవించెను । మనమలరంగ జన్మరహిత శ్ర
 మగునీ కనుచుకా॥ ౨౧౩॥ తే॥గీ॥ దీవనయుఁగాంచి రుక్మిణీ శ్ర దేవిచక్రి ।
 పాదసేవ యొనర్చురథ క్రిందముఁదెలియ గురుశిష్య ధర్మంబుఁ శ్ర దెల్పు
 మనిన । నింతిఁగనుఁగొని కంసారిశ్రయిల్లులనియె॥ ౨౧౪॥ చ॥ గురుడగు
 దేరమొక్కకయె శ్ర గురుచుచుండంగరాదు శిష్యుడుకా॥ గురుడను
 దానునేకముగఁగూడిపరుండంగరాదు శిష్యుడై । గురునకు మున్నుతా
 నుగను శ్ర గూర్కంగరాదు భుజింపరాదుపో॥ గుటియును దప్పరాదితర
 గద్యలజేరంగరాదు భక్తుడుకా॥ ౨౧౫॥ చ॥ పరమునుజూపు నా గు
 రుడుశ్రబంధుగుడైన హితుండునైనవా॥నరయంగ దమ్ముడైన దనశ్రనం
 దనుడైన మితంగుడైన బో॥నర సఖిసోదరాత్మజులు శ్ర నాకనుసీచుడు
 నాంగ నలక్ష్యముంచకకా॥ గురుడే పరాత్పరుం డనుచుఁ శ్ర గొల్వక
 ముక్తుడుగాఁడు భక్తుడుకా॥ ౨౧౬॥ ఆ॥వె॥ జననియు జనకుండు శ్ర కల
 ఋణంబులు । పరముఁగన్నయపుడె శ్ర పాసిపోవు శ్ర నట్టి పరముఁదెల్పు
 నట్టి యాగురుసేవఁ । జేయకున్న ఋణముఁ శ్ర బాయరాదు॥ ౨౧౭॥ క॥
 గురుకరుణవడసి నిరతము । మఱిమఱి యాపరమునందె శ్ర మదినిల్ప
 నగుకా॥ గురుభక్తిలేకయుండిన । గరునకు దూరంబు ముక్తి శ్ర నశినద
 కాక్షి॥ ౨౧౮॥ ఆ॥వె॥ గురుడు దెలిసినంత శ్ర యెఱిఁగితి గురుడు నా ।
 కెక్కువేమియంచురనిక్కరాదు॥ యడుగుకీటువిడచి శ్ర యామీదగోడను
 బెట్టి నిల్వఁగలరె శ్ర దిట్టలైన॥ ౨౧౯॥ క॥ పరమునకంటెను దెల్పిన
 గురుడే యధికుండుగాన శ్ర గురుభక్తుడుకా॥ గురుడే బ్రహ్మయువిష్ణువు॥
 గురుడే శివుఁ డింద్రుఁడంచుఁగొల్వంగవలయుకా॥ ౨౨౦॥ ఆ॥వె॥ వెల
 దిపరులుదూఱ శ్ర వినరాదు గురునిఁ దా । దూఱరాదు ఆజ్ఞ శ్ర మీఱ
 రాదు । గురుడు మదినినొప్ప శ్ర కుండునదెద్దియుఁ । జేయరాదు మంచిత
 శిష్యుడైన॥ ౨౨౧॥ చ॥ గురుడు ననుగ్రహం బొసంగఁ కోరినకాలముఁ
 బుచ్చరాదు సత్త్వగతిసీయకుండిననుశ్రదత్తరబెట్టంగరాదు సూగురుం ।
 డిరవుగ బోధఁజేయునెడ శ్ర నెంతటి కార్యములున్నబోవగా॥దరయంగఁ
 దెల్పుకుండిననుశ్రాతని నొక్కంగరాదు శిష్యుడుకా॥ ౨౨౨॥ ఆ॥వె॥ వెల
 యనితరమైన శ్ర వేడుక లెవ్వియుఁగోరిచేయరాదు శ్ర గురునియింట । మంచ
 మెక్కరాదు శ్ర మద్యపానంబాది । కృత్యములనుజేయఁ గూడదెవుడు॥
 ౨౨౩॥ క॥ గురుడుండు నాశ్రమమునకుఁ । గరితురముగ లెక్కిపోవఁ శ్ర
 గారాదెవుడుకా॥వరభక్తిపాదచారిగ । నరుగంగావలయు శిష్యుఁడతివి

యమునకా ౨౨౪॥ ఆ-వె॥ పరంగధరణికెల్లఁ శ్రీ ప్రభువుతానైననుదన
ప్రభుత్వ మేమి శ్రీ తనదగుదుని । యెదుటఁ జూపంగఁదగ శ్రీ దెంతవాడై
నను । గురునిభృత్యు పగిది శ్రీ గొల్పవలయు॥ ౨౨౫॥ క॥ గురుమూర్తికి
గనుపించక । మఱుంగంగారాదుదొంగ శ్రీ మార్గములందుక । మఱికపట
వినయభక్తులు । గురునకు నొనరింపరాదు శ్రీ గురుభక్తుడుక॥ ౨౨౬॥
ఆ-వె॥ ఒనరంగురుడుతనకు శ్రీ నొనంగు ప్రసాదంబు । నెవ్వరికిని దాను
నీయఁదగదు । తానె గురువలయు శ్రీ దనకుమహాప్రసా । దంబుగాఁగ
శిష్యు శ్రీ శాదరమున॥ ౨౨౭॥ క॥ గురుదొనఁగిన త్యాగమైనను । బరమధ
నంబది యటంచు శ్రీ భావింపఁదగుక॥ గురుదేవును నెద్దియఁ । బర
గంగాముట్టరాదుభక్తుండెపుడుక॥ ౨౨౮॥ ఆ-వె॥ గురునిఁ బాసియొంటి
గూర్చుండఁగారాదు । అజ్ఞచేయఁగఁదగ శ్రీ దరయగుదుని । మోసపుచ్చ
రాదు శ్రీ గాసి పెట్టఁగరాదు । ప్రజ్ఞదెల్పరాదు శ్రీ భక్తుడబల॥ ౨౨౯॥ క॥
గురువును నేరములెన్నడు । నరపశువును భక్తుడనగ శ్రీ న్యాయంబగునే ।
గురుణే దైవంబనుచును । స్థిరముగ నేవించువాడై శ్రీ శిష్యుడుగాకక॥
౨౩౦॥ ఆ-వె॥ కల్లలాడరాదు శ్రీ గర్వించి గురునితో । నెదిరిపల్కుట
దగ శ్రీ దెన్నటికిని । బగనుబూనరాదు శ్రీ భక్తుని దండించి । గురుడుగీ
ము పెడలఁగొట్టెనేని॥ ౨౩౧॥ క॥ గురునకు సరియగుదైవము । ధరణి
నిఁడనుఁగన్నతల్లిదండ్రులునునుజుల్ । వరబంధు జనములొప్పులు । పరమా
త్ముడు గాదుకాదు । పరమపదంబుక॥ ౨౩౨॥ తే-గీ. కలమునఁబిమాన
మును లజ్జఁగలిగెగురుని । చెంతవ ర్తింపఁగఁదగదు శ్రీ శిష్యునకును । గులము
నభిమానమునుసిగ్గు శ్రీ గూలఁబెట్టి । నల్పదగు నేవకింకదు శ్రీ చందము
నను॥ ౨౩౩॥ క॥ ఇల సర్వోత్తమాత్రిలు । పలుమఱునేవించి నంతఃఫలము
నరునకుక॥ గలుగును సద్గురుమూర్తిని । దలంపగా నొక్కమాఱు శ్రీ
దర్శించుటచేక॥ ౨౩౪॥ తే-గీ. ఘనవిరంబుగ భయభక్తి గల్గెగురుని ।
పాదుకాసన శయ్యల శ్రీ భక్తుడేమి । వందనంబులుఁగావింప శ్రీ వలయు
గాని । పాదముల్ వానికిఁదగుల్పు శ్రీ రాదెపుడును॥ ౨౩౫॥ క॥ గురుడును
బోవుచునుండఁగ । గురువెనుక నె పోవవలయు శ్రీ గురుభక్తుడుక॥ గురు
నీడఁదొక్కిమున్నుట । నరుగఁదగదుభక్తుండెంతయునుకండై నక॥ ౨౩౬॥
ఆ-వె॥ ఆసనములు శయ్య శ్రీ లంజరభూషణ । వాహనంబు లాదిరవ సు
వులను । భక్తిసొనఁగవలయు శ్రీ భక్తుడుగురునకు । జిత్రమంచునంత
సింపునల్లు॥ ౨౩౭॥ క॥ మఱి దేహమున్న వజ్రకును । స్మరియింపుచు
నుండవలయు శ్రీ సద్గురుమూర్తిక॥ దురితిపు వర్తించుడైనను । గురునకు

లోభంబుఁజేయఁ శ్రీ గూడ దెదియునుకొ॥ ౨౩౭॥ ఆ-వె॥ పరమగురుని
స్వామి శ్రీ ప్రభువు దేవయంచును ! శేరిపిల్వవలయు శ్రీ శిష్యుఁడెపుడు! నరుఁ
డటంచు నెంచి శ్రీ నకులవందజీవతఁ ! బేరు పెట్టితానురబిల్వఁడగుదు॥ ౨౩౮॥
క॥ గురువును గురుమంత్రంబును । మఱచియుగురునిందఁజేయు శ్రీ మంకు
జనుండుకొ॥ ౨౩౯॥ ఆ-వె॥ గురునివలనఁ బరము శ్రీ గురుగౌడదెలిసిన
గురుఁడుశిష్యునందుఁ శ్రీ గూర్చిజేక । గాంచరాదు ముక్తి శ్రీ గావునభ
క్తుండు । గురుని ప్రేమరాగఁ శ్రీ గొల్వవలయు॥ ౨౪౦॥ క॥ గురునాజ్ఞఁ
బొందనిదెతా । గురువైభవి శిష్యజనులఁ శ్రీ గూర్చియు బహుగా!గురు
బోధఁదెల్పువాడె । గురువంచరఁడనఁగ బరంగు శ్రీ గుంభినిలోనకొ॥
౨౪౧॥ తే-గీ॥ చెలఁగినద్దురు నేవయుఁ జేయుటెట్లు । లనిన స్థానాంగ
భావాత్మ శ్రీ లనగఁనాల్లు ! విభములైన శుశ్రూషల శ్రీ వేసరకను! జేయ
వలయును భక్తుండుచెలుపుమీఱ॥ ౨౪౨॥ క॥ హరినిర్జర దిక్పాలక! సరసి
జగత్పాదులిచ్చు శ్రీ శాపములైనకొ॥ గురుమూర్తిదీర్చ । జాలును! గురు
శాపముమాన్యులేదు శ్రీ గుంభినినెవఱుకొ॥ ౨౪౩॥ ఆ-వె॥ గురుఁడుతన్ను
మిగులఁ । గొట్టి తిట్టుటలెల్ల ; తన్నురక్షఁజేయఁ శ్రీ దలఁచిగాని! శిష్యుల
వలన శ్రీ దానుశిష్టిబొందుటకు నై! గానతనిని జెఱుపఁ శ్రీ గాదుచూవె॥
౨౪౪॥ క॥ శిక్షింపఁ దలఁచువాడె । శిక్షించు భ్రాంతంబుఁ జెప్పి శ్రీ చేయిం
చుఁబనులో । రక్షింపఁదలఁపకుండిన । శిక్షింపఁడుపేసఁజేసి శ్రీ చెప్పఁడె
దియుకొ॥ ౨౪౫॥ ఆ-వె॥ మధువు వలయు నతఁడు శ్రీ మధుమక్షికములకు!
జడిసి పాటమధువుఁ శ్రీ బడయుఁడట్లు । గురుఁడు శిష్యవరునిఁ శ్రీ గొట్టినది
ట్టిన నోర్చిబోధఁగొనుట శ్రీ యొప్పుధాత్రి॥ ౨౪౬॥ సీ॥ అలకాశియాదిగాఢ
నఖిలతీర్థములకు - గురుపాదతీర్థమే శ్రీ గొప్పగాఁగ । వరస్సర్గకైలాస
వైకుంఠముల కంటె-గురునిలయమె మహా శ్రీ గొప్పగాఁగ । హరిహర
బ్రహ్మాది శ్రీ సురసంఘమునకంటె-గురు మూర్తియేమహాశ్రీ గొప్పగాఁగ!
ధర సమస్తప్రసాదంబుల కంటెను-గురు సుప్రసాదమే శ్రీ గొప్పగాఁగ ।
పరమ గురుమూర్తి నేమించు శ్రీ భక్తనకును । బదపు లేటికి మూర్తుల
భ్రాంతియేల । నకలశీర్థంబు లేటికి శ్రీ జన్మఁదెచ్చు । జన్మ రహితంబు
గురువద శ్రీ సుభవంబు॥ ౨౪౭॥ క॥ గురుపాద తీర్థమునకును! సరి వేయవ
పాలుగాదు శ్రీ జగతి నకలసా! గర పర్యంతము గల్గిన! వరతీర్థము లందుఁ
గ్రుంకు శ్రీ వలనిఫలంబుకొ॥ ౨౪౮॥ చ॥ విడువగవచ్చు రాజ్యమును విత్త
ముగేహము బంధువర్గముకొ॥ విడువగవచ్చు సోదరుల శ్రీ వేగమెయో

ప్రళయదర్శిదండ్రులఁగ | విడువఁగవచ్చు సౌఖ్యమును శ్రీ వేడ్కజెలంగఁగ
నాలుబిడ్డలఁగ | విడువఁగవచ్చు బ్రాణమును శ్రీ వీడగరాదిల భక్తిమార్గ
ముఁగ ॥ ౨౧౦ ॥ చ॥ సతిగుటి గల్లు దూరమునఁ శ్రీ జంధన వృక్షములున్న
వానిపై ఊతినవె వంటకట్టియలు శ్రీ సేతురు చేరువనున్న యటుగఁగ | సత
తము నింట నుండినను శ్రీ చౌకదనంబు బుధాళి కెంతయుఁగ | హితవుగ
గొప్పపూజ్యత వ శ్రీ హింతురు దూరమునందునుండినఁగ ॥ ౨౧౧ ॥ ఆ-వె॥
అనుడు సద్గురూత్తరమునియందు భక్తియు | నార యెంతయొప్పుననుచు
నాత్మ | నెన్నికొనుచు మిగుల శ్రీ సీగ్రంథఫలమును శ్రీ జెప్పుమనినఁజక్ర
చెలియఁజూచి ॥ ౨౧౨ ॥ క॥ ఎఱిగితివియెఱుంగ గలిగిన శ్రీ పరమార్థంబైన
నూత్న శ్రీ భావములెల్లఁగ | గొఱతయ్యేనేమొవినమిఁక | నెఱిగించెద
గ్రంథ ఫలము శ్రీ నిందునిభాష్యా ॥ ౨౧౩ ॥ ఆ-వె॥ భక్తిదెల్పుచోటరముక్తి
మార్గమునుందు : ముక్తి దెల్పుచోట శ్రీ భక్తియుండు | భక్తిముక్తిదె
లియఁ శ్రీ బడనిగ్రంథంబులు చదువనేల పెక్కు శ్రీ చదువులెల్ల ॥ ౨౧౪ ॥
సీ॥ సతిమనయిరువుర శ్రీ సంవాదరూపమా - నీమోక్షగ్రంథంబు శ్రీ నిపు
మిఱుఁ | జదివి వ్రాసినవిన్న శ్రీ జనులకు సుగుణంబు - లాయురారో
గ్యంబు శ్రీ లతిశయిల్లు | నిష్ఠంబులీడేరు శ్రీ నిఖిలాఘు చయములు-పాయు
సంకటములు శ్రీ వాసిహోవు | పుత్ర పౌత్రాద్యష్టభోగముల్ చేకూఱు-
దారిద్ర్యదుగ్ధులలో శ్రీ దొలఁగుఁదుదకుఁ ॥ తే-గీ॥ బుణ్యలోకంబులొందు
దుర్ శ్రీ పాలుపుమిఱు | దేశికుని కృత మర్మంబుఁ శ్రీ దెలిసిదీని | యను
భవంబును దెలిసిన శ్రీ యట్టివారు | ముక్తులగుదు రెవ్వారై న శ్రీ మోహ
నాంగి ॥ ౨౧౫ ॥ క॥ ఎందఁకఁ బంచభూతము | లెందఁకనగాభితార
లినశశిజగముల్ | ఎందఁకనుండు నీకఫి | యందఁకిలఁ జెలగుఁగాత
మార్గస్తుతమై ॥ ౨౧౬ ॥ చ॥ అనవుడు భక్తిముక్తులను శ్రీ సందఁగఁజేయుట
మిఁకటాక్షమా | ననిమది నెంతుసేవరయ శ్రీ నాకువిభుండవు సద్గురుం
డవై | ననుగురుబోధ దేర్చుటకు శ్రీ నాదగుభాగ్యము గాదె దేవకితనయ
విముక్తఁ జేయ నను శ్రీ భారణి మీరలు పుట్టుకెంతయుఁగ ॥ ౨౧౭ ॥ క॥
పరహితము సేయునదులును | బరహిత మొనరించునభ్ర శ్రీ పాదపతతు
లా | కరణిని నీలోకంబుల | బరహితమే యాచరించు ప్రాజ్ఞులుమీరల్ ॥
౨౧౮ ॥ క॥ అని వినుతించుచు దుక్కిణి | తననాథునిఁగొల్చి భక్తి శ్రీ దప్పక
పూజల్ | ఒనరించుచు సేవించుచు : ననుపమ మోదాబ్ధి వాలరలాడెడి
వేళ ॥ ౨౧౯ ॥ సీ॥ తరుణివిడిదికేగు శ్రీ తఱిఁజెప్పవచ్చిన - చొప్పున వే
కువఁబొక్కవొడిచె | బడఁతికి దేహుది శ్రీ భ్రమలూడెననుభంగి-గలువ

అంతః జో శ క్కముగముడిచె । ముదిత కజ్జానాంధ శ మునువిచ్చిచనె
 నను శ భాతినంతంతకు శ బాసెడమము । రమణికిగుణవికారములెల్ల
 డిందిన - సరణి చుక్కల విలా శ సంబుమాసె॥ తే-గీ॥ జ్ఞాననేత్రంబువిక
 సిందె శ చానకనిన । గతినిదామర లెల్లవిశాసమొందె । నాతిజన్మంబు
 తెలవాతెననిన పోల్కి । దినకరుండును బాడిచెఁబ్రాశ్చిక్కునందు॥ క॥
 అంతటఁ బతియాజ్ఞను దన । యంతఃపురమునకు నేగియనయము సతిబల్
 వింతగ సముచితకృత్యము । లెంతయు సల్పుచునుభక్తి నేమటకుండె॥
 ౨౬౦॥ క॥ వేదాంతవేద్యనామా । వాదభేదాంతధీమ శ వర్జితకామా!
 భేదామోదాంతసీమా । నాదద్రూపాంతసీమ శ నామవిరామా॥ ౨౬౧॥
 మానిని॥ భ్రమచయలయ యుక్తా శ భావ విశ్వాతిరిక్తా । యమరనికర
 మాన్యా శ యాదిమధ్యాంతశూన్యా । నిమిషవిజితపాపా శ నిర్దుశానంత
 రూపా । సమహితకులదూరా శ సర్వసీనావికారా॥ ౨౬౨॥ క॥ మంగ
 శము పరమగురునకు । మంగళముచిదాత్మనకును శ మంగళముభవా
 భంగవిగతునకు స్థిరునకు । మంగళమజరుద్రవినుత శ మగుబయలునకు॥

గద్య॥ ఇది పోలకం - లక్ష్మీనృసింహార్యపుత్ర, సాధుజనమిత్ర

నారసింహ నామధేయ ప్రణీతంబైన శ్రీకృష్ణ దక్షిణ

సంవాదంబను - సుజ్ఞాన శాస్త్రంబునందు

సర్వంబును బంచమాశ్వాసము,

స్వ స్తి.

పంచపాదిసీసము.

మంగళగిరితూర్పు శ్రీ మఱియిప్పటములోని -
 దై నమల్లెంపూడి శ్రీ యనెడువీట
 ఖనుండు బొమ్మారెడ్డి శ్రీ కన్నయవరగర్భ -
 జనితుడై సత్పుణ్య శ్రీ చరితుండగుచు
 నలపెడకోటయ్య శ్రీ యనునామమున గ్రామ -
 మునసబు నధికార శ్రీ మును వహించి
 జనులెల్లసద్ధర్మ శ్రీ డనంగ న్యాయాన్యాయ -
 ములనుగొనించి తీ శ్రీ ద్వులు నొనర్ప
 సజ్జనోత్తముడంచు శ్రీ సర్కారు జనములు -
 ప్రస్తుతింప మెలంగు శ్రీ భవ్యమూర్తి

తే-గీ॥ దుక్కిణీ కృష్ణ సంవాద శ్రీ రూపమగుచు
 బరంగు నీమోక్ష గ్రంథంబు శ్రీ బ్రాహ్మమెఱయ
 ధనసహాయంబు వలనను శ్రీ ధర్మరీతి
 నచ్చువేయించె బుధజనుల్ శ్రీ మెచ్చ మొదట,

సీ॥ అస్మద్గురుండగుచు శ్రీనలరు శ్రీప్రకల - శేషాచలార్ధ్యుల
 శ్రేష్ఠపుత్రుఁ డగు వేంకట నృసింహారావునాయుండు-
 భవ్యచరిత్రుఁజా శ్రీ పండితునకు । క్షితి నేరచించినశ్రీ
 కృష్ణదుక్కిణీ శ్రీ సంవాదమనెడు సుజ్ఞానశాస్త్ర । మనెడు
 నీ సద్గ్రంథ శ్రీ మును సరిచూడంగ - నవల రిజిప్తురు శ్రీ
 నాదిగాంగ॥

తే-గీ॥ సర్వకర్మత్వమొసంగితిశ్రీసత్యముగను । గండుకూరను
 నీమలోలేగలుగు పమిడి । పాటి పుర వాసుండను నేను శ్రీ
 భాసురముగఁ । బోలకం నారసింహ నా శ్రీ ముండనొగిని॥

శ్రీ గ వ ద్వి త

(నోరి గురులంగ కావ్య టీకా తార్పర్యముతో)

ఇది పదునెనిమిది అధ్యాయములుగల మహాగ్రంథము. గీతాశాస్త్రమున్నచోట శ్రీహరియు సమస్తదేవతలను, మహర్షులను సమస్త పుణ్యతీర్థములును నుండును. ఈ గ్రంథమును శ్రద్ధాభక్తులతో పఠించువానికి సమస్తపాపములు తొలగిపోవును. ఆతిరహస్యముగు యీ గీతాశాస్త్రమును శ్రీకృష్ణుడు మహావారత యుద్ధభూమిలో అర్జునకు ఉపదేశించెను. ఈ గ్రంథము మహాపవిత్రమైనది. విశేష ఆశ్చర్యకరమైనది. మానవులు అవలంబింపవలసిన ధర్మమార్గముల నన్నిటిని లోకోపదేశమునై శ్రీ కృష్ణ పరమాత్మ యీ గ్రంథముచో విపులముగ వివరించి యుండెను. ఈ గ్రంథము శ్లోకం టీకా తార్పర్యముతో చేరినది బాలికాభైండు. 4 11 0

వేదాంతరహస్య దర్పణము. అను

(జ్ఞానసుందరి వివేకసుందరికిఁ జెప్పిన సూరగుడివిత్ర పతివ్రతల రథలు)

ఇందు జ్ఞానసుందరి వివేకసుందరికిఁ జెప్పిన నూతన విచిత్ర పతివ్రతల కథలనేకముగలవు. ప్రకారమందును అనేక వేదాంత రహస్యములుగల ప్రతి వ్రామాణ్యములతో తేలి తెలుగులో వ్రాయబడియున్నది. ఈ గ్రంథమును అక్షరజ్ఞానముగల ప్రతి స్త్రీ పురుషులును ముఖ్యముగా పఠింపవలయు ననుచు సందేహము లేదు. వెల 1-0

ఈక బ్రహ్మ తైల్యము (అను) శ్రీ సురమహాముని చరిత్రము.

ఈకులు తనతండ్రిపద్ద సమస్తమునకుఁగి జనరక్షత్రవర్తి వలన సందేహవివర్తింబొందిన అనందరము, శుశుంకును రంభకును సంభావనూనముగ అనేక దృష్టాంత శ్లోకములతో వ్రాయబడియున్నది. తుదిలేని సంసారసాగరమునబడి మునుగుమ దరిగానని తల్లడిల్లినప్పి పామరులు పైతము ఈ గ్రంథమును నొక్కసారి పఠించినయెడల వారు బ్రహ్మవిట్టిరని తెలిసికొని సంసారసాగరమును తరింపగలరనుచు నిశ్చయము. వెల 1-25

పరియోనము:—వెన్నవార్డు అంతు కంపెని.

వెం. 12, ఇన్వెక్టరు ముద్రాయలు నామము పేర్చి, మదరాసు-21.

